Міністерство освіти і науки України

Науково-методичний центр вищої освіти
Одеська обласна державна адміністрація
Одеське відділення Академії будівництва

Одеська державна академія будівництва та архітектури

МАТЕРІАЛИ

XIX міжнародної науково-методичної конференції

«УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ»

Частина 1

17-18 КВІТНЯ

ОДЕСА – 2014

ББК 74.58(4Укр) я 431
М 341
УДК 338 (063)

У збірнику наведені матеріали, які докладалися на XIX Міжнародній науково-методичній конференції «Управління якістю підготовки фахівців» (м.Одеса, 17-18 квітня 2014р.), висвітлюються: результати науково-методичної роботи ОДАБА й інших ВНЗ та організацій України, Австрії, Німеччини з питань актуальної проблематики вищої освіти; наукових досліджень при підготовці фахівців; методичного забезпечення та організації навчального процесу; впровадження нових інформаційних технологій навчання тощо.

Редакційна колегія:
В.С. Дорофєєв, д.т.н., професор – *голова*
І.В. Барабаш, д.т.н. професор - *заступник голови*
А.В. Ковров, к.т.н., професор
О.В. Новський, к. т. н., пр.-професор
О.Ю. Гілодо, к.т.н., доцент
Д.О. Голубова, к.т.н., доцент

Н.М. Хмизнікова, відповідальний секретар

Відповідальний за випуск - д. т. н., професор ***І.В. Барабаш***

Рекомендовано до друку
Методичною Радою ОДАБА
(Протокол № 7 від 20 березня 2014р.)

Тези доповідей надруковано в авторській редакції. Автори матеріалів несуть відповідальність за вірогідність наведених відомостей, точність даних за цитованою літературою та за використання даних, що не підлягають відкритій публікації.

©Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2014

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

ОСОБЕННОСТИ ВНЕДРЕНИЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМЫ ЗАОЧНОГО И ДИСТАНЦОННОГО ОБУЧЕНИЯ ОНМА

Аболешкин С.Е., Веретенник А.М., Редунов Г.М. (*Одесская национальная морская академия, г. Одесса, Украина*)

Кредитно-модульная система обучения заочного и дистанционного обучения ОНМА при разумной ее методической, психолого-педагогической практической реализации более рациональна и, конечно, современна по сравнению с другими известными, хотя все они имеют свои преимущества и недостатки.

Модульная система включает набор курсов, логическая последовательность которых была продиктована необходимостью комплексного подхода к их изучению, а также конечными целями заочного обучения в техническом вузе. Модуль представляет собой законченный, вполне автономный курс, включающий в себя обучение как отдельным, так и комплексным объектам учебной деятельности в зависимости от целей и задач, которые необходимо реализовать в процессе прохождения материала. При полной самостоятельности отдельного модульного курса, он, тем не менее, зависим от других модулей и интегрирован в общую систему.

Примечательно, что благодаря модульному характеру системы преподавания изменения, которые имеют место в профессиональных образовательных программах, не влекут за собой необходимость радикальных изменений в структуре обучения: меняется лишь содержание модуля, текстовое и др. наполнение, а методика работы остается прежней ввиду универсального характера и гибкости модуля.

Главным условием функционирования каждого модуля является обеспеченность его учебно-методическим материалом, состоящим из: набора учебных пособий; компьютерными базами данных и ресурсов Интернет; учебно-методических мультимедийных разработок для самостоятельной работы студентов. Последнее будет приобретать большую значимость из-за нехватки аудиторных часов и необходимостью овладения студентами методикой самообразования. К материалу модульного курса предъявляются унифицированные требования, единые формы отчетности курсантов, стандартизируются цели и задачи, осуществляемые и решаемые в процессе прохождения модуля. Кредитно-модульная система обучения имеет ряд преимуществ. Она взаимоувязывает все уровни обучения и сокращает разрыв между высокими международными требованиями к уровню владения знаниями.

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИКИ

Андріанова І.С., Співак А.Я. *(Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна)*

Актуальність питання організації та ефективності самостійної роботи студентів (СРС) визначається тим, що в рамках кредитно-модульної системи в робочих навчальних планах на неї з аудиторної роботи перенесена значна частина навчального часу.

Дійсно, СРС є важливим способом формування аналітичного мислення студентів, навичок і творчого підходу до самостійного вирішення навчальних завдань, що є необхідною умовою успішної роботи майбутніх фахівців. Але ефективність СРС забезпечується тільки при наявності у студентів відповідної мотивації, гарантією якої є:

– чітке розуміння студентом сформульованого завдання;

– наявність необхідного інформаційного ресурсу, зокрема методичного забезпечення;

– усвідомлення власної здатності до рішення поставленої задачі (після прикладання певних зусиль);

– контроль та адекватне оцінювання виконаної роботи, негативні наслідки у випадку її невиконання.

Виконання перших двох вимог закладається вже на етапі складання робочої програми курсу з виділенням тем і завдань для СРС, підготовки навчально-методичних матеріалів, тестових завдань, їх постійного оновлення.

Проведення вхідного та нульового контролю з фізики дозволяє оцінити ступень попередньої підготовки студентів та використовувати індивідуальний підхід при видачі практичних завдань, а саме - при їх загальній однотипності змінювати ступень складності завдання відповідно вхідним даним.

Активізації самостійної роботи студентів сприяє можливість самоконтролю знань при індивідуальній роботі в комп’ютерному класі кафедри, де застосована програма дозволяє студентам пройти тестові завдання відповідного модулю з використанням підручнику або конспекту лекцій, отримати оцінку та проаналізувати допущені помилки. Практика застосування такої методики, як показує досвід, дозволяє підвисити результати навіть найменш підготованих студентів з 30-40% до 60-80%. Окрім того, підвищується інтерес студента як до дисципліни, так і до участі у науково-дослідній роботі студентів (гуртки, наукові студентські семінари та конференції, СКБ та ін.).

НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ СОЦИОКУЛЬТУРНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ

Антонюк С.А. (*Одеська Національна Морська Академія, м. Одеса, Україна*)

Образование – это достаточное, последовательное и предсказуемое формирование таких качеств, которые определяют эффективность будущей профессиональной деятельности личности. Это не просто знания и навыки, это еще и мировоззрение и культура, как потенциал саморазвития, и развитые творческие способности, и позиции нравственности, и чувство социальной ответственности – то есть полный комплекс черт состоявшейся личности.

И именно высшая школа не только даёт знания, но и воспитывает, потому что здесь срабатывает «эффект погружения» во все проблемы профессиональной деятельности, потому что здесь действует фактор времени (5-6 лет обучения), способствующий формированию установок и определенного типа профессионального мышления.

В современной программно-нормативной практике системы образования понятия «идентичность» - «гражданская идентичность», «профессиональная идентичность», «национальная идентичность»,«культурная идентичность» и т. п. – одно из базовых понятий социального и гуманитарного знания. Известное высказывание крупнейшего представителя культуро-антропологической школы К. Леви-Стросса (Levi-Strauss), утверждавшего в начале 70-х гг. XX в., что кризис идентичности станет новой бедой века и потребует перехода проблемы идентичности из социально-философского и психологического горизонтов в междисциплинарный.

Сущность идентичности заключается в принятии человеком соответствующих культурных норм и образцов поведения, ценностных ориентаций и языка, понимании своего «Я» с позиции существующих культурных характеристик, содержанием которых являются социальные нормы и культурные представления, образцы, суждения, разделяемые в той или иной степени членами групп и общностей, в которые включен индивид, и используемые им для формирования собственных смыслов, мнения о себе и других.

В процессе педагогического сопровождения: создаются условия для поддержания значимости взаимодействия в рамках связей и отношений в воспитательной организации, членом которой является личность; уточняется, разъясняется, внедряется набор идентичностей подтверждается их состоятельность и значимость; создаются условия для демонстрации

собственных приоритетов - кем молодой человек является в глазах окружающих, какое место он занимает в определенной социальной группе, в обществе и т. д.

В этих случаях молодые люди ориентируются на «эталонность» группы сверстников, возрастает активность, направленная на собственную жизнь, конструирование собственного образа. Возрастающая субъектность студентов вносит коррективы в характеристики ролевого поведения педагогов.

Молодые люди выступают полноправными субъектами собственной жизнедеятельности и различных форм взаимодействия. Статус студента открывает возможности для активного само-строительства. Первые 1– года обучения в вузе для большинства молодых людей сопряжены с высокой оценкой своего статуса.

Кризис «середины обучения» (2– курсы) снижает значимость статуса «студент» для молодого человека. Происходящая при этом переоценка ценностей, переосмысление выборов существенным образом сказывается на их социокультурной идентичности. И если ценностные ориентации, как правило, не претерпевают серьезных изменений, то социокультурная идентичность может кардинальным образом измениться.

Заключительный период обучения сопряжен с невысокой значимостью статуса «студент». Как несколько ранее, в период окончания школы, молодой человек тяготится своим статусом, стремится к его смене. Катализатором данного процесса выступает включение студентов в трудовую деятельность.

Теперь взаимодействие с преподавателями все чаще приобретает характер межличностного общения за пределами рамок статусно-ролевого поведения, при этом достаточно категорична дифференциация «значимый-незначимый» а педагог постепенно теряет преимущества позиции сопровождающего (как ведущего).

Подводя итог, отметим, что учет особенностей формирования социокультурной идентичности студентов, грамотно организованное педагогическое сопровождение рассматриваемого процесса даст возможность молодым людям на этапе взросления максимально продуктивно преодолеть как нормативный, так и ситуационные кризисы идентичности и продуктивно строить зрелую идентичность.

ПРИНЦИПЫ ЭФФЕКТИВНОГО ДИАЛОГА ПРЕПОДАВАТЕЛЬ – СТУДЕНТ

Балдук П.Г., Балдук Г.П. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В нашей стране все умеют лечить, учить и строить. Именно поэтому врачи строят, строители учат, а учителя лечат.…

Современное информационное общество сыграло с системой образования злую шутку. Простой и быстрый доступ к неограниченному количеству информации позволяет чувствовать себя экспертом в любом вопросе.

В современных условиях преподаватели постоянно сталкиваются с непониманием необходимости (или отсутствием желания) у студента изучения его предмета. Порой от студентов можно услышать: «*А зачем это нужно? Я всегда смогу найти ответ в интернете», «А зачем это учить? Всё равно на работе будут переучивать!»* или *«Я когда ещё поступил, ваш курс уже тогда устарел»*. Следствием этого является поверхностное изучение студентом дисциплины.

Любое непонимание необходимости в изучении дисциплины связанно с отсутствием у студента осознания необходимости приобретения данных знаний. Говоря проще, студент не знает, нужны ли они ему для достижения личных интересов. В то же время нежелание учится может быть связанно как непониманием необходимости, так и с процессом преподношения знаний.

Комплексно решить данные проблемы возможно благодаря построению эффективного диалога между преподавателем и его студентами. В нашем понимании эффективный диалог — это диалог, в результате которого студент не только слышит и понимает доносимую до него информацию, но ещё и заинтересован в её получении.

Построение такого диалога возможно, если при подготовке и проведении аудиторных занятий преподаватель будет помнить и придерживаться следующих принципов.

1. **Обеспечение слышимости, читабельности и наглядности.**

При подготовке к занятиям очень важно помнить, что студенты делятся на визуалов, аудиалов, кинестетиков и дискретов. Следовательно, подача информации не должна быть однобокой. Только начитка лекции или показ слайдов, не позволит всем студентам одинаково эффективно воспринять информацию. Процесс подачи информации должен протекать таким образом,

чтобы каждый студент, в независимости от формы восприятия информации, мог усвоить максимальное её количество.

Помимо способов дублирования подачи информации, необходимо обеспечить её *слышимость, читабельность и наглядность*. Это очень важно, так как, если речь лектора будет невнятной или очень тихой, а наглядные пособия будут трудны к восприятию, то внимание слушателей будет потеряно. Если лектор не позаботиться о дублировании своей речи визуализацией информации (или наоборот) это приведет к сложностям в восприятии информации у части аудитории.

При подготовке к занятию преподавателю необходимо заранее знать аудиторию, возможности по применению в ней мультимедийных устройств, а так же таких свойств аудитории как акустика и освещенность. И уже на основании всей этой информации, принимать решение о манере, подачи и объеме материала.

2. **Обеспечение динамики группы.**

Динамика группы слушателей влияет на восприятие материала. При очень высокой динамике плохо воспринимается материал из-за рассеянного внимания слушателей. Очень низкая динамика приводит к неусвоению материала. Для эффективного восприятия информации, преподаватель должен уметь регулировать уровень динамического поведения группы. Например, для поднятия динамики можно дать групповое (соревновательное) задание, а для её снижения наоборот - индивидуальное.

3. **Вовлечение в процесс и мотивация студентов.**

При тотальном уменьшении аудиторных часов, большенство преподавателей тему «Цели и задачи дисциплины» рассматривают очень кратко на первом занятии или вообще выносят ее на самостоятельное изучение. Это неверный подход, потому что это именно тот материал, который позволяет не только заинтересовать студента, но дать возможность преподавателю ещё в самом начале обучения смотивировать студента на его изучение. Удачным дополнением к изучаемым темам всегда могут послужить примеры с производства и личного опыта преподавателя.

4. **Экспертность и ценность информации.**

Одной из первостепенных задач преподавателя является умение преподнести своим слушателям, что он является *«экспертом»* в данном вопросе и что информация, получаемая ими у него на занятии, является ценной выжимкой большого количества современного теоретического и практического материала, знаний и навыков производства.

МЕТОДОЛОГИЧНІ ЗАСАДИ ПОСТНЕКЛАСИЧНОЇ ПАРАДИГМИ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ

Берестецька Т.О. *(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)*, **Старовойтова І.І.** *(Одеський національний університет ім. І.І.Мечникова, м. Одеса, Україна)*

Завдання, висунуті соціальною філософією в галузі трансформації системи освіти України у контексті нової динамічної освітньої парадигми, відповідної становленню інформаційного суспільства, обумовлюють пошук ефективних шляхів і засобів методологічного забезпечення, вимагають звернення до філософії освіти у її широкому світоглядному розумінні.

Для сучасного етапу є характерним процесс перетворень, динамічних змін і трансформацій, що лежать в основі перехідного періоду. Властивості цього періоду відображаються і в системі освіти, яка становить важливу частину суспільного життя. Сфера освіти є однією із складових загальнолюдських цінностей, тому забезпечення високої якості освіти на її різних ланках є однією з першочергових проблем, що потребує вирішення. Освіта - це провідний фактор соціального та економічного прогресу, адже найважливішою цінністю та основним капіталом сучасного суспільства є людина-професіонал, яка здатна до творчого пошуку. Зміна концептуальних підходів до пізнання та місця у ньому людини, визнання того, що процеси, які відбуваються у суспільстві, є природними, об’єктивними і складають необхідний елемент соціального розвитку, переконує нас у необхідності зміни пріоритетів виховання молодого покоління: формування особистості, яка здатна усвідомлювати свою роль і місце у сучасному житті. М.К. Мамардашвілі був переконаний, що доки людина здійснює акт порівняння зовнішніх предметів, які не мають до неї відношення, і не залучає саму себе до акту порівняння – вона не мислить. Коли навчання не має внутрішньої цінності для людини, воно стає тягарем.

Сучасні дослідники розглядають особливості постнекласичної освіти, які аналізуються з позицій переосмислення світоглядних інтенцій, суспільної стратегії і методології освітянської діяльності. Вивчення закономірностей функціонування системи освіти в умовах динамічності змін, її специфічних особливостей з обов’язковим урахуванням нелінійності процесу розвитку допомагає усвідомити складні трансформаційні перетворення в системі освіти на сучасному етапі. Самоорганізація є закономірною для всіх явищ, процесів та подій буття. Для розвитку складних відкритих систем характерним є змагання двох протилежних сил – „утворюючої структури і руйнуючої їх”. При

досягненні нестабільними процесами максимуму нестаціонарності на мікрорівні спостерігаються відносно стабільні результати, що стають центрами макроскопічних якісно стабільних систем, тобто порядку. Ці системи нерідко виявляються більш високоорганізованими, ніж попередні, що розпалися (І.Пригожин).

Освітня система - самоорганізована цілісність історично зумовлених і взаємопов'язаних поглядів, переконань, ідеалів, національних традицій, об'єднаних спільними мотивами і цілями, спрямованими на навчання й виховання людини задля досягнення нею певного рівня освіченості як ступеня становлення особистості. Освіченість освітлює її духовні, інтелектуальні, творчі можливості у контексті культурного надбання людства і загальнолюдських цінностей (С.Б.Кримський). Методологічні труднощі можуть виникати в рамках теорій холістської, плюралістично-релятивістської, синергетичної парадигм. Прихильник их олістськоїтеорії на перше місце ставлять цілісність освітньої системи. Плюралістично-релятивістський підход зосереджуються на пріоритетній ролі особливих форм вияву освітніх процесів, індивідуальності. Синергетичний підхід зміщує центр дослідження в сторону іманентних освітнім системам механізмів розвитку (В.М. Поздняков).

Важливим евристичним джерелом на сьогодні є ноосферна концепція В.І. Вернадського. У науці другої половини XX ст. ця концепція замала гуманістичного контексту. Ноосферна концепція привнесла в науку аксіологічний підхід до аналіз у взаємодії природи і суспільства. Сучасні проблеми в науці та освіті ставлять питання про нове прочитання змісту ноосферних ідей В.Г.Вернадського, а також про трансформацію первинного змісту ноосферної концепції, пошуків нового витлумачення ноосферних процесів. Особливо це стосується питань взаємозв’язку ноосферної концепції і реформації освіти.

Національний і світовий контексти обумовлюють значні зміни в освіті на засадах нової парадигми, сутністю якої і основним виміром стає розвиток особистості, власне людський розвиток, який повинен стати загальнонаціональним пріоритетом в усіх країнах світу загалом і в Україні зокрема. Початок третього тисячоліття характеризується тенденцією до побудови суспільства, заснованого на знаннях проблем цивілізаційного розвитку. Умови створення якісно нових систем, які продукують наукові знання, залежать від здатності країни створювати і використовувати знання у зростаючих масштабах (Резолюція Одинадцятого міжнародного Форуму «Етичні та духовні основи розвитку людини та суспільства», Київ, 26 - 27 травня 2011р.).

БЕЗОПАСНОСТЬ СТУДЕНТОВ – ГЛАВНАЯ ЗАДАЧА БЖД

Беспалова А.В., Дашковская О.П., Кныш А.И. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Трагические события в Москве и Беслане, в Нью-Йорке, Лондоне и Мадриде, Харькове, Запорожье и Днепропетровске наглядно показали возрастание количества террористических актов и непредсказуемость их последствий. К сожалению, очень часто в эти трагические события вовлечены дети и молодежь.

Да и на примере прошедшего «Майдана» мы видим тенденцию к вовлечению молодежи в различные экстремистские, преступные организации, к использованию студентов в политических играх различных политиков, что мы, как педагоги, считаем противозаконным и антигуманным. Наблюдается также привлечение студентов в религиозные секты разного толка, иногда запрещенные. В связи с этим перед преподавателями академии стоят сложные задачи по: воспитанию у молодежи чувства патриотизма, высокой бдительности, коллективизма, интернационализма и дисциплинированности; созданию в студенческих группах атмосферы доброжелательности, взаимного уважения и понимания; формированию у молодежи культуры поведения, обеспечивающей собственную безопасность и безопасность окружающих: расширению и углублению знаний по вопросам предупреждения преступности и террористических актов; улучшению правового воспитания студентов, направленного на обеспечение их социальной, имущественной и личной безопасности; решительной борьбе с проявлениями актов хулиганства, вымогательства, унижения, а также с употреблением наркотиков и алкоголя, с курением на территории академии.

В связи с этим одной из важнейших задач преподавания БЖД в вузах становится формирование безопасной, здоровой образовательной среды и культуры безопасности.

На каждом занятии по безопасности жизнедеятельности необходимо выделять время, которое должно быть информационное. Резонансные события, несчастные случаи необходимо обговаривать на каждом занятии по горячим следам, чтобы студенты сами делали анализ, чтобы учились на чужих ошибках, и чтобы в самых сложных ситуациях удалось сохранить психическое равновесие и самое главное - жизнь.

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ

Бикова С.В., Ромашов С., Хованская К. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури,м.Одеса, Україна)*

Модернізація змісту сучасної професійної освіти визначає необхідним чинником інформаційну підготовку фахівця. Інформація суспільства зумовлює необхідність інформатизації системи освіти, підготовку кваліфікованих кадрів для всіх сфер і галузей суспільного життя. Аналіз психолого-педагогічної літератури засвідчує, що проблема професійної підготовки майбутніх фахівців і технологій навчання були предметом дослідження багатьох науковців (А.Алексюк, І.Богданова, Р.Гурєвич, Н.Тализіна, Н.Щербень та інші).

Однією з глобальних цілей інформатизації освіти, є підготовка фахівців, які володіють високим рівнем інформаційної культури.Професійна свідомість, професійні знання та вміння, як суттєві чинники професіоналізму, виявляються у творчій діяльності, у духовності, інтелігентності. Нині наявні різні підходи до визначення поняття «інформаційна культура». Згідно з думкою Є.Медведевої, інформаційна культура – це рівень знань, що дозволяє людині вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, брати участь у його формуванні та сприяти інформаційній взаємодії.

На наш погляд, найважливіші показники професійної підготовки майбутнього фахівця це: -здібність аналізувати інформаційні ресурси; -креативність, системність, мобільність мислення; -прагнення оволодіти інформаційно- комунікативної технологією; -прагнення до професійного самовдосконалення на основі інформаційній компетентності; -висока мотивація досягнення значного рівня інформаційної культури.

Інформаційна культура майбутнього фахівця має об’єктивну сторону. Вона полягає у вимогах, котрі суспільство висуває до діяльності сучасного фахівця. Стратегії розвитку інформаційної культури майбутніх фахівців визначаються потребами у професійному вдосконаленні, а також ступенем свідомості та самопізнання власних сильних та слабких професійних якостей. Особистісний прояв культури це реалізація у своїй професійній діяльності засвоєнних знань, умінь, навичок.

У процесі формування інформаційної культури важливою є організація навчальної діяльності студентів, котра вимагає динаміку росту інформаційної культури, а також сприяє формуванню творчого мислення, що є професійною якістю особистості.

ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КРЕДИТНО-ТРАНСФЕРНОЇ СИСТЕМИ

Білецький А. А., Рощик І.А. *(Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна)*

Перехід вищої освіти України на принципи, задекларовані у Болонській декларації, відбувається повільно і зі значними труднощами. Причинами цього є не лише законодавча та нормативна неврегульованість окремих питань організації навчального процесу в умовах впровадження болонських принципів, а й відсутність чітких і зрозумілих методичних підходів до реформування навчального процесу у вищих навчальних закладах (ВНЗ) (зокрема, це стосується різного трактування положень Болонської декларації і розуміння Європейської кредитно-трансферної системи; використання навчальних планів, які обмежують можливості реалізації болонських принципів; переважання у навчальному процесі репродуктивних методів навчання тощо).

Ключовим фактором для вирішення зазначених проблем є приведення у відповідність до положень Болонської декларації навчальних планів.

На сьогодні їх структура і зміст навіть формально не відповідає болонським принципам.

Єдиним здобутком сучасних навчальних планів є перерахунок кредитів до 36 год., що за теперішньої структури навчальних програм все рівно не дозволяє реалізувати положення Болонської декларації стосовно запровадження системи перезарахування кредитів. Проте, і за наявних умов можна реалізувати значну частину болонських принципів.

Насамперед потрібно змінити підхід до формування нормативної і варіативної частини навчальних планів. Нормативна частина має бути строго регламентована і відповідати освітньо-професійній програмі. Зокрема, це стосується загального обсягу навчальних дисциплін, видів навчальної роботи, періодів (семестрів) вивчення, форм підсумкового контролю. Тоді при переведенні на навчання в інший ВНЗ за тим же напрямом підготовки не виникатиме академічна різниця. А за умови наявності великої кількості альтернативних вибіркових дисциплін таке поняття взагалі зникне.

Варіативна частина навчального плану має містити 3 блоки:

1) навчальні дисципліни, які враховують спеціалізацію ВНЗ;
2) навчальні дисципліни, які визначають професійну спеціалізацію студента;

3) навчальні дисципліни, спрямовані на задоволення освітніх потреб студента, розвиток його як особистості.

Перший блок вибіркових навчальних дисциплін має бути обов'язковий для всіх напрямів підготовки ВНЗ і може складати не більше 10 кредитів. Він формується методичною радою університету і не передбачає право вибору студента переліку дисциплін. За допомогою цього блоку ВНЗ реалізує цілі набуття студентом базових знань і вмінь, які становлять спеціалізацію університету, реалізації його пріоритетів тощо.

Другий блок має містити перелік альтернативних навчальних дисциплін професійного спрямування за напрямом підготовки з урахуванням усіх можливих спеціальностей наступного освітньо-кваліфікаційного рівня, набуття яких спроможний забезпечити університет, і які забезпечують набуття відповідних знань і вмінь.

Третій блок вибіркових навчальних дисциплін теж може містити розподіл на підгрупи за спрямуванням для полегшення вибору студента, зокрема: а) гуманітарні; б) науково-природничі; в) професійно орієнтовані; д) тренінги; е) військова підготовка тощо. Розмір цього блоку має бути не більше 20 кредитів (орієнтовно по одній 3-х кредитній навчальній дисципліні упродовж 7 семестрів). Для врахування різноманітності потреб студентів цей блок може містити велику кількість альтернативних навчальних дисциплін, які викладаються в університеті за різними напрямами підготовки.

За такої структури навчального плану індивідуальний план студента стає необхідною складовою організації навчального процесу.

– *Для забезпечення мобільності викладачів* навчальні дисципліни вибіркової частини навчального плану мають містити лише інформацію про кількість кредитів і форму підсумкового контролю. Розподіл годин, виділених на навчальну дисципліну, має здійснювати лектор, який її викладатиме, погодивши робочу програму навчальної дисципліни з деканом (на відповідність її графіку навчального процесу), завідувачем кафедри і науково-методичною комісією напряму підготовки.

Надання студентам права вибору навчальної дисциплін дозволяє забезпечити швидку адаптацію навчального процесу до змін на ринку праці, мотивує викладачів до вдосконалення навчальних програм, створює можливості до залучення викладачів з інших ВНЗ, дозволяє повніше реалізовувати принцип „навчання протягом усього життя".

СОСТОЯНИЕ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ И ПУТИ ЕГО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ

Борденюк А.И. *(Одеская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Актуальность проблемы. Проблема укрепления здоровья и продолжительности жизни населения всегда была предметом внимания специалистов, общественности, государства. Решение этой проблемы в наше время приобрело особую актуальность, поскольку сложившаяся в последние годы социально-экономическая ситуация привела к существенному ухудшению показателей здоровья всех групп и категорий населения Украины. Ряд исследователей отмечают уменьшение физической активности студентов от первого к четвертому курсу, и, как следствие, снижение уровня физической подготовленности. Это определяет актуальность совершенствования физического воспитания студентов старших курсов, когда объем организованных занятий физическими упражнениями снижается или совсем отменяются.

Физическое воспитание студентов осуществляется преимущественно в процессе регламентированных учебных занятий по дисциплине «Физическая культура». В другие периоды обучения (в период 3 и 4 курса) студенты не имеют академических занятий по физической культуре. В ряде работ раскрываются снижение показателей физической и умственной работоспособности и психофизиологических показателей организма студентов в период учебного процесса, что обусловлено существенным уменьшением объема физической активности. В период экзаменационной сессии в связи с возрастанием психоэмоциональных нагрузок у студентов наблюдаются существенные изменения в функционировании вегетативной нервной системы, в проявлениях ситуативной тревожности, в функционировании нервных центров, координирующих работу сердечно-сосудистой системы и т.д. Одним из действенных факторов снижения негативного влияния психоэмоциональных нагрузок в период экзаменационной сессии на организм студентов являются занятия физическими упражнениями.

Методика физического воспитания студентов вузов в различные периоды учебного процесса включает в себя комплексное выполнение упражнений различной направленности в определенной последовательности (аэробных, стретчинга и локальных силовых), а также включение занятий прохождения

учебного материала для студентов третьего и четвертого курса. Эффективность методики построения занятий по физической культуре со студентами вуза, разработанная на основе учета особенностей динамики физической и функциональной подготовленности в различные периоды обучения, а также с учетом специфических особенностей воздействия на организм комплексного выполнения физических упражнений различной направленности подтверждается полученными данными, свидетельствующими о более выраженном улучшении физической и функциональной подготовленности студентов экспериментальных групп по отношению к студентам контрольных групп ($p<0,05$), значительным уменьшением уровня личностной тревожности в период сессии у студентов экспериментальных групп. Специфические особенности воздействия на организм студентов комплексного выполнения физических упражнений различной направленности заключаются, прежде всего, в достоверном изменении процента увеличения частоты сердечных сокращений при выполнении пробы с дозированной нагрузкой до и после занятия. Уменьшение диастолического давления свидетельствует об увеличении пульсового давления, реакция организма на стандартную нагрузку становится нормотонической.

ВЫВОДЫ

Процесс физического воспитания студентов вузов в различные периоды учебного процесса характеризуется следующими основными особенностями динамики физической и функциональной подготовленности студентов, которые необходимо учитывать при проведении занятий физической культурой:

- улучшением уровня физической подготовленности на первых двух курсах обучения на 2,5-10% (по результатам трех обязательных тестов), что связано со значительным увеличением времени занятий физической культурой по сравнению с занятиями в школе;
- на третьем - четвертом курсах обучения физическая подготовленность студентов несколько снижается, что связано с уменьшением времени занятий физической культурой по сравнению с первым и вторым курсами;
- за время экзаменационной сессии и каникул в осеннем и весеннем семестрах учебного года у студентов всех четырех курсов отмечается снижение уровня физической и функциональной подготовленности, что связано с отсутствием обязательных занятий физической культурой в этот период.

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ

Бутник М. А. Оленєв В. М. Дяченко В.І. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Інформатизація освіти – це планомірний, послідовний і систематизований процес підготовки фахівців до праці в умовах сучасного інформаційного простору, підвищення якості їхньої підготовки на основі широкого використання комп'ютерної та іншої інформаційної техніки, мережі Інтернет.

Він охоплює всі ланки системи освіти, її установи та органи управління і включає процес удосконалення засобів збирання, розповсюдження, пошуку та обробки інформації, а також процес підвищення інтелектуального потенціалу усіх суб'єктів навчально-виховного процесу (НВП). Серед основних завдань, які можна вирішити шляхом інформатизації освіти, можна назвати формування інформаційної культури всіх учасників НВП, удосконалення управління, створення інформаційних мереж і баз даних, інтенсифікацію методичної роботи та наукових досліджень. Аналіз діяльності вищих навчальних закладів у цьому напрямку свідчить про наявність об'єктивних причин, які стримують перехід до інформаційно-комунікаційних технологій у НВП та потребують дослідження.

Інформатизація освіти здійснюється згідно з державними та відомчими законодавчими і нормативно-правовими актами, що регулюють відносини у сфері інформатизації. Аналіз відповідних законодавчих документів дозволяє сформулювати основні напрями державної політики у сфері інформатизації освіти в Україні.

Головними шляхами удосконалення інформатизації є: покращення якості НВП та його ефективності, підвищення рівня інформаційної підготовки викладачів та студентів; організація управління НВП відповідно до вимог та властивостей інформаційного середовища; зниження вартості навчання через ефективне використання можливостей інформатизації освіти.

Інформатизація освітньої діяльності вищих навчальних закладів відкрила широкій простір для педагогічних інновацій у НВП, що пов'язано з використанням принципово нових можливостей, які дають сучасні програмні та апаратні ресурси інформаційно-освітніх систем. Суттєве спрощення візуалізації складних явищ і процесів, які вивчаються, дозволяє в значному ступені відмовитись від витратних форм навчання на реальних об'єктах і перейти до їх вивчення на віртуальних адекватних моделях.

АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Ващинська О.А., Глазирин В.Л., Присяжнюк М.І. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Для виявлення, відбору та підтримки обдарованої студентської молоді, розвитку та реалізації здібностей студентів в ОДАБА на кафедрі міського будівництва та господарства 15-17 квітня 2014року відбудеться другий етап Всеукраїнської студентської олімпіади з професійно - орієнтованих дисциплін: «Планування та благоустрій міст», «Міський транспорт» і «Вулиці та дороги», зі спеціальності 7.06010103 «Міське будівництво та господарство». До участі у 2 турі олімпіади були направлені студенти які посіли перші та другі місця у першому турі олімпіади.Перший тур був проведений 11 лютого 2014року.

Мета олімпіади стимулювання творчої праці студентів, педагогічних та науково - педагогічних працівників, підвищення якості підготовки фахівців, активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів, системне вдосконалення навчального процесу, формування команд до участі в міжнародних олімпіадах.

В рамках проведення студентської олімпіади – 2014 навчального року буде проведено Всеукраїнський огляд конкурс дипломних проектів, магістерських робіт та курсових проектів за спеціальним видом діяльності 7.06010103 «Міське будівництво та господарство».

Мета огляду конкурсу досягнути єдності складу робіт для всіх Вищих навчальних закладів будівництва України, які випускають спеціалістів та магістрів, спеціальності «Міське будівництво та господарство».

Дипломні проекти та магістерські роботи повинні відповідати наступним вимогам:

- ✓ Аргументованість запропонованим рішенням і зв'язок їх з актуальними проблемами міста.
- ✓ Відповідність розробленої тематики назви дипломного проекту.
- ✓ Виконання дипломного проекту на реальній підоснові.
- ✓ Відповідне графічне оформлення роботи.

Всі заходи виконуються згідно з «Положенням про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади», затвердженого наказами Міністерства освіти і науки України від 13 грудня 2012року №1410 та №1820 від 23 грудня 2013 «Про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади у 2013/2014 навчальному році в ОДАБА.

ВИЩА ШКОЛА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМА ВИКЛАДАЧІВ У ТЕХНІЧНОМУ ВНЗ

Вікуль С.І., Євдокімова Г.Й. *(Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

Реформа вищої освіти в Україні орієнтована на входження національної освіти до європейського та світового освітнього простору. Основним напрямком діяльності технічного вищого навчального закладу (надалі - ВНЗ) на цей час має стати задоволення потреб особистості в отриманні знань, що дозволять майбутньому фахівцю адаптуватися у сучасному світі та реалізувати себе на ринку праці відповідно до обраного освітнього напрямку підготовки та отриманого рівня кваліфікації. Тому підготовка фахівців нового типу як кінцева мета реформи вищої технічної освіти передбачає зміну змісту та методів викладання і є неможливою без підвищення рівня педагогічного професіоналізма викладачів.

Як відомо, більшість викладачів технічних ВНЗ є фахівцями у сфері техніки та технологій, які отримали вищу технічну освіту, не орієнтовану на викладання. Не зважаючи на це, багато з них за довгі роки викладання у ВНЗ набули необхідні педагогічні навички і стали професіоналами високого рівня у сфері вищої освіти. Проте, таке професійне становлення, побудоване на емпірічному сприйнятті та інтуітивному набутті навичок педагогічної діяльності, може тривати десятиріччя, у той час як нові приоритети освіти вже зараз викликають необхідність спеціальної професійної науково обгрунтованої підготовки фахівців технічного профілю у сфері викладання.

Саме ця об'єктивна необхідність в умовах Одеської національної академії харчових технологій призвела до створення у 2007 році Школи молодого викладача, у подальшому перетвореної у Вищу школу педагогічної майстерності (ВШПМ), яка активно діє на цей час.

Слухачі цієї школи - викладачі академії, а також викладачі інституту холоду, криотехнологій та екоенергетики ім. В.С. Мартиновського.

Діяльність ВШПМ відповідно до мети її створення забезпечує:

- підвищення рівня педагогічної майстерності викладачів на основі формування усвідомлення щодо процесу викладання як явища, у першу чергу, педагогічного;
- організацію психолого-педагогічної, методологічної та методичної підтримки процесу викладання профільних дисциплін;

- засвоєння викладачами нових форм викладання дисциплін (ділові ігри, відеотренинг, майстер-класи лекційного матеріалу, встановлення та підтримка зворотнього зв'язку та ін.);

- використання гуманістичних ідей та гуманітарних методів у викладанні природно-наукових та технічних дисциплін;

- допомогу викладачам у створенні пакету документів з дисциплін, що викладаються, а також в організації майстер-класів.

Заняття у ВШПМ проводяться за безвідривною формою навчання протягом двох навчальних років відповідно до навчального плану та робочих програм, затверджених ректором академії.

Навчальний план ВШПМ розрахований на 306 годин передбачає проведення лекційних та семінарських занять, які проводять провідні доценти і досвідчені викладачі-фахівці Одеської національної академії харчових технологій, Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського, Одеського національного університету ім. І.І.Мечнікова за напрямками викладання:- вища освіта в Україні та Болонський процес; основи психології у вищій школі; наукова організація праці викладача; розробка учбово-методичної документації з профільної дисципліни; рейтингове оцінювання знань студентів; можливості використання мережі інтернет для прискореного пошуку необхідної інформації; маркетингова діяльність ОНАХТ на ринку освітніх послуг; сучасні інформаційні технології та інноваційні методики.

Усі заняття проводяться на найвищому рівні, викладачі формують у слухачів ВШПМ зацікавленість в отриманні нових знань, вкрай необхідних сучасному викладачу технічного ВНЗ. Кожна тема занять є актуальною, професійно та повно розкривається лекторами, що дозволяє слухачам ВШПМ отримати необхідні знання та навички викладання у сучасних умовах.

Педагогічні засоби та методи, про які слухачі отримують відповідні знання, у подальшому активно використовуються ними у власній практичній викладацькій діяльності.

Завершальним етапом навчання у ВШПМ є підготовка кожним випускником повного пакету документів з дисципліни, яку він викладає. По завершенні навчання слухачі отримують «Свідоцтво про підвищення кваліфікації» державного зразку.

На цей час ВШПМ успішно розвивається, постійно оновлюється та розширюється її функціональний ресурс. Висока якість підвищення кваліфікації у ВШПМ одностайно визнана її випускниками.

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОСВІТИ - ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Герасим Г.С. *(Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна),* **Паламарчук В.В.** *(Вищий навчальний заклад Білгород-Дністровській морській рибопромисловий тенікум, м. Білгород-Дністровській, Одеської області, Україна),* **Зінченко В.І.** *(Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

Сучасність вимагає від майбутніх фахівців не тільки високих академічних знань, а й розуміння і застосування на практиці інформаційних, біоінформаційних нанотехнологій, що дозволить їм в свою чергу позитивно, творчо та критично мислити на високому рівні.

Біоінформаційні, інформаційні нанотехнології є тими інструментами, які необхідні для вирішення завдань в освіті. Однією з них є проблема "як треба вчитися". Біоінформаційні технології допомагають людині у вирішенні даної проблеми – «навчитися вчитися», так як для саморозвитку та самовдосконалення особистості вони є найбільш інтегративними технологіями. Сьогодні загальноприйнятою думкою є три основні проблеми сучасної системи освіти.

Перша - це якість освіти, що має відповідати не тільки вимогам стрімко мінливого сьогодення, а й бути налаштованим на віддалене майбутнє. Тому шляхом вирішення цієї проблеми є нова філософія випереджаючої освіти, що можливо при дотриманні двох умов: фундаменталізації освіти і застосуванні інноваційного навчання. Якщо отримувати знання, які актуальні в момент навчання, то на момент закінчення навчання у вузі або через декілька років вони будуть повністю застарілими і до того ж не виникне цілісного бачення системи професійних знань. Друга проблема - прагматична орієнтація, для якої характерна система освіти, що не сприяє розвитку особистості. Основним шляхом вирішення цієї проблеми може з'явитися «розвиваюча» освіта, при якій йде розвиток особистості завдяки використанню гнучкого проблемного навчання, креативних інформаційних технологій. У результаті такої освіти кожна людина має можливість виробити найбільш оптимальний для нього спосіб придбання знань і вмінь в майбутньому та не тільки користуватися цими знаннями, а й перетворювати, поповнювати їх відповідно до умов, що змінюються. Третя проблема - недоступність якісної освіти для кожного, хто навчається. Найпродуктивнішим у вирішенні цієї проблеми є інформаційна підтримка освіти: телекомунікаційні технології, доступність бази даних і,

звичайно, дистанційна освіта. Дистанційна освіта - дуже гнучка система, вона дозволяє всім учасникам навчального процесу (студентам, викладачам і адміністраторам навчального закладу) обирати зручний час занять.

Використання технологій дистанційного навчання дозволяє виділити деякі переваги для осіб, які навчаються, такі як:

- економічність - не потрібно витрат на відрядження, якщо студент, що навчається, з іншого регіону, можливість навчання без відриву від основної виробничої діяльності;

- доступність - незалежність від географічного і тимчасового положення студента, що навчається;

- навчання в індивідуальному темпі - швидкість вивчення встановлюється самим студентом залежно від його особистих обставин і потреб;

- свобода і гнучкість - студент, що навчається, може обрати будь-який з курсів навчання, а також самостійно планувати час, місце і тривалість занять;

- мобільність - ефективна реалізація зворотного зв'язку між викладачем та студентом;

- технологічність - використання в освітньому процесі нових досягнень інформаційних і телекомунікаційних технологій.

Позитивних результатів на ринку освітніх послуг можна досягти, добре орієнтуючись в мінливій економічній ситуації, плануючи і здійснюючи свої дії, спрямовані на вирішення сучасних проблем системи освіти з урахуванням прогнозованих фінансових, податкових, управлінських та інших наслідків.

Сьогодні основні зусилля спрямовані саме на ті сфери, які прямо визначають якість життя громадян, в тому числі в галузі освіти.

В даний час вимоги до якості освіти підвищуються. Неможливо уявити сучасну вищу школу без поєднання освітнього процесу та науково - дослідної роботи, без створення механізму максимально швидкого впровадження інноваційних наукових розробок у навчальний процес.

Важливе завдання - забезпечити досягнення такої якості освітніх послуг, яке зробило б освітні установи привабливими для вітчизняних та іноземних громадян, що прагнуть вищої, якісної освіти.

В цілому основною метою будь-якої освітньої системи є виховання людей, сприйнятливих до нових знань, здатних стати активними учасниками міжнародного співтовариства, що володіють широким світоглядом, які добре знають культуру свого народу і здібних розуміти і оцінювати інші національні культури.

РУШІЙНОЮ СИЛОЮ ПРИСКОРЕНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ПОВИННІ СТАТИ ЗНАННЯ

Гнилицька А.І. (*Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Освіта – основа розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука майбутнього України. XXI століття висуває до освіти нові вимоги. На шляху до Європи Україні потрібно створити могутню індустрію знань. Відставання в галузі інноваційного розвитку негативно впливає на рівень конкурентоспроможності економіки країни.

Для переходу на інноваційний шлях розвитку перш за все необхідно збільшити фінансування розвитку освіти та науки. Для інтеграції системи вищої освіти України у європейський науковий та освітянський простір має бути вирішена низка важливих науково-практичних проблем:

1. Поступовий перехід від репродуктивної, авторитарної освіти до інноваційного типу;
2. Удосконалення системи та збільшення фінансування розвитку освіти та науки;
3. Зміцнення матеріально-лабораторної бази навчальних закладів;
4. Підвищення рівня кваліфікації викладацького складу;
5. Удосконалення методів підготовки фахівців нової генерації, організація системи освіти впродовж усього життя.

Для вирішення перших трьох проблем необхідно, щоб випускники ВНЗ мали не тільки високий професійний рівень, а й були різнобічно розвиненою особистістю, володіли іноземними мовами, зберігали вітчизняну культуру, та вивчали, знали зарубіжну. Розв`язання цих проблем накладає на державу певні обов`язки. Виконати все Україна зараз не в змозі. Якість життя в країні залишається на низькому рівні, поширюється міждержавна трудова міграція.

Для розв`язання деяких потреб перш за все варто частіше практикувати стажування студентів за кордоном у коледжах, університетах. Випускники ВНЗ повинні стати конкурентоспроможними на європейському рівні праці.

Таким чином, спрямовуючи свій погляд до Європи, необхідно пам’ятати, що інтеграція країни в світову економіку – це послідовне вирішення задач.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ВИЩОГО ВІЙСЬКОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Головань В.Г., Дроздов М.О., Шлапак В. О. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Дистанційна освіта стає все більш нагальною вимогою в системі підготовки офіцерських кадрів. По перше, без неї неможливо сьогодні забезпечити на належному рівні перепідготовку та вдосконалення кваліфікації офіцерських кадрів. По друге, її впровадження відкриває широкі можливості для принципової інноватизації традиційного навчально-виховного процесу ВНЗ.

Через ряд об'єктивних причин створення систем дистанційної освіти у цивільних ВНЗ сьогодні помітно випереджає такий процес у вищих військових навчальних закладах (СДО ВВНЗ). Основною серед них є неможливість представлення у відкритих інформаційних мережах навчальних матеріалів з обмеженим доступом. Розвиток сучасних програмних і апаратних засобів захисту інформації дає можливість в значному ступені усунути таку перешкоду.

Одним зі складних питань створення СДО ВВНЗ є забезпечення її відповідною матеріально-технічною базою, що потребує чималих фінансових витрат не лише на спеціальне програмне та апаратне забезпечення але і на відповідне методичне забезпечення СДО ВВНЗ. Практичний досвід показує доцільність використання в цьому процесі наявного в ВНЗ інформаційного середовища і тому при створенні СДО ВВНЗ слід передбачити можливість використання всіх раніше створених програмних, апаратних та методичних ресурсів. Одночасно невідкладною і достатньо суперечливою вимогою є використання найсучасніших засобів інформатизації навчання і забезпечення можливості подальшого оновлення і модернізації СДО ВВНЗ. По суті йдеться про виконання складного комплексу завдань матеріального й технічного забезпечення при створенні СДО ВВНЗ.

Відповідно до мети і гіпотези дослідження виконані його наступні задачі:

1. Визначені сутність і особливості дистанційного навчання у військових вузах.

2. Проведено аналіз моделей і засобів дистанційного навчання військового призначення.

3. Розроблено технологію дистанційного і змішаного навчання майбутніх і діючих офіцерів як основну організаційно-педагогічну умову.

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОГО ФАХІВЦЯ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ВНЗ

Головань В.Г., Дроздов М.О., Головань А.В. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Одним з найбільш пріоритетних завдань освітньо-професійної системи України є формування компетентного фахівця. Як відомо, воно суттєво відрізняється від здобуття визначеного комплексу розрізнених знань, умінь та навичок за окремими навчальними дисциплінами, що ставилося за мету у попередній парадигмі державної системи професійної освіти. Вимога компетентносного підходу продиктована ринковими відносинами сучасного суспільства. З точки зору сучасної педагогіки формування професійної компетентності майбутніх фахівців є процесом розв'язання принципово нових і достатньо складних освітніх проблем в рамках практично незмінного бюджету навчального часу. Це дає підстави твердити що успішна компетентнісна підготовка майбутніх фахівців можлива лише за умовою широкого впровадження в навчальний процес відповідних педагогічних інновацій на основі сучасного інформаційно-освітнього середовища ВНЗ. Важливими є проектування й реалізація таких технологій навчання, які створювали б ситуації безперервного і контрольованого залучення тих, хто навчається у різні елементи професійної діяльності на всьому протязі навчання. Така мета висуває свої вимоги до всіх складових освітнього процесу - форм і змісту, педагогічних технологій, контролю і оцінки.

Серед різних напрямків використання сучасних інформаційних технологій у підготовці компетентних фахівців найбільш важлива роль надається створенню єдиного інформаційного середовища ВНЗ, що включає необхідні впорядковані і дозовані за навчальним часом інформаційні ресурси різного призначення та засобу комунікації. Єдине інформаційне середовище ВНЗ уявляє собою віртуальний багатозадачний інформаційний простір, в якому безперервно відбувається узгоджена взаємодія всіх зацікавлених в результатах навчання фізичних і юридичних осіб ВНЗ (замовників, тих, хто навчається, викладачів, кафедр, факультетів та керівництва ВНЗ) орієнована на досягнення найбільш можливої компетентності випускників ВНЗ. Важливо підкреслити – формування необхідної компетентності має відбуватися з використанням ефективного моделювання віртуального професійного середовища на основі інтерактивних тренажерів та професійних просторів.

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАКЛАДІВ

Гонзуль В.П. (*Криворізький національний університет, м .Кривий Ріг, Україна)*

Рівень графічної підготовки інженера є показником його професійного фахового і культурного рівня. Тому, підвищення якості графічної підготовки майбутніх інженерів завжди повинно бути в центрі уваги професорсько-викладацького складу кожного технічного закладу.

Для забезпечення належного рівня графічної підготовки студентів потрібно здійснювати постійний контроль, або у більш широкому розумінні - моніторинг якості навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про значну увагу до проблеми моніторингу якості навчального процесу. Зокрема, йдеться про праці Н. Вербицької, Н.Дерзкової, Г.Ельнікової, Є.Заїки, С.Шишкова, В.Назарова, С.Сівака та інших науковців.

Моніторинг (освіти) - це оцінювання і поточна регуляція, що супроводжує будь-який процес в освіті (Г.Єльнікова).

Розробка засобів і методик якісного вимірювання навчальних досягнень, зокрема геометро–графічної підготовки студентів технічних вищих закладів, є однією з проблем вищої школи. Значне місце посідає і проблема оцінювання ефективності навчання, розробка рекомендацій по його вдосконаленню, корегуванню.

Мета даної роботи полягає у виокремленні основних засобів моніторингу якості засвоєння першокурсниками навчальної дисципліни «Інженерна графіка». В умовах перетворень в економіці та функціонуванні ринку праці об’єктивне оцінювання рівня знань, умінь та практичних навичок, здібностей і здатності набуває важливого значення.

Розв’язання низки цих проблем може бути здійсненим шляхом проведення якісних моніторингових досліджень успішності навчання.

Одними з головних засобів діагностики в моніторингових дослідженнях є тести. Це пов’язано з тим, що застосування тестів забезпечує необхідну якість педагогічних вимірювань, є особливо важливим для здійснення зворотного зв’язку.

Умовно освоєння дисципліни інженерна графіка можна розбити на дві частини. Перша частина - це освоєння термінології, основних понять, розуміння базових методів дисципліни. Друга частина – уміння застосовувати отримані знання для вирішення тих практичних завдань, які охоплює ця дисципліна.

Перевірка першої частини цілком може бути формалізована через різноманітні тести.

Проведення регулярного (на кожному практичному занятті) контролю шляхом дидактичного тестування створить уявлення про об'єктивну картину засвоєння знань та вмінь з курсу. Це надасть можливість оперативно ліквідувати прогалини у знаннях студентів, звертати увагу на найскладніший матеріал.

Відсутність безпосереднього контакту зі студентами під час тестових контрольних процедур, з одного боку, робить діагностику, а з рештою, й оцінювання об'єктивнішим, але тим самим підвищує вірогідність впливу на результат інших чинників. Це ймовірність випадкового вибору правильної відповіді або здогадка про неї; можливість оцінити тільки кінцевий результат (правильно – неправильно), у той час сам процес, що привів до нього не розкривається.

Оскільки об'єктом нашого дослідження є якість засвоєння студентами першого курсу дисципліни «Інженерна графіка» є доцільним проведення щонайменше трьох замірів навчальних досягнень першокурсників: нульового, контрольного, підсумкового.

Нульовий замір (стартовий моніторинг) – у першій тиждень вересня. Його мета – визначити рівень до вузівської графічної підготовки студентів.

Контрольний замір проводиться в середині семестру, мета якого – оцінити зміни в графічній підготовці першокурсників.

За один – два тижні до закінчення семестру доцільно провести третю діагностичну роботу (фінішний моніторинг) – підсумковий замір навчальних досягнень – у тих самих групах, де проводилися два попередні заміри. Його мета – визначити рівень навченості студентів за підсумками навчання та оцінити динаміку процесу навчання студентів від початкового діагностування до контрольного і далі до підсумкового, порівнюючи дані за кожною групою.

З метою виявлення недоліків, які перешкоджають досягненню запланованого результату, після трьох замірів серед студентів доцільно провести анонімне анкетування. Обробка відповідей студентів дасть можливість отримати дані, необхідні для корекції навчального процесу: інформацію, яка дозволить скласти уявлення про ставлення студентів до вивчення курсу, його вплив на формування графічної компетентності, виявити труднощі, з якими зіткнулися студенти, недоліки в організації навчального процесу.

РОЛЬ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ТА ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЯКОСТІ

Гордієнко Л.Л., Нікітчіна Т.І. *(Інститут ПДО і ПК, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

У сучасних умовах швидкого старіння професійних навичок, дефіциту професійно-кваліфікованих кадрів, появи нових технологій, переозброєння існуючих і будівництво нових підприємств харчової і зернопереробної промисловості стає об'єктивною необхідністю вирішення питань з перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів. Якість кадрового потенціалу – є ключовим фактором успіху кожного підприємства, яке працює в ринкових умовах.

Чималу роль для підвищення якості кадрового потенціалу відіграє необхідність удосконалення освіти у галузевому напрямі. В Інституті ПДО і ПК ОНАХТ конкурентоспроможними прагнуть бути не тільки підприємства, але й окремі громадяни, які відчувають жорстку конкуренцію на ринку праці. Все це сприяє зростанню попиту на післядипломне навчання, яке поєднує перепідготовку спеціалістів та підвищення кваліфікації спеціалістів, а також надають можливість кардинально змінювати напрям по відношенню до першої освіти, особливо це стосується спеціалістів технологічної направленості, які прагнуть також оволодіти економічними спеціальностями.

Мета студентів, які отримують освітні послуги у відділенні перепідготовки спеціалістів – це бути більш конкурентоспроможними на ринку праці, крім того, вони вже мають досвід навчання у ОНАХТ чи в інших закладах вищої освіти України, та майже 99 % з них сплачують за надання освітніх послуг самостійно.

Головними питаннями, які їх турбують при вступі на навчання, є такі: - навчальні програми надання освітніх послуг; - визнання диплома про перепідготовку з присвоєнням кваліфікації; - кадровий склад викладачів; - методична забезпеченість надання освітніх послуг; - терміни надання освітніх послуг; - вартість і варіативність оплати за навчання.

Тому питання конкурентоспроможності надання освітніх послуг та їх якості, як основного складника конкурентоспроможності, є дуже актуальними для відділення перепідготовки спеціалістів Інституту ПДО і ПК ОНАХТ. При оцінюванні якості знань у ВПС Інституту ПДО і ПК ОНАХТ згідно зі стандартами вищої освіти вищих навчальних закладів використовують такі критерії якості навчального процесу:

- наявність затверджених у встановленому порядку навчальних планів, графіків навчального процесу, робочих програм з дисциплін;
- відповідність змісту навчальних планів і робочих програм вимогам програм якості та стандартам вищого навчального закладу;
- відповідність розкладу занять логіці викладання кожної дисципліни;
- відповідність елементів навчального процесу (лекцій, семінарів, лабораторних занять тощо) затвердженим планам та програмам;
- комплектність і достатність методичного забезпечення з дисциплін;
- достатність, регулярність і рівень організації поточного контролю, можливостей прийняття учасниками освітнього процесу рішень, спрямованих на узгодження дій та відносин між ними для досягнення запланованих результатів.

З метою підвищення якості навчання студентів ВПС Інституту ПДО і ПК та запобігання правопорушенням при здійсненні навчального процесу, а також враховуючи перехід на кредитно-модульну систему студентів заочної форми навчання, нами запропоновано проведенням модульної контрольної із запропонованого на настановних заняттях переліку питаньпри складанні іспитів та проведенні заліків.

Перевірка якості підготовки фахівців на будь-якому етапі – це одночасно і перевірка якості діяльності викладачів та якості організації навчального процесу, основним результатом якого виступає комплексна підготовка фахівця до самореалізації у суспільстві.

При організації оцінки результатів навчання беруться до уваги різні методи оцінки, що можуть надати різні типи доказів рівня знань студента:письмові, усні і комп'ютерні опитування (тестування);проекти;безпосереднє спостереження за діяльністю.

Один або декілька з перерахованих вище методів обов'язково використовується для одержання доказів наявності знань, розуміння та продемонстрованих навичок, а також доказу здатності студента виконувати професійну діяльність, що має безпосередній вплив на якість навчання.

Освітня, наукова інноваційна діяльність в Інституті ПДО і ПК завжди створювала активну творчу середу, яка сприяє формуванню висококласних фахівців багатьох галузей економіки, а також дозволяла проводити впровадження програм післядипломної освіти на основі європейських стандартів якості.Наші випускники стають більш конкурентоспроможними на ринку праці і очолюють державні та приватні корпорації і підприємства, працюють провідними фахівцями на підприємствах і в організаціях різних форм власності.

ОЦІНЮВАННЯ КОМАНДНО-ВИХОВНОГО СКЛАДУ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЯК СКЛАДОВА МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Грицевич Т.Л. *(Академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, м. Львів, Україна)*

Події, пов'язані з анексією Автономної Республіки Крим сусідньою державою, серед багатьох інших проблем засвідчили необхідність створення в Україні сильної боєздатної армії. Одним з вирішальних чинників цього є ефективна система військової освіти, що забезпечує якісну підготовку військових кадрів.

Сучасна теорія педагогічного менеджменту визнає дієвим засобом забезпечення високої якості освіти її постійний моніторинг, під яким розуміють систематичний збір, опрацювання, оцінювання й розповсюдження інформації про діяльність освітньої системи на всіх рівнях для безперервного відстеження її стану та прогнозування розвитку.

Серед основних об'єктів такого моніторингу одне з центральних місць займає діяльність персоналу, який безпосередньо взаємодіє у педагогічному процесі з тими, хто навчається. Ця категорія персоналу та його діяльність має помітні особливості, коли йдеться про військовий навчальний заклад (ВНЗ). На відміну від цивільних вишів, у ВНЗ ті, хто навчається (курсанти, слухачі), об'єднані у навчальні військові підрозділи, де й у позанавчальний час перебувають під постійним педагогічним впливом командно-виховного складу (командирів навчальних підрозділів та їх заступників по роботі з особовим складом). Має свої особливості також діяльність викладацького складу ВНЗ, що пов'язано з умовами організації і контролю самостійної підготовки, практичних польових занять, виконанням ними обов'язків кураторів курсантських підрозділів, залученням викладачів-офіцерів до несення служби в нарядах.

Зазначені особливості визначають вимоги до системи оцінювання зазначених категорій персоналу ВНЗ, яка повинна поєднувати специфіку, що визначається характером діяльності навчального закладу, з обов'язковими вимогами загальної для Збройних Сил України системи щорічного оцінювання та атестації військовослужбовців, яка визначає обов'язковий перелік критеріїв оцінювання.

Можливість такого поєднання реалізується через формулювання у рамках обов'язкових критеріїв оцінювання таких підкритеріїв, які відображають специфіку діяльності командно-виховного та педагогічного персоналу ВНЗ.

РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ОЧИМА ВИКЛАДАЧІВ ТА СТУДЕНТІВ ОДЕСЬКОГО КОЛЕДЖУ ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Дидишко Й.Й., Плакідюк О.Л., Плакідюк О.С. *(Одеський коледж транспортних технологій, м. Одеса, Україна)*

Дослідницька робота присвячена ролі впровадження інноваційних технологій викладачами в навчальний процес та цілеспрямованому застосуванню прийомів, засобів, організації навчальної діяльності.

Головним суб'єктом інноваційної діяльності виступає викладач. Він як професіонал не лише орієнтується в освітніх інноваціях та застосовує їх у своїй роботі, володіє різними технологіями викладання свого предмету; але й здатний як творча особистість, до самореалізації в діяльності та самостійного інноваційного пошуку. Необхідність урахування сучасної інноваційної ситуації та майбутніх змін в освітньому середовищі потребує переорієнтації дисциплін всіх циклів професійної підготовки на формування випускника вищої школи як суб'єкта інноваційної діяльності.

Інновації не виникають спонтанно, а постають результатом системних наукових пошуків, аналізу, узагальнення педагогічного досвіду. Стрижнем інноваційних процесів в коледжі є упровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику, вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду.

Рушійною силою інноваційної діяльності є педагог як творча особистість, оскільки суб'єктивний чинник є вирішальним під час пошуку, розробки, упровадження і поширення нових ідей. Творчий викладач має широкі можливості і необмежене поле для інноваційної діяльності, оскільки на практиці може експериментувати і переконуватися в ефективності методик навчання, коригувати їх, здійснювати докладну структуризацію досліджень навчально-виховного процесу, пропонувати нові технології та методи навчання.

Основна умова такої діяльності – інноваційний потенціал викладача. Наявність інноваційного потенціалу викладача коледжу визначають наступні чинники з точки зору викладачів коледжу: творча здатність генерувати нові ідеї (97,8% опитаних викладачів), високий культурно-естетичний рівень, освіченість, інтелектуальна глибина і різнобічність інтересів (98,5%), відкритість особистості педагога новому і сприйняття різних ідей, думок, поглядів, концепцій, що базується на толерантності особистості, гнучкості та широті мислення (99,3%).

Можна виділити критерії готовності викладача коледжу до інноваційної педагогічної діяльності: усвідомлення необхідності інноваційної діяльності

(99,8%), готовність до творчої діяльності щодо нововведень у коледжі (98,3%), упевненість у тому, що зусилля, спрямовані на нововведення, принесуть позитивний результат (99,4%), узгодженість особистих цілей з інноваційною діяльністю (96,7%), готовність до подолання творчих невдач (96,5%), органічність поєднання інноваційної діяльності, особистої, фахової та педагогічної культури (99,2%), рівень психолого-педагогічної та методичної готовності до інноваційної діяльності (98,3%), позитивне сприйняття, переосмислення свого минулого досвіду і його залучення до розробки інновації (99,2%).

Процес упровадження педагогічних інновацій, творчий пошук суттєво залежать (99,8%) від морально-психологічного клімату у колективі коледжу, матеріально-технічних, санітарно-гігієнічних та естетичних умов праці.

Завдяки інтерактивним методам відбувається ефективне засвоєння знань у співпраці з іншими студентами (85,7 % опитаних студентів), якісне засвоєння нового матеріалу (87,3%). Використовуються: вправи, що носять творчий характер; групові завдання; освітні, рольові, ділові ігри, імітація; заняття екскурсії на підприємства залізниці; заняття-зустрічі з творчими людьми і фахівцями; заняття, спрямовані на творчий розвиток – створення фільмів, випуск альбомів, газет; створення і використання відеоматеріалів, Інтернету, наочності; рішення складних питань і проблем за допомогою методів «дерево рішень», «мозковий штурм» та інші. Інноваційні методи навчання в коледжі сприяють розвитку пізнавального інтересу у студентів (96,3% всіх опитаних), вчать систематизувати і узагальнювати досліджуваний матеріал, обговорювати і дискутувати (97,4% всіх опитаних). Осмислюючи й обробляючи отримані знання, майбутні фахівці набувають навичок застосування їх на практиці (93,3%), отримують досвід спілкування (95,4%), вчать самостійності в пізнанні і прийнятті рішень (95,9%).

Процес упровадження інновацій у коледжі розподіляється на основні етапи, враховуючи теоретичну та практичну підготовку викладачів. Інноваціям дають науково-методичне обґрунтування, залучають до їх упровадження авторитетних, творчих педагогів, створюється спеціальна група кваліфікованих, творчих, ініціативних викладачів, які беруть на себе відповідальність щодо аналізу та апробації передового досвіду, систематичного відбору ефективних ідей, технологій, концепцій, які можуть бути упровадженими в педагогічну практику, результати обговорюють на засіданні педагогічної ради та приймають рішення щодо їх упровадження. Такий підхід дає змогу об'єднати зусилля авторів педагогічних нововведень із зорієнтованими на інноваційну діяльність педагогами, створити сприятливе інноваційне середовище.

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ДИТЯЧИХ ХІРУРГІВ

Дігтяр В.А., Сушко В.І., Харитонюк Л.М., Барсук О.М., Садовенко О.Г., Камінська М.О., Лук'яненко Д.М. (*ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України», м. Дніпропетровськ, Україна)*

Вступ. Удосконалювати післядипломну підготовку лікарів-інтернів дитячих хірургів треба на кожній кафедрі дитячої хірургії, де вона проводиться. Нові підходи до діагностики вад розвитку та хірургічних захворювань у дітей, нові технології в лікуванні потребують, перш за все, перегляду типового навчального плану та програми спеціалізації (інтернатури) випускників вищих медичних закладів освіти III – IV рівня акредитації зі спеціальності «Дитяча хірургія».

Основна частина. Програма підготовки передбачає підвищення складності розділів дитячої хірургії з роками підготовки лікарів-інтернів. Зараз нагальними проблемами підготовки лікарів-інтернів зі спеціальності «Дитяча хірургія» виступають наступні. Кожний розділ програми засвоюється протягом 3-х років. Розриви цих розділів не дають лікарям-інтернам з'ясувати повну цілісність викладеного матеріалу, скажімо, проктологічних захворювань. Частина цього матеріалу, яка вивчалася на першому році навчання уже забувається. Все це потребує повторення і відволікає від сьогодення. Складно проводити заліки за основними розділами дитячої хірургії.

Деканат ФПО ДЗ «ДМА МОЗУ» потребує виконання робочих планів на кожний рік навчання відповідно до типової програми, що забезпечує уніфікацію освітнього процесу. Тому кафедра не має змоги вносити обґрунтовані корективи, виникає протиріччя. Програма включає в себе 15 розділів чи курсів дитячої хірургії. Кожний із них розрахований на відповідну кількість годин лекцій, практичних занять, семінарів. Враховується успішність за кожний розділ.

На наш погляд, загальні питання дитячої хірургії, поліклінічну хірургію, основи травматології та ортопедії, опіки та відмороження, додаткові та суміжні дисципліни можна повністю вивчати на першому році інтернатури (936 годин). Абдомінальну хірургію, хірургічну інфекцію, проктологію на другому році навчання (644 години), а спеціальні розділи: торакальну хірургію, хірургію новонароджених, онкологію, невідкладну хірургію в урології та гінекології на третьому році навчання (332 години). Все це відповідає термінам навчання за існуючою програмою.

Співробітники кафедр дитячої хірургії медичних вищів України часто задають питання, а чи треба удосконалювати післядипломну підготовку лікарів-інтернів введенням кредитно-модульної системи освіти. Дніпропетровська медична академія має такий досвід на кафедрі факультетської хірургії та хірургії інтернів, до чого була залучена і кафедра дитячої хірургії. Кредитно-модульна система навчання передбачає оцінку модуля «Дитяча хірургія» та змістових модулів, які бажано оцінити повністю в окремий рік навчання, а не розподіляти його на 3 роки. Це було витримано. Дисципліна вивчалася частково. Якщо дисципліну вивчати повністю, то удосконалення повинно бути спрямовано на визначення кредитів за роками навчання на очній частині інтернатури та з'ясування кількості модулів та змістових модулів.

Що стосується трудомісткості вивчення окремої дисципліни, то вона вимірюється європейською системою залікових одиниць (ECTS).

Нажаль, а ні мобільність, а ні освітні послуги на кафедрах не забезпечуються. Для цього потрібні комп'ютерні класи для лікарів-інтернів відповідні програми, що потребує окремого кошторису.

Впровадження кредитно-модульної системи зводиться до розробки кількості балів за тестовий контроль, ситуаційні задачі, опитування.

Наша освіта – це, перш за все, фундаментальність, системність, спадкоємність, що відноситься до високих стандартів вітчизняної освіти, необхідною умовою якої був всебічний розвиток інтелекту та відтворення традиційної культури. Ось що треба було впроваджувати в Європі, а не прищеплювати толерантність та споживання.

Відсутність системного підходу у навчанні руйнує формування особистості з цілісним творчим поглядом на обставини. Система тестування нехтує особистістю викладача та по суті самим освітнім процесом. Як відзначив професор А.В. Соловйов (2010) «сеять разумное, доброе, вечное» стає не потрібним. Передати досвід, привести життєві приклади, сучасну інформацію є основним в системі медичної освіти. Тому Болонська конвенція припускає обов'язковий перехід на позбавлення індивідуальності відношень «викладача-та ті, що навчаються».

Висновки:

1. Типовий навчальний план треба удосконалювати та обновляти. Кожний розділ дисципліни повинен мати закінчений результат. Ускладнення проводити не за темами, а за розділами дитячої хірургії.

2. Перехід на кредитно-модульну систему в інтернатурі передчасний і не повинен здійснюватися за «модою» на неї, що насамперед повинно забезпечити результативність навчального процесу.

ЗМЕНШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ТИСКУ ЯК УМОВА РЕАЛЬНОЇ АВТОНОМІЇ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Долголаптєв В.М., Козачишена О.С. *(Донбаський державний технічний університет, м. Алчевськ, Україна)*

Однією з найважливіших умов вільного розвитку університетської освіти є зменшення адміністративного тиску на ВНЗ, зокрема припинення спекуляцій на питаннях працевлаштування випускників, які навчалися за бюджетні кошти.

За результатами перевірок фінансовою інспекцією (колишні контрольно-ревізійні управління) керівників вищих навчальних закладів звинувачують в неефективному використанні бюджетних коштів у розмірах мільйонів гривень на підставі відсутності стовідсоткового обов'язкового відпрацювання випускниками протягом трьох років у державному секторі економіки або їх працевлаштування у приватному секторі. Масового характеру такі претензії до ВНЗ набули починаючи з 2010 року. Навесні 2011 року МОН України було змушено надавати офіційні пояснення з цих питань, намагаючись хоч якось захистити керівників ВНЗ від найбільш ретивих так званих «борців за ефективне використання бюджетних коштів» в образі КРУ.

Абсурдність вимог фінансової інспекції в питаннях працевлаштування підтверджується як багатьма вітчизняними законодавчими актами, так і міжнародними зобов'язаннями України. Зокрема, в статті 53 Конституції України зазначено, що держава забезпечує доступність та безоплатність вищої освіти в державних і комунальних вищих навчальних закладах, Відповідно до статті 43 Конституції України кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Використання примусової праці забороняється. Конвенція Міжнародної організації праці №29 «Про примусову чи обов'язкову працю», що набула чинності для України 10 серпня 1956 року, зобов'язує держави не допускати примусової праці. Згідно зі статтею 1 Міжнародної Конвенції «Про скасування примусової праці» №105, що ратифікована Законом України від 05.10.2000 №2021-III, держава «зобов'язується скасувати … обов'язкову працю і не вдаватися до будь-якої її форми … як метод мобілізації і використання робочої сили для потреб економічного розвитку». На випускників університетів розповсюджується стаття 8 Міжнародного пакту «Про громадянські і політичні права», що гарантує право на вільний вибір виду діяльності та місця роботи відповідно до здібностей і професійної підготовки з урахуванням особистих інтересів і суспільних потреб (окрім випадків, передбачених чинним законодавством: пільгові умови прийому; особливі вимоги до професійної

діяльності). Питання працевлаштування випускників вищих навчальних закладів регламентується статтею 56 Закону України «Про вищу освіту» від 17.01.2002р. №2984-III, згідно з якою «Випускники вищих навчальних закладів вільні у виборі місця роботи. Випускник вищого навчального закладу, який навчався за державним замовленням і якому присвоєно кваліфікацію фахівця з вищою освітою певного освітньо-кваліфікаційного рівня, працевлаштовується на підставі направлення на роботу відповідно до угоди, укладеної між замовником, керівником вищого навчального закладу та випускником». Рішення Конституційного суду від 04.03.2004 р. у справі про доступність та безоплатність освіти у держаних і комунальних навчальних закладах необхідно розуміти як можливість здобуття освіти в цих закладах без оплати. При цьому обов'язковість відпрацювання або відшкодування вартості навчання випускником призводить до порушення конституційного право громадян на працю, що вільно обирається громадянином або на яку він вільно погоджується. Ця теза підтверджується і інформаційним листом міністерства юстиції від 19.10.2010 №12566-0-4-10-21 щодо надання роз'яснень з питань працевлаштування випускників ВНЗ.

Претензії фінансової інспекції базуються на Законі України "Про освіту" ст.52 (п.2) «Випускники вищих навчальних закладів, які здобули освіту за кошти державного або місцевого бюджетів, направляються на роботу і зобов'язані відпрацювати за направленням і в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України»; Указі Президента України від 23 січня 1996 р. №77 «Про заходи щодо реформування системи підготовки спеціалістів та працевлаштування випускників вищих навчальних закладів» в редакції від 16 травня 1996 р. N 342 (342/96); **Порядку працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалася за державним замовленням**, затвердженим Постановою КМУ від 22 серпня 1996 р. № 992. Вимоги до ВНЗ щодо дотримання цих морально застарілих актів підтверджуються листом Державної фінансової інспекції України від 05.11.12р. № 02-18/1221 «Щодо відшкодування до держбюджету вартості навчання випускниками, які не відпрацювали за направленням відповідного терміну».

Для зменшення адміністративного тиску на ВНЗ пропонуємо: негайного скасування зазначених нормативно-правових актів, в тому числі листа Державної фінансової інспекції України від 05.11.12р. № 02-18/1221; чітких роз'яснень фінансової інспекції, що Закон України «Про поставки продукції для державних потреб» №493/95 від 22.12.1995р. не стосується випускників ВНЗ; внесення змін до ЗУ «Про зайнятість населення» (ст.4, п.1 та ст.5, п.1в) стосовно випускників ВНЗ; внесення змін до ст.56 діючого ЗУ «Про вищу освіту» та найскоріше прийняття нової редакції ЗУ «Про вищу освіту».

ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ

Долинская Л.В., Ковальчук В.В., д.ф.-м.н., проф. *(Одесский колледж компьютерных технологий Одесского экологического университета, г.Одесса, Украина)*

Компетентностный поход вычерчивает тот круг задач, решение которых продиктовано актуальными проблемами междисциплинарной интеграции в современном высшем образовании. В таком контексте формирование профессиональной компетентности (ПрК) студентов до сих пор остается слабоизученным как в педагогической теории, так и на практике, несмотря на уже накопленное количество фактического материала. Это определило цель и задачи нашего исследования.

Основная задача высшего образования состоит в том, чтобы удовлетворить требование будущего работодателя посредством формирования у студентов компетенций по всем видам их профессиональной деятельности. Необходимо принимать во внимание потребности государства в квалифицированных выпускниках. С другой стороны, с учетом всевозрастающих тенденций развития новых технологий и, на этой основе, создание современного производства, согласованные действия с работодателем должны быть определяющими.

Чтобы точно обозначить предмет и объект, нами определены основные категории исследования. Заметим, что компетенция – это поддающаяся оценке система знаний, навыков, умений и обобщенных способов действий, проявленная в деятельности в соответствии с предоставленными профессиональным и социальным статусами. Компетентность – это интегративное качество: способность и готовность эффективно осуществлять деятельность и ее виды.

Формирование ПрК будущего специалиста необходимо рассматривать как взаимосвязанное и взаимозависимое движение, включающее переход от учебной компетентности к профессиональной в процессе учебной, учебно-профессиональной и профессиональной деятельности, входящих в единую образовательно-профессиональную деятельность.

Таким образом, под ПрК мы понимаем интегративное качество будущего специалиста, т.е. — это способность и готовность выпускника эффективно выполнять доминирующие виды учебно-профессиональной деятельности.

Проведенный нами функциональный анализ профессиограммы выпускников Одесского колледжа компьютерных технологий Одесского экологического

университета (ОККТ ОДЭКУ) показал, что такими (доминирующими) видами являются эксплуатационная и организационно-управленческая деятельность.

Содержание ПрК представляет собой совокупность профессионально-важных качеств, которые проявляются в совокупности таких компетенций, как: эксплуатационная, организационная, управленческая. Каждая из этих компетенций инвариантна и включает систему адекватных знаний, навыков, учебно-профессиональных умений, освоенных обобщенных способов учебно-профессиональных действий, формируемых при изучении специальных дисциплин.

Поскольку работа выпускника на производстве, предприятии, банке, фирме и др. является интегративной, для ее выполнения требуется комплексное освоение содержания всех специальных дисциплин. В свою очередь, в каждом виде профессиональной деятельности специалиста объективно необходим синтез знаний, навыков, умений всех общепрофессиональных и специальных дисциплин. Явно выраженный интегративный характер профессиональной деятельности выпускника обуславливает проблему повышения эффективности профессионального обучения при практически исчерпанных возможностях одного лишь дисциплинарного подхода к формированию способности и готовности к профессиональной деятельности.

Основным способом разрешения проблемы явилось предположение о том, что этап учебно-профессионального обучения (при применении адекватного инструментария) заключает в себе уникальные возможности по интеграции содержательных и процессуальных компонентов специальных дисциплин, раскрывающих будущую профессиональную деятельность. Это делает реальными максимальную реализацию потенциала личности студента, как субъекта учебно-профессиональной деятельности, формирование у будущего специалиста интегративной целостности, образуемой перманентностью взаимосвязи специальных дисциплин в их теоретическом и практическом аспектах.

С учетом изложенного предложена методология интегративного подхода, позволяющего вскрыть механизмы перехода от простого к сложному, формирование нового в результате объединения частей. Заметим, что из известных, на сегодняшний день точек зрения на сущность интеграции, где: а) интеграция рассматривается как процесс; б) как результат; в) как процесс и результат, мы основывались на третьей точке зрения. Нами было показано, что такой подход является непротиворечивым по сути и позволяет рассматривать ПрК как интегративное качество – результат, получаемый в образовательном процессе, интегрирующем возможности всех специальных дисциплин.

АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В АКАДЕМІЇ У ЗВ'ЯЗКУ З ПРИЙНЯТТЯМ НОВОЇ РЕДАКЦІЇ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»

Дорофєєв В.С., Ковров А.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

У вищій освіті України на протязі останніх років відбулися значні зміни, що пов'язані як з входженням у Болонський процес, так із модернізацією освіти, що покликані сучасними тенденціями у суспільстві.

Актуальним є прийняття нової редакції Закону України «Про вищу освіту», який має зафіксувати сьогоденні реалії та стати підгрунтуванням подальшого розвитку освіти.

На даний час МОН України у Верховній Раді підтримується нова редакція, що розроблена під керівництвом М.З.Згуровського.

Насамперед, нова редакція, що розглядається, передбачає автономію вищого навчального закладу, яка «обумовлює необхідність самоорганізації та саморегуляції» та передбачає значне підвищення відповідальності.

В Одеській державній академії будівництва та архітектури створена науково обґрунтована система планування та організації навчального процесу, яка базується на сучасних стандартах вищої освіти та відповідає вимогам будівельної галузі. Створене науково-методичне забезпечення начального процесу. Все це дає можливість гнучко реагувати як на зміни у народному господарстві, так і у законодавстві.

Згідно з п.2 Ст.5 проекту Закону передбачено, що «перший рівень вищої освіти … передбачає здобуття особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю». Згідно з п.5 Ст.5 «Бакалавр – академічний ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти…». Таким чином, бакалаври повинні готуватись за професійними спеціальностями та бути готові до виконання первинних професійних обов'язків. Це цілком відповідає прийнятої в академії стратегії та створеним стандартам, але потребує подальшого розвитку з урахуванням вимог нового покоління галузевих стандартів.

Згідно з п.3 Ст.5 «другий рівень вищої освіти … передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності»

Одночасно, згідно з п.6 Ст.5 «Магістр – академічний ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується в результаті успішного засвоєння відповідної освітньої програми. Академічний ступінь магістра може здобуватися за освітньо-професійною або за освітньо-науковою програмою. Обсяг освітньо-професійної програми підготовки магістра становить 90–120 кредитів ЄКТС, а обсяг освітньо-наукової програми – 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків її загального обсягу».

Останні статті потребують роз'яснень у підзаконних актах та галузевих стандартах вищої освіти, організаційних перетворень, змін у наявних ліцензіях.

Одночасно стають актуальними завдання термінового перетворення стандартів вищої освіти: ОКХ, ОПП, навчальних планів, програм навчальних дисциплін підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою обсягами 90–120 кредитів ЄКТС (1,5 – 2 календарних років) та за освітньо-науковою програмою 120 кредитів ЄКТС (2 календарних роки).

Останні положення, у разі їх введення у дію, потребують переробки концепції підготовки фахівців другого рівня вищої освіти. Це торкається як фундаменталізації їх підготовки, та і професійної, перш за все практичної підготовки, стажування тощо.

Згідно з п.4 Ст.5 «третій рівень вищої освіти … передбачає здобуття особою практичних навичок продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають суттєву наукову новизну, теоретичне та практичне значення».

Згідно з п.7 Ст.5 «Доктор філософії – академічний і одночасно перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра, здобутого за освітньо-науковою програмою у відповідній галузі знань. Ступінь доктора філософії присуджується в результаті успішного засвоєння особою відповідної освітньо-наукової програми та підготовки і публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. … Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 30–60 кредитів ЄКТС».

Таким чином вперше необхідно розробити як концепцію, та і стандарти – ОКХ, ОПП, навчальні плани підготовки докторів філософії.

ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИЗУЧЕНИЯ СТУДЕНТАМИ ДИСЦИПЛИН, СВЯЗАННЫХ С ПРОЕКТИРОВАНИЕМ И СТРОИТЕЛЬСТВОМ АВТОМОБИЛЬНЫХ ДОРОГ И УЛИЦ

Дудник Л.В., Петричко С.Н. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В настоящее время трудно чем-то удивить современного студента, преподавая те или иные дисциплины. Базовые понятия, а также теоретические основы, взятые из норм и правил, не воспринимаются как нужная и применимая впоследствии информация. Тем более, они не связывают это с тем, что они видят каждый день: дороги, улицы, организация движения транспорта и т.д. Говоря студентам о нормах и требованиях к проектированию любых объектов, они задают вполне логичный вопрос: «А кто-то строит по этим нормам?». В наше время доступа к огромному количеству информации на самые разнообразные темы посредством доступа к Internet преподавателю необходимо быть готовым к самым неожиданным вопросам от «образованных» студентов.

Техническая база нашей академии позволяет использовать при изложении материала в аудиториях тематические фильмы, ролики, что повышает наглядность и заинтересованность студентов при изучении какой-либо дисциплины. Также при изложении теоретической части курса можно демонстрировать фотографии, касающиеся темы лекционного занятия, желательно тех мест, которые могут посетить студенты в свободное время (улицы и дороги города, в котором они обучаются).

В настоящее время в нашем городе строятся объекты разного профиля. При проведении выездных занятий можно наглядно показать студентам, какие из обязательных норм проектирования учитываются, а какие сознательно игнорируются либо обходятся вследствие несовершенства нормативной базы.

Параллельно с лекционным наглядным курсом, являющимся основой теоретических знаний, для закрепления материала и приобретения первоначальных практических навыков желательно проводить некоторые практические занятия непосредственно на объектах (улицах и дорогах). Занятия такого рода помогут студентам не только быстрее понять то, о чем им рассказывает преподаватель, ведь, как говорят, «лучше один раз увидеть, чем сто раз услышать», но и применить полученные теоретические знания из лекционного курса на практике.

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТУПЕНЕВОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА РІВНІ «МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ – БАКАЛАВР» У ЛЬВІВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ

Загородній А.Г., Пилипенко Л.М. *(Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, Україна)*

Одним із завдань формування динамічного та конкурентоспроможного європейського економічного простору, що базується на знаннях, є навчання впродовж життя. З огляду на те, що в сучасному світі знання змінюються дуже швидко, фахівцеві у будь-якій сфері діяльності для підтримування здобутих компетенцій та оволодіння новими необхідні нові масиви інформації, які він може отримати лише в процесі навчання.

Для забезпечення розвитку систем неперервного навчання розроблено концепцію навчання впродовж життя (Long life learning (LLL)) та концепцію неперервної освіти (Continuing education). Зазначені концепції передбачають як формальне навчання за різними формами та видами, так і неформальне. Насьогодні важливим питанням є визначення місця академічної освіти в системі неперервного навчання. На це питання вища освіта повинна дати швидку та однозначну відповідь, оскільки конкурентні чинники ринкового середовища можуть спричинити негативні наслідки для академічних інституцій.

Одним із напрямів реалізації концепції навчання впродовж життя у системі вищої освіти України є забезпечення її ступеневості на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях (ОКР). Найпроблемнішим є забезпечення ступневості на рівні «молодший спеціаліст – бакалавр», що зумовлено низьким рівнем узгодженості галузевих стандартів і, відповідно, – навчальних планів підготовки фахівців за цими ОКР.

Ступеневу підготовку фахівців ОКР «бакалавр» – випускників коледжів, які вже здобули ОКР «молодший спеціаліст», можна організовувати за трьома схемами: 1) прийом на ІІ чи ІІІ курс навчання за ОКР «бакалавр», що вимагає інтеграції навчальних планів підготовки молодших спеціалістів у коледжах; 2) прийом на навчання за навчальними планами, які передбачають скорочені терміни навчання; 3) прийом на екстернатну форму навчання з перезарахуванням вивчених у коледжах дисциплін, що дасть змогу також скоротити термін навчання на ОКР «бакалавр».

На сьогодні всі ці схеми в Національному університеті «Львівська політехніка» в більшій чи меншій мірі використовуються. Зокрема, інтеграція

навчальних планів здійснюється з понад 40 ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації, з яких лише 6 входять до структури університету. Динаміка зарахованих на навчання в університет випускників ВНЗ І-ІІ рівня акредитації наведена в табл.

Динаміка зарахованих на навчання до Львівської політехніки випускників будівельних спеціальностей ВНЗ І-ІІ рівня акредитації у 2011-2013 рр.

Схеми забезпечення ступневості вищої освіти на рівні «мол. спец. – бакалавр»	Обсяги зарахування студентів, осіб		
	2011	2012	2013
Обсяги зарахування до університету загалом			
денна форма навчання	296	381	355
заочна форма навчання	1198	1248	1071
Обсяги зарахування випускників будівельних спеціальностей:			
1. Зарахування на навчання за інтегрованими навчальними планами:			
1.1) на другий курс			
денна форма навчання	15	17	7
заочна форма навчання	-	15	8
1.2) на третій курс			
денна форма навчання	-	25	11
заочна форма навчання	-	29	18
2. Зарахування на навчання за скороченими термінами (заочна форма навчання)	124	123	69
3. Зарахування на навчання за екстренатною формою	-	2	25

Основною вимогою до інтегрованих навчальних планів є забезпечення якості підготовки фахівців відповідно до державних стандартів. Формування інтегрованих навчальних планів для наступного ОКР освіти шляхом формального зіставлення назв і обсягів дисциплін вадить якості підготовки фахівців, оскільки призводить до виникнення значної академічної різниці. Тому в основу інтеграції навчальних планів має бути покладений модульний принцип, коли перезараховуються не тільки дисципліни, що співпадають за назвою, обсягом та змістом, а й частини тих дисциплін, де виділені окремі теми (модулі), які вивчалися на ОКР «молодший спеціаліст» і повторюються на ОКР «бакалавр».

Якість забезпечення ступневості вищої освіти на рівні «молодший спеціаліст – бакалавр» значним чином залежить від організації співпраці коледжів з університетом. Основними напрямами покращення такої співпраці мають бути: формування методичних підходів щодо інтеграції навчальних планів коледжів з університетом; унормування процедури та термінів ліквідації академрозбіжностей випускників коледжів, яких зараховують на навчання в університет; в проектах державного замовлення на підготовку фахівців передбачення державного замовлення на ІІ і ІІІ курси задля стимулювання продовження навчання випускників коледжів в університеті.

РОЛЬ СПОРТИВНОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ В МОДЕЛИ ИНЖЕНЕРА-СТРОИТЕЛЯ

Калинин А.А., Калинина Т.А., Никитенко О.А., Щербинина А.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

В последнее время на кафедре физического воспитания и спорта ОГАСА проводятся научно-методические исследования, направленные на повышение общей успеваемости студентов, занимающихся спортом.

Одной из причин, побудивших проведение таких исследований, является пересмотр учебных программ, в которых просматривается тенденция сокращения учебных часов для занятий физкультурой и спортом. В дальнейшем предполагается переход к занятиям студенческой молодежи в спортивных секциях. Можно предположить, что в этом случае значительная часть студентов (в первую очередь младших курсов) не будет охвачена системой общефизической подготовки и это вряд ли будет способствовать их успеваемости.

В данной статье приводятся результаты успеваемости студентов, занимающихся шахматами (*, которые выступали за сборные своих факультетов и институтов, а так же принимали участие в соревнованиях более высокого ранга, в сопоставлении с результатами остальных студентов. Методом случайной выборки учитывались результаты всех факультетов академии.

На Рис. 1 наглядно показано, что успеваемость студентов шахматистов явно выше успеваемости остальных студентов. В данном случае уместно вспомнить фразу «Шахматы – гимнастика ума», которая принадлежит В.И. Ленину по утверждению его младшего брата в своих воспоминаниях.

В 70 … 90 годах прошлого века проводилась огромная работа по популяризации шахмат в СССР (а значит и на Украине) среди населения. Планировалось включение шахмат в систему школьного образования, что, кстати, было внедрено уже тогда в некоторых западных европейских странах. К сожалению, в независимой Украине эта работа была практически свернута. Шахматы на местном уровне существуют, в основном, на энтузиазме отдельных личностей.

В заключение, хотелось бы надеяться, что в нашей стране шахматы вернутся на прежний уровень массовости и достижения спортивных результатов.

(* Студенты-шахматисты в своем большинстве занимаются и другими видами спорта (борьба, каратэ, баскетбол и др.)

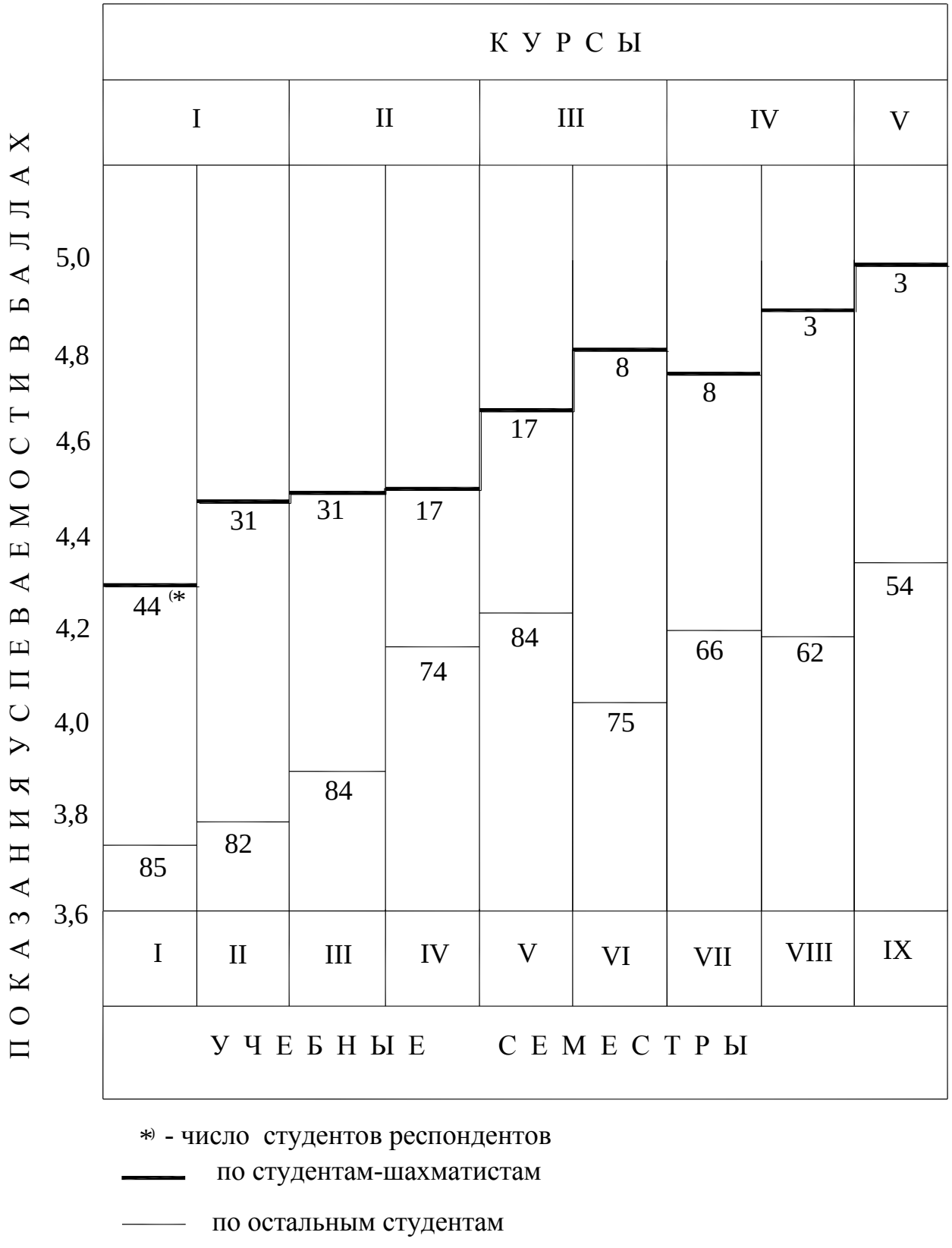

*) - число студентов респондентов

по студентам-шахматистам

по остальным студентам

Рис. 1. Сопоставление результатов успеваемости студентов

КОНЦЕПЦИЯ КРЕАТИВНОГО ПОДХОДА В ОРГАНИЗАЦИИ ИННОВАЦИОННОГО ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Каранфілова О.В. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Сегодня все более очевидным становится факт необходимости развития креативного потенциала личности в качестве основной цели всей образовательной системы Украины. Можно с полной уверенностью констатировать, что именно этот фактор может способствовать формированию успешного специалиста в широком спектре практических, комплексных задач профессиональной среды.

Особенно заметна роль фактора креативности в процессе сопоставления двух образовательных парадигм: традиционной и современной, ориентированной на инновационные технологии.

Классическое традиционное образование в значительной степени основывается на предметном подходе, когда обучающийся приобретает знания из области отдельных дисциплин, входящих в программное содержание выбранной специальности. К сожалению, объем этих знаний не всегда гарантирует успешность его будущей профессиональной деятельности. Зачастую такая система образования представляет собой серьезную опасность – она нивелирует творческие способности личности и подавляет желание проявлять инициативу, что полностью убивает новаторский потенциал общества. Вместо того чтобы подготавливать людей к жизни в условиях глобальной конкуренции и новой экономики, школа и вузы готовят их только к занятию функциональных должностей с репродуктивным или алгоритмическим характером труда, где можно добиться успеха, не проявляя ни творческого подхода, ни малейшей инициативы и не действуя самостоятельно. Приобретение таких знаний, которые затем не могут быть приложены к делу, не дает никаких конкурентных преимуществ в свете глобальных постиндустриальных трансформаций, служит верным средством к тому, что украинское общество идет в тупик, и единственное реальное будущее Украины – территория для размещения вредных индустриальных производств с дешевой рабочей силой. Система, построенная на заучивании студентом наизусть книг и конспектов без развития творческих способностей, инициативы и практических навыков, делает такое образование почти не нужным в условиях современных реалий.

По нашему глубокому убеждению, современная профессиональная среда требует умений синтеза, соединения разных областей знаний, становясь по своей сущности средой глобальной. В связи с этим традиционное образование становится недостаточным, а специалист с высшим образованием вынужден после получения диплома приобретать дополнительные знания на многочисленных курсах постдипломного образования. Зачастую показателем успешности классического академического образования являются экзамены по отдельным предметам, а не умение взаимно связывать фрагменты различных знаний в единое целое и решать комплексные проблемы профессиональной среды. Одним из выходов из такой ситуации может быть междисциплинарный подход, основывающийся на использовании и развитии креативного потенциала человека, который проявляется в гибком, ассоциативном мышлении, позволяющим соединять не только логически связанные области знаний, но и создавать новые, часто парадоксальные связи.

С нашей точки зрения, креативность представляет собой воплощение и реализацию творческого потенциала в учебно-образовательный процесс. Она имеет различные грани и иерархические уровни. Главное, что внедрение ее принципов и подходов в систему образования позволяет применить наиболее удачно инновационные технологии и новые методики.

Итак, формирование креативности определяет стратегию, направленную на формирование творческого потенциала студентов и дальнейшее его развитие у специалистов. Предложенная нами концепция креативного подхода к организации инновационного образовательного процесса включает в себя следующие факторы: специфика дисциплины требует определения ей соответствующего места в педагогическом процессе; преподавание материала предполагает глубокое понимание сути деятельности специалиста; учебная дисциплина представляет собой необходимое звено в системе подготовки специалистов, снабженное широким диапазоном для научного творчества студентов; современные технологии (в первую очередь, компьютеризация, использование интернета) призваны способствовать доступу к получению знаний; сам процесс преподавания должен совмещать в себе как традиционные педагогические приемы, так и поисковые, экспериментальные методики; в процессе получения знания обучаемый должен быть не пассивным слушателем, а активным участником. С этой целью необходимо максимально задействовать его творческие ресурсы и потенции; приоритетную позицию должны занимать интерактивные формы обучения, семинары, конференции, дебаты, играющие особую роль в воспитании творчески мыслящих людей.

РОЗВИТОК КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ВУЗУ

Кизима В.П., Куковській А.Г., Яковчук В.В. *(Національний університет водного господарства та природооблаштування , м. Рівне, Україна)*

Здатність до творчої діяльності, самостійність у прийнятті рішень і володіння науково- практичними навичками є головними, органічно притаманними інженерної професії рисами і найважливішими передумовами високої конкурентоспроможності сучасного інженера, затребуванності його потенціалу при працевлаштуванні.

Інженерна та науково -технічна діяльність нерозривно пов'язані з творчістю. Творчість - це діяльність, що породжує нове знання або продукт. У строгому сенсі слова творчість - це діяльність, що породжує щось якісно нове, що відрізняється неповторністю, оригінальністю і корисністю. Інноваційна інженерна діяльність відіграє все більшу роль в житті сучасного суспільства, дозволяючи йому долати проблеми, що виникають в ході розвитку .

Головна мета інноваційної освіти полягає у збереженні та розвитку творчого потенціалу особистості . Інноваційна інженерна освіта - це процес і результат цілеспрямованого формування професійних знань, умінь, навичок,, здібностей та методологічної культури в рамках комплексної підготовки фахівців в області будівництва і технології до інноваційної діяльності .

Креативність - здатність до генерування нових ідей - відноситься до найважливіших ознак творчої особистості. Ця здатність залежить від можливості використовувати дану в задачах інформацію у швидкому темпі і відображає властивість індивіда створювати нові поняття і формувати нові навички. Виділено 16[1] передбачуваних інтелектуальних складових креативності. Серед них - швидкість думки; гнучкість думки; оригінальність; допитливість; здатність до розробки гіпотези , іррелевантність; фантастичність . Ці фактори можна об'єднати під загальною назвою « дивергентність мислення». Деякі вчені розглядають креативність як одну із сторін інтелекту, чи не вимірювану традиційними інтелектуальними тестами. Творчий початок в людині пов'язаний з його здібностями.

Творча особистість - насамперед особистість, яка має установку на здійснення творчої діяльності, тобто володіє необхідними засобами і способами, а також досвідом їх використання в процесі власної творчої діяльності. Діяльність людини може вважатися творчою, коли вона не здійснюється за заданим зразком, а являє собою результат рефлексії над

принципово іншим типом або видом діяльності, наявними в досвіді людини. Отже, щоб людина змогла творити , її потрібно навчити творчим процедурам. До таких процедур відносяться самостійне перенесення раніше засвоєних знань і умінь у нову ситуацію; комбінування раніше засвоєних способів діяльності в новий спосіб стосовно до виниклої проблеми .

Інженерна діяльність пов'язана з проектною роботою, з людьми, які впроваджують інновації у виробництво, тому важливо розвивати як інтелектуальну, так і комунікативну креативність .

Процес підготовки інженерів повинен включати в себе навчання методам нестандартного мислення , пошуку декількох варіантів вирішення поставлених завдань, а також технологіям ефективної комунікації. Науково- технічна творчість розглядається як діяльність з постановки і вирішення неординарних проблем з метою отримання нового виробу, досвіду, нових об'єктів техніки. Креативні якості забезпечують умови створення студентом творчого продукту в освітньому процесі. Особливу увагу в навчальному процесі приділяється розвитку здібностей до генерації ідей.

Методологічні якості проявляються при організації освітньої діяльності студента як в пізнанні, так і в творчості . Вони включають вміння ставити цілі, планувати і програмувати їх досягнення, навички самоорганізації, самоаналізу, самооцінки, володіння рефлексивним мисленням.

Ефективність творчого професійного мислення інженера пов'язана з розвитком його рефлексивного рівня, володіння принципами вирішення професійних інженерних завдань. Найважливішими властивостями інтелекту, формування яких створює в психіці людини основу для активного розвитку технічного творчого мислення, є: особливості оперування технічними і технологічними образами, спрямованість інтелекту на продуктивну діяльність, що виражається в готовності, прагненні вирішувати поставлені завдання творчості; високий рівень розвитку розумової діяльності, основних процесів мислення, якостей розуму, а також уміння застосовувати в процесі мислення різноманітні комбінації знань, умінь .

Для розвитку позначених якостей на навчальних заняттях з дисципліни «Виробнича база будівництва» студенти використовують логічні і евристичні методи рішення творчих завдань. Такий підхід дозволяє формувати і розвивати у майбутніх інженерів важливі професійні вміння: використовувати евристичні методи для вирішення задач; застосовувати методи розвитку творчого мислення, виділяти і формулювати інженерну задачу.

1 . Хуторський А.В. Дидактична евристика . Теорія і технологія креативного навчання. М. , 2003.

ШЛЯХИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Кирчата І.М. (*Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Сьогодні на всіх рівнях активно обговорюється проблема якості освіти як провідного ресурсу в розвитку економіки оскільки в країні склалася досить проблемна ситуація, пов'язана з наростанням суперечностей між потребами суспільства і можливостями вузів в підготовці фахівців світового рівня. Підприємствам по виробництву складної наукоємкої продукції необхідний інноваційний технологічний прорив, який вузи деколи не в змозі забезпечити. Тому саме партнерська взаємодія вищої школи і бізнесу була і залишається одним з основних чинників розвитку кадрового потенціалу нашої країни.

Оскільки держава перестала бути єдиним «постачальником» і «споживачем» високопрофесійних кадрів, то встала задача пошуку і формування таких механізмів співпраці, які б враховували інтереси і можливості всіх зацікавлених сторін. Метою такої співпраці є забезпечення високої якості професійної підготовки фахівців на основі комплексної взаємодії вузів із стратегічними партнерами шляхом об'єднання всіх необхідних ресурсів.

У висококонкурентному середовищі вуз не може тільки пасивно слідувати за змінами, інакше він стане неконкурентоздатним, припинить своє існування. Тому саме стратегічна співпраця може забезпечити якісну і затребувану цільову підготовку і підвищення кваліфікації фахівців, підвищення конкурентоспроможності вузу на ринку праці і освітніх послуг.

Найважливішим чинником, що визначає можливості інноваційного розвитку будь-якої економічної системи, є система вищої освіти, яка виконує активну роль в процесі інноваційного розвитку господарюючих суб'єктів, в частині надання ним різного роду новацій, в т.ч. інноваційно-орієнтованих фахівців і об'єктів інтелектуальної власності [1]. Таким чином, основними особливостями сучасного етапу розвитку суспільства є: формування інноваційної економіки; посилення ролі знань в досягненні стійких конкурентних переваг; перехід на інноваційний шлях розвитку економіки і суспільства, заснованого на знаннях, в якому важлива роль належить системі вищої освіти.

Література

1. Теоретические основы прогнозирования научно-инновационного развития профессионального образования. Коллективная монография. /Под В.А.Полякова. - М.: ИУО РАО, 2008. - 338с.

АНАЛІЗ ТРУДОМІСТКОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В АКАДЕМІЇ

Ковров А.В., Довгань О.Д. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Вступ. Планування навчального процесу в академії проводиться за робочими навчальними планами підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, які розробляються за відповідними напрямами та спеціальностями на підставі навчальних планів, що входять до складу стандартів вищої освіти.

В робочих навчальних планах враховуються поточні зміни в галузевих стандартах, методичні та організаційні вдосконалення щодо навчального процесу.

Основними складовими в плануванні навчальної роботи є наявний контингент студентів та зміст виконуваної ними роботи (аудиторні та індивідуальні заняття, індивідуальні завдання, форма контролю, практична підготовка, тощо) за якими проводиться розрахунок педагогічного навантаження викладацького складу кафедр (наказ МОН України №450 від 07.08.2002р.). Слід зазначити, що при якісному плануванні навчального процесу повинен існувати кореляційний зв'язок між двома показниками – обсягом навантаження та нормативним співвідношенням студент/викладач. Адже, відповідно до нормативних вимог Міністерства освіти і науки України (Постанова Кабінету Міністрів України №1134 від 17.08.2002р. «Нормативи чисельності студентів на одну штатну посаду науково-педагогічних працівників у ВНЗ III-IV рівнів акредитації державної форми власності) штатна кількість викладачів регламентується кількістю студентів, які навчаються за ліцензованими напрямами та спеціальностями.

Постановка завдання. Останнім часом в академії контингент студентів постійно зменшувався, але при цьому залишалися незмінними обсяги навчальної роботи студентів, які передбачені навчальними планами. При наявних обсягах насамперед аудиторної роботи в академії в останні роки спостерігається суттєве збільшення середнього навчального навантаження на одну штатну одиницю науково-педагогічних працівників (особливо при значному зменшенні контингенту студентів за заочною формою навчання), що характеризує планову продуктивність праці викладача, в тому числі науковій, методичній, організаційній, профорієнтаційній та інших видах роботи.

Матеріал досліджень. Трудомісткість планового навчального процесу за напрямами підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів

розраховувалася на основі започаткованої в академії бази обсягу навчального навантаження кафедр академії відповідно до їх робочих навчальних планів.

Для оптимізації навчальної роботи в академії, при плануванні враховуються такі ключові моменти:

– академічні групи студентів певного курсу одного напряму підготовки чи спеціальності об'єднуються в лекційні потоки, де чисельність не перевищує 120 осіб;

– малочисельні групи, одного напряму підготовки чи спеціальності, де кількість студентів менш ніж 15 осіб, об'єднуються за назвою інституту чи факультету в одну академічну групу на проведення практичних занять та консультацій;

– в малочисельних групах, де кількість студентів денної та заочної форм навчання менш ніж 5 та 10 осіб (за окремими спеціальностями ліцензійний обсяг магістрів складає 5 осіб денної форми навчання) одного напряму підготовки чи спеціальності, не плануються аудиторні заняття, а передбачається більше академічних годин на проведення консультацій;

– студенти малочисельних груп, які навчаються навіть за галузями знань об'єднувалися в одну академічну групу на вивчення нормативних навчальних дисциплін однакових за назвою та змістом (Безпека життєдіяльності, Цивільний захист, Охорона праці у галузі, та ін.).

Висновки. З огляду отриманих результатів, слід зазначити, що відбувається дисбаланс показників обсягу навчального навантаження та нормативного співвідношення студент/викладач за напрямами підготовки: Образотворче мистецтво, Маркетинг, Менеджмент, Машинобудування, Гідротехніка (водні ресурси).

За вищезазначеними напрямами підготовки, навчальні плани освітньо-кваліфікаційних рівнів «Бакалавр», «Спеціаліст» і «Магістр» є достатньо завантаженими аудиторною роботою при наявному контингенті студентів поточного року – середнє навантаження на одну розрахункову штатну одиницю за ними складає більш ніж 900 академічних годин.

Аналіз трудомісткості планового навчального процесу за напрямами підготовки фахівців в академії підтверджує необхідність перед початком навчального року адаптувати робочі навчальні плани до фактичної кількості студентів з урахуванням нормативної кількості викладачів. Це дозволить формувати навчальне навантаження науково-педагогічного складу кафедр академії, яке буде сприяти підвищенню якості та ефективності їх роботи.

РОЛЬ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ В ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЕ СТУДЕНТА

Ковцур Е.Г. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

На сегодняшний день, в условиях социальной, политической и экономической нестабильности в стране, личность студента все больше становится подверженной влиянию окружающих. В тоже время, пора студенчества – период активного жизненного, духовного и нравственного становления, время, когда студент нуждается в верных ориентирах от наставников-педагогов. Процесс обучения предполагает фундаментное воспитание, которое позволило бы заложить жизненно образующий стержень молодым людям.Изменения в ценностях молодежи, требует от каждого кафедрального коллектива глубокого анализа в воспитательной практической деятельности и овладение фундаментальными аспектами современной теории и методологии воспитания.

Приобщение к общепризнанным человеческим нормам морали, традициям страны, профессиональной чести, моральным ценностям, воспитание самооценки своей деятельности и воспитание потребностей студента в здоровом образе жизни, углубление воспитательного аспекта профессиональной подготовки специалиста с учетом мировоззренческих знаний, основанных на взаимосвязи человека, общества, окружающего мира – вот рядзадач для педагогического коллектива, которые позволят сформировать профессионально и культурно ориентированную личность.В современных условиях возникает необходимость в создании программ и планов воспитательной работы на кафедрах, создание «дневников» работы с группой для кураторов.

Молодое поколение предопределяет будущее всей страны. Оптимистические взгляды студенчества про будущее Украины свидетельствует о том, что студенты надеются, что ситуация в стране изменится к лучшему. Однако, многие студенты мечтают работать за границей, чтоб работать по специальности и иметь динамический карьерный рост. Поэтому одним из важных направлений в деятельности преподавателей кафедр является работа по патриотическому воспитанию студентов.

Повседневная, кропотливая работа кураторов, целеустремленная творческая самоотдача педагогов, как в урочное, так и в неурочное время позволит создать новую систему воспитания студентов.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАОЧНОЙ ОСВІТИ

Коріцька С.І. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

У системі вищої освіти значне місце займає заочна форма навчання. В найближчій перспективі вона буде існувати, відповідно питання удосконалення даної системи є досить актуальними.

На сьогоднішній день вважається що при навчанні студентів на заочній формі головну роль відіграє добре обміркована методика організації ведення навчального процесу. Однією із складових цієї методики є самостійна робота студентів, чітко організована на протязі всього навчального процесу. Треба відмітити, що особливо у останні роки студенти-заочники забезпечені учбово-методичними комплексами, які містять необхідні завдання для самостійної роботи: практичні задачі, конспекти, тести, переліки питань для повторення та ін., тобто вся необхідна інформація для самоорганізації успішного навчання. Крім того студенти-заочники можуть користуватися книжковим фондом бібліотеки і Інтернетом.

Тим не менш, у студентів-заочників постійно зменшується рівень успішності. Причин даного явища декілька. Перша – це набір студентів на заочну форму навчання здійснюється взагалі без урахування їх професійної орієнтації, або наявного місця роботи. У даному випадку виходить, що студенту-заочнику важливі не професійні знання, а диплом про вищу освіту. Друга причина – відсутність у студентів навичок у використанні вільного часу і організації самостійної роботи.

З ціллю подальшого удосконалення системи заочного навчання можливо запропонувати наступне: - у системі заочного навчання необхідно перейти від підготовки спеціалістів під сформовану структуру економіки до випереджальної системи з урахуванням формування інноваційної економіки; - на заочну форму навчання слід приймати працюючих по відповідній спеціальності, а випускників приймати тільки по направленням відповідних підприємств, які зацікавлені у підготовці і закріпленні кадрів; - більше уваги приділяти методиці забезпечення і організації самостійної роботи у період між сесіями, поступово впроваджувати у навчальний процес систему дистанційного навчання студентів заочників.

Впровадження вище перелічених інноваційних технологій дозволить підняти навчальний процес на більш високий рівень і підвищить рівень підготовки спеціалістів.

ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ КАЧЕСТВ БУДУЩЕГО СПЕЦИАЛИСТА ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНЖЕНЕРНОЙ ГРАФИКЕ В ВУЗЕ

Краснодемская Е.А., Донец Л.Я. (*Одесская национальная академия пищевых технологий, г. Одесса, Украина)*

В настоящее время образование становится самой необходимой и обширной сферой человеческой деятельности, без него невозможно полноценное участие во всех областях общественной жизни. Реально оценивая ситуацию в нашем обществе, можно утверждать, что образование должно отвечать современному развитию экономики и готовить квалифицированных специалистов к инновационной деятельности. Они должны быть способными к эффективной работе на уровне требований, принятых в мировой практике, готовыми к постоянному профессиональному росту и социальной мобильности.

Профессионально значимыми качествами (ПЗК) являются качества, которые предъявляются современным обществом к специалистам данной профессии. Так, для инженера это: склонность к инженерной деятельности, профессиональная грамотность, творческий подход к выполняемой работе, развитое пространственное мышление, умение ориентироваться в конструкторской и технологической документации, использовать возможности современной компьютерной техники, готовность к постоянному самообразованию.

Целью вузовского обучения является не столько передача студентам определенного объема информации, сколько формирование у них познавательных стратегий самообучения и самообразования как основы и неотъемлемой части будущей профессиональной деятельности.

Таким образом, для достижения высокого уровня научно-практической подготовки студентов необходимо решить две главные проблемы: обеспечить возможность получения студентами глубоких фундаментальных знаний; изменить подходы к организации самостоятельной работы студента. Эффективная интеграция указанных выше подходов ориентирована на повышение качества обучения, развитие творческих способностей студентов, их стремление к непрерывному приобретению новых знаний.

Инженерно-техническое образование предусматривает серьезную графическую подготовку будущих специалистов, качество которой обеспечивается изучением в вузе таких общепрофессиональных дисциплин, как начертательная геометрия, инженерная и компьютерная графика, способствующих развитию пространственного воображения, творческого и

конструктивного мышления, а также воспитанию профессиональной и графической культуры обучающихся. Каждая из этих графических дисциплин обусловливается определенными исходными положениями, дающими правильные представления об изучаемых предметах.

Современная компьютеризированная графическая подготовка в техническом вузе – это фундаментальная сфера знаний, умений и специфических личностных качеств, без которых не может состояться современный инженер. В значительной степени возросла потребность в специалистах, способных к проявлению творчества в решении новых инженерно-геометрических задач.

Для освоения языка техники в настоящее время необходимо наличие следующих условий:

- развитое пространственное воображение, без которого невозможно никакое инженерное творчество;
- техническая эрудиция;
- знание правил оформления конструкторской документации;
- специальная подготовка по использованию вычислительной техники.

В обеспечении первого условия особую роль играет изучение начертательной геометрии, которая традиционно является теоретическим фундаментом инженерной графики. В начертательной геометрии изучаются основы построения и исследования геометрических моделей на базе методов графического отображения.

На занятиях по инженерной графике формируется отношение студента к окружающей действительности, дается понимание об опыте отношений «человек – человек», «человек – общество», что является способом формирования мировоззрения как совокупности знаний о мире. Достижение целей оптимальным путем при обучении инженерной графике и разумное руководство этим процессом предполагают постановку цикла целей, определяющих стратегический уровень и оперативный, тактический.

Разрабатывая модель работы по изучению инженерной графики в вузе, можно сделать следующие выводы.

1. В первом семестре основная цель – развитие памяти.

Во втором семестре – развитие образного мышления и пространственного воображения.

2. Формирование профессиональных способностей начинается с формирования академических знаний, затем добавляются организаторские, коммуникативные и конструктивные, что тоже связано с постановкой образовательных целей занятий на всех уровнях усвоения.

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Криворучко В.О. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Реформування української системи освіти тісно пов'язане з корінними змінами у всіх сферах громадського життя. Перехід до ринкових відносин викликає необхідність підвищення якості професійної освіти, більш високого рівня кваліфікації та забезпечення конкурентоспроможності фахівця вже на початку його життєвого шляху. Саме висока професійна підготовка стає фактором соціального захисту людини в нових економічних умовах.

Відбулася якісна зміна соціальної значимості юриспруденції. Юридична професія стала однією з найбільш престижних. Водночас кроки з реформування юридичної сфери у державі обмежуються галуззю законодавства та перебудовою юридичної практики. Ефективність реформування як у правовій сфері, так і в масштабах усього суспільства безпосередньо залежить від рівня кваліфікації юридичного корпусу держави.

Нині за кількістю правників Україна випереджає США, (особливо чисельністю закладів вищої юридичної освіти). Проте сама якість освіти значно відстає від глобальних тенденцій розвитку суспільства, від потреб формування вільної особи в умовах демократизації суспільства.

На сьогодні стає все більш очевидним необхідність розробки заходів щодо структурної адаптації національної освітньої політики до нових норм та стандартів європейського та світового освітнього простору. Це вимагає необхідності визначення, гармонізації та затвердження принципово нового нормативно-правового забезпечення в галузі освіти з урахуванням вимог міжнародної та європейської систем стандартів та сертифікації.

Дедалі більше проявляється така серйозна проблема, як недостатня відповідність освітньої юридичної сфери характеру і змісту українських реформ. Спроби модернізувати юридичну освіту на всіх рівнях за рахунок введення в навчальні плани окремих навчальних дисциплін або збільшення обсягів тільки призвели до перевантаження студентів. Це позбавило їх можливості поглиблювати свої знання самостійно, здобувати навички самоосвіти протягом усього життя. Перевантаження студентів регламентовано аудиторною роботою. В навчальних закладах ще не прижився культ знань, що істотно, з огляду на високий рівень фахової юридичної освіти, допомагає випускникам знаходити свою нішу на ринку праці. Головне завдання полягає у постійній адаптації змісту вищої юридичної освіти через освітні і професійні програми до потреб суспільства.

Досвід модернізації системи освіти в Україні показав, що якість вищої освіти визначається передусім якістю стандартів освіти та професійної підготовки, інфраструктурами внутрішнього й зовнішнього середовища, рівнем управління навчальним закладом.

Здійснено заходи щодо розробки та впровадження системи стандартів вищої освіти, які спрямовані на забезпечення вищими навчальними закладами єдиних підходів щодо оцінювання якості освітньої діяльності та якості вищої освіти незалежно від їх типів, рівнів акредитації, форм власності. Система стандартів включає: державний стандарт вищої освіти, галузеві стандарти вищої освіти, стандарти вищої освіти вищих навчальних закладів. Державні стандарти вищої освіти забезпечують не тільки європейський рівень формування освіти та вироблення професійних навичок, а й виховання гармонійно розвиненої, соціально-активної, толерантної людини з високими духовними цінностями, яка здатна до саморозвитку та самовдосконалення.

Проблемним є впровадження стандартів, що повинні стати не тільки засобом забезпечення державних гарантій щодо якості вищої освіти на фундаментальному рівні, а й гарантом забезпечення максимальної варіативності і структури підготовки з тим, щоб оперативно реагувати на зміну пріоритетів на ринку праці. Адже центральною ідеєю є підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в цілому та кожного вищого навчального закладу зокрема.

Якість науково-педагогічних кадрів відіграє визначальну роль в умовах трансформації суспільства до нових соціально-економічних відносин. Завдання, які виконують юридичні вищі навчальні заклади, мають високий рівень складності. Отже, це вимагає від науково-педагогічного персоналу не тільки високого рівня компетентності, а й волі займати передові позиції, виходячи з етичних цінностей відповідно до вимог якості.

Політика забезпечення якості потребує створення ефективної системи відбору науково-педагогічних кадрів на основі їх здібностей і вміння здійснювати навчально-виховний процес.

Тенденції та проблеми в системі вищої юридичної освіти дозволяють окреслити п’ять напрямів, а саме: відповідність вищої юридичної освіти сучасним вимогам, зміст освіти, якість освіти, фінансування та управління, співробітництво та соціальне партнерство.

Система вищої освіти України стає сьогодні все більш відкритою, гнучкою, здатною до саморозвитку співвідносно до світових моделей, враховує потреби сучасності, зберігаючи національні особливості і позитивні надбання вітчизняних освітянських та наукових шкіл. Отже, базовою стратегією розвитку системи вищої освіти є систематичне підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ (СРС)

Куковський А.Г., Кизима В.П. *(Національний університет водного господарства та природооблаштування , м. Рівне, Україна),* **Семчук П.П.** *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Педагогічне співтовариство стійко дотримується думки, що в сучасній професійній освіті необхідно забезпечити пріоритет таких педагогічних технологій, які сприяють самоосвіті, самотворення особистості. В нашому суспільстві найбільш затребуваний фахівець творчий, здатний генерувати нові ідеї і самостійно поповнювати свої знання[1]. За всіма напрямками бакалаврату вимоги до результатів підготовки випускника передбачають формування ряду загальнокультурних компетенцій, в тому числі володіння культурою мислення, здатніст. до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановці мети і вибору шляхів її досягнення; прагнення до саморозвитку, підвищення своєї кваліфікації і майстерності. Виконання цих вимог неможливо без підвищення ролі СРС над навчальним матеріалом, посилення відповідальності викладачів за розвиток навичок самостійної роботи учнів, за стимулювання професійного зростання студентів, виховання їх творчої активності та ініціативи. Індивідуальний пошук знань повинен стати основою в роботі студента, а весь процес навчання у вузі в - ефективно організованою самостійною роботою майбутнього професіонала.

Обсяг самостійної роботи та її диференціація за формами навчальних занять, а також співвідношення між годинами аудиторної та самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни істотно залежать від характеру самої дисципліни (гуманітарна, природничо-наукова, загальнопрофесійна або спеціальна), а також від застосованої викладачем педагогічної методики і ступеня використання сучасних інформаційних освітніх технологій .

На сучасному етапі розвитку вищої школи розрізняють два види самостійної роботи студентів під контролем викладача :

- самостійна робота на лекціях, лабораторних та практичних заняттях;
- самостійна робота поза аудиторних навчальних занять.

СРС поєднує в собі роботу студентів з елементами методів активного навчання та програмованого контролю знань. На таких заняттях студенти працюють самостійно, керуючись методичною і спеціальною літературою, самостійно виконують навчальні завдання. Завдання педагога - створити атмосферу творчого пошуку, щоб у студентів виробилася звичка ставити перед собою питання і потреба шукати на них відповіді. Роздум над проблемними

питаннями сприяє глибокому розумінню результатів, розвитку логічного мислення та смислової пам'яті. Основними знаряддями педагога стають поради, схвалення або доброзичливий осуд. Основною формою навчальної діяльності в цьому випадку є живе спілкування педагога зі студентами[2].

СРС повинна складатися з трьох основних частин : вступної, власне самостійної роботи та підбиття підсумків.

На початку заняття за 5-10 хвилин викладачеві необхідно встановити діловий контакт зі студентами та налаштувати їх на заплановану творчу діяльність. На цьому етапі формулюються цілі заняття, уточнюється, до якої літератури слід звернутися. При цьому направлення самостійної роботи пропонує викладач , він рекомендує :

- послідовність вивчення та освоєння позицій регламентучої, довідкової, навчальної та навчально -методичної літератури;
- визначення головного в навчальній діяльності кожного на занятті ;
- алгоритм (послідовність дій).

При цьому особливого значення набуває матеріально-технічна база забезпечення таких занять, інформаційний фонд навчальної, навчально-методичної та довідкової літератури. У заключній частині СРС викладачеві необхідно організувати підведення підсумків заняття і оцінку його результатів. Основна дидактична мета контролю на таких заняттях - навчити студентів аналізувати хід і результати своєї роботи, оцінювати зміст і раціональність запланованої навчальної діяльності. Ретельно підготовлена і вміло організована СРС може стати однією з найбільш ефективних форм роботи, стимулювати студентів до роботи з регламентуючої, довідкової, технічної та навчальної літератури, до придбання і закріпленню знань, сприяти виробленню навичок прийняття інженерних рішень і розвивати самостійну творчу діяльність. Така організація СРС буде сприяти розвитку у студентів творчого мислення, орієнтованого на конкретну область знань за обраним напрямом навчання[1].

Література:

1. Лагунова М. В., Риськулова М. Н. Організація самостійної роботи студентів як одна з умов їх творчого розвитку / Людина і освіта . - 2010 . - № 2 . - С. 67-70.
2. Шатуновський В., Шатуновська В., Лебович З. Про самостійну роботу студентів. Огляди / / Вісник вищої школи. - 1990 . – 124 с.

МОВА ЯК ГЕНЕТИЧНИЙ КОД

Купрата Н.Я. *(Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна)*

Мова для кожного народу – це основа, фундамент, на якому нація будує своє життя, формує світогляд і моральні цінності. Вчені давно примітили , що маленькі діти, коли починають говорити перші слова, самі створюють слова та їх форми, іноді не свідомо, за принципом давньоруської мови. Отже, це є той доказ, що мова передається генетично з роду в рід, від матері до дитини, від дідів і прадідів онукам.

На жаль, багато мовознавців забуває про генетичну основу мови, закладену в людині від народження. Чужа мова гальмує розвиток дитини, бо як доведено вченими, мова існує у вигляді коду в нейроклітинах людського мозку. Вчені тільки підтвердили геніальний здогад Вільгельма Гумбольдта, який стверджував цю думку ще у XVIII ст.

Наша мова все життя виборювала своє право на існування і, як писала Ліна Костенко, «у всіх народів мови – це засіб спілкування, у нас це фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм».

Зараз настав час, коли генетичний код українського народу виявився і у прагненні до волі, до свободи, до кращого життя. Події, які сталися на Майдані, зрушили свідомість українців, збудили їх кров, «ми вже не можемо вдавати, що нас нема там, де ми є». Ці слова належать відомому українцю, громадянському діячеві М. Грушевському. І зараз як ніколи відображають моральний стан української нації.

Комплекс меншовартості, який виник у молоді через потужні чинники русифікації (телебачення, радіо, російські друковані видання), призвів до фактичної загибелі національної гідності української мови.

Завдання викладачів, культурних діячів в усі часи полягало у вихованні перш за все особистостей, людей, які вміють самостійно мислити, переконувати живим словом, спонукати до дій.

Мислення дитини, як стверджував видатний мовознавець О. Потебня, повинно формуватися на ґрунті рідної мови. Через материнську колискову пісню, через слово Т. Шевченка іде усвідомлення своєї національної приналежності до свого народу, до своєї землі.

Ось чому викладання мови у ВНЗ має надзвичайно важливе значення, бо пробуджує генетичний код української нації.

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Курятников В.В., Андріанова І.С. *(Одеський державний екологічний університет, м.Одеса, Україна)*

Указом Президента України “Про заходи щодо пріоритетного розвитку освіти в Україні” від 30 вересня 2010 р. № 926 визначено низку заходів, спрямованих на реалізацію в Україні положень Болонської декларації.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу (КМСОНП) у вищих навчальних закладах має основні принципи, серед яких принципи:

- **кредитності,** який полягає в декомпозиції змісту освіти й навчання на відносно самостійні за навчальним навантаженням частки;
- принцип **модульності**, який проявляється через організацію методів і прийомів навчально-виховних заходів, основним змістом яких є активна самостійно-творча пізнавальна діяльність студента;
- **пріоритетності змістової й організаційної самостійності та зворотного зв'язку;**
- принципи **науковості, технологічності, інноваційності, діагностичності.**

Ці принципи пов’язані між собою. Якщо не виконуються одні з них, то порушуються інші. Наприклад, принцип науковості та прогностичності пов′язан з мотивацією творчої пізнавальної діяльності студента.

Деякі зауваження відносно основних принципів КМСОНП та проблем, які виникають при впровадженні цієї системи.

Відповідність індивідуальним потребам і можливостям студента - система КМСОНП, взагалі, розрахована на середньо-статистичного студента. Експеримент з індивідуальними планами навчання на рівні бакалавра не дає позитивних результатів.

Принцип пріоритетності змістової й організаційної самостійності та зворотного зв'язку – проведення контрольних та тестових робіт у формі, що зазвичай використовується у вузі, не має зворотного зв’язку.

Принцип науковості та прогностичності, який полягає у побудові стійких зв'язків змісту навчання з науковими дослідженнями. Нажаль, різні відомі форми студентської наукової діяльності погано розвиваються або не працюють.

Систему КМСОНП потрібно удосконалювати, доповнювати новими елементами та змінювати її непрацюючі елементи.

ТЕХНОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ САМОСТІЙНОЮ НАВЧАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

Кучерявий А.О. *(Донецький юридичний інститут МВС України, м. Донецьк, Україна)*

Технологія управління самостійною навчальною діяльністю майбутніх юристів являє собою сукупність модулів управління, які впорядковано та послідовно реалізовуються представниками ректорату, деканату та кафедри. При цьому зазначені модулі відбивають такі функції управління кожного з його суб'єктів, як мотиваційну, конструктивну, організаційну, стимулювальну та контрольну. В цілому реалізація такої технології передбачає залучення до управління самостійною навчальною діяльністю студентів (далі – СНД) не окремих суб'єктів, а цілісної системи. Саме системний підхід до впровадження елементів управління СНД через певну технологію дозволяє винайти та запровадити механізми регулювання якості підготовки майбутніх фахівців.

Першим механізмом є змістовний. Як відомо, в Україні не існує стандарту підготовки юриста з напряму та спеціальності підготовки «Правознавство». Це призводить до відсутності відповідальності вищих закладів освіти за результати підготовки фахівців. Водночас, існує об'єктивне невдоволення з боку держави, суспільства та різних відомчих установ стосовно реальних результатів підготовки фахівців. За такої ситуації ректоратами ВНЗ мають бути прийняті рішення про розробку та затвердження тимчасових стандартів підготовки. Наявність подібного стандарту дозволяє визначити доцільний зміст навчального плану, цілі викладання окремих навчальних дисциплін, їхні програми та відповідно регулюватиме управління самостійною навчальною діяльністю студентів з боку викладачів у аспектах проектування, методичного супроводження й організації протягом семестру.

Іншим механізмом можна визначити мотиваційний. Ректорат шляхом вивчення потреб суб'єктів управління СНД студентів, їх задоволення, запровадження мотиваційних дій сприяє забезпеченню свідомого виконання сукупності функцій на рівнях деканату та кафедри. Останні, в свою чергу, також здійснюють мотиваційну діяльність, предметом якої є викладачі та студенти. Саме мотивування майбутнього фахівця дозволить йому набути статусу не виконавця самостійної роботи, а суб'єкта, який здійснює самоуправління СНД. У такому випадку студент набуває самозобов'язань щодо

планування СНД, цілепокладання окремих навчальних дій, контролю за результатами навчання та ін., що позитивно позначиться на якості підготовки.

Третім механізмом, який стає можливим у разі запровадження технології управління СНД, є компетентнісно-формуючий. Мова йде про формування компетенцій викладачів як управлінців СНД та студентів як суб'єктів самоуправління. Перші з них є представниками юридичної освіти, від так більшість з них не проходили педагогічну підготовку. Тому як ректорату, так і деканатам необхідно забезпечити систему формування педагогічної компетентності викладачів, предметом якої є набуття ними знань щодо закономірностей засвоєння навчального матеріалу, методик проектування СНД, методів навчання, що застосовуються при організації самостійної роботи студентів, способів підготовки навчально-методичний матеріалів та ін. Робота зі студентами передбачає формування в останніх умінь СНД, зокрема її впорядкування й рівномірного розподілу протягом тижня, опрацювання літератури, підготовки письмових робіт тощо. В результаті можна говорити про компетентне педагогічне управління СНД майбутніх юристів та кваліфіковане її здійснення останніми,а відповідно можна стверджувати про створені умови для покращення якості підготовки фахівців.

Черговим механізмом є організаційний. Його сутність полягає в спланованій, етапній реалізацій управлінських заходів у сфері СНД студентів протягом навчального року на всіх рівнях управління, що має бути зафіксовано відповідними нормативними документами. Забезпечення в такий спосіб порядку в управлінні дозволяє досягти керованості всієї системи, прогнозування результатів її функціонування та, відповідно, високої якості навчальних результатів студентів.

П'ятий механізм – сукупність заходів стимулювання, які гарантують заохочення суб'єктів різних рівнів управління в разі високої якості їх роботи. Це передбачає, зокрема, встановлення її результатів, що є дією шостого механізму – контрольного. Вважаємо, що особливої уваги заслуговує облік навчального навантаження викладачів, яким за існуючої нормативної бази воно не нараховується за проектування та організацію самостійної роботи. Відповідно викладачі приділяють їй менше уваги, що безпосередньо позначається на якості підготовки фахівців.

Таким чином, нами визначено шість механізмів покращення якості підготовки майбутніх юристів, які реалізовуються у випадку впровадження технології управління самостійною навчальною діяльністю студентів.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ: ДОСВІД КАФЕДРИ ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ І ЛОГІСТИКИ ХНАДУ

Любий Є.В., Россолов О.В. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Практика є однією з найважливіших частин навчального процесу у вищих навчальних закладах. Під час проходження практики студент повинен закріпити теоретичні знання, набуті за час навчання, а також придбати практичні навички.

Навчальний план кожної спеціальності включає в себе практику. Відповідно до нового навчального плану студенти напряму «Транспортні технології», за час навчання в університеті, обов'язково від 2 до 4 тижнів щорічно, починаючи з другого курсу, проводять в організаціях і підприємствах. У студентів напряму «Транспортні технології» ХНАДУ заплановані наступні види практик:

1. На другому курсі (другий семестр) – навчальна практика (чотири тижня). Базовими дисциплінами є «Інформатика», «Комп'ютерна техніка і програмування»;

2. На третьому курсі (шостий семестр) – технологічна практика (чотири тижня). Базовими дисциплінами є «Транспортні системи», «Основи теорії систем і управління», «Основи теорії транспортних процесів і систем»;

3. На четвертому курсі (восьмий семестр) – виробнича практика (два тижня). Базові дисципліни - «Вантажні перевезення», «Пасажирські перевезення», «Вантажезнавство», «Організація і безпека дорожнього руху», «Логістика»;

4. На п'ятому курсі для освітньо-кваліфікаційного рівня 7.07010101 – «спеціаліст» (десятий семестр) – обліково-аналітична практика (чотири тижня). Базові дисципліни – «Проектний аналіз», «Логістика-2», «Управління ланцюгами постачань», «Інтегровані транспортні системи»;

5. На п'ятому курсі для освітньо-кваліфікаційного рівня 8.07010101 – «магістр» (десятий семестр). Базовими дисциплінами є «Управління ланцюгами постачань», «Інтегровані транспортні системи», «Методи наукових досліджень», «Проектний аналіз».

Такий перелік практик створює додаткові проблеми кафедрі оскільки влаштуванням студентів на підприємства й організації займається саме цей підрозділ університету. Отже процес організації практики на кафедрі транспортних систем і логістики складається з наступних етапів:

- пошук бази практики;
- влаштування студентів;

- контроль за ходом проходження практики студентами;

- прийом й оцінювання звіту за результатами проходження практики.

Однією з головних проблем в організації практики студентів в даний час є пошук бази практики. Основними вимогами при пошуку бази практики є відповідність підприємства або організації профілю кафедри (пасажирські, вантажні автотранспортні підприємства; транспортно-експедиційні фірми; логістичні центри; відділи, департаменти, комітети відповідних державних органів влади, що займаються питаннями транспорту), можливість надання вихідних даних для виконання курсових та дипломних робіт, відповідне методичне забезпечення бази практики. Необхідно відзначити, що більшість студентів не мають змоги знайти базу практики самостійно. В таких випадках кафедра надає можливість проходження практики на так званих «базових» підприємствах. Це такі підприємства та організації, з якими кафедра заключила договір на проходження практики. На такі підприємства направляються групи студентів, відповідно до профілю їх наукового напряму. Студенти, що індивідуально заключили договір з підприємством, в основному, проходять практику «формально». Вони йдуть на підприємства де працюють їх знайомі або родичі, що в результаті негативно впливає на результати проходження практики.

Для доброго влаштування студентів на «базові» підприємства кафедри організовуються групові виїзди у складі відповідального викладача та студентів, що направлено на дане підприємство. На підприємстві їх зустрічає відповідна особа, яка проводить екскурсію й знайомить студентів з робочими місцями, графіками їхньої роботи під час проходження практики.

Контроль за проходженням студентами практики проводиться обома відповідальними, від кафедри та підприємства, про що робиться відповідні записи в щоденниках практики.

Прийом звіту за результатами проходження кафедри може проводитися як на підприємстві, так і на кафедрі. Для прийому звіту призначається комісія у складі завідувача кафедрою або заступника, відповідального викладача від кафедри й відповідальної особи від підприємства та наукового керівника студента.

Слід відзначити, що дуже існує велика кількість проблем при організації проходження практики студентами-іноземцями. Деякі підприємства відмовляються від таких студентів, у зв’язку з мовним бар’єром та низькою теоретичною підготовкою. Тому для вирішення такої проблеми необхідно використовувати індивідуальний підхід, як можливий варіант – залишати студентів-іноземців для проходження практики на кафедрі.

КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Маміч В.В., Оленєв М.В., Шлапак В.О. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Одним з найважливіших напрямків розвитку сучасного суспільства є забезпечення сфери освіти теорією й практикою розробки й використання сучасних інформаційних технологій, орієнтованих на реалізацію процесів навчання й виховання. Сьогодні ідуть інтенсивні процеси інформатизації освіти, розробляються шляхи підвищення результативності загальної освіти, вкладаються значні сили в розробку й впровадження нових інформаційних технологій. Основним завданням освітян є ефективне використання наступних найважливіших переваг інформаційно-комп'ютерних технологій:

- можливість організації процесу пізнання, який підтримує діяльнісний підхід до навчального процесу у всіх ланках у сукупності (потреби - мотиви - цілі - умови - засоби - дії - операції);
- індивідуалізація навчального процесу при збереженні його цілісності за рахунок програмуємості і динамічної адаптуємості автоматизованих навчальних програм;
- докорінна зміна організації процесу пізнання (від пасивного до активного);
- можливість побудови відкритої системи освіти, що забезпечує кожному індивідові власну траєкторію навчання й самонавчання;
- створення ефективної системи керування інформаційно-методичним забезпеченням освіти.

Найважливіші завдання інформатизації освіти:

- застосування активних методів навчання, підвищення продуктивності навчальної діяльності;
- автоматизована адаптація технологій навчання до індивідуальних особливостей того, кого навчають;
- забезпечення безперервності та наступності в навчанні на протязі життя;
- забезпечення інтерактивності та мобільності спеціальної та професійної підготовки;
- автоматизація процесів управління навчанням, в тому числі і процесів формування змісту навчання;
- інтеграція та інтерактивація різних видів забезпечення освітньої діяльності (навчальної, методичної дослідницької, управлінської й т.д.).

Інформатизація освіти є умовою суттєвого підвищення якості навчання.

ІНТЕГРАЦІЯ У СФЕРІ ОСВІТИ МІЖ ВІЙСЬКОВИМИ І ЦИВІЛЬНИМИ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ

Маслій О.М., Маміч В.В., Верламов О.М. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Інтеграція у сфері освіти між вищими навчальними закладами і вищими військовими навчальними закладами має вирішити цілу низку назрілих проблем реформування та модернізації системи вищої військової освіти України.

Головними напрямами співробітництва у сфері навчання для цивільних та військових навчальних закладів є:

– участь у проектах і програмах, що спрямовані на входження системи навчання України в світову освітню систему з урахуванням національних інтересів і здобутків вітчизняної освіти, зокрема створення віртуальних університетів, до складу яких входять різні ВНЗ;

– участь у проектах і програмах інтегрування національних телекомунікаційних мереж, що задіяні у навчанні, в європейські та світові науково-освітні телекомунікаційні мережі;

– проведення спільних наукових досліджень щодо розвитку технологій навчання;

– участь у розробленні державних стандартів на технології навчання; – надання послуг, пов’язаних із здобуттям освіти за технологіями навчання, іноземним громадянам;

– відрядження за кордон педагогічних, науково-педагогічних працівників та інших фахівців з метою підвищення кваліфікації з навчання відповідно до міжнародних договорів України, а також прямих договорів навчальних закладів з іноземними партнерами.

Навчальні заклади мають право здійснювати співробітництво в сфері навчання, укладати відповідні договори, встановлювати прямі зв’язки з навчальними закладами іноземних держав, міжнародними організаціями, фондами тощо відповідно до чинного законодавства.

Таким чином інформаційний простір буде ефективним, якщо він стане відкритим для суспільства, що в свою чергу надасть можливість реалізувати узгоджені інтереси громадян, суспільства та держави на комплексній і системній основі і забезпечить інтеграцію у сфері освіти між ВНЗ та ВВНЗ.

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРАКТИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ СТУДЕНТОВ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

Мельник И.В. *(Одесская национальная академия пищевых технологий, г.Одесса, Украина)*

За последние годы шагом вперед в развитии пищевой промышленности является не только строительство современных предприятий, но и техническое перевооружение действующих, которые, используя накопленный опыт, совершенствуются, внедряют новые технологии и современное оборудование, расширяют ассортимент выпускаемой продукции, предлагают потребителю продукты нового поколения. Особое значение приобретают технологии, которые позволяют производить продукцию высокого качества с заранее прогнозируемыми свойствами. Решение проблем, связанных с разработкой конкурентоспособных пищевых продуктов, возможно при условии наличия высококвалифицированных грамотных кадров, которые владеют глубокими теоретическими знаниями технологии, и имеют опыт практической подготовки.

Прохождение практики на таких передовых предприятиях Украины позволяет студентам получить знания и приобрести опыт работы в современных условиях, на современном оборудовании, что является позитивным фактором в формировании специалиста-технолога. Целью производственной, технологической и преддипломной практик непосредственно является практическая подготовка к самостоятельной работе на должностях инженерно-технических работников, сбор материалов для курсового и дипломного проектирования.

В современных условиях практическая подготовка студентов-технологов в отечественных ВУЗах имеет существенные недостатки, а именно:

– недостаточный доступ к управленческой информации и документации на предприятиях (базах практик), соответственно студенты-практиканты не получают необходимых навыков управленческой деятельности;

– отсутствие на предприятиях именно технологических вакансий для студентов-практикантов или стажеров: обычно практиканты исполняют те функции на предприятии, которые не имеют никакого отношения к технологическому процессу по выработке пищевого продукта;

– недостаточная мотивация студентов получать необходимые навыки во время прохождения практики: многие студенты до окончания ВУЗа не могут определиться со своей будущей профессиональной деятельностью, поставить перед собой конкретные цели относительно будущей профессии;

– неопределенность некоторых руководителей практики относительно особенностей деятельности некоторых производств, а также общепринятых требований к формированию содержательного отчета по практике и его использование для выполнения дипломной работы;

– отсутствие полномочий и ответственности к действующему деловому общению выпускающей кафедры с руководством и персоналом предприятий.

Такие недостатки обуславливают необходимость внедрения соответствующих методов по усовершенствованию деловых отношений ВУЗа с предприятиями, учебно-педагогической подготовки студентов еще до прохождения практики, повышения квалификации и подготовки преподавателей-руководителей практики и др.

Поэтому необходимыми мероприятиями в решении проблем практической подготовки студентов-технологов являются:

– повышение квалификации самих преподавателей (включать всех руководителей практик в работу семинаров по руководству практикой, курсовыми и дипломными работами и проектами);

– составление с базами практик дополнительных соглашений к основному договору на кафедральном уровне, в которых прописывать взаимовыгодные полномочия и обязанности по подготовке технологов, конкретные должности, на которых могут практиковать свои навыки студенты-технологи;

– увеличить аудиторные часы на консультации во время практики или ввести теоретический курс по подготовке студентов для прохождения практики и делового общения с управленческим персоналом предприятия;

– определить ответственность за установление плодотворных деловых отношений кафедры с предприятиями: на группу предприятий определенной отрасли – конкретный преподаватель;

– постоянная педагогическая работа со студентами по определению их целей, ориентирование студентов на будущую специальность.

Сегодня становятся актуальными реальные проекты с альтернативными решениями, что позволяет выбрать оптимальный вариант реконструкции (строительства, технического перевооружения) и развития предприятия. Желательно, чтобы еще во время прохождения практики студенты определились с объектами реконструкции и переоснащения предприятия. Эти вопросы обговариваются с руководством предприятия, после чего на кафедру направляются листы и технические задания на реальное проектирование. Разработка таких проектов происходит с максимальным использованием возможностей предприятия-заказчика на внедрение новых технологий, и предполагает приблизить практическую подготовку к реалиям производства.

К ВОПРОСУ ФОРМИРОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ КУЛЬТУРЫ ЛИЧНОСТИ

Мельник М.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одессы, Украина)*

На современном этапе перехода, к информационному обществу востребован специалист, владеющий способами, быстрого восприятия *и* обработки больших объемов информации. Кроме того, новые условия работы, порождают зависимость информированности одного человека от информации, приобретенной другими людьми. Поэтому уже недостаточно уметь, самостоятельно осваивать и накапливать информацию, а надо научиться такой технологии работы с информацией, когда подготавливаются и принимаются решения на основе коллективного знания.

Человек должен иметь определенный уровень культуры по обращению с информацией. Для отражения этого факта был введен термин информационная культура, которая может стать элементом общей культуры человечества. По мнению украинских ученых, информационная культура пока еще является показателем не общей, а, скорее, профессиональной культуры, но со временем станет важным фактором развития, каждой личности.

Понятие «информационная культура личности» выделяет следующие компоненты: знания и умения в сфере информатики, система общеучебных знаний и умений; коммуникативные умения, практическое освоение процедур поиска, отбора, извлечения, использования информации, анализ, критическая оценка, интерпретация информации.

Признаком информационной культуры является не только получение самой разнообразной и разнокачественной информации, но и умение выбрать из огромного массива имеющейся информации наиболее важную и нужную.

Исследованиями установлено, что в украинском обществе люди разных возрастов, профессий, социального статуса зачастую имеют недостаточную информационную подготовку и не обладают необходимым уровнем информационной культуры. Выявлены две группы недостатков:

- **недостатки явно выраженные, легко проверяемые на практике:** неумение сформулировать свои информационные запросы; незнание информационных ресурсов (как традиционных, сосредоточенных в библиотеках и архивах так и сетевых, электронных); незнание возможностей библиотеки и неумение их использовать; неумение вести информационный поиск, обрабатывать и критически оценивать информацию; неумение

пользоваться компьютером и Интернетом.

- **недостатки внутренние, скрытые, выявление и измерение которых поддается формализации с большим трудом:** отсутствие осознания своей информационной некомпетентности; отсутствие мотивации информационной подготовки; отсутствие понимания зависимости между информационной подготовкой и успешностью учебной или профессиональной деятельности.

Для высших учебных заведений социальным заказом информационного общества следует считать обеспечение уровня информационной культуры студента, необходимой для работы в конкретной сфере деятельности. В процессе привития информационной культуры студенту наряду с изучением теоретических дисциплин информационного направления много времени необходимо уделить компьютерным информационным технологиям, являющимся базовыми составляющими будущей сферы деятельности.

Все исследователи сходятся во мнении, что на современном этапе развития общества информационная культура становится одним из основных показателей общей культуры личности. Судьба каждого человека всё более зависит от того, насколько он способен своевременно получать, адекватно воспринимать и продуктивно использовать новую информацию в своей повседневной жизни (в трудовой деятельности, в учебной деятельности, на досуге, *в* быту).

На современном этапе накоплен богатейший опыт информационной подготовки: умение выражать свою информационную потребность, формулировать информационные запросы, знание информационных ресурсов и возможностей библиотеки, а так же умение по обработке информации, критически мыслить, понимать, оценивать и творчески использовать информацию, используя современные и информационно-коммуникационные технологии.

Для успешного развития информационной культуры человека, необходимо соблюдение ряда условий:

- наличие современной технической базы учебного заведения;
- высокий уровень профессиональной подготовки преподавателей в области информационных и компьютерных технологий;
- внедрение новых информационных технологий в практику учебных заведений;
- формирование у студентов определенных умений в овладении средствами информатики и вычислительной техники и способности применения новых информационных технологий по профилю своей деятельности.

ВНЕДРЕНИЕ ЭНЕРГОСБЕРЕГАЮЩИХ ТЕХНОЛОГИЙ В УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС

Менейлюк А.И., Бабий И.Н., Борисов А.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В нашей стране достаточно остро стоит проблема повышения качества подготовки специалистов. Так следует отметить, что при достаточном техническом, нормативном и методическом обеспечениобласти строительства, что касается, например, современных энергосберегающих технологий, необходимо больше внимания уделить повышению качества высшего образования. Это возможно выполнить за счет: использования достижений современной науки в сфере инновационных строительных технологий; внедрение в учебный процесс инновационных личностно-ориентированных педагогических подходов, новых методик обучения, использование в учебном процессе электронных средств обучения, информационных ресурсов и т.д.

Одним из наиболее актуальных направлений повышения качества высшего образования является внедрение в образование научных достижений по энергосберегающим технологиям в учебный процесс. Уменьшение затрат энергии и ресурсов на обогрев помещений, в свою очередь, приведет к частичному решению такой важной проблемы общества, как повышение экологической безопасности.

Исходя из вышеизложенного, для повышения качества подготовки специалистов внедрение в учебный процесс инноваций по энергосбережению является актуальной задачей для образования Украины в области строительства.

Так на кафедре технологии строительного производства разработан и читается курс лекционных и практических занятий для студентов 5-го курса ОКР «Специалист» по специальности 7.06010101 «Промышленное и гражданское строительство» по инновационным зарубежным технологиям. В этом курсе уделено внимание и энергосберегающим технологиям в строительстве. Данный курс читается студентам, используя интерактивные способы передачи информации, в частности мультимедийную презентацию, обучающие видеофильмы, накопленные сотрудниками кафедры, интернет презентации и др.

Следует отметить, что имеющиеся на кафедре материалы были представлены на международной конференции-семинаре в Киеве в виде конкурсной работы под названием «Будівельні інновації з енергозбереження – у навчальний процес». По итогам конкурса работа была отмечена золотой медалью. Это

свидетельствует об актуальности темы как для теоретической так и практической подготовки студентов.

Ввиду полученных знаний студентами благодаря теоретическому курсу предложено включить энергосберегающие технологии в строительстве как раздел к отчету по преддипломной практике, которая следует во временном интервале перед дипломом.Это будет предпосылкой того, что будущие специалисты еще со студенческой скамьи получат и закрепят знания, именно в этой малоизученной и актуальной сфере, которой является энергосбережение.

Для этого в программу по преддипломной практике ведущими специалистами кафедры предлагается ввести следующие разделы, которые приведены ниже, а именно:

1. Изучение способов энергосбережения в строительстве.

1.1.Современные технологии утепления наружных стен зданий и сооружений;

1.2.Использование солнечной энергии;

1.2.1. Нагрев теплоносителя;

1.2.2. Фотогальванические свето-прозрачные материалы (фасады, кровли, теплицы, зимние сады и прочее);

1.3.Использование тепловой энергии земли и воды для работы тепловых насосов;

1.4.Биоэнергетика (котельные на биотопливе и др.);

1.5.Использование ветровой энергии в качестве ветрогенераторов и др.;

1.6.Система «умный» дом;

1.7.Энергосберегающие технологии в строительства;

1.7.1. Устройство «мокрых» фасадных систем;

1.7.2. Устройство сухих фасадных систем;

2. Изучение особенностей исходных материалов будущего проекта для выбора энергосберегающих технологий в строительстве.

3. Выбор способов энергосбережения в соответствие с темой дипломного проекта или выпуск магистерской работы, местом и условиями.

Перед преддипломной практикой руководителем от академии будет выдаваться задание согласно рабочей программы, выбирая при этом один из пунктов раздела по энергосбережению рассмотренных выше. Таким образом, студент наряду с традиционными технологиями в строительстве осваивает и прогрессивные методы, в частности те, которые позволят вывести строительство Украины на качественно новый уровень.Он заключается в решение насущной актуальной задачи экономии энергоресурсов.Это в свою очередь качественно отразиться на экологической безопасности страны, уменьшит зависимость от энергоресурсов других стран.

СТИЛЬ ВЗАЄМОДІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Михальченко Н.В. *(Навчально-науковий інститут психології та соціального забезпечення Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. м. Миколаїв. Україна)*

Цінність університетської освіти для розвитку особистості не викликає сумнівів. Пірен М.І. вважає, що останнім часом змінилися критерії моральних оцінок у громадській думці, томустав прийнятним низький рівень професійного потенціалу, а зниження критерій оцінок призвело до руйнації трудових ресурсів. Утвердження вимог до професійних якостей фахівців має здійснюватися з віднайдення шляхів формування свідомості особистості, яка б дала можливість «осмислити феномен «совісності» в системі професійної реалізації особи»[2]. На думку Гомонюк О.М., сучасна вища школа потребує пошуку оптимальної відповідності між традиціями та інноваціями, певної узгодженості [1].

З-за об'єктивних суперечностей,проблема вивчення сутності і змісту якісної підготовки фахівців з вищою освітою належить до категорії важливих і фундаментальних в соціальній, педагогічній та інших галузях психології. Системний підхід з цього питання не суперечить окремим теоріям, і ми розглянемо один з компонентів цієї системи – взаємодію учасників навчально-наукового процесу.

Функціональна структура діяльності, її параметри тісно пов'язані з учасником цієї діяльності - окремим соціальним суб'єктом в освітньому середовищі. Кожен суб'єкт діяльності має інваріантні властивості, які інтегративно складають структуру особистості – функціональну ієрархію сфери свідомості і програмування діяльності. Піаже Ж. в процесі розвитку особистості наголошує на когнітивних структурах індивіда, який засвоює досвід шляхом виконання соціальних ролей [3], а отже, в процесі становлення фахівця, він має засвоювати досвід шляхом практичного виконання професійних ролей на основі здобутих знань: уміти здійснювати контроль за своїми вчинками і професійною ситуацією в цілому.

На думку Циби В.Т., всі соціогенні параметри особистості є латентними і спостерігати їх можна лише як прояви у вербальній і дієвій формах [5]. Тому академічні оцінки ще не є реальним показником і гарантією, що студент буде хорошим фахівцем. Ще є щире шанобливе ставлення до професії, до її учасників, до себе в професії. Навчально-наукове середовище університету має

спонукати студента перейнятися вищими цінностями та розвивати себе як діючу особу, відповідальну за власну фахову вправність. Очевидно в вищому закладі освіти має бути сформована лояльність, почуття власної відповідальності за стиль і результат праці, відкрита, творча, довірлива взаємодія. Якщо взаємодія учасників навчально-наукового процесу просто «культурно - маніпулятивна», то студент буде уміло приховувати свої справжні почуття і будувати власну картину професійного світу, і його справжнє ставлення проявиться у відповідний момент.Крім того, все суспільствомає нарешті зрозуміти, що усі ми маємо виробити такий ціннісний потенціал, який був би справжнім підґрунтям становлення відповідальності кожного, за те, що відбувається поряд. Суттєву роль в професійному становленні особистості відіграє правова та моральна свідомість, а «прикрашає» фахівця та його професійний стиль – естетична свідомість, культура.

Отже, набуття фахових знань– це інформаційний, ціннісно-смисловий, пізнавальний, регулятивний, творчий процес, який проходить такі етапи: настановчий, адаптаційний, мотиваційний, теоретичний, практичний, змістовий, оцінний, креативний, естетичний, рефлексивний, осмислений, етап професійного самотворення.

Навчальними засобами розвитку професійної культури є зміст наукової і навчальної літератури, наукова робота студентів з першого разом з викладачами, рольові та ділові ігри, тренінги, самостійна творча робота з подальшим звітом про її осмислення, виробнича практика, відвідування заходівза профілем навчання. тощо.Слід розробити програми та методичні підходи до організації переважно «практичного» входження в професію: акмеологічні проекти, графічні схеми, сценарії, програми самореалізації як бачення певної професійної галузі і себе в ній в перспективі.

Література

1. Гомонюк О.М. Дидактичні засоби розвитку професійно-педагогічної культури майбутніх соціальних педагогів //Український шкільний підручник у європейському вимірі:Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 жовтня 2009. м.Вінниця)/ за наук.ред.С.І.Дровозюка, М.І.Томчука.-Вінниця:ВОІПОПП, 2009.-330.

2. Пірен М.І. Утвердження духовних цінностей громадянського суспільства і соціалізація особистості // Соціальна психологія. - 2005.-№6(14) .- С.31-41.

3. Пиаже Ж. Избранныепсихологическиетруды. - М.: Международная педагогическая академия», 1994.-680с.

4. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності.- К.: «Либідь», 2003.-376с.

5. Циба В.Т. Параметри особистості // Соціальна психологія. - 2005.-№3.-С.3-7.

МЕТОДЫ МОТИВАЦИИ СТУДЕНТОВ К ИЗУЧЕНИЮ СПЕЦИАЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН

Мурашко А.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Введение.

В сложившейся на сегодняшний день ситуации в высших учебных заведениях, уже на первых месяцах обучения формируются поведенческие модели в группах. Эти модели поведения, как правило, являются продолжением поведения учеников в школе и средних учебных заведениях. И в соответствии с этими моделями студенты действуют до окончания ВУЗа. Поэтому довольно редко отстающий студент может резко изменить свою роль в группе или свое отношение к учебе, и начать получать высшие баллы за свои знания. По мере приближения к третьему-четвертому курсу обучения количество таких студентов становится единичным, а если изменения такого рода происходят, то чаще всего обусловлено внешними факторами, не связанными с учебным процессом (это может быть попытка работа по специальности и т.п.).

Цель: мотивировать отстающих студентов к изучению специальных дисциплин

Задача: создать у студентов понимание того, что даже на старших курсах те, у кого средний бал зачетной книжки колеблется в районе 3.5, могут на равных принимать участие в учебном процессе с людьми, у которых уже сложился авторитет отличников.

В реализации данной цели является важным не только помочь студенту прилагать усилия к определенной дисциплине, но и изменить сложившиеся стереотипы и свое положение в поведенческой модели группы или даже потока.

Для достижения поставленной цели наиболее эффективными являются два метода мотивации: соревнование и поощрение (для отстающих студентов метод наказания в виде очередной оценки «неудовлетворительно» является неэффективным).

Побудить студентов в общем и тех, у кого слабая успеваемость предлагается с помощью дополнительных вопросов, задаваемых, как в ходе лекционного занятия, так и в качестве домашнего задания.

Примером таких вопросов в дисциплине «Сейсмостойкость сооружений» могут послужить следующие:

1. Почему более 50% человечества проживает на 10% суши подверженных землетрясениям?
2. Предложить концепт-идею самого сейсмостойкого здания.
3. Каким образом может зарождаться землетрясение на глубине 800 км, если толщина земной коры не более 100 км?
4. Что может быть причиной землетрясения, кроме 4-х основных причин рассмотренных на лекционном занятии?

На вопросы такого рода найти ответ в сети Интернет довольно затруднительно, при этом часто ответ заключается в анализе и обобщении материала рассмотренного на лекционном занятии или предлагаемого на специализированных сайтах. Так, например, для правильного ответа на второй вопрос необходимо рассмотреть список самых сейсмостойких зданий, выявить основные параметры определяющие их сейсмостойкость и объединить в рамках одной концепт-идеи.

Такие вопросы позволяют задействовать не только аналитические способности, но и творческую составляющую, что делает такие задания интересными для студентов.

Ведение лекции с добавлением вопросов не только на повторение, но и на абстрактное мышление, или на общую осведомленность помогает студентам с низкой успеваемостью ощутить себя в курсе событий, для многих это ощущение является непривычным и забытым еще со школьных времен.

На мой взгляд, задача преподавателя таким образом стимулировать признанных аутсайдеров к соревнованию. Необходимо у этих студентов пробудить стремление доказать собственную состоятельность в учебном процессе.

Поощрение производится на следующей лекции во время переклички в форме дополнительных – премиальных баллов к модулю и обращения общего внимания на особо интересные ответы.

Выводы.

1. Сочетание таких методов, как соперничество и поощрение, через дополнительные вопросы к студентам с низкой успеваемостью, может повысить посещаемость занятий и интерес к дисциплине.
2. Дополнительные вопросы также способствует к повышению общего интереса всего контингента студентов к дисциплине.

ДО ПИТАННЯ ОБ'ЄКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ВІДБОРУ ДО ВНЗ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ЗНО

Наконечна Л.Й. (*Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця, Україна)*

Поліпшення якості освіти та рівний доступ до неї нині є одним з головних завдань сучасної державної політики в галузі освіти. Останнім часом однією з поширених стала думка про те, що якість освіти – це відповідність певній нормі, стандарту.

Якість вищої освіти України формують об'єктивні фактори: рівень підготовки абітурієнтів, кваліфікація та компетентність професорсько-викладацького складу ВНЗ, матеріально-технічне та методичне забезпечення тощо.

Проблема забезпечення якості освіти у ВНЗ України шляхом ефективного відбору випускників загальноосвітніх навчальних закладів є актуальною. Сьогодні одним із інструментів такого відбору є зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО).

Варто відзначити, що в цілому оцінювання знань абітурієнтів з математики під час ЗНО є об'єктивним та відсоток кореляції результатів ЗНО з подальшою успішністю навчання у ВНЗ є високим. Проведені нами упродовж 2008-2013 років спостереження за результатами навчальної діяльності студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, які навчаються за напрямом «математика», та порівняння їхніх результатів ЗНО з математики, дають можливість зробити наступні висновки:

- усі студенти, які склали ЗНО з математики на 190 балів та більше за умови відповідної мотивації, навчаються в університеті на «відмінно», очолюючи рейтинги успішності студентів відповідного потоку;
- переважна більшість студентів, які склали ЗНО з математики на 175-189 балів, в процесі навчання в університеті отримують добрі та відмінні оцінки з математичних дисциплін;
- абітурієнти, які за результатами ЗНО з математики набрали менше 150 балів, не в змозі вивчати математику в університеті;
- найбільший діапазон оцінок з математичних дисциплін серед студентів, які склали ЗНО з математики на 160-174 бали, – від «незадовільно» до «відмінно».

Останнє свідчить про те, що існуюча рейтингова шкала не забезпечує потрібну роздільну здатність тих оцінок, значення яких лежать в зазначеному інтервалі, та потребує вдосконалення змісту самого тесту з математики.

Серед проблем ЗНО залишається якість тестових завдань: різний рівень складності завдань із різних предметів, висока ймовірність складання тесту навмання тощо.

З офіційного звіту про проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень осіб, які виявили бажання вступати до вищих навчальних закладів України в 2013 році слідує, що найскладнішими тестами виявилися тести з математики та фізики. 30 % завдань тесту з математики виявилися дуже складними та 30 % - складними. Для порівняння - кількість дуже складних завдань у тестах з інших предметів (окрім фізики) коливається в межах від 0% до 10% [1].

Відкритим залишається питання рівних умов здачі тестування усіма абітурієнтами. Про проблему на цій ділянці свідчать результати ЗНО деяких студентів. Трапляються випадки, коли студент має дуже погані знання шкільного курсу математики, а результати ЗНО з цього предмету - понад 160 балів, окрім того, понад 15 % студентів мають значно нижчий рівень знань з математики, ніж засвідчують їхні результати ЗНО.

Наступна проблема – врахування середнього балу атестату під час вступу до ВНЗ. Аналіз результатів ЗНО, успішності в школі та університеті студентів показав, що лише у 7 % опитаних в атестаті з математики стоїть оцінка 9 балів, у решти – 10-12 балів. Водночас в університеті лише половина студентів має добрі та відмінні оцінки з математичних дисциплін. У понад 70 % абітурієнтів середній бал атестата вищий за середній бал ЗНО на 19 балів та більше, зокрема у кожного третього ця різниця становить 25 та більше балів.

Одним із можливих способів усунення зазначеної проблеми є використання міжнародного досвіду, де спочатку враховуються результати національних стандартизованих іспитів, а потім тих, хто пройшли цей поріг, порівнюють за іншими показниками: успішністю навчання в школі, активністю, тощо.

Література

1. Офіційний звіт про проведення зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень осіб, які виявили бажання вступати до вищих навчальних закладів України в 2013 році // http://testportal.gov.ua/reports/

2. Організаційно-методичне забезпечення моніторингових досліджень якості загальної середньої освіти: Монографія / За ред.. Ляшенко О.І. – К. : Педагогічна думка, 2013. – 160 с.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРЕПОДАВАНИЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН

Ненастина Т.А. *(Харьковский национальный автомобильно - дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Согласно новым образовательным требованиям, независимо от специализации и характера работы любой начинающий специалист должен обладать фундаментальными знаниями, профессиональными умениями и навыками деятельности своего профиля, опытом творческой и исследовательской деятельности по решению новых проблем, опытом социально-оценочной деятельности. Познавательная и творческая активность начинается в аудитории при прослушивании и восприятии лекции и развивается во время подготовки к практическим, семинарским и лабораторным занятиям, при выполнении курсовых и дипломных проектов.

Важной составляющей работы со студентами первого курса Харьковского национального автомобильно-дорожного университета становится лекция, на которой преподаватель не просто призывает к самостоятельной работе, но и поднимает проблему, предлагает конкретные задания, рекомендует соответствующую литературу или компьютерную базу данных, определяет время для выполнения работы, сообщает виды и сроки контроля, делая упор на возможность получения консультации. Логическая последовательность, взаимодействие отдельных частей лекции, связь с другими дисциплинами помогают студентам осмыслить и усвоить лекционный материал в целом, выделить ее главную идею.

Для повышения уровня информирования и активизации внимания и деятельности студентов при изложении лекционного материала по дисциплине «Химия» невозможно обойтись без использования современных технологий: электронных презентаций, наглядного материала, демонстрации научных и научно-популярных фильмов. Кроме того, проведение лекции по дисциплине «Химия» невозможно представить без классических методов подачи изучаемого материала, которые также способствует более легкому усвоению материала. При завершении рассмотрения лекционного материала студентам предоставляются примеры тестовых заданий к модульному контролю по соответствующему блоку.

Таким образом, современное изложение лекции по дисциплине «Химия» невозможно представить без сочетания традиционных и инновационных методов изложения материала.

ИНТЕНСИФИКАЦИЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА В КОЛЛЕДЖЕ НА ОСНОВЕ МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМЫ ОБУЧЕНИЯ

Неретина И.В., Сушилова А.А., Пантилимонова Л.А. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

На смену хорошо себя показавшей в течение последних столетий классической немецкой системе образования пришла модульная система (Болонский процесс). Обе эти системы имеют свои преимущества и недостатки, однако модульная система при разумной ее психолого-педагогической и практической реализации более рациональна и, конечно, современна.

Модульная система обучения по физике, математике, предметам компьютерного цикла, украинскому и иностранному языкам, техническим дисциплинам включает набор курсов, логическая последовательность которых была продиктована необходимостью комплексного подхода к их изучению, а также конечными целями обучения в техническом вузе.

Модуль представляет собой законченный, вполне автономный курс, включающий в себя обучение как отдельным, так и комплексным объектам учебной деятельности в зависимости от целей и задач, которые необходимо реализовать в процессе прохождения материала. При самостоятельности модульного курса, он зависим от других модулей и интегрирован в систему изучения ИТ, иностранных и алгоритмических языков.

Модули первого этапа подобраны таким образом, чтобы систематизировать и углубить те языковые, физико-математические, общеобразовательные и специальные знания, которые были получены в СШ (колледже), чтобы довести государственный общеобразовательный стандарт до уровня, который позволит перейти к изучению наук для профессиональных целей. Модули второго и третьего этапов вводятся постепенно, по степени возрастания трудностей и по мере изучения студентами профилирующих дисциплин. Благодаря модульному характеру преподавания изменения, в профессиональных образовательных программах, не влекут за собой радикальных изменений в структуре обучения: меняется лишь содержание модуля, текстовое и др. наполнение, а методика работы остается прежней ввиду универсального характера и гибкости модуля.

Условием функционирования модуля является обеспеченность его учебной и рабочей программой и дидактическим материалом, состоящим из следующих основных компонентов: набора соответствующих аутентичных текстов/учебного пособия; словаря-минимума; дидактических материалов для работы с ТСО, компьютерными БД и ресурсов Интернет.

ПРОБЛЕМЫ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ НА КАФЕДРЕ ПРОПЕДЕВТИКИ ПЕДИАТРИИ

Никитина Н.А., Старец Е.А., Калашникова Е.А. *(Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина)*

Пропедевтика педиатрии является одной из базовых дисциплин, формирующих клиническое мышление будущего врача. Основной целью кредитно-модульной системы (КМС) является равномерная работа студента в течение учебного года. Для иностранных студентов это затруднительно в связи с трудностями организации быта, языковым барьером и множеством национальных праздников.

КМС предусматривает рейтинговую оценку знаний. Отсутствие заинтересованности в хороших оценках и регулярной подготовки к занятиям влечет дополнительную нагрузку на преподавателя в плане чтения микролекций в телеграфном стиле, что обедняет кругозор учащегося.

КМС предполагает унификацию учебных планов для обеспечения международного стандарта качества подготовки. При этом количество учебных часов сократилось более, чем в 2 раза, а большая часть материала вынесена на самостоятельную работу студента, т.е. на заочное изучение клинической дисциплины. В результате целостность и универсальность знаний сократилась до обзора учебного материала, что снизило качество подготовки.

КМС отменяет экзамен по пропедевтике педиатрии, который интегрирует пройденный курс. При этом расчет делается исключительно на краткосрочную память студентов с низким уровнем общего образования, слабыми способностями к запоминанию и ассимиляции пройденного материала. Основой старого образования было длительное изучение курса с многократным повторением пройденного теоретического материала и практических навыков на занятиях, коллоквиумах, зачетах и экзаменах. Это способствовало осмыслению и овладению специальностью на многие годы.

Европейский стиль образования подразумевает индивидуальный подход к студенту, который невозможен при наличии 15 человек в группе.

КМС требует высокого уровня материально-технического обеспечения. Таким образом, КМС в преломлении условий нашей бедности имеет больше минусов, чем плюсов. А выход из этой драмы для отечественного высшего образования мы видим в увеличении аудиторных часов на освоение клинических дисциплин, количества модульных контролей, введение обязательного экзамена со сдачей практических навыков.

ГЕОДЕЗИЧНА ОСВІТА В ГАЛУЗІ ЗНАНЬ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ

Новосад В.М. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Відповідно до планів реформування вищої освіти в Україні спеціальності об'єднано в напрями. Зокрема, визначено напрям підготовки "Геодезія, картографія та землевпорядкування". Враховуючи перспективи долучення України до європейської спільноти, стандарти освіти розробляли за освітньо-кваліфікаційними рівнями: бакалавр, спеціаліст та магістр. До напряму "Геодезія, картографія та землевпорядкування" зараховано спеціальності: "Геодезія", "Інженерна геодезія", "Фотограмметрія", "Супутникова геодезія", "Морська геодезія", "Маркшейдерія" та інші. Сучасні процеси глобалізації диктують нові умови конкуренції не тільки в сфері виробництва. На наш погляд, уже розпочалася світова технологічна гонка в освіті. Найближчими роками українська система освіти має готуватися до конкуренції за кращих студентів із зарубіжними університетами.

Робота над стандартами була дуже важкою через нерозуміння сучасних європейських ступеневих підходів до підготовки фахівців, непорозуміння між фахівцями з геодезії та землевпорядниками стосовно ролі кожного із них в напрямі підготовки, вимог до знань та умінь майбутніх фахівців, особливо на стадії підготовки бакалаврів. Стандарти є, чому ж дискусії тривають? На перший погляд, продовження дискусій – річ закономірна, нічого не створюється "раз і на завжди", особливо в освіті в умовах швидкого розвитку нових технологій. У чому ж проблема? Головна проблема полягає в тому, що результати геодезичних вимірювань сьогодні розглядають як "сировинні" дані для сучасної наукоємної інформаційної продукції у вигляді цифрових моделей місцевості, геодинамічних, гідрологічних, соціальних та інших процесів на певних об'єктах і територіях. Важливими складовими процесу отримання інформації про будь-який об'єкт є побудова апріорної концептуальної моделі об'єкта, її наповнення та передавання інформації від об'єкта пізнання кінцевому споживачу з урахуванням вимог до форм подання інформації або знань. У процесі змістового наповнення навчальних дисциплін важливо звернути увагу на перспективність та об'єктивну необхідність поглибленого вивчення дисциплін з геоінформатики в циклі професійної підготовки сучасних фахівців усіх спеціальностей в галузі геодезії. Поглиблене вивчення геоінформатики має забезпечити підготовку геоспеціалістів як активних

учасників геоінформаційного моделювання, здатних створювати, постачати і супроводжувати бази геопросторових даних як нову кінцеву продукцію своєї діяльності. Ця вимога повністю відповідає як змісту епохи інформаційного суспільства, так і тенденціям змін у багатьох сферах діяльності, що відбуваються під впливом геоінформаційних технологій. Інженери епохи інформаційного суспільства повинні вміти будувати інформаційні моделі своєї діяльності та об'єктів дослідження і мислити цими моделями. Ця тенденція характерна для геодезичної і картографічної діяльності загалом в епоху інформаційного суспільства, в якому зростає роль інформації, а для її створення і оброблення залучаються все більші ресурси, а науки про вимірювання до яких належала як одна з провідних і геодезія, трансформуються в науки отримання інформації та здобуття знань. Поглиблене вивчення геоінформатики має забезпечити підготовку нового покоління спеціалістів у сфері геодезії та землеустрою.

Методикою побудови стандарту передбачено, що розділи бакалаврської навчальної програми мають передусім надати студентам базові фахові знання з усіх спеціальностей напряму. Бакалаврський рівень має зорієнтувати студента на подальший свідомий вибір будь-якої із 5–6 спеціальностей напряму "Геодезія, картографія та землеустрій" за програмою підготовки рівнів "спеціаліст" та "магістр". На шляху до європейських стандартів за європейською системою бакалаврату студентам надаються загальні базові знання за певним напрямом впродовж 2,5–3 років, що уможливлює подальшу практичну спеціалізацію на виробництві або продовження навчання за магістерською програмою. Наприклад, у Франції бакалаври після двох років практичної роботи мають змогу захистити виконані реальні проекти та отримати кваліфікаційний рівень інженера. А в більшості університетів серед умов прийому в магістратуру є рекомендація про наявність більш ніж дворічного стажу практичної роботи.

Зважаючи на економічний стан України, у нас прийнято чотирирічний термін підготовки бакалаврів з наданням їм відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня. Це дає змогу різним ВНЗ України додатково надавати бакалаврам фахові знання зі спеціальностей напряму підготовки.

Викладачі, особливо керівні кадри, повинні це чітко розуміти і сприяти наповненню якісним змістом навчальних дисциплін, передбачених стандартом, який відповідав би світовим тенденціям в підготовці сучасних фахівців. Такий підхід, своєю чергою, скеровує викладачів на удосконалення своїх знань для забезпечення конкурентної спроможності напрямів і спеціалізацій. На наш погляд, зміст стандарту має складатися із таких розділів:

РОЗВИТОК ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ І ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ

Огороднійчук І.А. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Правове виховання студентів вищих технічних навчальних закладів як тієї частини молоді, що стоїть на порозі дорослого життя і готується нести повну відповідальність за всі свої вчинки, потребує значної уваги. Підвищення рівня правових знань у студентів вищих технічних навчальних закладів, їхня правосвідомість та правова культура можлива лише за умови освітнього правового виховання. Адже розуміння основ конституційного, адміністративного, цивільного, трудового та інших галузей права є необхідною умовою життєдіяльності кожного громадянина України.

Сьогодні в Україні відбуваються інтенсивні правові реформи, приймаються нові закони і доволі не легко розібратись у законодавчих процесах нашої держави, що складають сучасну законодавчу базу. З огляду на це, необхідно постійно інформувати студентів про зміни в українському законодавстві, оскільки правові знання повинні надати можливість молодому спеціалісту орієнтуватись у житті й сприяти професійній активності. Громадянин, який знає, як скласти трудовий договір або як внести зміни в той, що вже є, до кого звертатися в разі виникнення спірного питання з роботодавцем, як скласти брачний контракт і т. ін., є основою правової держави, він сам стає носієм права. «Право» починає функціонувати в суспільстві, тому головним є не просто ознайомлення студента з правовою інформацією, а сформувати правове мислення громадянина, позиція якого буде активною.

Отже, життя людини яскраво демонструє, що свідомість дійсно керує поведінкою людей, регулює їхні вчинки в усіх сферах життєдіяльності, зокрема й у правовій. Від рівня, якості, характеру, змісту правосвідомості здебільшого залежить те, якою буде поведінка людини в суспільстві — правомірною, соціально корисною чи неправомірною, соціально шкідливою і небезпечною.

Правова свідомість формується в ході соціалізації особистості у правовому просторі, обумовленого розвитком державності, класової структури і форм власності, внаслідок включення її до системи правових відносин, підтримки певних традицій, впливу правової освіти і виховання.

ПРАКТИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВКА СТУДЕНТОВ – ОДНА ИЗ СОСТАВЛЯЮЩИХ ЧАСТЕЙ В ПОДГОТОВКЕ ВЫСОКОКВАЛИФИЦИРОВАННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ

Олексова Е.А. *(компания HERZ Armaturen, г. Вена, Австрия)*

Компания HERZ является единственным австрийским и одним из ведущих мировых производителей арматуры, фитингов, регулирующих и балансировочных клапанов для монтажа в системах отопления, кондиционирования, газоснабжения и водоснабжения. Кроме того, HERZ является лидирующим производителем котлов на биомассе и производителем тепловых насосов. Вся продукция HERZ производится в пределах Европейского Союза и соответствует европейским стандартам качества.

Огромное внимание генеральный директор компании HERZ, доктор Г.Глинцерер уделяет прохождению студентами практики на предприятии компании. Ежегодно предприятие в Вене посещают около 1500 участников. Компания HERZ сотрудничает с различными университетами от Европы до Центральной Азии, компания предлагает студентам возможность международного обмена.

В учебном центре (фото 1) студенты колледжей и специализированных школ, наряду со студентами строительных факультетов получают теоретические знания. Ведущими специалистами компании проводятся научно-технические семинары, в ходе которых обсуждаются важные и актуальные вопросы в области энергосбережения. Студентам демонстрируют новые образцы оборудования компании HERZ для систем отопления, газоснабжения, кондиционирования и водоснабжения, их знакомят с передовыми технологиями проектирования инженерных систем.

В лаборатории компании HERZ (фото 2) студенты могут приобрести практические навыки работы с оборудованием и с технической литературой компании. На гидравлических стендах они учатся выполнять гидравлическую наладку системы отопления и пользоваться измерительным компьютером. Для полного и детального понимания работы оборудования студентам проводят экскурсии по заводу, где они могут ознакомиться с технологией производства.

Такое тесное сотрудничество компании HERZ и учебных заведений позволяет подготавливать высококвалифицированных и конкурентоспособных специалистов, востребованных на рынке труда.

Фото 1.
Выступление доктора Глинцерера перед студентами в учебном центре компании HERZ, г. Вена

Фото 2.
Обучение в лаборатории (слева) и на заводе (справа) компании HERZ, г. Вена

ФОРМИРОВАНИЕ НОВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ И ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПОВЕДЕНИЯ У БУДУЩИХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ КАДРОВ

Пандас Т.Н. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Современная экономика, переживающая глубокий кризис, требует специалистов с новым экономическим мышлением, которое формируется в результате экономического образования. Формирование экономического мышления является важнейшей составляющей профессиональной компетентности экономических кадров. Студенты, изучающие политэкономию и экономическую теорию, должны чётко представлять суть таких понятий как «экономическое мышление» и «экономическое поведение». В экономической литературе отсутствует общепризнанное определение понятия «экономическое мышление». По нашему мнению, экономическое мышление – это познание сущности экономических явлений и процессов, выявление их закономерностей с помощью мыслительных операций с целью реализации полученных знаний в практической деятельности. Особенностью экономического мышления является то, что оно активно влияет на хозяйственную и общественную жизнь.

Проблему «экономического человека» рассматривали в экономической литературе многие учёные – от А. Смита до П. Хейне. А. Смит считал, что в основе механизма общественной координации лежит экономический способ мышления. В своей книге «Исследование о природе и причинах богатства народов» А. Смит раскрыл экономический способ мышления как метод всестороннего исследования перемен, которые происходят в обществе. Он считал, что личный интерес каждого отдельного человека как члена общества, которое основано на разделении труда, ведёт к росту богатства всего государства.

Экономическое мышление – это результат исторического развития общества. Оно не только отражает в сознании человека его бытие и условия хозяйственной жизни людей, но и определяется общественным положением человека, его опытом, традициями, обычаями и т.д. Каждой исторической стадии развития общества присущи свои особенности экономического мышления. Поэтому преподавание экономических дисциплин требует учёта исторического характера экономического мышления.

Современное экономическое мышление – это не только познание законов производства, распределения, обмена и потребления, а прежде всего

превращение экономических знаний в систему навыков и методов хозяйствования субъекта экономических отношений. Следовательно, экономическое мышление формирует определённое экономическое поведение.

Понятие «экономическое мышление» является субъективным. Оно присуще каждому человеку как его интеллектуальная собственность и реализуется в разных видах предпринимательской деятельности. Как было отмечено, сформировать экономическое мышление можно путём усвоения экономических знаний, умений, навыков, творческого и социального опыта, но реализует их личность самостоятельно через поступки и поведение. Определённые экономические знания создают условия для осуществления экономических поступков, направленных на достижение предпринимательской цели. Эти поступки складываются в систему экономического поведения.

Экономическому типу поведения человека характерны те же модели, что и для поведения общего: сотрудничество, конкуренция, уклонение и взаимодействия. Но этот тип поведения диктуется как личными чертами предпринимателя, так и экономической средой, в которой он принимает решения. Мышление является характерной чертой человека, а поведение – более общая характеристика всех живых существ.

Характерными особенностями экономического поведения человека как результата сформированного экономического мышления и характера человека являются:

- достижение главной цели экономического поведения – получение максимальной прибыли;
- осуществление экономического поведения в соответствии с законами социально-экономической среды и морально-этическими нормами.

Для формирования экономического мышления и экономического поведения личности необходимо создание организационно-методичных учебных условий, таких как разработка системы занятий и заданий по самостоятельной работе.

Процесс преподавания экономических дисциплин – это не только преподавание определённых знаний, навыков и умений, но и формирование определённых качеств личности, необходимых для эффективной экономической деятельности.

В настоящее время осуществляется переход к инновационной направленности образования. У студентов необходимо сформировать такую систему мышления, которая будет нацеливать их в будущем на самореализацию в инновационной деятельности. Это и является основой перехода к новой креативной форме мышления и экономического поведения.

ПОВЫШЕНИЕ ЗАИНТЕРЕСОВАННОСТИ ВЫПУСКНИКОВ ШКОЛ И АБИТУРИЕНТОВ В ОСВОЕНИИ ПРОФЕССИИ ГИДРОТЕХНИЧЕСКОЕ СТРОИТЕЛЬСТВО

Пищев О.В., Пищев Д.О.*(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Спад интереса молодежи к таким профессиям как строительство, в частности гидротехническое строительство можно объяснить как недостаток информации в социальных сетях о проводимых в мире и государстве мероприятиях по реконструкции и модернизации существующих гидротехнических сооружений и строительстве новых.

Сказывается недостаток отечественных научно-популярных передач для привития интереса к прикладным наукам у молодежи. Необходимо на государственном уровне восстановить механизм, успешно применявшийся в советское время. Это организация разнообразных тематических кружков по интересам при школах.

Все эти мероприятия, проводимые на государственном уровне по всей стране, позволят выпускникам школ более осознано подходить к выбору будущей профессии.

На 2009 год мировая гидроэнергетика обеспечивала до **63%** возобновляемой и до **19%** всей электроэнергии в мире, мощность всех (ГЭС) достигает **780ГВт**[1].

Лидерами по выработке гидроэнергии являются Китай, Канада, Бразилия, на душу населения — Норвегия, Исландия и Канада.

Приведем несколько наглядных примеров:

Китай: в этой стране размещено 50% малых ГЭС мира, построена крупнейшая ГЭС «Три ущелья» на р. Янцзы мощностью 22500МВт, строится крупнейший каскад ГЭС общей мощностью 97000МВт.

В 2008г. потребление гидроэнергии в Китае составило 585,2ТВт/ч, это 18,5% мировой гидроэнергии. В 2010г. общая мощность ГЭС в Китае составила 190ГВт, а к 2020г. этот показатель достигнет 300ГВт.

Демократическая Республика Конго (бывший Заир): на р. Конго планируется строительство ГЭС «Гранд Инга» мощностью 39000МВт.

Россия: в Охотском море в заливе Шелихова есть проект по созданию Пенжинской приливной ГЭС мощностью 87000МВт.

Объединенные Арабские Эмираты: возводят комплекс искусственных островов в персидском заливе, которые добавят 500км^2 к площади ОАЭ. Строительство только пальмовых островов обошлось в $7млрд., ведутся

беспрецедентные работы по развитию приморской инфраструктуры, капельному орошению.

Панама: на Панамском канале к 2014 году завершится модернизация, позволяющая проводить суда водоизмещением до 130 тыс. тонн. Дальнейшая реконструкция канала, создание новых шлюзов и углубление дна, позволит проводить суда водоизмещением до 170 тыс. тонн. Общие затраты на реконструкцию составят $5.25млрд.

Украина: проводится глобальная, реконструкция и модернизация причальных сооружений, портового хозяйства под современные нужды страны. Общая длина грузовых причалов морских портов в стране-34км, дунайского-6,9км, черноморского-21,7км, азовского-5,6км. В большинстве своем порты устаревшие. Исключением являются Ильичевский и Южный, построенные около 40 лет назад [2]. В декабре 2013г. подписано Украинско-Китайское соглашение об инвестировании $3млрд. на реконструкцию Севастопольского порта, еще $7млрд. пойдут на новые - аэропорт, терминал по приему сжиженного газа и судоверфь.

Также в стране эксплуатируются ГЭС общей мощностью 5414МВт это-10,23% энергетических мощностей страны [5]. В Украине расположено 48 малых ГЭС мощностью до 10МВт, из них 6 – производят электроэнергию, 4 – выведены из эксплуатации, 38 – по разным причинам не вырабатывают электроэнергию.

В последние десятилетия по всему миру наблюдается интенсивное строительство всевозможных гидротехнических сооружений, и наше государство не исключение. А это в свою очередь ведет к стабильному спросу в мире на высококвалифицированных гидротехников разных специализаций от строительства плавучих газо и нефтедобывающих платформ до осушения болот и орошения засушливых земель.

Литература:

1. Большая энергетическая война. Часть VI. Гидроэнергетика Газета «Суть времени»
2. Виктор Стецюк «Пути развития и проектирования портов и портовых гидротехнических сооружений» Порты Украины, № 04 (42) 2003
3. Сергей Посохов, Михаил Дубровский, Алексей Немчук «Инновационные подходы и экологичные решения» Порты Украины, № 04 (116) 2012
4. Виталий Патынский «Состояние портовых гидротехнических сооружений Украины» Порты Украины, № 05 (117) 2012
5. Марк Шевченко «Когда не все яйца в одной корзине» Порты Украины, № 3 (85) 2009

ПУТИ УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ПРЕПОДАВАНИЯ ДИСЦИПЛИН В КРЕДИТНО–МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМЕ НА КАФЕДРАХ СОЦИАЛЬНО–ЭКОНОМИЧЕСКОЙ И ПРИРОДНО–НАУЧНОЙ ПОДГОТОВКИ

Плакідюк О.Л., Плакідюк О.С. *(Одеський коледж транспортних технологій, м. Одеса, Україна)*

Кредитно-модульная система организации учебного процесса - это модель организации учебного процесса, которая основывается на объединении модульных технологий обучения и зачетных кредитов или зачетных образовательных единиц.

Целью внедрения кредитно-модульной системы в контексте Болонского процесса является формирование единого рынка работы высшей квалификации в Европе, расширение доступа к европейскому образованию, мобильность студентов и преподавателей, принятие сравнимой системы степеней высшего образования по выдаче идентичных во всех странах Европы приложений к дипломам.

Внедрение кредитно-модульной системы в учебный процесс позволяет приблизить учебные планы и квалификационные характеристики специалистов к международным стандартам, сделать их более прозрачными, и тем самым облегчить признание на мировом рынке образовательных услуг.

На основе экспериментальных наработок, а также анализа публикаций отечественных авторов можно выделить ряд ключевых проблемы и противоречий кредитно-модульной системы.

Наличие довольно большого количества изучаемых за один семестр учебных дисциплин затрудняет пересчет академических часов в кредиты. Это связано с модульным построением учебного процесса. Широкое внедрение модульной системы означает отказ от предметного преподавания, а наши образовательные стандарты составлены попредметно.

В Болонских документах акцентируется внимание на увеличении доли самостоятельной работы студентов как факторе, сопутствующем широкомасштабному введению кредитной системы. Поэтому преподавательскому составу необходимо обеспечить большую самостоятельность студентов, постоянно контролировать их работу.

Должны быть решены вопросы обновления содержания высшего образования, формирования перечня специальностей и квалификаций. Должны быть также решены вопросы, связанные с объемом подготовки магистров. В настоящее время в Украине практически все выпускники являются специалистами или магистрами, в то время как в Европе стремятся к объемам подготовки магистров на уровне 10-20 процентов от численности бакалавров.

МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОРГАНИЗАЦИИ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СРЕДИ СТУДЕНТОВ

Пономарёва Н.В. (*Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Изменения и обновления образовательной парадигмы подводят преподавателей высших учебных заведений к современному пониманию воспитания как деятельности, что базируется на саморазвитии, самоусовершенствовании и их педагогической поддержке. Основным заданием современного университета является воспитание сознательных граждан Украины, обеспечения условий для творческой самореализации, самоопределения личности. На современном этапе преподаватель-куратор используют методы воспитания не только как средство преодоления отрицательных тенденций в развитии личности, но и как средство формирования положительных свойств и качеств. Для успешного осуществления воспитательного процесса следует использовать внутренние условия учебного заведения, а именно: максимальную реализацию воспитательного потенциала каждого учебного предмета; осуществление воспитания соответственно цели и задачам; рациональное планирование воспитательной деятельности всех подразделений; целенаправленная работа относительно подготовки преподавателя-куратора для проведения воспитательной работы среди студентов; развитие студенческого самоуправления. Воспитательная работа осуществляется общими для учебно-воспитательной деятельности методами, а именно: информации; сугестивные; организации практической деятельности, стимулирование и торможение определенного поведения (общественная мысль, поощрение, наказание). Среди методов и форм воспитания учащейся молодежи приоритетная роль принадлежит активным методам, которые базируются на демократическом стиле взаимодействия. Кроме этих методов целесообразно приобщить и традиционные: беседы, диспуты, лекции, семинары, разные формы работы с книгой, периодической печатью и прочие. Строя отношения между куратором и студентом на основе уважения, поддержки достоинства студента, заинтересованности его личностью, происходит реализация гуманизации отношений, гуманизации и демократизации воспитания в целом.

НЕОБХІДНІСТЬ ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО СЕКТОРУ

Присяжнюк М.І. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури; м. Одеса, Україна)*

Зміна економічних відносин суттєво вплинула на розвиток галузі будівельного виробництва. Відсутність бюджетних, а також не обґрунтований підхід до використання місцевих коштів, визвали необхідність реорганізації, чи фактично — ліквідації матеріально-технічної бази структур обласного і міського ремонтно-будівельних трестів, що призвело до руйнаціїта занепаду об'єктів житлового та соціально-культурного фонду міста. Реальні обставини визвали необхідність відновлення і якісної реорганізації управлінськихструктур комунального господарства, ремонтно-будівельних організації і створення нових державних та приватних підприємств, які будуть виконувані будівельні, ремонтно-будівельні та реставраційні роботи при реконструкції та капітальному ремонті об'єктів комунального господарстві міста. Для того, щоб ці організації функціонували у сфері комунальногогосподарства і надавали послуги на досить високому рівні необхідні кваліфіковані спеціалісти, які б уміли:виявляти доцільність реконструкції об'єктів житлового та соціального культурного призначення;виконувати дослідження і проектування конкретних об'єктів реконструкції першої черги на підставі реальних ресурсів міста найближчої перспективи;вести пошукові та проектні роботи для провадження реконструкції та капітального ремонту об'єктів розвитку окремих мікрорайонів та міста;виконувати обстеження технічного стану несучих конструкцій і інженерного устаткування кожного житлового будинку;аналізувати технічний стан забудови, та виділяти будинки для вибіркового і комплексного капітального ремонту,на підставі аналізу первинних технічних документів які характеризують стан об'єкта, складати оцінку його фізичного та морального стану; планувати та проводити благоустрій міста тощо.

Для реалізації цієї мети та забезпечення цих структур кваліфікованими спеціалістами у ОДАБА створено випускаючу кафедру "Міське будівництво і господарство", яка готує спеціалістів з експлуатаційних вимог для комунального господарства міста та районів. Участь студентів у вирішенні складних інженерних, технологічних, соціально-економічних і психологічних питань у періоди проектування та бачення реальних експлуатаційних вимог свідомо підвищує відповідальне ставлення до навчання та накопичення знань.

РОЛЬ ФИЛОСОФИИ КАК ДИСЦИПЛИНЫ В ВЫСШЕМ МЕДИЦИНСКОМ ОБРАЗОВАНИИ

Пустовит С.В. *(Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина)*

Сегодня в эпоху глобальных информационных технологий, виртуальной реальности, чрезвычайной интенсификации умственного труда возрастает роль философии как гуманитарной дисциплины, призванной научить студента-медика, слушателя (это касается как додипломного, так и последипломного образования) самостоятельно и свободно мыслить, анализировать возникающие жизненные ситуации и профессиональные дилеммы, находить точку опоры, духовные основания в самом себе, пресекать попытки манипуляции своим сознанием со стороны других людей, быть не маргиналом-потребителем, а ответственным гражданином своей страны. В связи с этим возрастает значение преподавателей-идейных лидеров, духовных учителей.

Не секрет, что философия рассматривается студентами и слушателями-медиками, врачами-преподавателями медицинских вузов в лучшем случае как «малопонятная» и «малопригодная» наука. И это несмотря на то, что моральный облик наших врачей, осознание ими своей миссии в обществе, оставляет желать лучшего. Нейрохирургические операции проводят слюсарчуки-плиточники, органы украинских граждан покупаются и пересаживаются их соотечественниками, «черными трансплантологами», богатым реципиентам из-за рубежа, система здравоохранения сверху-донизу пронизана коррупцией, взяточничеством, вымогательством денег у пациентов, превентивная и альтернативная медицина находятся в упадке. Между тем, медицинское образование по-прежнему понимается как *техническое* и *технологическое* «обучение знаниям и навыкам», но не обучение способности критической мысли, образу жизни, поступков, моральной рефлексии.

Согласно этой точке зрения, преподаватель - ретранслятор знаний, он не может иметь собственной позициия должен предлагать готовые истины и рецепты, обучать технологиям, прошедшим проверку временем, не должен быть пристрастным в оценках событий политической и социальной жизни. Правильно ли это сегодня, когда почти любую информацию можно очень быстро извлечь из ресурсных баз интернета? Как должны преподаватели позиционировать себя: как нейтральных и индифферентных, или как активных и неравнодушных граждан своей страны, проявлять живую заинтересованность

тем, что происходит в их стране, быть учителями с большой буквы или «умывать руки» и исповедовать истину «моя хата с краю»?

Поставим вопрос о философии как дисциплине, призванной менять мышление и сознание. Можно ли научить свободе научной мысли, опираясь намедицинские теории как самодостаточные догмы, не исследуя метафизические и духовные основания медицинской науки, не рассматривая альтернатив научной модели здоровья? Можно ли научить врача состраданию и сопереживанию, не принимая во внимание метафизические глубины человеческой души, современные представления об этике и морали?

Еще один важный вопрос, вопрос методологический. Должны ли совпадать цели и средства обучения? Может ли преподаватель-врач, с одной стороны, призывающий студентов к глубокому освоению дисциплины, готовящий своих подопечных к высокому служению профессии, с другой - без зазрения совести брать «денежное вознаграждение» от этих же студентов за зачеты, экзамены, отработку пропущенных занятий?

В эпоху постмодерна основой философской культуры становится не знание, основанное на разуме, а знание, основанное на нравственных основаниях. Знание начинает служить всем, единственной его легитимацией становится возможность нравственности стать действительностью. Свобода и достоинство начинают рассматриваться не как результат индивидуального акта, а как достигнутое коллективными усилиями завоевание конечных человеческих существ, способных обрести нечто похожее на силу лишь с учетом социальной востребованности и уважения.

Из рационалистически-нейтрального контекста разум переносится в практически-прикладной, коммуникативный, герменевтический, трактуется как автономность, ответственность, «способность» индивида отстаивать свои собственные ценности. Выясняется, что для прогресса сферы медицинских услуг одной рациональной воли и технологии недостаточно. Количество объективированных знаний не превращается автоматически в качество, если не подкрепляется нравственностью и моралью, согласованием целей врача-ученого и гуманистических ценностей.

Сегодня в условиях кризиса научной и метафизической рациональности, социальных потрясений и войн, философия как и прежде в поисках невидимой точки опоры, в поисках единого, что существует на своих собственных основаниях, в поисках духовной, смысловой ткани бытия. Она должна внести свой уникальный вклад в преодоление духовного кризиса, поразившего наше общество, в том числе и систему высшего медицинского образования.

ІННОВАЦІЙНА ТА ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОСВІТІ

Рибка Н.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Входження України до європейського освітнього і наукового простору супроводжується зростанням потреби розвитку здібностей до наукової творчості майбутніх фахівців. У зв'язку з цим була сформована національна освітня стратегія, що визначає пріоритетним виховання людини інноваційного типу мислення та культури.

Пропонуємо розглянути поняття „творчість" та „інновація", оскільки без розуміння суті цих термінів здійснювати перетворення в освіті досить проблематично, неможливі зміни в освітній практиці.

У науковій літературі по проблемах взаємодії творчості та інноваційної діяльності мають місце різні підходи. Відповідно до першого підходу, поняття творчості й інноваційної діяльності не розділяються між собою, розглядаються як складові одного процесу – перетворення навколишньої реальності за допомогою інновацій [3]. Відповідно до другого підходу, творча діяльність трактується як окремий випадок інноваційної; при цьому акцент робиться на те, що сутнісною характеристикою творчості є саме «виникнення нового»; там, де є творчість, присутня інноваційна діяльність, але «не всяка інновація свідчить про творчість особистості» [1]. Відповідно до третього підходу, творча діяльність і інноваційна діяльність розділяються між собою в тому розумінні, що перша є індивідуальний процес розумової діяльності по розробці ідеї нововведення, друга – процес втілення результату творчості на практиці [2].

Таким чином, творча та інноваційна діяльність органічно взаємопов'язані та взаємозалежні. Досліджуючи взаємозв'язок інновації й творчості, ми не можемо не звернутися до питання співвідношення діалектичної пари «старе – нове». У контексті визначеної проблематики виявляється винятково важливим всебічно й глибоко вивчати природу творчості й природу інноваційної діяльності особистості як члена трудового колективу, як джерела й реалізатора інноваційного.

1. Афанасьева, О. В. Творчество личности как социально-духовный феномен: автореф. дис. … д-ра социол. наук: 22.00.06 / О. В. Афанасьева; Акад. упр. МВД России. — М., — 1999.— С. 20–21.

2. Баркер, А. Алхимия инноваций / А. Баркер. — М.,2004.—С.14–15.

3. Громыко, В. Управление творчеством и нововведниями / В. Громыко // Проблемы теории и практики управления. — 1991. — № 4.— С. 55.

ХІМІЧНІ ЗНАННЯ
В АСПЕКТАХ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ ЯКОСТІ

Сичов М.І., к.х.н. Коломієць Л.В., д.т.н. (*Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м.Одеса, Україна*)

Якість товарів та послуг являється показником рівня регуляторної політики держави .Одночасно стан регуляторної політики свідчить не тільки про стан виробництва , але й про рівень контролю якості продукції , відповідності її вимогам нормативних документів , рівню забезпечення потреб споживачів. При входженні до СОТ Україна втратила деякі позиції щодо надійного нагляду і контролю якості та безпеки своєї та імпортованої продукції і особливо продуктів харчування. Більшість лабораторій Держспоживстандарту України були знищені, існуючі лабораторії позбавлені державної уваги і переоснащення. Реорганізація Держспоживстандарту України і створення Державної Інспекції з питань захисту прав споживачів незмогливирішити нагальної проблеми захисту громадян від неякісної та небезпечної,контрафактної і фальсифікованої харчової продукції. Важливим являється не тільки якість та безпека продуктів і товарів , але й вплив цих показників на здоров`я громадян і на демографічну ситуаціюв Україні. Негативний стан довкілля,відсутність належного хіміко-лабораторного контролю сировинних матеріалів , багатовідомчість контролюючих державних організацій потребує створення єдиного органу центральної виконавчої влади, який буде опікуватися не тільки розробленням положень новітньої регуляторної політики в державі, але й побудує систему сучасного лабораторного контролю якості та безпеки продуктів і товарів вжитку , доведе рівень існування такого контролю доміжнародних вимог. Для цього необхідним є також і змістовний підхід до спеціалізованої і направленої фахової підготовки спеціалістів лабораторій та випробувальних центрів Перегляд та актуалізація існуючих та застарілих норм якості і безпеки продукції,розробка методик виявлення фальсифікатів і сурогатів, введення їх в нормативні документи , задовільний стан і сучасне лабораторне обладнання,його метрологічне забезпечення , підготовка фахівців повинні стати невід`ємною складовою в роботі оновленої системи технічного регулювання. Існуюча сьогодні ідеологія якості насамперед передбачає відповідальність за неї виробників, в той час , як її формування багатофакторне і залежить від наших і зовнішніх обставин, якість – це загальний показник соціальної відповідальності суспільства. Проблемами створення новітньої ідеології якості та безпеки повинні займатися спеціалісти технічного регулювання , що набули

знань у створенні систем управління якістю, товарознавства, основ лабораторного та експертного контролю , засобів вимірювальної техніки та випробувального обладнання. Основи хімії , методів контролю та експертизи продукції , товарознавства поряд з основними принципами стандартизації та метрології повинні «червоною ниткою» проходити через весь процес навчання і підготовки таких спеціалістів. Дисгармонізація у сфері розподілу і дій, повноважень контролюючих державних органів, втрата довіри до результатів їх висновків щодо відповідності продуктів , наявність у системі торгівлі, експорту та обігу значної кількості фальсифікатів, сурогатів і контрафактної продукціїє не тільки обманом,але й шкідлива для споживачів. Поняття послуг , як товару , що має місце у всіх випадках їх надання , створення нормативних положень щодо якості та безпеки послуг , експертиза їх якості та підтвердження лабораторними методами контролю є вимогою, як і нова юридична і технічна база при наданні послуг , дійовий державний нагляд. У студентів знання з основ хімії закладаються вже з початку навчань поряд з оволодінням фундаментальними знаннями з математики і фізики. Студентам потрібне розуміння курсу хімії, як нерозривної ланки процесу пізнань і зв’язку всіх наук в загальній програмі підготовки спеціалістів технічного регулювання. Дуже важливим є усвідомлення майбутніми спеціалістами суті нерозривності науково-технічного прогресу,закономірностей його проходження і ролі хімічної науки.Історія розвитку хімічної науки є важливою в гносеологічному плані , що вона у фундаменті основних наук визначає прогрес людства. Потреби людей привели до появи нових галузей хімічної науки , орієнтир для вибору і освоєння яких надають вимоги і виклики технічного регулювання . Надання студентам знань тільки теоретичного курсу повинно гармонізуватися із знаннями процесів, складом, властивостями і особливостями речовин і матеріалів,особливостями їх застосування ,з хімічним аспектами в проведенні лабораторних та експертних досліджень та в метрологічній практиці.

Література:

1.Технічне регулювання та підтвердження в Україні. Підручник / С.Т.Черепков, С.І.Кудряшов,М.М.Будьоний та інш.-Харьків:Вид-во «Підручник НТУ «ХПІ»,2010.-440с.

2.Загальна хімія. Підручник/ М.І.Сичов, Л.В.Коломієць.- Одеса: ВМВ, 2013. - 280с.

РЕЙТИНГ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ЙОГО ЯКОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ

Станкевич І.В. *(Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова, м.Одеса, Україна)*

Однією із задач в системі державного управління національною економікою, є забезпечення гідного рівня якості життя населення.

Проблема якості життя, в даний час, стала відігравати таку ж роль в осмисленні динаміки життя суспільства, як прагнення побудувати узагальнений показник розвитку економіки. Якість життя тим вище, чим більше потреб та інтересів людини задовольняється. В рамках підходу до якості життя розглядаються не лише економічні, але і культурні, соціальні потреби, потреби упевненості в майбутньому. Якість життя виражається через багатогранні показники такі, як: ступінь задоволення потреб: у творчій праці; у спілкуванні; у знаннях; у якості сфери обслуговування; якості довкілля, якості харчування; якості охорони здоров'я; якості освіти тощо. При цьому, якість освіти є одним з основних критеріїв не просто якості життя населення, а й розвинутості країни та визначає її положення й авторитет у світі.

Сьогодні вища освіта України представлена вищими навчальними закладами (надалі – ВНЗ), які здійснюють підготовку за 76 галузями знань. Держава, в особі Міністерства освіти і науки України (надалі – МОНУ), здійснює реєстрацію, ліцензування та акредитацію ВНЗ, визначає єдині вимоги до змісту освітньої діяльності, встановлює державні стандарти освіти. Завдяки цьому зберігається єдність національного освітнього простору і забезпечується право кожного громадянина на якісну освіту. Зокрема, слід враховувати прагнення України стати повноправним учасником Болонського процесу, де якість є наріжним каменем і головною умовою для довіри, сумісності та взаємовизнання ВНЗ на світовому освітянському просторі.

Для споживачів освітніх послуг питання якості є завжди актуальним. При виборі вишу абітурієнт керується багатьма критеріями: профілем закладу освіти, його престижністю, вартістю навчання, умовами вступу, матеріальною базою тощо, – всім тим, що й обумовлює зрештою якість послуг освіти. Для прийняття такого рішення необхідні інструменти, що дозволяють давати узагальнену оцінку установ освіти, керуючись уподобаннями споживача. З іншого боку, ВНЗ важливо впливати на вибір абітурієнтів, а також зміцнювати свій авторитет у наукових колах і на міжнародній арені.

Оцінювання якості освітніх послуг є одним із механізмів, що сприяє процесу структурного реформування національної системи вищої освіти, зміни освітніх програм і потрібних інституційних перетворень у ВНЗ для забезпечення інтеграції України до світового наукового та освітнього простору з метою підвищення спроможності випускників вишів до працевлаштування, поліпшення мобільності громадян на ринку праці, підняття конкурентоспроможності вітчизняної вищої школи.

Оцінка якості вищої освіти у ВНЗ може бути як внутрішньою, так і зовнішньою. Внутрішня оцінка проводиться самим закладом освіти для виявлення проблем та перспектив розвитку (сильних та слабких сторін діяльності). Зовнішня оцінка якості вищої освіти у ВНЗ є проявом застосування адміністративно-правових методів державного регулювання і може бути як державною, так і незалежною, яка проводиться з метою визначення ступеня відповідності діяльності ВНЗ вимогам суспільства. Одним із показників зовнішньої незалежної оцінки якості освіти та дієвим важелем регулювання, є рейтинг закладу освіти.

Ранжування та визначення рейтингу вишів, а також окремих освітніх програм навчання за тими або іншими ознаками, сьогодні вийшло за межі суто національної проблеми окремої країни та стало явищем глобального характеру. Основними цілями ранжування вишів є: задоволення потреб споживачів освітніх послуг у легкодоступній інформації про ВНЗ; стимулювання конкуренції між навчальними закладами; допомога у обранні між різними ВНЗ, програмами, дисциплінами тощо. Зокрема, на національному рівні, система ранжування ВНЗ може виконувати місію ефективної системи моніторингу якості освіти та визначенню й розумінню «якості освіти», за умови науковості методології її складання, об’єктивності та достовірності подання й розповсюдження інформації. Що у свою чергу доповнюватиме зовнішню оцінку якості ВНЗ, яка сьогодні в Україні здійснюється через акредитаційну експертизу МОНУ. З цього приводу все більше країн приєднуються до робіт з розробок методологій ранжування освітніх навчальних закладів, як глобальних, так і національних. При цьому, система ранжування ВНЗ повинна бути невід’ємною складовою систем управління якістю як на рівні навчального закладу, національному рівні, так і рівні світового освітнього простору, виконуючи роль дієвого інструменту оцінки якості та результативності діяльності ВНЗ, забезпечуючи єдність та цілісність як зовнішньої, так і внутрішньої оцінки.

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ

Сторожук С. С. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина*)

Современная деятельность непосредственно связана с созданием инновационных технологий.

Непрерывный процесс творческой деятельности направлен на создание новой продукции и услуг, технологии и материалов, новых организационных форм, обладающих научно-технической новизной и позволяющих удовлетворить новые общественные или индивидуальные потребности.

В результате этого успешные предприятия используют постоянное внедрение новейших достижений науки и техники, что является предпосылкой интенсивного роста в условиях современной конкуренции.

Сегодня, образование не использует современные инновационные технологии, тем самым не имеет возможности конкурировать в условия рыночной экономики. Технологически устаревшие методы обучения приводят к некомпетентности выпускаемых специалистов к требованиям современных ведущих мировых предприятий.

Основными задачами, которые должны быть поставлены и решены силами ученых высшей школы – это создание новых обучающих технологий, органически сочетающих глубокие научные исследования мировых тенденций с учебным процессом, обеспечивающих подготовку творческих, высококвалифицированных специалистов.

Осуществляется это, прежде всего, путем создания при ведущих вузах научных и технологических парков, различных инновационных центров и мастерских, оснащенных современными методиками обучения и инновационной техникой.

Мировой опыт показывает, что внедрение современной методики образования с помощью креативной подачи, в сочетании с инновационной техникой, приводит к повышенному интересу абитуриентов к образовательной системе высших учебных заведений и способствует к развитию творческого мышления у студентов.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА В МОРСКОМ И ПРАВОВОМ ВУЗЕ

Терновский В.Б., Шевчук А.Н., Чернецкая Е.Н. (*Одесский национальная морская академия, г. Одесса, Украина***)**

Специалист нового качества формируется в активном учебном процессе: в ролевых и деловых играх, тренингах, дискуссиях, во время анализа конкретных ситуаций (кейсов), а также выполнение индивидуальных самостоятельных задач.

Наибольшей мерой этим требованиям отвечает кредитно-модульная система, которая предусматривает преобладающую ориентацию на количественные, а не качественные показатели обучения. Наиболее адекватной формой контроля знаний студентов становится тестирование, которое предусматривает, соответственно, стандартизированные вопросы. Желательна ориентация ВУЗов на массовое, доступное и эффективное обучения студентов сугубо целевого назначения и предоставлять более или менее надежные гарантии качества образовательных услуг. Таким образом, решается проблема повышения общего уровня культуры и правовой квалификации населения, способных к профессиональной деятельности в условиях ускорения научно-технического прогресса.

В начале XX ст. построение индустриальной системы требовало всеобщего среднего образования, то учитывая нужды информационного общества экономика знаний предусматривает переход к новому уровню образования – общего высшего образования, по крайней мере, первого ее уровня, бакалаврату. Об этом говорит опыт многих стран мира. Часть взрослых людей с высшим образованием в развитых странах выросшая с 22% в 1975 г. до 40% в 2000 г. В Японии, в Китае и Индии количество студентов удвоилась, в России за последние 15 лет – утроилась. Та же самая тенденция наблюдается и в Украине –численность студентов во ВНЗ III-IV уровней аккредитации увеличилась в 2,45 раза.

Нужно обратить внимание на отрицательные эффекты подобной модернизации, связанные с неминуемым усреднением уровня образования. Ориентация на инновационное развитие, опережающие темпы роста в наукоемких, информационных, телекоммуникационных областях требует специалистов высокого класса, а для их подготовки нужны особые, индивидуальные методики творческого усвоения предмету. Потребностью в массовости и индивидуализации образования может стать внедрения бакалаврской подготовки – академической, а также расширение автономии ВУЗов с усилением их ответственности за качество образования.

ВНЕДРЕНИЕ ОПЫТА СОВРЕМЕННОГО СТРОИТЕЛЬСТВА И ПРОЕКТИРОВАНИЯ В УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС

Хоменко О. И. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Важность сотрудничества высшей школы с производством очевидна и подтверждается многолетним опытом. По программам различных видов практик студенты знакомятся со своей специальностью от рабочего до проектировщика и прораба. Так сложилось, что создание нормативного обеспечения некоторых направлений запаздывает по сравнению со стремительными темпами современного строительства. Так, в ДБН В.2.5-67.2013 «Отопление вентиляция и кондиционирование» даются ссылки на *PN–EN 12831* «Системы отопления в зданиях. Метод расчета проектной тепловой нагрузки» в части определения тепловых потерь помещений. Эти нормы существуют на европейских языках, а их перевод и введение в действие в Украине задерживаются.

Кафедра Отопления, вентиляции и охраны воздушного бассейна заключила договор о сотрудничестве со строительной компанией «Стикон». Проектировщики подразделения Спецстрой «Стикона» своими силами перевели EN и пользуются ними в своих расчетах. В рамках нашего договора студенты специальности «Теплогазоснабжение и вентиляция» квалификационного уровня «магистр» получают уже в этом учебном году опыт расчета по новым нормам. Кроме того, кафедра заключила договор о сотрудничестве с немецкой фирмой Elektron Unternehmensberatung Import-Export GmbH. На международной научно-практической конференции «Энергоэффективные технологии в городском строительстве и хозяйстве» в этом году наши студенты ознакомились с технологиями использования возобновляемых источников энергии в Германии. Договор предполагает: обмен информацией по новым научным и научно-производственным разработкам в сфере энергоэффективных технологий и внедрение их в учебный процесс; участие в совместных семинарах, конференциях по энергосбережению, популяризацию научной и производственной продукции; стажиовку сотрудников по изучению опыта и результатов научной и производственной работы.

С нашей точки зрения, ознакомление студентов с передовым опытом ведущих отечественных и зарубежных фирм повысит их конкурентноспособность на рынке труда в нашей стране и за рубежом.

ДО ПИТАННЯ ПРО НОВУ ПАРАДИГМУ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Хропот С.Г. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Сучасний рівень розвитку науки і техніки потребує нових підходів до організації і здійснення навчального процесу у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Ми переживаємо епоху бурхливої і швидкоплинної видозміни наукових поглядів, технологічних регламентів, виробничих підходів, інструментального та інформаційного забезпечення… виконання конкретних виробничих операцій. При цьому, період часткової (або навіть радикальної) зазначеної видозміни скомпресований до терміну навчання (іноді і того менше) майбутнього фахівця. Якщо на цю обставину не зважати, то ВНЗ, сам того не бажаючи, буде поставляти на ринок праці морально застарілих фахівців (навіть тих, хто отримав диплом з відзнакою).

Саме тому, процес підготовки якісних (затребуваних) фахівців потребує видозміни, причому на концептуальному рівні. Не торкаючись політичних аспектів щодо рівнів підготовки фахівців, тут порушене питання лише про підготовку фахівців ОКР «Бакалавр» та «Магістр».

Вважаю, перезрілою проблему щодо необхідності прирівняти бакалавра до повноцінного фахівця і дозволити йому виконувати весь комплекс інженерних, технічних, технологічних, вишукувальних, проектних тощо галузевих робіт [1]. Проте, навчальний план та графік навчального процесу підготовки бакалавра, потребує незначного коригування що, без радикальних змін, включатиме наступне:

протягом 1-2 курсів навчання, в основному, студент вивчає дисципліни природничо-наукової та професійно-практичної підготовки – перелік обов‘язкових дисциплін з мінімальним обсягом кредитів визначає ГСВО, навчальний процес здійснюється, в основному, в режимі аудиторної роботи, з можливим незначним обсягом нескладних самостійних завдань – контрольні роботи, РГР;

на 3 курсі – вивчення дисциплін, в основному, професійно-практичної підготовки – за вибором ВНЗ, перелік дисциплін встановлений Стандартом вищої освіти ВНЗ, суттєве зменшення аудиторної роботи і таке ж збільшення самостійної роботи студента – РГР, курсові роботи (проекти): – після 3-го курсу навчання, майбутній бакалавр повинен знати основи виконання всіх виробничих процесів за галузевим принципом та вміти виконувати окремі операції цих процесів; навчальний процес 4 курсу навчання включає вивчення

дисциплін професійно-практичної підготовки – за вибором студента, перелік дисциплін встановлений Стандартом вищої освіти ВНЗ, блоки дисциплін необхідно сформувати у відповідності до тематики дипломної роботи (проекту), фактично – це дисципліни квазі спеціалізації за відповідним напрямом підготовки, форма навчання – аудиторна робота в малих групах, самостійна творча робота студента – 7 семестр; виконання, оформлення і публічний захист випускної атестаційної роботи – 8 семестр. Отже, навчальний процес на 4-му курсі передбачає поглиблену спеціалізацію бакалавра, за його особистим вибором, з метою набуття теоретичних знань і практичних навичок комплексного і якісного виконання ним же обраного виду робіт.

Щодо організації навчальних практик, їх доцільно проводити після 1-го та 2-го курсів навчання у звичному режимі. Після 3-го курсу навчання студент проходить виробничу та переддипломну практику (хоча б 6-8 тижнів), тут студент знайомиться і безпосередньо приймає участь у виконанні окремих виробничих операцій та визначається з тематикою майбутньої випускної роботи. Графік початку навчального процесу на четвертому курсі навчання мабуть необхідно буде змістити на 1 жовтня.

Таким чином, зберігається широкий профіль знань і вмінь майбутнього бакалавра за галузевим принципом навчання, проте, поглиблена підготовка з конкретної квазі спеціалізації сприятиме кращій адаптованості його до потреб ринку праці, оскільки, з часу ознайомлення і виявлення реальних виробничих проблем, до пошуку варіантів їх вирішення у випускній атестаційній роботі, проходить менше року.

Підходи до підготовки фахівців ОКР «Магістр» також потребують видозміни. Це в рівній мірі стосується і організаційних аспектів, і самого процесу навчання. По-перше, доцільно передбачити правило, що на магістерську програму підготовки мають право вступати фахівці ОКР «Бакалавр» («Спеціаліст» - попередніх років випуску), з мінімальним (1-2 роки) виробничим стажем. По-друге, претенденти мають доказати свою здатність до творчої роботи, а отже, для вступу вони мають пред’явити наукове обґрунтування тих проблемних задач, вирішення яких потребує додаткових знань, чи публікації, виступи на науково-практичних семінарах, конференціях.

Тривалість навчання на магістерській програмі не повинна бути фіксованою, проте мінімальні і максимальні строки встановити потрібно. Я пропоную встановити мінімальний строк навчання на магістерській програмі два роки. Перший рік навчання – опанування дисциплін, передбачених ГСВО та Стандартом вищої освіти ВНЗ за відповідною спеціальністю. Третій семестр – дисципліни за вибором студента, четвертий – оформлення та публічний захист

магістерської кваліфікаційної роботи. Доцільно передбачити, що оформлення і публічний захист магістерської кваліфікаційної роботи може бути відтермінований на один чи два роки, але не більше, оскільки отримані теоретичні знання за цей час можуть втратити актуальність.

Очевидно, що організаційно процес навчання на магістерській програмі має здійснюватися, в основному, за принципом індивідуальної підготовки, або в малих групах, не більше 3-5 осіб. Зміст теоретичної і практичної підготовки магістра має включати формулювання актуальних проблемних питань та пошук шляхів їх вирішення, бажано з елементами апробації, що спонукатиме його до творчої роботи. При цьому, основна увага має бути зосереджена не на досконалості пропозицій майбутнього магістра, а на правильності пошуків алгоритмів. Усвідомлення системи принципових підходів до вирішення проблемної ситуації значно важливіше, аніж навчитися, нехай навіть бездоганно, вирішувати конкретну змодельовану чи реальну проблемну ситуацію.

На фаховому рівні магістр повинен знати і вміти проводити аналіз виробничих процесів, виявляти слабкі місця, синтезувати адекватні рішення, доводячи їх (рішення, пропозиції) до практичної реалізації в умовах конкретного виробництва. Крім того, магістр має володіти необхідним обсягом знань і практичних навичок щодо організації і управління виробничими підрозділами первинних ланок.

Комплекс заходів, запропонованих в [2] ще не втратили своєї актуальності, більше того, суттєво доповнюють викладене вище.

P.S. Автор не схильний до думки, що висловлені тут ідеї є істиною в останній інстанції. Проте переконаний, що лише багатоголосся думок сприяє пошуку шляхів якісного вирішення будь-яких проблем. Більше того, навіть не бездоганна ідея може наштовхнути на більш якісну пропозицію, до чого всіх і закликаю.

Література

1. Хропот С.Г. Концептуальні підходи до підвищення якості підготовки фахівців. Матеріали 14-ї міжн. наук.-метод.конф. «Управління якістю підготовки фахівців».Ч.1, Одеса, ОДАБА, 2009. – С.187-189.

2. Хропот С.Г. Практичний досвід як запорука покращання якості навчання у ВНЗ. Матеріали 18-ї міжн. наук.-метод.конф. «Управління якістю підготовки фахівців».Ч.1, Одеса, ОДАБА, 2013. – С.69-70.

КУЛЬТУРА ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Худякова В.І. *(Навчально-науковий інститут психології та соціального забезпечення Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського м. Миколаїв. Україна)*

Труднощі в розумінні культурного середовища мають логіко-термінологічні, методологічні джерела та обмаль практики її впровадження [4]. В контексті культури освіта є потужним чинником розвитку людини, її професійного становлення та прояву творчості. Переважно саме освічена людина спроможна утверджувати і примножувати цінності гуманізму, людяності, толерантності, відповідальності. На сьогодні існує потреба в якісних змінах в вищій освіті для покращання підготовки фахівців та збереження інтелектуального потенціалу держави.

Практика свідчить як про необхідність забезпечення нововведень, так і збереження традиційних форм навчанням у вищій школі. Василюк А., Ляшенко Л. вказують, що останнім часом є позитивні зрушення в самих підходах до організації освіти, однак є проблеми становлення фахівця на основі гуманістичних і демократичних ідеалів [2].В вищому закладі освіти має бути культура спільних цілей, єднання і взаємодії. Очевидно треба розпочати з корпоративності у стосунках «адміністрація – викладачі – студенти – персонал» - і всі учасники - рівноправні.

На сьогодні перспективним в підготовці компетентного фахівця, успішної особистості є наголос на розвиток його мотиваційної сфери та озброєння психологічними знаннями: уміння взаємодіяти дає ширші можливості для культурної діяльності. Мотивація є важливим чинником самоідентифікації в професії: дієвість мотивації визначається тим, якою мірою внутрішні мотиви збігатимуться з запропонованими зовнішніми стимулами. Матеріальний стимул відіграє не останню роль.

Якимаха Л.І. виокремлює дві сторони професіоналізму: стан мотиваційної сфери (який смисл має в житті професійна діяльність, задоволеність працею) та стан операційної сфери (як досягається мета, які здібності застосовуються)[5]. В оцінці ефективності праці розрізняють об’єктивні, предметно-психологічні показники ефективності (якість, продуктивність) та суб’єктивні, психологічні, особистісні показники ефективності, які включають зрілість мотиваційно-вольових компонентів, зацікавленість роботою та задоволення від її процесу і результату.

Окремо слід сказати про цінності – змістові універсалії[4], що дозволяють сприймати життя як осмислену субстанцію: що ми даємо життю в процесі професійної діяльності (творчість, результат); що ми беремо від професії (переживаємо цінності) і позиція, яку ми обираємо. Фахівець має осмислити ціннісний потенціал аби попередити страх перед власною некомпетентністю, що часто переходить у фрустрацію. Тому перспективним є введення психолого-педагогічних технологій на основі розробки певної культури їх впровадження, - це один з факторів, який забезпечить якісний перехід до нової гуманістичної філософії освіти. Гуманізація освіти на рівні врахування потреб фахівця – еволюційний цілеспрямований процес, який має протікати без метушні.

Для озброєння фахівців психологічними знаннями доречними можуть бути гуманітарні і психолого-організаційні технології, інтерактивні техніки, консультування; технології навчання конкурентоздатного фахівця (організації), технології розвитку професійного самовизначення майбутнього фахівця; технології набуття професійної етики, технології подолання комунікативних бар'єрів; технології психологічного забезпечення професійної діяльності і профілактики синдрому «професійного вигорання» тощо. Кожна технологія має мотиваційний, когнітивно-смисловий, операційний, особистісний, організаційний, інформаційно-смисловий, корекційно-розвивальний, діагностичний компоненти. Всі вони мають бути враховані і реалізовані в процесі впровадження технологій.

Фахівець має здійснити вибір – особистісне і професійне самовизначення, яке Балл Г.В. визначає як «не лише доступний спостереженню результуючий акт напруженої духовної роботи, а свідома цілеспрямована дія по прийняттю стратегічних життєвих рішень» [1]. Інтелектуальну культуру фахівця і психологічну готовність до професійної поведінки в ситуації вибору варто розглядати як складники психологічної культури особи. Комплексний підхід сприятиме досягненню цілей. Культурний фахівець – культурне суспільство.

Література

1.Балл Г.В. Феномен вибору в контексті соціальної поведінки //// Соціальна психологія. - 2005.-№1(9) .- С.3 -13.

2. Василюк А., Ляшенко Л. Нові підходи до планування та реформування освіти (Зарубіжний досвід) //Освіта і управління, 2002, т.5, №1.-С.59-68.

3. Коломинский Я.Л. Психологическая культура – условие и цельдеятельности психолога // Псіхалогія (Мінськ).- 2000.-№2. – С.4-19.

4. Психологическийсловарь / Под ред.. В.П.Зинченко, Б.Г.Мещерякова.-2-е узд., перераб. и доп.- М.:Педагогика-Пресс, 1997.- 440с.:ил.

5.Якимаха Л.И. Акмеологические аспекты эффективности профессиональной деятельности специалистов системы социальной защиты населения //Психология зрелости и старения. -2001.-№4.- С.132-140.

ФОРМИРОВАНИЕ МОТИВАЦИИ К ИЗУЧЕНИЮ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА У СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКИХ ВУЗОВ

Целых Е.С. *(Одесский национальный морской университет, г. Одесса, Украина)*

Преподаватели иностранных языков в технических вузах осознают практическую значимость модернизации языковой политики. Отсутствие координации теории и методики преподавания, недостаточное наличие учебников для технических вузов с международными стандартами лингвистической подготовки специалистов затрудняет процесс формирования интереса к изучению иностранных языков.

Так, на сегодняшний день большинство выпускников технических вузов могут читать литературу со словарем, воспроизводить заученные темы, но испытывают значительные трудности в изложении собственных мыслей, взглядов на иностранном языке, что приводит, в свою очередь, к существенным коммуникативным сбоям в профессиональном деловом общении.

Следует ориентировать студентов технических вузов как на способы собственно учебной деятельности, так и на способы предстоящих видов профессиональной деятельности. Для этого рекомендуется создавать ситуации, типичные для будущей профессиональной деятельности: просмотр научной литературы на иностранном языке, рецензирование, составление аннотаций, краткое реферирование прочитанного материала, имеющего профессиональную направленность и т.д. При ориентации студентов на способы самостоятельного приобретения знаний, формирование потребностей в самостоятельном углублении и расширении знаний, внутренних потребностей в саморазвитии преподаватель должен, исходя из индивидуальных особенностей студентов, предлагать им выполнять дифференцированные дополнительные задания по отбору определенного текстового материала, по подготовке самостоятельных кратких сообщений.

Как правило, самым сложным типом ориентации является мотивация для самоконтроля студентов. Его формирование тесно связано с процессом развития самосознания, сознательности, активности и ответственности, которое особенно интенсивно проявляется у студентов первых курсов. Самооценка имеет для студента большее значение, чем оценка окружающих. Отсутствие адекватной самооценки может привести к неудовлетворенности результатами выполняемой деятельности, а это, в свою очередь, может существенно изменить мотивационную сферу обучаемого, направленность его личности.

Одним из самых основных способов ориентирования мотивации студентов является обеспечение подкрепления успехом. Особенно подкрепление успехом имеет большое значение на начальном этапе обучения иностранным языкам. Однако известно, что частые поощрения ослабляют их влияние, поэтому подкрепление успехом должно быть поставлено в зависимость от потребности студента. Для поощрения преподаватель должен использовать положительные оценки в устной и письменной форме, а также разного рода поощрения: одобрение, похвала, награда и т.д.

Установление межличностного общения преподавателя и студента (а также студентов между собой) в ситуации сотрудничества, партнерства на основе диалога, обеспечивающего взаимопонимание между ними, влияет на мотивационно-эмоциональную сферу общения и способствует созданию благоприятной атмосферы обучения, когда удовлетворение познания и общения неразделимы. Ведя диалог со студентом, преподаватель должен говорить в доброжелательном тоне, не допускать конфликтных ситуаций. Однако установление на занятиях иностранного языка ситуаций сотрудничества, партнерства не исключает проявления требовательности и строгости преподавателя к студентам.

Создание условий для проявления взаимопомощи студентов, для их участия в разрешении проблемных вопросов и познавательных задач применяется в процессе обучения.

Хотелось бы подчеркнуть, что успешность реализации упомянутых выше условий управления положительной мотивацией находится в тесной связи с наличием коммуникативных умений преподавателя иностранного языка. Кратко перечислим их: 1) умение управлять своим поведением, 2) умение адекватно моделировать личность студента, его психическое состояние по внешним признакам, 3) умение организовать речевое общение, 4) умение установить речевой и неречевой контакт со студентами.

Таким образом, выдвижение в качестве специальной задачи формирования положительной мотивации к изучению иностранного языка выступает не только как прием, реализующий основные дидактические принципы, но и как один из важнейших факторов успешности усвоения в процессе обучения иностранным языкам, обеспечивающий единство обучения и воспитания. Совершенно очевидно, что последовательная реализация условий формирования мотивации, а также дидактических и методических принципов может способствовать построению по-настоящему действенной системы обучения иностранному языку.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Цубенко В. Л. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Система освіти має забезпечувати формування особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, європейської цивілізації, орієнтується в реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовлена до життя у постійно змінюваному, конкурентному, взаємозалежному світі. Модернізація сучасної освіти неможлива без реформування виховної системи, її спрямування на становлення свідомих громадян і патріотів незалежної України.

Проблема національного виховання студентської молоді є однією з найважливіших, оскільки від її вирішення залежить майбутнє держави. У зв'язку з цим вимоги до національного виховання знайшли відображення в Конституції України, Законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Концепції національно-патріотичного виховання молоді, концепції громадського виховання особистості в умовах розвитку української державності та в інших нормативних документах.

Молода людина, яка після закінчення загальноосвітньої школи здобуває професійну освіту у вищому навчальному закладі, обов'язково повинна бути включена в систему виховного впливу на відповідному рівні. Розпочатий у родині, дошкільній установі, у школі процес національного виховання логічно й органічно має бути продовжений у вищій школі.

Національне виховання – це створена впродовж віків самим народом система поглядів, переконань, ідей, ідеалів, традицій, звичаїв, покликаних формувати світоглядну свідомість та ціннісні орієнтації молоді, засвоєння нею соціального досвіду, надбань попередніх поколінь.

Національне виховання студентської молоді ґрунтується на таких принципах: демократичності, гуманізації, єдності навчальної та виховної діяльності, послідовності, системності і наскрізності, диференціації та індивідуалізації виховного процесу, єдності теорії та практики, природовідповідності, пріоритету правової свідомості.

Головною метою національного виховання студентської молоді у вищому навчальному закладі на сучасному етапі розвитку суспільства є передача молодому поколінню соціального досвіду, багатства духовної культури народу, його національної ментальності, своєрідності світогляду і на цій основі формування особистісних рис громадян України, які поєднують у собі

національну свідомість, розвинену духовність, моральну, художньо-естетичну, правову, трудову, фізичну, екологічну культуру.

Важливу роль у підготовці висококваліфікованих і національно свідомих громадян відіграє формування національної самосвідомості. Національна самосвідомість – це інтегративна якість особистості, якій властиві любов до рідної землі, глибоке знання рідної мови, історії, турбота про розвиток духовної культури рідного народу, творче відродження національних традицій, звичаїв, активна участь у них, повага до своєї нації й інших народів. Національна свідомість є тією системоутворювальною ланкою, від якої залежить не лише глибина і стійкість патріотичних почуттів, поглядів, переконань, а й громадянська позиція, суспільна активність особистості.

Важливу роль у процесі національного виховання студентської молоді в Україні відіграють етнографічні музеї, що виховують любов до рідного краю, народу, мови та культури. Велике значення подібних музеїв під час занять з історії України, історії української культури, української мови. Їх експозиції допомагають викладачеві домогтися необхідної наочності при викладі матеріалу, вони створюють особливу атмосферу, що допомагає його засвоїти.

У 2013 р. на базі кафедри українознавства в Одеській державній академії будівництва та архітектури було відкрито музей етнографії України. Історико-етнографічний музей кафедри українознавства починався з нуля. Під час занять з історії України у бесідах зі студентами проявився інтерес останніх до української культури, культури своїх дідів і прадідів і студенти охоче включилися в пошукову та наукову роботу щодо створення музею. Збираючи експонати, студенти дізнавалися багато нового не лише про предмет, а й про своїх предків, а також про народні традиції і обряди. Музей етнографії України в академії є навчально-виховним центром, місцем зберігання пам’яток історії України. Фонди музею використовуються як база для наукової роботи студентів та співробітників академії.

Таким чином, на сьогодні важливим питанням є забезпечення і вдосконалення системи національного виховання. Вищі навчальні заклади виступають важливою ланкою у вихованні цілеспрямованої, творчої, самостійної особистості з яскраво вираженою національно-громадянською позицією. Вони мають здійснювати підготовку свідомої національної інтелігенції, сприяти оновленню і збагаченню інтелектуального генофонду нації, вихованню її духовної еліти, примножувати культурний потенціал, який забезпечить високу ефективність діяльності майбутніх спеціалістів, ціннісні орієнтації і спосіб життя якої зумовлені потребами часу і суспільним розвитком.

НООЕТИКА ЯК ЄДИНА ОСНОВА ОСВІТИ В УМОВАХ РОЗМАЇТТЯ ОСВІТНІХ МЕТОДИК ТА СИСТЕМ

Чуйкова О.В. *(Одеський національний медичний університет, м.Одесса, Україна)*

Сьогодні такий науковий напрямок, як нооетика набирає актуальності і може стати рятівним з точки зору виживання суспільства. Розмаїття методик та систем також потребує єдиної освітньо-етичної основи, щоб бути ефективним. В умовах стохастичності суспільства транзитного типу, яким зараз є Україна, важко передбачити наслідки цієї хаотизації для сфери освіти, культури, в тому числі медичних закладів вищої школи. Класична модель освіти (загальновідкрита, безкоштовна) існує поряд з комерційними вищими закладами західного, демократичного зразка (прикметами якого є контракт, тести, кредитно-модульна система), що співіснує з романтичними ідеями вільності від будь-яких систем взагалі. Всі ці елементи різних типів суспільств є загрозою хаотизації системи освіти.

Водночас на освіті лежить велика відповідальність за майбутнє молоді. Саме освіта має привілей формувати спосіб мислення, світосприйняття, завдавати вектор прикладання зусиль креативних пошуків і має знайти ту єдину основу, що здатна об'єднати всі системи та методики викладання. Аттрактором, що здатен запобігти хаосу всіх елементів транзитного суспільства, стати вектором притягування різних форм та ідей може бути нооетика, що створює єдину етичну і освітню непохитну основу для зберігання якості освіти та науки. Саме нооетика може бути таким заспокійливим аттрактором, тому що є напрямком, що поєднує у собі філософію, етику, медицину з метою виживання людства в цілому. Нооетика показує молоді під час оволодіння науковими знаннями принципи організації життя, що унеможливлюють суспільний, морально-етичний хаос. Нооетика завдає рятівні для людства рамки наукових пошуків, існування людини в сучасному світі, правила співіснування та використання знань, норми етики для виживаня людини. Таким чином, розмаїття систем, методик, форм освіти потребує єдиної основи, якою є нооетика як актуальний науковий напрямок.

Література: 1). Запорожан В.Н. Нооэтика в этическом кодексе медицины XX1 столетия. - О.: ОНМедУ, 2011. - 168 с.

2). Запорожан В.М. Шлях до нооетики. - О.: Одес.мед.ун-т, 2008. - 284 с.

СТВОРЕННЯ ВНУТРІШНЬОРЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ПРАКТИКООРІЄНТОВАНИХ КАДРІВ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Шевченко І. Ю. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

На сьогоднішній день в умовах економічної та соціальної нестабільності значною мірою загострилася проблема відповідності якості та кількості підготовки фахівців вимогам та потребам ринку праці.

Так, результати попередніх досліджень дали змогу виявити, що у 2006 році мінімум 13% випускників ВНЗ Харківської області (8028 осіб) не знайшли робочого місця одразу по закінченню отримання ними первісної підготовки, у 2007 році – 18% (10588 осіб), у 2008 році – 32% (18261 особа), у 2010 році – 18% (10440 осіб), у 2011 році – 21% (12078 осіб), у 2012 році – 29% (17482 особи). При цьому за всіма провідними ВЕД в регіоні в досліджуваний період попит на робочу силу задовольнявся в неповній мірі, про що свідчить залишок вакантних робочих місць на кінець кожного року [1].

Ці дані вказують на часткову невідповідність професійних та кваліфікаційних характеристик випускників ВНЗ вимогам до заміщення вакантних робочих місць, що значною мірою викликано відсутністю на даний момент зв’язку між освітньої та виробничою сферами регіону.

Вирішення даної надзвичайно важливої та актуальної проблеми видається неможливим без створення на регіональному рівні системи підготовки практикоорієнтованих кадрів, заснованої на формуванні на постійній основі через укладення ряду типових договорів партнерських відносин між підприємствами окремих галузей ВЕД та ВНЗ. Така погалузева внутрішньорегіональна прив’язка ВНЗ, на нашу думку, дозволить здійснювати цільову підготовку фахівців, тим самим забезпечуючи підвищення її якості через посилення практичної підготовки та коригування робочих планів і програм навчальних курсів до вимог майбутніх роботодавців.

Література:

1. Шевченко И. Ю. Регулирование спроса и предложения на рынке труда / И. Ю. Шевченко // Модернизация экономики и управления: Сборник научных статей / Под общ. ред. д-ра экон. наук, проф. В. И. Бережного. – Ставрополь: Ставролит. – 2013. – Ч. I. – С. 43–47.

ЧИННИКИ УСПІХУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІКИ

Шевченко Т.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Сучасні реалії відбивають наявність тенденції до посилення фахової структурної кризи, що має вираження у профіциті фахівців одних спеціальностей та дефіциті - інших. З одного боку, достатньо довгий період абітурієнти пред'являли завищений попит до спеціальностей економічного профілю, що призвело до перенасичення ринку робочої сили саме такими фахівцями та до скорочення державного замовлення на їх підготовку. З іншого боку, складність у працевлаштуванні молодих спеціалістів-випускників вищих навчальних закладів пов'язана з відсутністю реального практичного досвіду роботи. Незважаючи на проходження студентами декількох професійних практик за період підготовки, цього виявляється замало для того, щоб роботодавець зміг довірити вирішення реальної задачі молодому фахівцю.

Проблема успіху професійної реалізації випускників економічних факультетів залежить від комплексу чинників, який формується ще на етапі отримання вищої освіти. Такий чинник, як якість освіти, є вагомим та, нажаль, не визначальним у професійній реалізації фахівця. Наведемо інші чинники в їх негативному прояві, що значно впливають на успіх майбутнього фахівця: перевага нормативного характеру навчальної та методичної літератури; недостатність уваги до формування особистості фахівця, його самосвідомості, його впевненості у своїх професійних якостях; відсутність постійної системи взаємодії навчального процесу з реальним сектором економіки; відокремленість учбового процесу від соціально-економічних умов, в яких перебуває студент.

Подолання цих недоліків можливе лише за наявності нових підходів до навчального процесу. Серед соціально-економічних умов, які необхідно враховувати у навчальному процесі, слід зазначити такі: потреба значної кількості студентів в отриманні додаткового доходу, особливо тих, які навчаються на контрактній формі; вимушеність самостійно збирати кошти на навчання; відволікання від учбового процесу та виконання робот не пов'язаних із майбутньою професію (офіціанти, касири та ін..), - усі ці умови не є сприятливими до професійної реалізації фахівців у майбутньому.

Створення на базі вищих навчальних закладів центрів обслуговування підприємців, у яких студенти виконували би різноманітні допоміжні послуги підприємцям на платній основі, не відриваючись від учбового процесу, є механізмом вирішення проблем професійній реалізації майбутніх фахівців з економіки.

ОСНОВНЫЕЗАДАЧИ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ

Шевчук Е.Ю. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Конкретизация цели и задач воспитательной работы университета должна осуществляться, исходя из базовых принципов университетского и педагогического образования, отталкиваясь от которых формулируются частные задачи воспитательной работы, учитывающие особенности и изменения в социальнойсреде, в условиях деятельности университета и его выпускников, в требованиях, предъявляемых государством, обществом и личностью к качеству университетского образования.

Целью воспитательной работы является: формирование и развитие творческой личности будущего конкурентоспособного специалиста в области образования, социально активного гражданина и добропорядочного семьянина.

Реализация общей цели воспитательной работы осуществляется путем решения вытекающих из нее интегрированных основных задач воспитания. Для этого необходима организация системы воспитательной работы, позволяющей решать задачи систематически, комплексно.

Основными интегрированными задачами воспитательной работы высшего учебного заведения должны являться:

- освоение и принятие для себя высших нравственных, культурных и научных приоритетов, основанных наразвитие отношения к достижениям мировой, национальной культуры, образования, интеллекта и науки как к самостоятельным ценностным феноменам;
- формирование у студентов важных качеств и свойств личности семьянина и гражданина;
- формирование у студентов нравственной позиции, уважения к закону, социальной активности и ответственности, уважения к труду и жизни в условиях современного и демократического общества;
- удовлетворение потребностей человека в интеллектуальном, культурном, нравственном и физическом развитии путем получения университетского образования — высшего уровня воспитанности и образованности.

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ КАФЕДРЫ ПАТСМ В КОНТЕКСТЕ БОЛОНСКОЙ ДЕКЛАРАЦИИ

Шинкевич Е.С. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Глобализация и формирование актуальных знаний требуют трансформации целей и задач высшего образования. Традиционно основной задачей вузов было создание и распространение новых знаний путем научно-исследовательской и образовательной деятельности. Сегодня высшая школа рассматривается как основной элемент, который обеспечивает развитие экономики путем подготовки конкурентоспособных специалистов, обладающих необходимыми навыками и компетенцией для проведения научных исследований и создания инновационного потенциала. Кроме того, у высшей школы появляется так называемая «третья миссия», связанная с развитием инноваций и коммерциализацией научных исследований и разработок, а также участием в экономическом развитии регионов [1].

Кафедре «Процессов и аппаратов в технологии строительных материалов» (ПАТСМ) в следующем году исполняется 40 лет. Дисциплина «Процессы и аппараты в технологии строительных материалов» - одна из старейших в образовательном процессе высшей школы. Впервые ее стали преподавать в МХТИ им. Менделеева в конце 90-х годов XIX столетия. Именно многообразие вариантов реализации технологических процессов явилось побудительным мотивом для ее введения. В ОГАСА появлению кафедры ПАТСМ и одноименной дисциплины способствовало то, что технология строительных материалов по своей сути близка к химической. Но главная причина - назревшая необходимость подготовки современных инженеров-технологов, способных создавать информационную базу для проектирования средств управления технологическими процессами и непосредственно управлять ими.

Задача кафедры ПАТСМ видится в том, чтобы показать студенту каким образом знания, полученные при изучении общенаучных и специальных дисциплин, можно использовать для решения общих вопросов конкретной технологии в направлении создания управляющих моделей и выполнения инженерных расчетов. С методологической точки зрения в дисциплинах кафедры отражены перспективы использования современных методов моделирования при исследовании и оптимизации технологических процессов. При этом разделы, касающиеся моделирования и оптимизации технологических процессов, выделены в отдельные самостоятельные

дисциплины с учетом того, что весьма ограничен лимит учебных часов на дисциплину «Процессы и аппараты в технологии строительных материалов».

В настоящие время общепринято, что познание любого реального объекта, процесса, системы возможно лишь в том случае, если удастся построить его адекватную математическую модель, с помощью которой в принципе можно получить новые знания об изучаемой системе любой физической природы.

По **математическому моделированию** на кафедры читается 5 дисциплин, которые составляют 11% от общей нагрузки кафедры. Эти дисциплины являются основой выполнения магистерских и студенческих НИР. Кроме того, на кафедре с 2010 года прорабатывается две новые дисциплины по **пространственному моделированию** процессов, технологий и оборудования. Эти дисциплины также используются для выполнения дипломных проектов специалистов, а с этого года и бакалавров.

Введено также две новых дисциплины, связанные с актуальными вопросами энергосбережения в технологиях строительных материалов. Знания, полученные при изучении этих дисциплин, также используются студентами при выполнении дипломных проектов.

Кафедра ПАТСМ – выпускающая кафедра ОГАСА.

Специалисты выпускаются по одной из специализаций технологической специальности: «**Прогрессивные** строительные материалы и изделия». 100% магистерских работ и 73% дипломных проектов в 2013 году выполнены в рамках данной специализации, **таким образом, тематика проектов соответствует специализации кафедры.** В дипломных проектах **бакалавров** также прорабатывается тематика специализации кафедры. Дипломные проекты и магистерские работы полностью обеспечены необходимыми методическими указаниями, а также специальной и научной литературой [2].

Студенты и магистры ежегодно участвуют в конкурсах НИРС, занимая призовые места, в научных тематиках и инновационных проектов кафедры. Таким образом, кафедрой ПАТСМ реализуются задачи высшей школы на развитие исследований, образования, профессиональной подготовки и способности выпускников ОГАСА к инновациям.

1. Основні засади розвитку вищої освіти у контексті Болонської декларації / За редакцією В.Г. Кременя. Авторський колектив М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш та ін. - Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2004. - 147 с.

2. Роль интеграции и анализа научных аспектов в учебный процесс в концепции болонской декларации / Мат. XIV м.н. н-мет. конференції «Управління якістю підготовки фахівців». – Одеса, 2009 – Ч. 1. – С.191-192.

МІСЦЕ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ

ИССЛЕДОВАНИЯ ВОЗОБНОВЛЯЕМЫХ ИСТОЧНИКОВ ЭНЕРГИИ В УНИВЕРСИТЕТЕ Г. ШТУТГАРТ

Афтанюк В.В., Иванов П.А., Спинова Г.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Gerhardt Alexsander, Inessa Gerhardt *(Fa. Elektron GmbH, Bad Kreuznach, Germany)*

В рамках проекта «Fit for Partnership with Germany» проводимого Федеральным министерством экономики и технологий Германии по подготовке управленческих кадров Германия-Украина, нами было проведено посещение института термодинамики и теплотехники (ITW) университета г. Штутгарт.

В процессе посещения ITW удалось познакомиться с исследованиями, лабораторной базой, и оборудованием которое используется в институте.

Одно из основных направлений научной и исследовательской деятельности института ITW является разработка оборудования, устройств и систем использующих энергию Солнца. Внедрение этих систем в жилищно-коммунальное хозяйство городов Германии позволяет значительно снизить потребление традиционных углеводородных источников энергии.

Специалисты и ученые института ITW проводят всестороннее тестирование новых разработок в области использования альтернативных видов энергии с учетом их экономической целесообразности в течение срока эксплуатации (25-30 лет).

Институт работает над проблемой разработки солнечных централизованных систем горячего водоснабжения, которые рассчитаны на обеспечение горячей водой групп зданий или небольших поселков.

Важным элементом в этих системах является процесс аккумуляции теплоты. Специалистами из ITW ведутся исследования по совершенствованию конструкций аккумуляторов теплоты различных конструкций.

На базе проведенных исследований институтом ITW успешно реализованы многие проекты в различных городах Германии.

Институт ITW развивает международные связи для продвижения собственных разработок и проведения совместных исследований в различных регионах мира (Китай, Россия, Иран, Черногория, африканские страны и др.).

Для дистанционных исследований специалисты института ITW разработали мобильное оборудование позволяющее осуществлять мониторинг систем использующих солнечную энергию.

ОРГАНИЗАЦИЯ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ

Беличенко Е.А. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Перед современными высшими учебными заведениями стоит задача в подготовке высококвалифицированных специалистов, которые способны к самообразованию, к постоянному профессиональному росту, самостоятельно добывать новые знания, анализировать, обобщать, владеть навыкам научно-исследовательской работы. Поэтому преподаватели высших учебных заведений должны совершенствовать и разрабатывать новые способы обучения, которые должны приводить к получению студентами более глубоких знаний, позволяющих на максимально высоком уровне осуществлять профессиональную деятельность.

Обучаясь на дорожно-строительном факультете Харьковского национального автомобильно-дорожного университета, студенты после распределения по кафедрам начинают выполнять научно-исследовательские работы. Научно-исследовательские работы состоят из экспериментальной части (работы в лаборатории) и теоретической (поиск информации и работа с литературой по направлению научного исследования).

К выполнению экспериментальных исследований необходимо подходить творчески. Однако, существует проблема, которая заключается в отсутствии у современных студентов интереса к научному эксперименту. Главной задачей преподавателя является развитие этого интереса и творческого подхода к выполнению экспериментальных исследований.

Наряду с творческим и научно-исследовательским потенциалом, студенты должны обладать и навыками работы с литературой. Одной из главных задач является развитие у студентов навыков работы с литературой; анализ, систематизация, обобщение полученных знаний и их применение на практике [1]. Для того, чтобы уметь ставить задачи, разрабатывать пути их решения, находить и обрабатывать нужную информацию, корректировать свою деятельность, студенты должны приобрести навыки самостоятельной работы.

В ходе самостоятельной работы студентам необходимо более глубоко изучить взаимосвязанные проблемы и вопросы, затрагивающие тематику их научных исследований [2]. Навыки самостоятельной работы обеспечивают активное и творческое отношение к процессу обучения, возможность достижения поставленных целей. Студенты начинают понимать, что

организованная и выполняемая самостоятельная работа оказывает положительное влияние на качество знаний, дисциплинирует, воспитывает серьезное отношение к занятиям. Основная цель преподавателя состоит в обучении студентов методам самостоятельной работы с учебным материалом.

Выполнение курсовых и дипломных работ являются одним из видов индивидуальной управляемой самостоятельной работы студентов. При выполнении дипломной работы студент проявляет умение обобщать и ориентироваться в теоретических и экспериментальных исследованиях, активно применять полученные знания, работать с различной литературой, использовать современные методы анализа и исследования. Дипломные работы могут выполняться как на одной кафедре, так и быть комплексными, т.е. между несколькими студентами одной кафедры или между разными кафедрами. Такие комплексные работы позволяют более широко и глубоко исследовать поставленные проблемы.

В процессе организации самостоятельной работы необходимо привлекать современные информационные ресурсы университета. Индивидуальная работа студентов должна базироваться на привлечении современных информационных технологий и их средств: E-mail, Internet, электронные учебники портала, фонда научной библиотеки университета, а также научных библиотек кафедр.

Задача преподавателя сводится к тому, что бы рационально организовывать самостоятельную работу студентов с учетом их индивидуальных особенностей, необходимо соблюдать последовательность и равномерное распределение работы [1, 2]. Основной деятельностью студента становится процесс самостоятельного поиска знаний, умений, навыков под руководством и контролем преподавателя.

Таким образом, комплексные и всесторонние подходы к организации научно-исследовательской и самостоятельной работы студентов приведут к подготовке квалифицированного специалиста соответствующего уровня и профиля, конкурентоспособного на рынке труда, компетентного, ответственного, свободно владеющего своей профессией и готового к постоянному профессиональному росту.

СПИСОК ЛИТЕРАТУРЫ

1. Самостоятельная работа и академические успехи. Теория, исследования, практика. – Белорусский государственный университет. Центр проблем развития образования. Мн.: Пропилеи, 2005. – 360 с.

2. Карпиевич Е.Ф. Самостоятельная работа студентов в современном университете: формы, содержание, управление. – Минск: Пропилеи, 2005. – 360 с., С. 20 – 28.

АЛГОРИТМ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАГІСТРІВ З УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ

Булгакова Н.Б., ОксенюкІ.Л. (*Національний авіаційний університет, м.Київ, Україна*)

Ефективне управління якістю підготовки фахівців можливе лише за умови визначення системи критеріїв та їх показників, яка в сукупності охоплює основні характеристики та ознаки якісної підготовки магістра з управління проектами.

Визначено, що підготовка магістрів з управління проектамидо професійної діяльності має опиратися на загальні та специфічні дидактичні принципи, обумовлені особливостями фахових дисциплін. З урахуванням цього підходу, а також специфіки професійної діяльності майбутніх фахівців з управління проектами під час професійної підготовки магістрів з управління проектами, а зокрема їх навчально-пізнавальної діяльностівикористано такі *загальнідидактичні принципи* підготовки з метою формування готовності до майбутньої професійної діяльності: науковості, гуманізації, системності, наступності, зв'язку теорії та практики в навчанні, проблемності, мотивації навчальної діяльності, технологічності, комп'ютеризації, свідомого підходу до навчання, індивідуалізації професійної підготовки, модульності.

В результаті нашого дослідження ми сформулювали та обґрунтували власне визначення *організаційно-педагогічних умов* – взаємопов'язані способи та обставини організації педагогічного процесу, які утворюють відповідну систему та визначають ефективність його функціонування (педагогічного процесу).В ході дослідження нами виявлено й обґрунтовано організаційно-педагогічні умови формування готовності до професійної діяльності магістрів з управління проектами в технічному університеті: забезпечення позитивної внутрішньої мотивації в процесі професійного становлення магістрів; здійснення професійної підготовки майбутніх фахівців з управління проектами з урахуванням інтегрованого характеру їх практичної діяльності; використання та реалізація проектних технологій та окремих їх елементів для створення проектів, що формують складові компоненти ключових компетентностей; цілеспрямоване використання в процесі навчальної діяльності рівневої диференціації та індивідуалізації навчання, підвищення якості організації самостійної роботи з фахових дисциплін; удосконалення організації навчально-виховного процесу зі спеціальності «Управління проектами» з метою

активізації самостійної пізнавальної діяльності магістра як необхідного фактора реалізації готовності до професійної та інноваційної діяльності фахівця з управління проектами.

З метою успішного функціонування розробленої нами структурно-функціональної моделі формування готовності до професійної діяльності магістрів з управління проектами в процесі професійної підготовки нами розроблено *алгоритм управління цим процесом формування:*

1) конкретизація ключових критеріїв та рівнів готовності до професійної діяльності майбутніх фахівців з управління проектами(визначення змісту готовності до професійної діяльності магістрів з управління проектами з урахуванням вимог державних стандартів за спеціальністю та аналізу вимог роботодавців економічної галузі);

2) цільовий (цей компонент передбачає визначення мети управління, місії та основних мотивів управління формування готовності до професійної діяльності майбутніх фахівців з управління проектами);

3) планування процесу формування готовності до професійної діяльності (включає планування управлінської діяльності процесу навчання, управління методичним забезпеченням навчально-виховного процесу (структурно-логічна послідовність вивчення матеріалу з фахових дисциплін). Реалізація можлива через проектну технологію, що ми підтвердили в процесі свого дослідження);

4) організація та здійснення управлінської діяльності з формування готовності до професійної діяльності (вимагає реалізації запланованих робіт, створення робочих груп, напряму спеціальності за допомогою педагогічної технології проектування);

5) аналіз результату діяльності та здійснення контролю там, де була проведена перевірка реального стану досягнення мети та розв'язання завдань, а також порівняння досягнутого результату з очікуваним. Аналіз результату дозволяє встановити, в якому із компонентів (або на якому з етапів) виникає невідповідність і потребує корегування дій або розробки іншої технології;

6) корекція діяльності з формування готовності до професійної діяльності магістрів з управління проектами.

Розроблена нами модель та алгоритм можливість зрозуміти процес формування готовності до професійної діяльності у його цілісності та з урахуванням окремих елементів, аналізувати недоліки та переваги цього процесу, а отже і вносити необхідні корективи в існуючий навчально-виховний процес в технічному університеті.

РАЗВИТИЕ НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОЙ БАЗЫ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА В СФЕРЕ ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЯ

Витюков В.В., Герасименко А.А., Семенов С.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Научно-исследовательская, максимально приближенная к реальным производственным условиям работа студентов в сфере энергосбережения – одно из приоритетных направлений современного образования. Студенты института инженерно-экологических систем, под руководством ведущих специалистов в различных областях, принимают непосредственное участие в деятельности, направленной на модернизацию энергосберегающего комплекса академии.

Так, например, разработана проектная документация и осуществлена прокладка газопровода среднего давления на территорию ОГАСА. Проведен газ среднего давления в лабораторию бытовой газовой аппаратуры, что позволило создать дополнительную систему отопления в корпусе института инженерно-экологических систем от альтернативного источника.

В результате взаимовыгодного сотрудничества с компаниями академии предоставлены 3 тепловых пункта Danfoss и котлы Vaillant.

На втором этапе развития энергосбережения был реорганизован, а по сути, создан специализированный отдел обеспечения и внедрения новых технологий экономии энергоносителей.

Одним из направлений рационального использования энергоресурсов, является внедрение энергоэффективного оборудования последнего поколения. Важным шагом в этом направлении является монтаж, наладка и запуск в эксплуатацию одного из 3-х тепловых пунктов, предоставленных академии компанией Danfoss.

Установка двухконтурных индивидуальных тепловых пунктов с функцией погодного регулирования и регулированием температуры теплоносителя в зависимости от температуры наружного воздуха позволит значительно снизить потребление тепла в здании в теплые дни и рационально использовать его в более холодные периоды при постоянном обеспечении комфортных условий в помещении. Внедрение индивидуальных тепловых пунктов в корпусах академии, использование системы управления данными пунктами, в комплексе с термоизоляцией зданий позволит экономить до 50% тепловой энергии.

Для отработки студентами задач по энергосбережению в системах отопления были созданы специализированные лаборатории Danfoss, HERZ.

Отработка задач по энергосбережению в системах газоснабжения проводится в специализированных лабораториях, созданных совместно с Одессагаз и компанией Vaillant.

В настоящее время в академии отделом «Обеспечения и внедрения новых технологий экономии энергоносителей» совместно с профилирующими кафедрами прорабатывается вопрос проектирования и строительства на территории Одесской государственной академии строительства и архитектуры когенерационой установки в комплекте с двумя котлами утилизаторами для автономного обеспечения корпусов и общежитий академии электрической и тепловой энергией. Реализация данного проекта позволит обеспечить стабильность и качество поставки электроэнергии и тепла, комфортность условий в корпусах и общежитиях, обеспечит экономию бюджетных средств, используемых на оплату энергоносителей.

На базе института инженерно-экологических систем открыта лаборатория энергоаудита. В результате энергетических обследований зданий академии, проведенными специалистами лаборатории энергоаудита тепловизионной съемки и пленочных технологий, выявлены узкие места в теплообеспечении и теплоизоляции зданий, что позволило разработать соотвнтствующие энергосберегающие проекты.

НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ РАБОТА СТУДЕНТОВ ВУЗА КАК ВАЖНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ

Гришин А.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

В свете современной концепции развития системы высшего образования в Украине научно-исследовательская работа студентов (НИРС) приобретает все большую актуальность и превращается в один из основных компонентов профессиональной подготовки будущих специалистов, позволяет в полной мере реализовать полученные знания, проявить индивидуальность, и творческие способности, готовность к самореализации личности.

При проведении научных исследований студенты должны:

– приобрести практические навыки в применении научных методов при решении различных задач;

– изучить методологию научных исследований и особенности её применения в их будущей производственной деятельности;

– овладеть научными методами познания для углубленного и творческого усвоения учебного материала;

– ознакомиться со способами внедрения достижений научно-технического прогресса при их дальнейшей работе.

Правильно организованная НИРС приводит к следующим результатам: – повышает эффективность учебного процесса; – способствует углубленному усвоению учебного материала; – развивает творческую деятельность студентов; – развивает инициативу; – способствует овладению методологией научных исследований; – способствует усвоению теоретического материала; – усовершенствует навыки работы с литературой; – способствует развитию умений применять на практике результаты научно-исследовательской работы; – повышает уровень самостоятельной работы студентов; – развивает ответственность; – способствует формированию профессиональных навыков.

Таким образом, вовлечение студентов в среду научно-исследовательских работ является важным элементом формирования их профессиональной компетентности. Будущий специалист, несомненно, должен быть готов к осуществлению научно-исследовательской деятельности, что позволит, в его профессиональной работе эффективно решать возникающие задачи.

ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ В ПОДГОТОВКЕ СПЕЦИАЛИСТОВ ЭКОЛОГОВ

Даценко В.В. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

С 2004 года в Харьковском национальном автомобильно-дорожном университете на кафедре химии разработана и применена на практике программа по спецкурсу «Методология аналитических физико-химических научных методов анализа в экологии» для студентов-магистров, обучающихся по специальности «Экология и охрана окружающей среды». Согласно программе изучение курса разбито на две тематические главы – «Теоретические основы физико-химических методов исследования. Качественный анализ» и «Количественные методы анализа».

Курс обучения магистров-экологов в ХНАДУ создан при тщательном предварительном ознакомлении с учебной литературой специальных дисциплин, выбором с учетом специальности наиболее важных тем и вопросов, необходимых в дальнейшей профессиональной деятельности.

Учебно-материальная база для обучения на рабочих курсах представлена аудиторным фондом, лабораториями с современным оборудованием, техническими средствами обучения, наглядными материалами, стендами и другим учебным оборудованием. Особое внимание уделено проведению лабораторных работ, в список которых введены работы профессиональной направленности, связанные с конкретными ситуациями производства. Лабораторный практикум состоит из работ, которые выполняются в порядке постепенного их усложнения. В выполнение лабораторных работ входит выполнение качественных аналитических реакций, определение количественного состава анализируемых соединений гравиметрическим методом, определение концентрации компонентов в растворе титриметрическим методом, установления кислотности среды индикаторным методом и с применением pH-метра, а также инструментальные методы анализа. В результате выполнения лабораторных работ будущие специалисты усваивают методики проведения простых анализов, знакомятся с элементарными основами аналитической химии, правилами обслуживания лабораторного оборудования, аппаратуры и контрольно-измерительных приборов, т.е. приобретают навыки необходимые в их дальнейшей профессии.

РОЛЬ НАУКОВОЇ РОБОТИ У ПІДГОТОВЦІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Клименко Є.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Останнім часом склалася ситуація, коли в Україні активно проявляється світова тенденція щодо перенесення основної маси наукових досліджень до вищих навчальних закладів. Ця тенденція стосується як прикладних, так і фундаментальних досліджень. Порівняно з системою проведення наукових досліджень, яка мала місце раніше, тобто, коли основні обсяги виконувалися силами Академії наук України та її структурних підрозділів, зараз з'являється можливість максимально задовольнити потреби виробництва у науковій продукції та максимально скоротити шлях від досліджень до промислового провадження їх результатів, що безумовно, надзвичайно важливо для утримання передових позицій розвинутого суспільства в сучасному світі.

Однак, така тенденція ставить ряд проблем. Однією з найактуальніших із них є підготовка у вищих навчальних закладах спеціалістів, які могли б зразу після закінчення навчання повнокровно ключитися в науково-дослідницьку роботу. Наряду з необхідністю корегування змісту освіти, на перше місце виходить проблема впровадження методики підготовки таких фахівців.

Як відомо, потенційним джерелом науково-дослідницьких кадрів, в тому числі і вищої кваліфікації, є магістратура. На цьому освітньо-кваліфікаційному рівні майбутній фахівець отримує необхідні знання та навички щодо виконання наукової роботи та її впровадження в господарчий комплекс України, чи, навіть, інвестування у вигляді інновацій в економі інших країн. На наш погляд, важливим у цьому процесі є „спадковість". Мова іде про те, що наукові ідеї, які розвиваються в певній науковій школі, мусять пронизувати роботу усіх дослідників: від студента-бакалавра (члена науково-дослідного гуртка при кафедрі) через магістра, аспіранта і – аж до докторанта. Звичайно, обсяг та час, який виділяється на написання, наприклад магістерської наукової роботи, не дає можливості розв'язати серйозну наукову задачу, однак, здобувач цього наукового ступеня може внести суттєвий вклад в її вирішення, розв'язавши якусь частину.

Виходячи з такої концепції організації наукової роботи, на кафедрі будівельних конструкцій Одеської державної академії будівництва та архітектури створена єдина система підготовки кваліфікаційних наукових робіт студентів ОКР магістр. Студенти ще навчаючись на освітньо-кваліфікаційному

рівні бакалавр приймають участь у роботі наукових гуртків при кафедрі. Робота цих гуртків не носить „академічний характер“. Як правило, це два-три студенти, магістрант, аспірант, які разом з досвідченим науковим керівником вирішують певну наукову проблему. В ході досліджень кожен із членів наукової групи отримує відповідні нові дані щодо предмету досліджень. В результаті уже студенти третього-четвертого курсів ОКР бакалавр виконують конкретну наукову роботу, що оформлюється у вигляді реферату, виступу на конференції, наукової статті тощо. На більш високому освітньо-кваліфікаційному рівні (ОКР магістр) наукова робота ускладнюється та переходить в нову якість. Магістр, уже маючи певні знання з організації та проведення досліджень, а також навички їх виконання, виконує дослідження самостійно. Оскільки ця робота пов’язана з дослідами аспіранта, то це, в свою чергу, розширює область досліджень та їх обсяг. Така система підготовки магістрів дає можливість молодим науковцям знайти себе, визначити свої здібності та підготуватися до самостійної наукової роботи в аспірантурі. Цьому сприяє також курс „Основи наукових досліджень“, який розроблений на кафедрі та орієнтований на дослідників, що працюють над вивченням роботи будівельних конструкцій.

Розроблена система наскрізної підготовки фахівців різного рівня з використанням наукових досліджень, з однієї сторони, дає можливість адаптуватись студентам та молодим науковцям до цієї специфічної галузі отримання нових знань, а з іншої – сприяє ефективному, швидкому та раціонально отриманому результату досліджень, який є інноваційним та може використовуватися безпосередньо в практиці проектування, будівництва та експлуатації будівель та споруд.

Звичайно, в процесі наукових досліджень виникають і проблеми. Однією з таких проблем є те, що на кафедрі будівельних конструкцій з моменту її заснування успішно функціонує аспірантура за спеціальністю 05.23.01 – будівельні конструкції, будівлі та споруди, а підготовка магістрів здійснюється на інших кафедрах і зв’язок відбувається лише через загального керівника аспірантів та магістрів. Іншою проблемою є те, що кафедра читає основні курси в інститутах та факультетах, в яких спеціальність не є профілюючою, що затрудняє відбір талановитої молоді. Тому зростає роль раннього відбору майбутніх науковців та широкого залучення їх до наукової роботи на кафедрі.

Усі ці заходи дозволяють отримати висококваліфікованого наукового фахівця будівельного профілю.

ЗНАЧЕНИЕ НАУЧНОГО СЕМИНАРА «ИНЖЕНЕРНАЯ АРХИТЕКТОНИКА, РЕСТАВРАЦИЯ, РЕКОНСТРУКЦИЯ, УРБОЭКОЛОГИЯ, СОХРАНЕНИЕ АРХИТЕКТУРНОГО НАСЛЕДИЯ» ДЛЯ ПОДГОТОВКИ АРХИТЕКТОРОВ И ИНЖЕНЕРОВ-СТРОИТЕЛЕЙ

Лисенко В.А., Письмак Ю.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Доброй традицией стало проведение на кафедре Архитектурных конструкций, реставрации и реконструкции зданий, сооружений и их комплексов ОГАСА научного семинара «Инженерная архитектоника, реставрация, реконструкция, урбоэкология, сохранение архитектурного наследия. При подготовке и проведении семинаров большое внимание уделяется привлечению к участию в них (в качестве докладчиков) студентов ОГАСА – магистрантов кафедры, а также студентов II-VI курсов, проявляющих интерес к научно-исследовательской работе. Большое значение для подготовки научных и научно-педагогических кадров высшей квалификации имеет апробация диссертационных работ аспирантов, соискателей, докторантов на научных семинарах. В большинстве случаев, выступления докладчика на наших семинарах сопровождаются мультимедийной презентацией иллюстративных материалов. В работе семинара принимают активное участие не только преподаватели кафедры, но и коллеги (ученые, преподаватели, практики) разных кафедр нашей академии и других организаций. Но, пожалуй, наиболее зримым и осязаемым плодом нашего научного семинара можно считать сборник научных трудов «Реставрация, реконструкция, урбоэкология». Среди авторов опубликованных на страницах сборника статей не только выдающиеся ученые, преподаватели высших учебных заведений Украины и других стран, но и студенты (готовящие статьи под руководством и в соавторстве с опытными руководителями). Народные и заслуженные архитекторы, заслуженные деятели науки и техники Украины, академики отраслевых академий, доктора и кандидаты наук, члены Национальных творческих Союзов, зарубежные коллеги представлены своими лучшими работами на страницах создающегося в нашей академии сборника научных трудов. Трудно переоценить значение научных исследований при подготовке высококвалифицированных архитекторов и инженеров-строителей. Очень важно соединить богатый опыт и знания ученых, преподавателей старшего поколения с энергией и жаждой созидательного творчества молодых. Результаты научных исследований находят отражение в дипломных проектах, внедряются в учебный процесс. Подготовка и проведение семинара, создание сборника научных трудов осуществляется в сотрудничестве со многими организациями, в числе которых: Южно-украинское отделение Национального комитета ICOMOS, Международная федерация EUROPA NOSTRA, Академия

строительства Украины, Инженерная академия Украины, Украинская академия архитектуры, Одесская областная организация Украинского общества охраны памятников истории и культуры. Выпуски сборников научных трудов «Реставрация, реконструкция, урбоэкология» неоднократно были представлены на Всеукраинских выставках-форумах «Українська книга на Одещині», проходивших в Одесской Национальной ордена Дружбы народов научной библиотеке им. М.Горького. Создателями сборника получено Благодарственное Письмо от директора Национального культурного центра Тукменистана (в состав которого входит и главная библиотека страны) за переданные в дар книги и сборники научных трудов, созданные на кафедре Архитектурных конструкций, реставрации и реконструкции зданий, сооружений и их комплексов ОГАСА. Следует отметить, что одна из статей в сборнике была подготовлена в соавторстве со студенткой Архитектурно-художественного института ОГАСА, гражданкой Туркменистана. С благодарностью были приняты экземпляры сборников научных трудов «Реставрация, реконструкция, урбоэкология» руководством Крымской Республиканской организации Украинского общества охраны памятников истории и культуры, библиотеками и научными организациями Санкт-Петербурга. Особое внимание на семинарах уделяется докладам, в которых рассматриваются проблемы сохранения объектов архитектурного наследия города Одессы и Одесского региона и их реставрации, основанной на результатах научных исследований. В настоящее время особо остро стоит проблема подготовки специалистов, способных, изучив и обобщив опыт отечественных и зарубежных школ реставрации, а также многовековые традиции и новейшие технологии, сохранить для грядущих поколений памятники зодчества. Именно в этом направлении видятся перспективы развития специализированного обучения архитекторов-реставраторов на базе АХИ ОГАСА. В таких специалистах остро нуждается наша страна, её культурное наследие. Неоднократно на семинаре представлялись разделы научного труда «Онтология архитектуры в исторической ретроспективе (хроноэволюция архитектурных форм, конструкций, материалов)» (автор – д.т.н., профессор В.А. Лисенко). Цель этой работы – научно-критический анализ онтологии архитектуры в её исторической ретроспективе на базе обобщения исследований историков и теоретиков архитектуры, ученых, писателей, путешественников, а также собственных исследований автора. Проведение этого исследования, как и работа семинара в целом, соответствует направленности деятельности ICOMOS – Международного совета по памятникам и достопримечательным местам – международной неправительственной организации, предназначенной для развития теории, методологии и научно-практической технологии для консервации, защиты и использования памятников архитектуры и исторических мест.

РОЛЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Манолі Т.А., Памбук С.А., Герасим Г.С.*(Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

Науково-дослідна діяльність студентів - багатогранний і складний процес формування культури мислення, який впливає на формуваннятворчого, дослідницького стилю діяльності, що відкриває широкі горизонти для індивідуальної роботи, активізує їх спілкування, передачу досвіду і з рештою формує їх дослідницьку культуру.

Своє зовнішнє вираження зміст науково-дослідної роботи студентів знаходить у всіх організаційних формах аудиторної та позааудіторної діяльності, під час самостійного виконання різних завдань.

Для задоволення потреб у харчових продуктах безперервно зростаючого населення планети, чисельність якого в даний час складає близько 6,5 млрд. осіб, необхідно збільшувати ефективність не тільки рослинництва, тваринництва, а перед усім - самого виробництва харчових продуктів.

Сучасний харчовий продукт, незважаючи на його багатокомпонентність, виключну різноманітність хімічної природи і складу інгредієнтів, являє собою систему з єдиною внутрішньою структурою і конкретними фізико-хімічними та споживчими властивостями.

Саме тому в останні роки увагу дослідників і виробників харчових продуктів все більше спрямовано на сучасні, прогресивні біотехнологічні процеси в технології отримання традиційних продуктів і на створення нового покоління харчових продуктів.

Сучасні біотехнологічні підходи до виробництва харчових продуктів дають можливість зв'язати новітні досягнення в масовому виробництві харчових продуктів з реальним отриманням повноцінної і здорової їжі.

Високоякісна система освіти і підготовки кадрів інженерів-технологів в Україні може бути створена тільки шляхом інтеграції світових досягнень у певній галузі харчової промисловості та вітчизняного освітнього досвіду. Загальновідомо, що рівень системи освіти, якість підготовки фахівців у країні значною мірою визначають можливість прогресивного розвитку суспільства, стан її економіки, конкурентоспроможність вітчизняної продукції на зовнішньому і внутрішньому ринках.

Для вирішення таких складних завдань будь-яка галузь вітчизняної харчової промисловості, в тому числі і переробка водних біоресурсів, потребує інноваційних, науково-дослідних, дослідно-експериментальних розробках, для

реалізації та впровадження яких необхідна підготовка висококваліфікованих кадрів.

Сучасна харчова промисловість є високотехнологічною та наукомісткою галуззю, що пред'являє високі вимоги до молодих спеціалістів в галузі інноваційних знань. Спеціаліст нового покоління повинен вміти використовувати глибокі теоретичні та практичні знання в галузі харчової біотехнології для проведення досліджень біохімічних, мікробіологічних, фізико-хімічних, тепло- і масообмінних процесів, визначати завдання і проводити ці наукові дослідження для вирішення науково-практичних завдань, спрямованих на інтенсифікацію існуючих і розробку нових технологій, поліпшення якості продукції, зниження собівартості, розширення асортименту.

Як всяка форма навчально-виховного процесу, науково-дослідна робота студентів виконує кілька функцій:

- освітню (систематизація і закріплення знань);
- розвиваючу (розвиток пізнавальних сил особистості - уваги, пам'яті, мислення, мови);
- виховну (вироблення навичок культури розумової праці, самоорганізації та самоконтролю,чесністю, працьовитістю, вимогливістю до себе).

Здатність і практичні навички щодо здійснення збору, обробки, аналізу та систематизації науково-технічної інформації з тематики досліджень, розробці методик та виконання досліджень, аналізу результатів досліджень, складання та оформлення науково-технічної документації, звітів і статей мають формуватися у студента протягом усього періоду навчання у внз. Це вимагає особливої уваги до цього виду діяльності в робочих програмах дисциплін нових навчальних планів відповідно до розвитку вимог щодо результатів освоєння основних освітніх програм, створення нових програм науково-дослідних робіт студентів і науково-методичної документації з дисциплін,активізації студентської науково-дослідної діяльностів лабораторіях внз, так і в лабораторіях галузевих науково-дослідних інститутів і підприємств.

Організацію науково-дослідної роботи студентів слід розглядати в рамках всієї системи управління якістю навчання студентів. Зміни в організації навчального процесу при реалізації освітніх програм вищої професійної освіти передбачають досягнення головної мети - підвищення якості підготовки фахівців.

Ефект від наукової роботи можна отримати тільки тоді, коли наукова робота організується і реалізується в навчальному процесі як цілісної системи , що пронизує всі етапи навчання студентів за основною освітньою програмою відповідного напряму підготовки або спеціальності.

ПОЛЕЗНОСТЬ ПРИВЛЕЧЕНИЯ СТУДЕНТОВ К НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Мирошниченко А. И. (*Одесская государственная академия технического регулирования и качества, г. Одесса, Украина*)

Стремительное развитие современной науки приводит к росту требований относительно профессионального уровня специалистов, работающих в различных областях науки и техники. Поэтому научно-исследовательская деятельность является одним из необходимых компонентов в подготовке молодежи, конкурентноспособной на рынке труда.

На сегодняшний день общество особенно нуждается в специалистах, способных к активному участию в инновационных процессах, готовых решать исследовательские задачи, причем нестандартными методами. Молодой специалист должен быть способным к системному действию в профессиональной ситуации, к анализу и проектированию своего труда, проявлению инициативности в условиях неопределенности, обладать стремлением к самосовершенствованию, саморазвитию и стремиться к творческой самореализации. Все эти качества приобретаются и развиваются в процессе интенсивной научно-исследовательской деятельности. Участие в семинарах, конференциях, различных лабораторных исследованиях позволяет учащимся не только постоянно расширять багаж своих знаний. Они приобретают умение быстро ориентироваться в необходимой литературе для поиска нужных им сведений, четко формулировать и ставить перед собой задачи и цели. Также вырабатывается критическое мышление, что позволяет более эффективно различать продуктивные идеи от непродуктивных. Помимо этого, представляя свои результаты, исследователи овладевают способностью емко и кратко выражать свои мысли. Все это приводит к значительному повышению эффективности работы будущих специалистов и увеличению их конкурентноспособности.

В целом, научно-исследовательская деятельность студентов является одной из важнейших частей при подготовке высококвалифицированных специалистов, способных к быстрому освоению новых методов, направленных на достижения высоких результатов в сфере профессиональной деятельности.

ОБ ОПЫТЕ УЧАСТИЯ СТУДЕНТОВ В ВЫПОЛНЕНИИ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ РАБОТ

Нахмуров А.Н., Стоматова Е.Н. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В связи с упразднением значительной части научно-исследовательских институтов на первое место по выполнению научно-исследовательских работ и подготовке научных кадров выходит Высшая школа. В этой связи важное значение имеет ступенчатая подготовка специалистов высшей квалификации. Понятно, что в ближайшем будущем от трехступенчатой системы обучения «Бакалавр-специалист-магистр» Украина перейдет на двухступенчатую систему «Бакалавр-магистр».

В таком случае подготовку специалистов осуществлять необходимо таким образом, чтобы к третьему курсу студенты могли выбрать направление своей будущей трудовой деятельности. Это может быть будущий научный работник, преподаватель или производственник.

В лаборатории «Геодезическое обеспечение строительства и реконструкции зданий и сооружений» ежегодно выполняется от шести до десяти хоздоговорных тем. К выполнению этих работ привлекается 12-15 студентов. При этом, 4-6 студентов участвуют в выполнении научно-исследовательских работ, начиная с первого курса в должности лаборанта и после получения диплома бакалавра – инженера. Таким образом, соблюдается преемственность в подготовке кадров для выполнения геодезических работ.

За 3-4 года студенты накапливают значительный объем материала для выполнения реальных курсовых и дипломных проектов. Однако есть ряд причин, затрудняющих решение этих задач.

Во-первых, тематика курсовых и дипломных проектов определяется кафедрой или собственно преподавателем, не желающих возлагать на себя ответственность за выполнение реального творческого проекта.

Во-вторых, отсутствует база данных выполненных научно-исследовательских работ. Следовательно, студент не имеет возможность выбрать для себя доступную и реальную работу для выполнения курсового или дипломного проекта.

В-третьих, незначительное привлечение студентов к выполнению научно-исследовательских работ можно объяснить и отсутствием учета этой работы при составлении рейтинга для поступления в магистратуру. Большинство пунктов рейтинга связано с общественной, спортивной и другой работой.

СИСТЕМНЫЙ ПОДХОД ПРИ ОБУЧЕНИИ СИТУАЦИОННЫМИ МЕТОДАМИ

Новак Л.С., Кравчук В.Л., Григоренко Н.В. *(Одесский автодорожный колледж Одесского национального политехнического ун-та, г.Одесса, Украина)*

Познавательная деятельность при обучении автомеханическим и теплохладотехническим дисциплинам имеет свои специфические особенности, заключающиеся в наиболее приближенном к действительности, максимально нацеленном на конкретный результат, изучении реальных технических и энергетических процессов, происходящих на практике, в тщательном изучении разнообразия форм проявления этих процессов и реализации полученных результатов в виде принятия определенного решения. Именно таким целям должны соответствовать и методы обучения студентов, среди которых мы выделяем, прежде всего, ситуационные методы обучения.

Ситуационные методы обучения нашли широкое распространение в практике преподавания экономических и САПР дисциплин. Часто подобные методы обучения именуют кейс-методами, которые представляют собой рассмотрение практической ситуации либо реальной управленческой проблемы, возникшей в производственном процессе у руководителя какого-либо структурного подразделения и которая предполагает принятия соответствующего управленческого решения. Поэтому ситуационные методы обучения строятся на достаточно подробном изложении производственной ситуации, а форма изложения предполагает детальное описание условий возникновения производственной ситуации, форм ее проявления, протекания во времени и, безусловно, ее значимости для дальнейшей производственной деятельности.

В подобной ситуации студент как бы переносится за пределы аудитории, понимает всю сущность и важность вопросов, направленных на цель.

Важным обстоятельством при использовании ситуационных методов, является творческое начало в процессе обучения. Студенты не имея правильного, заранее запрограммированного ответа в решении поставленных задач, вынуждены самостоятельно, проявляя инициативу и настойчивость, искать правильное решение, тем самым учатся логически мыслить, приобретают навыки самостоятельной и научной работы, начинают понимать и подвергаются строгой критике за принятое ими решение. Именно неоднозначность принимаемых решений заставляет глубоко задумываться над сущностью изучаемых процессов, всестороннему их рассмотрению, поиску положительных и отрицательных сторон принятого решения, а коллективная работа в творческих ситуационных группах стимулирует к обмену мыслями, обсуждениям и игровому взаимодействию при обмене идеями.

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ТЕХНІЧНИХ ВНЗ

Пилипенко Л.М., Данилова О.І.*(Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

Система науково-дослідної роботи студентів (НДРС) в технічних ВНЗ є сукупністю заходів, спрямованих на освоєння студентами класичних і сучасних методів дослідження сировини, продукції, як в процесі навчання по навчальним планам, так і у додатковий час. При цьому студенти знайомляться із різними методами і прийомами та набувають навичок виконання науково-дослідних робіт. Завдяки цьому відбувається розвиток здібностей до наукової і технічної творчості, самостійності і ініціативи. НДРС - це ефективний спосіб і засіб формування та розвитку у студентів мотивації до творчості, відповідальності і самостійності, а також спосіб якнайповніше реалізувати індивідуальний підхід в навчанні і вихованні студентів. Місія кафедри біохімії, мікробіології і фізіології харчування ОНАХТ при проведенні НДРС полягає в підготовці студентів, що мають сучасне науково-технічне мислення, уміють інтерпретувати результати сучасних і класичних лабораторних досліджень і застосовувати їх в практичній діяльності. Особлива увага при цьому надається методам і прийомам, пов’язаним із з’ясуванням якості і безпеки харчових продуктів. Студенти залучаються до робіт, пов’язаних із біосенсорикою і біотестуванням, оскільки вони є простими, оперативними і досить доступними способами встановлення токсичності середовища. Із залученням студентів розроблені спосіби визначення токсичних речовин в харчових продуктах біологічними методами за допомогою використання тест-організмів (інфузорій) і імобілізованих субклітинних структур (хлоропластів). Ці методи є універсальними і можуть бути застосовані як для твердих, так і для рідких харчових продуктів, що важливо для визначення їх безпечності, а також моніторингу якості харчових систем.

Таким чином, розвиток і вдосконалення НДРС, як обов'язкового компонента системи підготовки фахівців технічних ВНЗ є одним із важливих компонентів формування і посилення творчих здібностей студентів, розвитку і вдосконалення форм залучення молоді до наукової творчої інтелектуальної діяльності, що забезпечує єдність учбового, наукового, виховного процесів для підвищення професійно-технічного рівня підготовки фахівців з вищою освітою.

МІСЦЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Салюк О.Д. *(Державний заклад «Дніпропетровська медична академія Міністерства охорони здоров'я», м. Дніпропетровськ, Україна)*

Викладання кожного, окремо взятого, предмету виконує не тільки інформаційну, пізнавальну, а й світоглядну, виховну функції. Та реалізувати їх в умовах обмеженої кількості навчальних годин і орієнтації викладання на середнього студента досить проблематично. Здібності та інтереси найбільш підготовлених, схильних до сприйняття і розвитку творчого мислення студентів можуть бути не використані. А орієнтація у викладанні тільки на цю, не таку вже й велику частину студентської аудиторії, призводить до пригнічення і втрати інтересу до незрозумілого предмета менш інтелектуально і духовно розвинених студентів. Тому без студентського наукового гуртка цю дилему оптимально розв'язати неможливо. Робота в гуртку створює такі можливості. Але для цього треба керуватися певними правилами.

По-перше, виявити теми, які цікавлять студентів, над якими вони хотіли б працювати, оскільки робота без інтересу не дає потрібної віддачі.

По-друге, знайти у вибраних студентами темах такі аспекти, які би найбільш ефективно сприяли формуванню творчої самостійності як єдності інтелектуальних і вольових факторів пізнавальної діяльності, що проявляється в умінні принципово по-новому підходити до вирішення проблем і ситуацій, які виникають в процесі трудової або наукової діяльності майбутніх спеціалістів.

Тематика науково-дослідних робіт студентів, визначувана викладачами кафедри терапевтичної стоматології ДЗ «ДМА МОЗ України», останнім часом дедалі більше стосується нових тенденцій розвитку стоматології. В процесі виконання роботи студенти вчаться самостійно працювати з науково-технічною та патентною літературою, набувають навичок аналітичного сприйняття наукової інформації та вміння обґрунтувати мету та завдання дослідження. При виконанні експериментальної частини студенти приймають участь у визначенні схеми досліджень, підбирають методи досліджень, ознайомлюються з основами математичної обробки результатів досліджень, формулюють висновки, намагаються пов□язати наукові результати з їх практичним використанням. Таким чином, науково-дослідна робота теоретично і практично готує студентів до подальшої професійної діяльності, сприяє їх творчому розвитку та активізації пізнавальної діяльності, постійному оновленню і вдосконаленню знань.

СОЗДАНИЕ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ И ПРОЕКТНОЙ ЛАБОРАТОРИИ ПРИ АРХИТЕКТУРНО-ХУДОЖЕСТВЕННОМ ИНСТИТУТЕ ДЛЯ РЕШЕНИЯ РЕГИОНАЛЬНЫХ ПРОБЛЕМ ПРОЕКТИРОВАНИЯ

Снядовский Ю.А., Захаревская Н. С. (*Одесская Государственная Академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Анализируя процесс застройки жилыми и общественными зданиями, ведущийся сегодня в городе, возникает ряд вопросов к принятым решениям. Некоторые объекты (особенно в центральной части города) вызывают недоумение. Это видно при проведении общественных обсуждений.

Одним из путей решения проблемы может служить альтернативное, «опережающее проектирование».

Чтобы определить круг проблем требующих решения, необходимо работать в тесном контакте с Управлением главного архитектора города и области, с инспекцией по благоустройству и другими заинтересованными организациями.

Архитектурно-художественному институту нужна проетно-научная группа:

- для научного изучения преподавателями, аспирантами и студентами региональных градостроительных, архитектурных, дизайнерских, ландшафтных и др. проблем Одессы;
- для инициативного решения данных проблем в виде преддипломных (предпроектных), дипломных работ и научных исследований;
- для обучения студентов навыкам решения реальных региональных проблем;
- для изучения и учета региональной проблематики аспирантами с целью использования этих исследований в своих диссертациях;
- для преподавателей - это возможность заинтересовать студентов реальной работой.

Студенты смогут приобретать навыки реального проектирования. Аспиранты - внедрять исследования своих диссертаций в решение реальных проблем.

Преддипломные проработки, а, возможно, и дипломные проекты студентов оформлять и подавать как «Проектные предложения», с расчетом на дальнейшую проработку на стадии «Эскизный проект». Следующие стадии отдавать для разработки в проектные институты.

Научные исследования – в виде научных статей и рекомендаций.

Результаты работ предлагать для использования (в виде ссылки на эти работы) при составлении Управлением главного архитектора

градостроительных ограничений для проектируемых объектов с возможной дальнейшей их разработкой на следующих стадиях проектирования; при разработке градостроительных расчетов, ДПТ с возможным продолжением на следующих стадиях; при корректировке генерального плана города и пр.

Всеми средствами, особенно при помощи телевидения, рекламировать и пропагандировать свои работы с целью поиска потенциальных заказчиков и инвесторов.

Регулярно устраивать выставки (а лучше иметь постоянно действующую экспозицию вплоть до включения ее в городской экскурсионный объект с макетами исторических зданий-памятников) проектов. Желательно такую экспозицию иметь в центре города, может быть на базе музея (например, краеведческого).

Постоянный штат сотрудников не нужен. Нужны помещения, приспособленные для данной деятельности (компьютерная сеть, интернет, чертежные принадлежности и пр.), электронная база данных (архив).

В перспективе оформление лицензии и сертификатов.

Сегодня многие предприятия, продающие свой товар частнику работают по такой схеме:

– Рассказывают о своей истории
– Показывают вживую или на экране процесс своей работы
– Показывают выставку своей продукции и тут же продают ее (так делают ювелиры и стеклодувы, различные ремесленные и народные промыслы). Это есть во всех туристических центрах.

Такая схема хорошо ложится на некоторые проектные работы. Например:

– Рассказ об архитектурных стилях на примерах Одессы.
– Показ частных проектов (зданий и интерьеров) в разных стилях (классических и современных), выполненных проектной группой студентов архитектурного института (компьютерная визуализация, макеты и пр.)
– Предложение выполнить частный заказ (зданий и интерьеров) в любом архитектурном стиле.
– В проектах закладывать строительные и отделочные материалы и строительные технологии конкретных марок и производителей .

Восстановление лаборатории экспериментального проектирования при АХИ даст мощный толчок в повышении качества подготовки архитекторов на основе решения региональных проблем проектирования. Заключение договоров о взаимном сотрудничестве с городскими и областными властями позволят не только обучать студентов на основе решения конкретных задач, но и принимать активное участие в проблемах города Одессы.

СТРУКТУРНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ УПРАВЛІНЬСЬКОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Ступак О.Ю. *(ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», м.Слов'янськ, Україна)*

Сучасний ринок праці висуває жорсткі вимоги до сучасного фахівця, здатного не лише орієнтуватися, а й ефективноуправляти ситуацією, процесом, колективом, творчо опановувати комунікативні дії, проявляти організаторські здібності у швидкозмінних умовах суспільної та професійної діяльності. Особливого значення професійні якості й навички управлінської діяльності набувають для педагога, оскільки діяльність учителя, зокрема класного керівника, спрямована на управління навчально-виховним процесом, колективом учнів, взаємодію з адміністрацією, колегами, батьками, організацію позанавчальної діяльності. Важливе значення формування управлінської культури відіграють допрофесійні етапи, зокрема здобуття освіти у вищому навчальному закладі.

Науково-теоретичним підґрунтям для розв'язання проблеми формування управлінської культури майбутніх учителів слугував доробок науковців у галузіуправління (Б. Гаєвський, Л. Федулова, Ф. Хміль), освітнього менеджменту (В. Бондар, О. Глузман, Г. Дмитренко, О. Касьянова, Ю. Конаржевський, В. Крижко, О. Кучерявий, В. Маслов, В. Пікельна, М. Поташник, Н. Фоменко, Є. Хриков, Г. Цехмістрова, Т. Шамова та ін.), управління розвитком навчальних закладів (В. Алфімов, Д. Алфімов, Л. Даниленко, Б. Кобзар, О. Моісеєва, А. Харківська та ін.), педагогіки та психології, зокрема, з питань формування особистості вчителя в позанавчальній діяльності (В. Павловський, С. Савченко, Т. Семенова, Н. Тамарська).

Теоретичний аналіз дав змогу зіставити поняття*управлінська культура* й *культура управління* та довести їхню близькість, але не тотожність, оскільки перше є сукупною характеристикою професійно-особистісних якостей фахівця, друге – стосується оцінки управлінської діяльності. *Управлінська культура* в значенні інтегрованої, складної за змістом, соціально зумовленої особистісної якості управлінця, що синтезує значну кількість професійних й особистісних характеристик, призначених для актуалізації в практиці творчої управлінської діяльності, − розглядається важливою передумовою *культуриуправління*, що постає як сукупність теоретичних і практичних положень, принципів і норм, які стосуються різних аспектів людської діяльності (І. Ісаєв, А. Маурі, В. Мельник, О. Ярковий та ін.).

Визначення управлінської культури відносно студентської молоді має свої особливості, зокрема для майбутніх учителів, оскільки студентство є специфічним прошаком суспільства, яке прямує до набуття професійних знань, і водночас не має практичного досвіду застосування основ управлінської культури, зокрема самоорганізації, самоуправління, умінь планувати та управляти професійною діяльністю.

Аналіз різних наукових підходів дав змогу розглядати поняття *управлінська культура вчителя* не лише в структурі його професійно-педагогічної майстерності, а і як міру та засіб його творчої самореалізації в різноманітних видах управлінської діяльності в якості керівника (В. Волошко, Т. Горюнова, А. Губа, І. Жерносєк, С. Королюк, І. Кузнецова, Л. Наточій, А. Маурі, Т. Махиня, В. Медведь, О. Поздняков, І. Прокопенко, І. Семенова, М. Якібчук, О. Ярковий). У контексті нашого дослідження *управлінську культуру майбутніх учителів* розглядаємо як інтегровану якість особистості, що синтезує професійні й особистісні характеристики, важливі для здійснення ефективної управлінської діяльності на засадах постійного самовдосконалення.

Аналіз наукових підходів до структурного змісту управлінської культури дав змогу констатувати, що до ключових складників управлінської компетенції фахівців науковці відносять не лише професійну досвідченість, уміння керувати, планувати власну діяльність, знаходити ефективні шляхи досягнення результатів, а й здатність до саморозвитку, самовдосконалення, самоосвіти (А. Маурі, Т. Пономаренко, І. Прокопенко, О. Щотка та ін.).

На підставі узагальнення результатів наукових досліджень були виділені такі структурні компоненти управлінської культури майбутніх учителів: *ціннісно-мотиваційний*, що відображав інтерес до суспільного життя, ціннісне ставлення до життєвих і кар'єрних успіхів і прагнення бути лідером у групі; *особистісний*, пов'язаний із самооцінкою особистості, життєвими цінностями, активною життєвою позицією; *емоційно-вольовий*, що визначав самоорганізацію, емоційну врівноваженість і розвиненість вольових якостей; *діяльнісний*, що засвідчував прояв організаторських здібностей, уміння будувати міжособистісні взаємини з іншими та їх результативність.

Таким чином, під час наукового пошуку булоуточнено поняття управлінської культури майбутніх учителів, що дало змогу відокремити її структурні характеристики. Доцільними умовами для формування управлінської культури майбутніх учителів у ході дослідження було визначено залучення студентів до суспільної діяльності, зокрема роботи органів студентського самоврядування.

ЗНАЧЕНИЕ НАУЧНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ СТУДЕНТОВ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ДИСЦИПЛИНЫ «ОСНОВЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ТОКСИКОЛОГИИ»

Хоботова Э.Б. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Дисциплина «Основы экологической токсикологии» изучается студентами 3-го курса, обучающимися по направлению «Экология, охрана окружающей среды и сбалансированное природопользование». Подкрепление теоретических знаний практическими навыками возможно при условии работы студентов в исследовательских лабораториях. Научные направления ряда кафедр ВУЗа связаны с разработкой новых строительных материалов, включающих промышленные отходы (ПО). Для количественной оценки влияния отвальных доменных шлаков на окружающую природную среду студенты используют рассчетную методику определения класса опасности ПО по величине индекса токсичности K_{Σ}, который в свою очередь рассчитывается исходя из минералогического состава доменных шлаков, определенного методом рентгенофазового анализа. Научно-исследовательской лабораторией при участии студентов изучены доменные шлаки предприятий: «Запорожсталь», «АрселорМиттал Кривой Рог», Днепровского, Мариупольского, Алчевского металлургических комбинатов и была показана их принадлежность к III классу опасности «умеренно опасные». Расчет K_{Σ} проведен по силикатам Ca и Mg, которые относятся к аэрозолям фиброгенного действия, не оказывают острого токсического действия, не обладают остронаправленным механизмом действия, для них не исключен контакт с органами дыхания и кожей и необязателен контроль воздуха рабочей зоны.

Относительно исследованных шлаков сделан прогноз о безопасности их утилизации в производстве строительных материалов, так как термическая обработка шлаков при получении портландцементного клинкера приводит к разложению вышеперечисленных минералов и формированию из оксидов новых соединений. При получении шлакопортландцемента и шлакощелочных вяжущих обжиг шлаков отсутствует, однако при взаимодействии минералов шлаков с жидким щелочным компонентом образуются гидравлически стойкие продукты твердения, то есть обеспечены мероприятия по снижению содержания токсичных компонентов в готовой продукции до соответствия IV классу опасности.

НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ СТУДЕНТІВ – МЕНЕДЖЕРІВ ТА МАРКЕТОЛОГІВ В ОДАБА

Ширяєва Н.Ю. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

У мінливих умовах глобальної економіки від керівництва будівельних підприємств потребується не тільки професійна воля, стратегічне мислення, інтуїція, логіка, але й досвід прийняття управлінських рішень, обгрунтованих з використанням науково-прикладних методик, які пропонуються зарубіжними та вітчизняними вченими, а також молодими вченими - магістрами, які здобувають повну вищу освіту та здійснюють науково-дослідницьку роботу [1, 2]. Серед бакалаврських та магістерських тем є, наприклад, такі напрямки наукових досліджень у будівельній галузі: вдосконалення бізнес-менеджменту та комунікаційної діяльності за рахунок якісного управління маркетинговою діяльністю; активізації кадрової політики щодо розвитку персоналу; впровадження методів самооцінювання, бенчмаркінгу та інших методів діагностування у аналіз результативності бізнесу будівельних підприємств.

Як студенти обирають напрямки наукових досліджень? По-перше, по результатам комплексного діагностування внутрішнього та зовнішнього бізнес-середовища будівельних підприємств під час проходження студентом виробничої та переддипломної практик. По-друге, по напрямках наукової діяльності випускових кафедр «Менеджменту та управління проектами» та «Маркетингу», які офіційно зареєстровані: «Проблеми розвитку маркетингу і менеджменту будівельного сектора економіки Півдня України» (рег. № 0106U000951); «Інноваційна парадигма управління проектами та програмами (рег. № 0112U003212); «Ефективний розвиток виробничо-господарської діяльності підприємств трансформаційної економіки (за видами економічної діяльності)» (рег. № 0108U0010760) та інші. Результати наукових досліджень студенти оприлюднюють у наукових збірках та приймають участь у конференціях з маркетингу, менеджменту та управління проектами, у студентських наукових конкурсах та чемпіонатах України з менеджменту та маркетингу; презентують їх під час захисту курсових та випускних кваліфікаційних робіт.

Література: 1. Ширяєва Н.Ю. Управління розвитком виробничо-господарської діяльності будівельної організації / Технологічний аудит та резерви виробництва. - 2012. - №4 (26). - С.11-12. «Наукова періодика слов'янських країн в умовах глобалізації». Частина 1, том. Економіка. Охорона праці та екологія.: Матер. міжн.наук.конф., Київ, 2012. - С.11-12 2. Ширяєва Н.Ю., До Чу Коанг. Практичний інструментарій маркетингового потенціалу підприємства / Розвиток маркетингової діяльності в умовах економічної глобалізації: Матеріали IV наук.-практ.конф. Том 3. - Одеса: ОДАБА, 2012. - С. 177-182.

ВНЕДРЕНИЕ РЕЗУЛЬТАТОВ ИССЛЕДОВАНИЙ ОСОБЕННОСТЕЙ ПОСТРОЕНИЯ АЭРОДИНАМИЧЕСКИХ И ГИДРАВЛИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК НАГНЕТАТЕЛЕЙ В УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС

Ярошевский В.П. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

При подготовке специалистов целого ряда строительных специальностей, связанных с проектированием и устройством систем теплогазоснабжения, отопления, вентиляции, водоснабжения и др. большое внимание уделяется гидравлическим и аэродинамическим расчетам соответствующих сетей. В большинстве случаев побудителями движения в данных системах являются насосы и вентиляторы. Таким образом, расчеты зачастую сводятся к определению параметров работы и подбору соответствующих аэродинамических и гидравлических машин.

Стоит отметить, что методики подбора насосного и вентиляционного оборудования за последние 30-40 лет не претерпели каких-либо существенных изменений и дополнений. Исследования параметров работы центробежных нагнетателей в сети, произведенные в ОГАСА в последние годы, выявили необходимость доработки этих общепринятых методик.

Как правило, в результате аэродинамического либо гидравлического расчета системы получают параметры рабочей точки вентилятора либо насоса. В качестве этих параметров выступают требуемый расход жидкости (газа) и давление, достаточное для преодоления суммарного сопротивления системы. Нагнетатель подбирают исходя из условия обеспечения максимального КПД. При этом в качестве давления, создаваемого нагнетателем, например, вентилятором, принимается полное давление P_v, равное разности полного давления со стороны нагнетания $P_v^{н}$ и со стороны всасывания $P_v^{вс}$ вентиляторной установки:

$$P_v = P_v^{н} - P_v^{вс} \qquad (1)$$

В каталогах приводятся аэродинамические $P_v - L$ и аналогичные гидравлические $H - Q$ характеристики, в которых полное давление нагнетателя по факту представляет собой разность давлений на всасе и на напоре, при этом ни величины $P_v^{вс}$ и $P_v^{н}$, ни соотношение между ними неизвестны. В связи с этим возникает вполне резонный вопрос: можно ли использовать данную аэродинамическую или гидравлическую машину для компенсации вполне определенных величин сопротивлений в напорной и всасывающей частях системы, если неизвестно какая часть, создаваемого ею перепада давления P_v,

приходится на сторону нагнетания, а какая – на сторону всасывания. Иначе говоря, нагнетатель подбирают фактически вслепую, ориентируясь только на требуемый расход.

Как показывают исследования, на величину P_v мало влияет место расположения сети, т. е. будет нагнетатель обеспечивать в большей степени избыточное давление в системе или же разрежение разность $P_v^{н} - P_v^{вс}$ практически не изменится. Опыты, проведенные с использованием радиальных вентиляторов, показали, что при расположении сети со стороны всасывания: $P_v^{вс} > P_v^{н}$. В то же время работа вентилятора на сеть, расположенную со стороны нагнетания, характеризуется другим неравенством: $P_v^{вс} < P_v^{н}$. Таким образом, определение рабочей точки вентилятора по величине суммарных потерь давления во всасывающей и в напорной частях системы Σh_w равной P_v будет давать весьма приближенные результаты. Это означает, что в стандартную много лет преподаваемую студентам технических ВУЗов, методику подбора нагнетателей необходимо внести поправку, учитывающую место расположения сети относительно этого нагнетателя. Стоит отметить, что стандартная методика подбора гидравлических и аэродинамических машин хорошо подходит только для систем циркуляции жидкости или газа, в которых напорная часть системы плавно переходит во всасывающую.

Еще одним, требующим уточнения, параметром является основной критерий проектирования аэродинамических и гидравлических систем – КПД. Основа методики подбора нагнетателя – обязательное попадание рабочей точки в область максимальных КПД. В ходе исследований был обнаружен интересный факт: зона оптимальной работы вентилятора по расходу, напору и затратам мощности находится существенно правее области максимальных КПД вентилятора. Данная зона характеризуется увеличением расхода с одновременным снижением мощности нагнетателя. Предлагается для подбора вентилятора наравне с требуемой подачей обеспечивать минимальное сопротивление системы вместо максимального КПД.

Таким образом, из приведенного выше материала следует, что необходимость существенной доработки, как методики подбора нагнетателей, так и методики представления их характеристик, становится очевидной. Для этого необходимо проведение дальнейших исследований. Введение в учебный процесс новейших результатов этих исследований, а также приобщение студентов к подобным разработкам, будет способствовать подготовке технически более грамотных и широко эрудированных специалистов.

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ В ЕКОНОМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Александрова Н.М. *(ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна)*

Сучасні вимоги до викладача визначають необхідність формування у нього готовності до здійснення управління навчально-пізнавальною діяльністю студентів, головною метою якого постає цілеспрямований розвиток особистості. Здійснення управління цим процесом передбачає усвідомлення викладачем себе в якості організатора й керівника навчального процесу, оволодіння ним управлінськими знаннями, вміннями та сучасними інформаційними технологіями.

Інформатизація освіти — це процес підготовки особистості до повноцінного життя в умовах інформаційного суспільства. Інформатизація освіти є стимулом розвитку нових інформаційних технологій, вона сприяє прискореному розвитку соціально-економічного розвитку суспільства в цілому. Цей процес пов’язаний з розробкою та підготовкою науково-методичних комплексів нового покоління й формування принципово нової культури педагогічної праці.

До істотних змін у навчально-виховному процесі, що зумовлені її інформатизацією відносяться: значне збільшення обсягу інформації, що знаходиться у мережі Інтернет; створення різноманітних комп’ютерних навчальних програм та дистанційних курсів; створення педагогічних Інтернет-спільнот. Сучасні інформаційні й телекомунікаційні технології (ІКТ) використовуються в якості нового педагогічного інструмента, який дозволяє істотним чином підвищити ефективність психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів в економічному університеті.

В процесі психолого-педагогічної підготовки майбутні викладачі мають змогу опанувати знання та практичні вміння з педагогіки, психології та основ педагогічного менеджменту. У студентів формуються відповідні управлінські вміння, вміння оцінювати успішність спільної діяльності та рефлексивні вміння, які дозволять їм ефективно здійснювати управлінську діяльність, реалізувати відповідні управлінські функції та вирішувати професійні педагогічні завдання. Опанування теоретичними управлінськими знаннями та практичними вміннями забезпечує формування управлінської компетентності, яка сприяє ефективній організації навчально-пізнавального процесу для досягнення відповідних освітніх цілей.

Серед основних шляхів застосування інформаційних технологій у психолого-педагогічній підготовці майбутніх викладачів можна виокремити наступні: розробка та впровадження віртуальних підручників для вивчення повного курсу та посібників для ознайомлення з окремими темами; створення інформаційного середовища кафедри (програми-тренажери, словники, відео уроки, вебінари, довідники, методичні рекомендації), доступ до якого уможливлює процес дистанційної освіти та індивідуалізацію навчання; застосування інформаційно-комунікаційних технологій під час здійснення проективного і дослідницького навчання; використання засобів Інтернет з метою пошуку інформації, розробки програмно-методичного забезпечення кафедри, професійного і психологічного консультування.

Залучення інформаційних технологій, зокрема засобів мультимедіа в програми психолого-педагогічної підготовки є могутнім чинником збагачення інтелектуального, естетичного розвитку майбутніх викладачів, залучення їх до світу інформаційної культури. Виокремлення анімаційно-демонстраційних програм дає можливість наочно продемонструвати навчальний матеріал. Характерною особливістю мультимедійних навчальних програм є інтеграція в одному програмному продукті різноманітних видів інформації: тексти, таблиці, ілюстрації, мовний супровід, фрагменти відеофільмів, телекадри та анімація. Завдяки інтеграції традиційних та інноваційних форм подачі інформації та можливостей інтерактивного спілкування «людина-комп’ютер» мультимедійність створює психологічні умови ефективності засвоєння та запам’ятовування навчального матеріалу.

Отже, серед переваг застосування сучасних інформаційних технологій у процесі психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів можна виокремити наступні: стимулювання розвитку культурних і пізнавальних інтересів, аналітичних навичок за рахунок необхідності швидкого орієнтування у значних і різноманітних потоках інформації; ущільнення навчальної інформації; забезпечення зв'язку теорії з практикою; управління пізнавальною діяльністю та формування у студентів творчих якостей; організація проблемно-орієнтованих баз знань на основі реалізації структурно-функціональних предметних і міжпредметних зв'язків; забезпечення адекватного емоційного стану студентів; можливість створення реальної досліджуваної ситуації; формування загальної культури мислення; створення сприятливих умов для самореалізації особистості; формування і розвиток інформаційної культури і розв'язування завдань медіа-освіти.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТРЕНАЖЕРОВ В ДИСТАНЦИОННОМ ОБУЧЕНИИ

Балакирев А.С., Бадюл М.Ф., Цуркан А.В. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Достижение высокого уровня обучения – важнейшая задача каждого ВУЗа, и промышленного предприятия. Однако многие работодатели озадачены тем, что при обучении с отрывом от производства сотрудники неизбежно теряют практические навыки. Решением этой проблемы является дистанционное обучение. Использование технологий дистанционного обучения позволяет:

- проводить обучение большого количества человек;
- повысить качество обучения за счет современных средств, электронных библиотек и т.д.
- создать единую образовательную среду;
- снизить затраты на обучение (затраты на аренду помещений, и т. п.).

В процессе обучения любому курсу наступает момент, когда необходимо закрепить изученный теоретический материал выполнением практических действий. Ведущие центры дистанционного обучения предлагают в этих целях выполнять некоторый набор интерактивных лабораторных работ и обещают, что за процессом выполнения будет постоянно следить инструктор, который в любой момент по требованию пользователя даст ответ на любой вопрос либо прокомментирует его действия. В связи с этим возникает вопрос как, например, один инструктор сможет одновременно следить за работой нескольких пользователей, а если он не один то, сколько инструкторов понадобится и как распределить нагрузку между ними. На помощь может прийти компьютерный тренажер с интеллектуальным инструктором.

Компьютерные тренажеры незаменимы при внедрении новой техники и технологий, когда необходимо оперативно обучить или переобучить большое количество работников, при отработке практических навыков работы со сложной техникой и приборами, а также отработке действий в случае возникновения чрезвычайной ситуации. Применение тренажеров, воспроизводящих натурный объект эксплуатации, позволяет обучающемуся персоналу получить навыки эксплуатации и эффективного использования оборудования, что дает возможность в дальнейшем, в условиях нормальной эксплуатации избежать многих осложнений и аварийных ситуаций. Даже достаточно простые, с программной точки зрения, тренажеры показывают высокую эффективность при организации учебного процесса, с применением аппарата нечеткой логики и нейронных сетей.

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ

Бачинський В.В. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*)

Ідея безперервної освіти може бути реалізована в сучасних умовах, якщо і загальноосвітня, і вища школи зможуть ефективно вирішити завдання щодо передачі накопиченого досвіду молодому поколінню: навчити методам роботи з інформацією, методам створення нових знань, а найважливіше — методам підтримки необхідного рівня знань про світ, що розвивається. Тому кожному викладачеві для оволодіння процесами «викладання» і «навчання» бажано володіти трьома мовами: рідною мовою, мовою науки, мовою технології, розглядаючи їх як основи професійної діяльності.

Нові освітні технології супроводжують результати значних наукових досліджень. У сучасних системах освіти широкого поширення набули універсальні офісні прикладні програми і засоби інформаційних і комунікаційних технологій: текстові процесори, електронні таблиці, програми підготовки презентацій, системи управління базами даних, органайзери, графічні пакети і тому подібне

З появою комп'ютерних мереж та інших, аналогічних засобів – в освітньому процесі з’явилася можливість оперативно отримувати інформацію з будь-якої точки земної кулі.

З появою нових алгоритмів стиснення даних доступне для передачі по комп'ютерній мережі якість звуку істотно підвищилася і почала наближатися до якості звуку в звичайних телефонних мережах. Як наслідок, вельми активно розвинувся новий засіб комунікаційних технологій – Інтернет-телефонія. За допомогою спеціального устаткування і програмного забезпечення через Інтернет можна проводити аудіо і відеоконференції.

За допомогою мережевих засобів стає можливим широкий доступ до навчально-методичної і наукової інформації, організація оперативної консультаційної допомоги, моделювання науково-дослідної діяльності, проведення віртуальних учбових занять (семінарів, лекцій) в реальному режимі часу.

Одними з таких технологій є відеозаписи і телебачення. Відеозаписи і відповідні засоби дозволяють величезній кількості студентів прослуховувати лекції кращих викладачів. Відеозаписи з лекціями можуть бути використані як в спеціальних аудиторіях, так і в домашніх умовах.

ПОДГОТОВКА МЛАДШИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ОККТ ОГЭУ С ПОМОЩЬЮ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТРЕНАЖЕРНЫХ КОМПЛЕКСОВ

Белинский Э.Э., Роздайбеда В.А., Тимошевский А.В. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Анализ современного состояния компьютерных тренажерных комплексов (КТК) для радио, электромеханических, химико-технологических производств показал, что на сегодняшний день существует мало отечественных комплексов для обучения оперативно-технического персонала эффективному управлению технологическими процессами (ТП). Внедрение зарубежных аналогов требует капиталовложений в условиях финансового кризиса. Актуальна разработка современных КТК АСУТП.

КТК должны обеспечивать углубленный тренинг операторов сложных ТП, давая практический опыт оперирования в разнообразных ситуациях, включая: экстремальные и потенциально опасные ТУ при различных производительностях установок и свойствах сырья; нарушения технологических режимов (ТР) и сбои в работе оборудования; плановые и аварийные остановы; переходы на новые ТР.

Алгоритмически разработан КТК для подготовки оперативно-технического персонала и студентов с использованием лицензионной SCADA-системы InTouch и других компонентов Wonderware Development Studio.

КТК представляет собой программно-аппаратный комплекс для формирования и закрепления профессиональных навыков и умений с использованием имитационного моделирования процесса, воспроизведения реального операторского интерфейса и методической поддержки обучения. КТК будет функционировать на базе клиент-серверной архитектуры, обеспечивающей надежность и отказоустойчивость в работе. КТК включает: базу данных параметров ТП, математическую модель ТП и ТР, базу знаний нештатных ТР и ситуаций, сценарии обучения, систему контроля и оценки знаний, АРМ обучаемого, АРМ инструктора, сервер обработки данных.

АРМ имеет набор динамических мнемосхем, таблиц значений входных и выходных параметров, графики динамики изменения значений необходимых параметров, элементы управления. Обучаемые проходят тренинг на клиентских АРМ независимо друг от друга, при этом инструктор получает информацию о процессе обучения всех подключенных обучаемых.

АРМ инструктора, инсталлированный на сервере, содержит информацию о состоянии объекта и действиях обучаемых. В интерфейсе инструктора имеются средства сигнализации, графического отображения информации, анализ и оценка действий обучаемых и запись результатов в протокол обучения. С рабочего места инструктора можно запускать отдельные сценарии обучения.

О НЕОБХОДИМОСТИ ЛАБОРАТОРНЫХ ИССЛЕДОВАНИЙ ПРИ ПОСТРОЕНИИ МОДЕЛИ ЭНЕРГОСБЕРЕЖЕНИЯ

Беспалова А.В., Дашковская О.П., Кныш А.И. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

При создании корректной модели энергосбережения частично задействуются величины, поведение которых может найти правильное отражение лишь при натурном исследовании. В части случаев, например при рпсчете непроизводственных расходов энергоносителей на стройплощадках, приходится обращаться либо к фото-, видеофиксации или к хронометрическому анализу. В таких случаях прибегают к использованию электронных симуляторов. Но в сложившейся ситуации, как приобретение приборов так и их обслуживание требуют, значительных капиталовложений, несоизмеримых с прогнозируемой точностью. Следовательно, часть ресурсов может определяться традиционными коэффициентными методами по известным из «Охраны труда» методикам и привлечением штатных оборудования и программного обеспечения. Аналогично должны быть откорректированы расходы топливно-энергетических ресурсов, обусловленных транспортными и технологическими нуждами. В процессе построения энергетической модели проявится расчетная невязка, степень весомости которой адресно отразит как потенциал, так и группы скрытых факторов, подлежащий детальному анализу на этапе организации работ. Детально отобразится и критический расход энергоресурсов, проявится потенциал энергосбережения. Однако, подтвердить последний возможно с установленной точностью на этапе мониторинга основных работ и работ по перемещению и транспортировке грузов. Диаграмма перемещения подтвердит правильность составления соответствующего графика организации работ. При проведении исследований следует математически обозначить расходы средств АСУ, оргтехники и пр. Ранее установлено, что действующие расходы энергоресурсов данной группы существенно зависит от климатических условий. В наиболее холодные зимние и наиболее жаркие летние дни колебания достигают от 15% до 40% относительно средней дневной температуры 15-18º.

Приведенная система реализуется при разработке РГР при изучении курса «Организация энергосбережения в строительстве» на учебном компьютерном оборудовании. Серьезной проблемой является лишь этап мониторинга. Но в учебных целях он может быть задан условно. Условно можно также подобрать наиболее значимые факторы расхода ресурсов: температуру и влажность окружающей среды, продолжительность санации и светового дня.

ПРО ПОЕТАПНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МЕТОДОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ГРАФІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Бредньова В.П., Бредньов А.М. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м Одеса, Україна***)**

Однією із складових компетенції архітектора або інженера будь-якого напряму є володіння мовою графічної культури – це міжнародна технічна мова спілкування, вона досить наочна та лаконічна. Важливим елементом керування якістю підготовки фахівців є впровадження системи іноваційних методів в освітній процес. Поняття «інноваційна діяльність» стосовно до системи освіти, по-перше, означає розробку нового змісту та нових підходів до методології навчання. Сучасні вчені вважають, що традиційна система навчання дещо відстає від потреб суспільства, внаслідок чого стає реальним реформувати систему освіти на основі широкого поетапного використання інформаційних та комунікативних технологій, при якому вибір професійних електронних освітніх ресурсів досить різноманітний

Наприкінці 70-х років XX ст. в освітніх програмах вищих та середніх технічних навчальних закладах дисципліна «Креслення» була перейменована в «Інженерну графіку», до змісту якої поряд з нарисною геометрією та кресленням ввійшла комп'ютерна графіка, яка в цілому є основою для вивчення інших загально інженерних і професіональних дисциплін. Сучасні інформаційні технології у вигляді автоматизованих графічних систем формування конструкторської документації дозволяють відмовитись від традиційної техніки створення проектної документації за допомогою циркуля і лінейки. Активні методи навчання мотивують студентів до практичної та творчої діяльності – це способи взаємнопов'язаної діятельності викладача і студента. Іноваційні методики характеризуються новим стилем організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, що змінюють як способи презентації та засвоєння знань, так і тип оволодіння ними. Головна мета таких методик — активізувати, оптимізувати та інтенсифікувати процес навчання за умовою диференційного підходу до кожного студента. Принциповим, на наш погляд, є упровадження в навчальний процес комп'ютера, тому що інтерактивність сприяє розвитку активної форми навчання та підвищує зацікавленість до вивчення графічних дисциплін.

Таким чином, зберігаючи традиції як цінність, необхідно визнати, що на сучасному етапі якісних змін в методології та технології освіти, саме іновації диктують відбір та збереження традицій

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З ІНОЗЕМНИХ МОВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Вертегел В.Л. *(Запорізький національний університет, м.Запоріжжя, Україна)*

На сьогодні використання інформаційних технологій в освітньому процесі може виступати запорукою його ефективності та засобом підвищення мотивації тих, хто навчається.

Особливо ефективним є використання потенціалу інформаційних технологій для організації самостійної роботи з іноземних мов. Наприклад, використовуючи Internet, студенти мають можливість дібрати актуальний матеріал будь-якого змісту для читання та аудіювання (тексти, статті, електронні варіанти газет країни, мова якої вивчається, фільми, пісенні твори мовою оригіналу), з подальшою переробкою лексичного та граматичного матеріалу. Ще одним позитивним моментом використання інформаційних ресурсів є отримання візуального супроводу в ході ознайомлення з новим матеріалом, повторення вже вивченого та виконання творчих завдань. Також викладач може запропонувати студентам адреси сайтів, на яких вони можуть отримати додаткову інформацію з теми мовою оригіналу, автентичний спеціалізований теоретичний матеріал. Для відпрацювання граматичних навичок студенти з різним рівнем володіння іноземною мовою можуть скористатися інформацією з сайтів, котрі безкоштовно пропонують зразки граматичних тестів з можливістю перевірити правильність обраних варіантів.

Робота з інформаційними ресурсами при підготовці до занять та пошуку додаткового матеріалу викладачем теж має певні переваги – інформація здебільшого безкоштовна, хоча й потребує значних інтелектуальних, творчих та часових витрат. З одного боку, використання інформаційних ресурсів дає простір для творчості студентів, а з іншого, матеріал часто є розрізненим і таким, що вимагає додаткових зусиль із систематизації завдань, організації контролю, оцінювання та управління навчальною діяльністю.

Отже, інформаційні технології надають нам багато можливостей їх використання у самостійній роботі студентів під час вивчення іноземних мов. Інформатизація освіти та залучення новітніх комунікаційних технологій сприяє оптимізації навчального процесу у вищій школі, надає можливість пошуку і впровадження нових організаційних форм навчання, підвищує мотивацію тих, хто навчається.

СОВРЕМЕННЫЕ МЕТОДЫ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ

Гара А.А., Гара Ан.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Методы самостоятельной работы получили значительное развитие на базе современных информационных технологий. Если в традиционной образовательной системе самостоятельная работа проводилась путем чтения книг, то новые технологии привели к развитию множества таких методов, при которых обучаемый взаимодействует с образовательными ресурсами при минимальном участии преподавателя и других обучаемых.

При самостоятельной работе на базе современных технологий характерен мультимедиа подход, при котором образовательные ресурсы разрабатываются на базе множества разнообразных средств: печатные материалы, аудио- и видео материалы, компьютерные обучающие программы, интерактивные базы данных, другие учебные материалы, доставляемые по компьютерным сетям.

Особое значение в новой образовательной системе имеют материалы для самостоятельной работы, доставляемые по компьютерным сетям. Так, в интерактивных базах данных систематизируются массивы данных, которые могут быть доступны через опосредованные компьютером коммуникации.

Предоставление доступа к таким внешним базам данных с целями самообучения является наиболее простым и часто применяемым, но не единственным способом их использования в учебном процессе. На основе этих внешних баз данных могут разрабатываться локальные базы данных, ориентированные на их использование как студентами, так и преподавателями.

Все чаще в качестве источников информации при самостоятельной работе используются интерактивные журналы, которые представляют собой периодические издания, распространяющиеся среди подписчиков через компьютерные сети. Студенты часто подписываются на интерактивные журналы с целью использования их как неотъемлемой части курса или как дополнения к работе.

Компьютерные обучающие программы представляют собой программное обеспечение, которое играет особую роль в современном образовании, поскольку может использоваться для самообучения на удаленном компьютере через компьютерную сеть. Студенты могут получить также доступ к прикладным программам в удаленных библиотеках программных продуктов. Такие прикладные программы доступны на целом ряде главных компьютеров. Internet обеспечивает стандартизованный протокол пересылки файлов (FTP - file transfer protocol), позволяющий получить копии прикладных программных средств, а основной функцией многочисленных и популярных BBS (систем досок объявлений) является обмен программными средствами.

РОЛЬ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАСВОЄННІ КУРСУ ФІЗИКИ

Герасимов О.І., Кисіль О.В. *(Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна)*

Бурхливий розвиток у світі комп'ютерної техніки та інформаційних технологій в значній мірі сприяє реорганізації системи освіти. Істотні зміни в програмах багатьох дисциплін змушують шукати нові методики викладання навчального матеріалу. Одним з найбільш поширених підходів є моделювання і демонстрація на екрані дисплея явищ і процесів, недоступних для введення з технічних обставин або з міркувань безпеки.

Так як останнім часом у ВНЗ стало з'являтися обладнання, призначене для комп'ютеризації реального фізичного експерименту, то в цьому випадку комп'ютер виконує функції реєстрації результатів вимірювань, їх зберігання та обробки і наочного представлення на екрані монітора, у тому числі, в реальному часі. Такий експеримент є надзвичайно важливим у плані розвитку ролі фізичного експерименту в освіті, оскільки відкривається можливість автоматизації процесів вимірювань і обробки результатів, отримання якісно нових результатів при дослідженні швидких процесів і часових залежностей.

Іншим застосуванням комп'ютера є рішення фізичних завдань. До навчального матеріалу таких завдань повинні пред'являтися певні психолого-педагогічні та дидактичні вимоги. При їх вирішенні потрібно спиратися на наявні знання з фізики, математики та інформатики. На прикладі цих задач можна показувати переваги їх вирішення за допомогою комп'ютера. Серед завдань можуть бути такі завдання, які дозволяють розрахувати реальну фізичну модель.

Також важливим застосуванням комп’ютера – є виконання лабораторних робіт в університетах, де фізика не є профілюючою дисципліною. Інтерфейс кожної лабораторної роботи продуманий так, щоб студент, навіть мало знайомий з ЕОМ, міг виконати завдання без сторонньої допомоги. Цей напрямок сьогодні дуже актуальний, так як комп'ютеризація шкіл і вузів помітно випереджає оснащення їх фізичними лабораторіями.

Використання мультимедійної техніки дозволяє більш наочно читати курсі лекцій. Так як, є можливість супроводжувати текстовий матеріал графічними і відео демонстраціями, показувати експерименти. Це набагато покращує засвоєння матеріалу студентами, так як, в них є можливість не тільки теоретично, а й візуально ознайомитись з тією чи іншою темою.

ПРИМИНЕНИЕ ЗАРУБЕЖНОГО ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ НА КАФЕДРЕ ТГС

Горобец Д.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В современном мире компьютер является неотъемлемой частью развитого общества. Сегодня без компьютерных технологий не может обойтись ни одна отрасль. Компьютерные программы позволяют упростить выполнение многих задач, что значительно повышает скорость и качество выполняемой работы. Программное обеспечение развивается довольно интенсивно, предлагаются новые программы, выходят обновления предыдущих версий, что в значительной мере добавляет возможностей и функциональных действий.

В прошлом году для улучшения качества обучения на кафедре ТГС института ИИЭС был создан межкафедральный компьютерный класс. Для программного обеспечения данного класса был заключен договор с Нидерландской фирмой Stabicad согласно которого компанией была предоставлена программа для проектирования и лицензионные ключи. Представителем фирмы Карлом Фресеном был проведен краткий обучающий курс персонала кафедры.

В этом году компания Stabicad предоставила для кафедры обновленную версию данной программы и лицензионные ключи к ней. В обновленной версии появились дополнительные возможности такие как: проектирование внутренних сетей в 2D и, при необходимости, автоматический перевод их в 3D, также расширился диапазон блоков оборудования.

С данной программой были ознакомлены студенты четвертых-пятых курсов направления «Теплогазоснабжение и вентиляция» - многих студентов данная программа заинтересовала. В связи с этим для желающих был разработан и проведен краткий обучающий курс. Сложность изучения данной программы заключается в языковом барьере, так как данный программный продукт работает на основе использования английского и голландского языка.

Для решения этой задачи было принято решение перевести мануалы на русский язык, что в данный момент уже выполнено. Данное решение при наличии начальных навыков позволяет изучить программу самостоятельно. В дальнейшем планируется внедрение предложенного программного обеспечения в основной обучающий процесс для выполнения курсового проектирования, что позволит, студентом одновременно изучать основную специальность и приобретать навыки компьютерного проектирования используя новейшее программное обеспечение.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТЕРМИНАЛЬНОЙ АРХИТЕКТУРЫ В КОМПЬЮТЕРНЫХ КЛАССАХ

Грачёв И.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Терминальная архитектура информационной системы компьютерного класса предусматривает размещение всех пользовательских приложений и данных на центральном сервере или серверах.

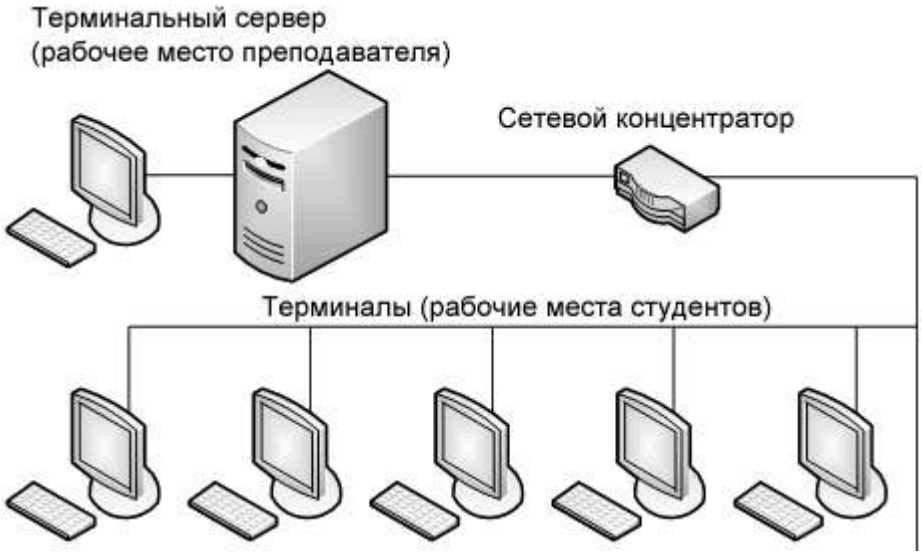

В качестве сервера может служить обычный компьютер средней комплектации, который одновременно может быть рабочим местом преподавателя. Рабочие места пользователей, в данном случае студентов, оборудуются терминальными (тонкими) клиентами, которые переносят большую часть задач по обработке информации на сервер, а также клавиатурами и мышками. Все приложения выполняются на сервере – клиенту по сети передаются только данные об обновлении экрана, а от клиента к серверу нажатия клавиш и перемещения мыши.

Тонкий (терминальный) клиент в компьютерных технологиях – это недорогое и простое специализированное устройство небольшого размера, в котором нет процессора, производящего вычисления, жесткого диска, DVD-привода и вентиляторов, необходимых персональному компьютеру.

Использование терминальной архитектуры дает следующие преимущества перед применением отдельных рабочих станций, т.е. компьютеров:

1. Рабочие станции (компьютеры) в компьютерных классах загружены на 10-30% от своих возможностей, например, объем жесткого диска современного компьютера составляет минимум 160-200 Гб, в то же время для комфортной работы операционной системы, и хранения информации студентов необходимо 10 - 40Гб. Загруженность современного процессора при работе с офисными пакетами, также составляет около 10-15%. Для комплектации компьютерного класса, требуется 10-15 компьютеров соответственно 10-15 жестких дисков. При использовании терминальной архитектуры необходимо 1-2 компьютера, соответственно 1-2 жестких диска и столько же процессоров.

2. Тонкие клиенты из-за отсутствия в них механических частей (жестких дисков, вентиляторов) более надежны в использовании, и являются абсолютно бесшумными.

3. В отличие от компьютеров тонкие клиенты не нуждаются в модернизации, в случае нехватки вычислительной мощности необходимо модернизировать только один компьютер, служащий сервером.

4. Срок службы терминальных клиентов больше, чем у персональных компьютеров.

5. Стоимость тонких клиентов меньше стоимости компьютеров, либо сопоставима со стоимостью компьютеров начального уровня.

6. При использовании терминальных клиентов существенно облегчается администрирование, тратится намного меньше времени на обслуживание компьютерного класса. Всё программное обеспечение в случае оснащения компьютерного класса тонкими клиентами устанавливается на один компьютер, служащий сервером.

7. Экономия на установке лицензионного антивирусного программного обеспечения.

8. Существенная экономия на потребляемой электроэнергии – мощность блока питания терминала 5-20 Вт, ПК - от 200 Вт.

Тонкими клиентами рекомендуется оснащать учебные компьютерные классы, которые будут использоваться только для вычислительных целей, не требующих повышенных требований к видеосистеме компьютеров. Например, в тех классах, где будут использоваться такие пакеты ПО как MS Office, Open Office, 1С, а так же специализированные программы по составлению смет, расчёту конструкций и т.д.

Кроме компьютерных классов терминальную архитектуру можно использовать и в других подразделениях, например, в библиотеках, бухгалтерии, и пр.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ ОБУЧАЮЩИХ СИСТЕМ

Десятский В.В., Кошельник Е.Л., Горовенко В.И. *(Одесский национальный медицинский университет. г. Одесса. Украина)*

Использование интерактивных обучающих систем делает изучение материала наиболее доступным и наглядным. Самые прогрессивные методики все чаще используют компьютерные технологии. Это облегчает понимание динамических процессов, а так же делает более доступным усвоение больших объемов нового материала путем удобной систематизации этих знаний. Объяснение становится более наглядным, кроме того, часто используется индивидуальная работа с обучающей программой, это позволяет уделить больше внимания тем моментам, которые непонятны для конкретного человека. Лекции, построенные с применением компьютерных технологий, имеют особое свойство. Они рассчитаны на работу нескольких органов чувств, усиливающих восприятие и запоминание материала: наглядность сопровождается визуальным запоминанием, пояснения лектора воздействуют на слуховой анализатор, а при нацеливании студента преподавателем на запись увиденного приводит в работу тактильную чувствительность. Они имеют целью вызвать и оптимизировать мыслительный процесс у студентов, способствуют генерации идей и рано или поздно завершаются научной работой. Особенностью нашего предмета является соединение очень разных областей знаний медицины. Это предполагает большое количество практических занятий, знакомство с большим объемом очень сложных объектов. Чтобы понять человеческое тело, его обязательно необходимо видеть. Существуют большие трудности с работой на биологическом материале, его часто просто не достать. Представить объемную картину без использования трупного материала можно было только с помощью макетов из папье-маше, гипса и, позже, пластика. Но макеты все еще оставались неподвижными. Реальный прорыв в изучении морфологии стал возможен лишь в начале XXI с повсеместным внедрением 3D технологий. Именно они позволяют полностью отказаться от дорогостоящего и уже неэтичного использования законсервированных человеческих трупов. Применение компьютерной анимации хотя бы частично заменяет сложно реализуемую потребность работать с биологическим материалом. Кроме того, для молодого специалиста на сегодняшний день владение прикладными компьютерными программами - это обязательный навык. Использование прогрессивных технологий в обучении стимулирует его учиться пользоваться этими инструментами. Привлечение студентов к созданию подобных программ

не только нарабатывает интересный материал, но и очень улучшает знания по заданной теме. Кроме трудоемкого 3D моделирования, улучшить качество преподавания можно и переработав привычные всем иллюстрированные атласы. Они, как правило, устанавливаются на мобильное устройство или ноутбук, которые есть почти у всех студентов. Электронные учебники с внедренными гиперссылками позволяют мгновенно переходить к нужным разделам, увеличивать и сворачивать необходимые иллюстрации, таблицы и диаграммы. Наиболее популярной подобной программой для личного пользования является приложение Netter´s Anatomy 1.0 для популярных у студентов iPhone или iPod Touch. Для работы на ноутбуках или в компьютерных классах удобна Netter Interactive Atlas Of Human Anatomy 3.0. Еще одним удобным инструментом в изучении предмета являются компьютерные тесты по пройденному материалу. С их помощью студенты могут самостоятельно оценить свои знания и мгновенно получить результат, не отвлекая преподавателя. Множество тестов можно найти в интернете на сайтах кафедр топографической анатомии и оперативной хирургии различных медицинских университетов, в том числе и на английском языке. Так же делают более интересным изложение материала лекции в виде презентаций. Во-первых, слайды видны и понятны всем. Во-вторых, во время лекции не возможно быстро нарисовать понятную схему или иллюстрацию на меловой доске, а сделать их заранее не реально. С этим очень легко справляются меняющиеся слайды презентаций. Наиболее простой и популярной программой для создания презентации является Power Point. Подобный стиль преподавания используется в западных странах, и, особенно, в университетах США. И на нашей кафедре мы активно внедряем в образовательный процесс виртуальные программы и симуляционные системы и муляжи, целью применения которых является закрепление теоретических знаний отработкой практических навыков и умений выполнения базовых оперативных вмешательств. Необходимо учитывать, что применение в обучении операционных манипуляторов не отменяет, а наоборот увеличивает роль подготовки учащегося на препарате и трупе для создания у него системного представления о хирургической (топографической) анатомии человека в целом и ее клиническом применении. При преподавании топографической анатомии и оперативной хирургии обычно используются классические методы обучения практическим навыкам. Внедрение и использование современных достижений медицинской науки требует постоянной работы по эффективному сочетанию классических форм преподавания с новыми подходами к обучению будущих врачей.

РОЗВИТОК У СТУДЕНТІВ НАВИЧОК ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Диханов С.М., Чухрій Ю.П. *(Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

Освітнє середовище , у якому здійснюються освітні інформаційні технології, визначають працюючі з ним компоненти :

- технічні (вид використовуваних комп'ютерної техніки та засобів зв'язку);
- програмно-технічні (програмні засоби підтримки реалізованої технології навчання);
- організаційно-методичні (інструкції студентам і викладачам , організація навчального процесу).

Необхідно розрізняти «навички користування інформаційними технологіями» і «навички поводження з інформацією».

Навички користування інформаційними технологіями включають :

- базові навички (використання клавіатури , миші , принтера , операції з файлами і дисками) ;
- володіння стандартним програмним забезпеченням (обробка текстів, створення таблиць , баз даних тощо);
- використання мережевих додатків (електронної пошти , Інтернету).

Навички поводження з інформацією, включають володіння джерелами інформації , критеріями оцінки , способами пошуку , техніками маніпулювання і способами презентації .

Можна виділити такі основні типи інформаційних навичок.

- Здатність усвідомлювати потребу в інформації та визначати, яким чином можна заповнити «прогалину» в інформації .
- Здатність конструювати стратегії виявлення інформації.
- Здатність виявляти і отримувати доступ до інформації.
- Здатність порівнювати і оцінювати інформацію, отриману з різних джерел.
- Здатність організовувати , застосовувати і передавати інформацію іншим способами , відповідними до актуальної ситуації.
- Здатність синтезувати і збирати існуючу інформацію , створюючи на її основі нове знання.

Отже, починаючі з першого курсу, необхідно послідовно із наступним зростанням рівня вимог, уводити студента у інформаційне середовище, віддаючи перевагу сучасним інтерактивним технологіям (лекції-презентації, електронної пошти, Skype, веб сайта кафедри тощо).

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Дяченко В.І., Ключник С.О., Трушков Г.В. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Інформаційні технології базуються на наступних технічних досягненнях: нових засобах накопичування і перетворення інформації **(**сканери, флеш-накопичувачі, системи зчитування біометричної інформації, магнітні та лазерні диски і т.п.); засобах фізичного відображення інформації **(**різноманітні дисплеї, акустичні прилади аналогової та цифрової дії, маніпулятори, імітатори, прилади створення віртуальної реальності; системах дистанційної передачі інформації (локальні обчислювальні мережі, мережі передачі даних, телефонна мережа, радіозв'язок, супутниковий зв'язок та ін.); автоматизованої обробки, передачі і збереження інформації за допомогою комп'ютера по заданих алгоритмах.

Природно, що інформаційні технології будуються на сполученні апаратних засобів, програмних засобів і творчої думки творців як цих засобів, так і комп'ютерних технологій. Постійний розвиток індустрії комп'ютерної техніки й інших технічних засобів інформатизації за короткий час перетворився в один з визначальних факторів науково-технічного прогресу в галузі інформаційної підтримки освітніх систем. Розробка нового програмного забезпечення вимагає створення все більш удосконалених апаратних (технічних) засобів, що, у свою чергу, стимулює розробку нових високопродуктивних та економічних технологічних процесів для виробництва технічних засобів інформатизації освіти.

Сучасні засоби інформатизації навчального процесу ВНЗ уявляють собою інформаційно-обчислювальний комплекс, що складається з хмароподібної інформаційної мережі з виходом на персональний комп'ютер з розвинутою системою додаткових та периферійних пристроїв. Їх активне впровадження до навчально-виховного процесу ВНЗ дозволить значно підвищити його якість, ефективність, надійність і відкриває принципово нові можливості для створення інноваційних педагогічних технологій.

Особливої уваги заслуговують засоби віртуалізації простору професійної діяльності і відповідної тренажної техніки. Їх використання не тільки суттєво знижує фінансові та матеріальні витрати в навчанні майбутніх фахівців але і суттєво підвищує мобільність навчального процесу.

АКТУАЛЬНОСТЬ ВНЕДРЕНИЯ СТАНДАРТОВ IAAO В УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС

Евдокимова О.М. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

На сегодняшний момент государство на законодательном уровне закрепило определение оценочной стоимости в целях налогообложения при совершении сделок купли-продажи недвижимости как обязательное. Это обусловливает необходимость разработки методологии процедуры автоматизированной оценки с целью определения оценочной стоимости объекта на базе его рыночной стоимости.

В международной практике оценки для налогообложения недвижимости и сделок с ней широко используются модели и методы массовой оценки. Применение методов массовой оценки регламентируется рядом международных стандартов оценки, американскими и европейскими стандартами оценки. Особенно следует отметить 16 стандартов международной ассоциации налоговых оценщиков – International Association of Assessing Officers (IAAO), определяющих процедуру проведения массовой оценки.

По определению, сформулированному в стандартах IAAO, а именно в «Standard on Mass Appraisal of Real Property» (Approved April 2013) и «Standard on Automated Valuation Models, 2003 (AVMs)», массовая оценка представляет собой процесс оценки группы объектов на определённую дату с использованием баз данных мониторинга рынка недвижимости, стандартов представления данных, статистических процедур обработки данных. При этом одним из основных требований, предъявляемых к моделям массовой оценки, является то, что они должны адекватно отражать рынок конкретного сегмента недвижимости в конкретном регионе.

Компьютеризированная массовая оценка (Computer-assisted mass appraisal) как область научно-практической деятельности применима в учебном процессе при изучении такой дисциплины как потенциал предприятия: формирование и оценка, а именно теоретических основ оценки потенциала предприятия и методологии оценки недвижимого имущества при рассмотрении основных подходов (затратного, сравнительного и доходного) к оценки имущества. Внедрение стандартов IAAO в учебный процесс позволит использовать методы математико-статистического анализа баз данных, автоматизировать процедуру

как массовой, так и индивидуальной оценки и тем самым минимизировать влияние субъективного фактора на конечный результат оценки.

Задачей массовой оценки является эффективная оценка объектов недвижимости для определения их рыночной стоимости в различных сегментах недвижимости в целях налогообложения. Каждый из подходов оценки представляет собой процедуру использования модели рыночного ценообразования в определенном сегменте недвижимости, устанавливает связь между наиболее вероятной ценой объекта на рынке, ценами аналогов и ценообразующими факторами. Успешное применение методов компьютерного и математического моделирования в массовой оценке позволяет развить методологию и индивидуальной оценки недвижимости, и использовать Computer-assisted mass appraisal как мощный инструмент для корректного проведения индивидуальной оценки. Оба подхода к оценке основаны на одних и тех же экономических принципах, но различаются целями, задачами и техникой выполнения оценки. Проблема информационного обеспечения при проведении оценочных процедур, является одной из самых актуальных и наиболее болезненных. Достоверность и надёжность результирующей оценки не может быть обеспечена без адекватной рыночной информации. На этом бесспорном факте отмечают как отечественные, так и международные стандарты оценки.

Анализируя и изучая рынок недвижимости необходимо использовать пространственно-распределённую информацию, которая интегрирует широкий набор данных, хранящихся в электронных таблицах и других видах документов и форматах данных.

Моделирование рыночного ценообразования базируется на построении линейных (аддитивных) или мультипликативных адаптивных зависимостей соответствующего типа путём статистического анализа выборки большого массива баз данных рынка с применением математического аппарата корреляционно-регрессионного анализа и метода сечений как одного из вариантов кластерного анализа с последующей верификацией и калибровкой построенной модели.

Таким образом, автоматизированная оценка базируется на специальных приёмах и методах массовой и индивидуальной оценки, применима в учебном процессе при изучении такой дисциплины как потенциал предприятия: формирование и оценка.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРОЦЕССА ОБУЧЕНИЯ С ПОМОЩЬЮ СОВРЕМЕННЫХ ИНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГИЙ

Егорова Л.М. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

В современном мире новые интернет-технологии не только меняют окружающую нас жизнь, но и активно влияют на формы и содержание образования. Такие технологии позволяют заинтересовать студентов, интенсифицировать процесс изучения учебного материала, а также улучшают качество обучения и изучения

Для организации такой поддержки нами создан дистанционный курс «Загальна хімія» в условиях Интернет-среды. В основе создания и сопровождения нашего курса лежит свободно распространяемая система построения образовательного контента Moodle. Данный программный продукт построен в соответствии со стандартами информационных обучающих систем. Так, программное обеспечение Moodle является: интероперабельным, адаптивным, долговечным, экономически доступным.

В системе Moodle существует 3 типа форматов курсов: форум, структура (учебные модули без привязки к календарю), календарь (учебные модули с привязкой к календарю). При создании своего дистанционного курса мы выбрали календарь, что очень удобно сочетается с рабочим планом и рабочей программой по дисциплине «Химия». Курс может содержать произвольное количество интерактивных элементов курса. В дистанционном курсе «Загальна хімія » к таким элементам относятся: **wiki**, который позволяет создавать документ несколькими людьми сразу с помощью простого языка разметки прямо в окне браузера, то есть с его помощью учащиеся могут работать вместе, добавляя, расширяя и изменяя содержимое; **глоссарий,** с помощью него создается основной словарь понятий, используемых программой, а также словарь основных терминов каждой лекции; **задания** позволяют преподавателю ставить задачу; **тесты,** этот элемент позволяет создать набор тестовых вопросов. Вопросы могут быть в закрытой форме (множественный выбор), с выбором верно/не верно, на соответствие, предполагать короткий текстовый ответ, а также числовой или вычисляемый. Все вопросы хранятся в базе данных.

Все перечисленные преимущества дистанционного обучения помогают решить одну из основных задач современного образования – формирование у обучаемых коммуникативной компетенции.

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Жеребкова Н.О. *(Вінницький коледж будівництва і архітектури КНУБА, м. Вінниця, Україна)*

Нові інформаційні технології в освіті. Роль засобів нових інформаційних технологій в освіті. Прискорення науково - технічного прогресу, засноване на впровадженні у виробництво гнучких автоматизованих систем, мікропроцесорних засобів і пристроїв програмного управління, роботів і обробних центрів, поставило перед сучасною педагогічною наукою важливе завдання - виховати та підготувати підростаюче покоління, здатне активно включитися в якісно новий етап розвитку сучасного суспільства, пов'язаний з інформатизацією.

Інформаційні технології в освіті

Розвиток інформаційних технологій, повсюдне використання інформаційних ресурсів, що є продуктом інтелектуальної діяльності найбільш кваліфікованої частини працездатного населення суспільства, визначає необхідність підготовки в підростаючому поколінні творчо активного резерву. Особливої уваги заслуговує опис унікальних можливостей засобів нових інформаційних технологій, реалізація яких створює передумови для небувалої в історії педагогіки інтенсифікації освітнього процесу, а також створення методик, орієнтованих на розвиток особистості учня. Перерахуємо ці можливості:

Негайний зворотний зв'язок між користувачем і засобами нових інформаційних технологій;

Реєстрація, збір, накопичення, зберігання, обробка інформації про досліджувані об'єкти, явища, процеси, в тому числі такі які реально протікають, і передача досить великих обсягів інформації, представленої в різних формах;

Інтерактивний діалог - взаємодія користувача з програмною (програмно-апаратною) системою, що характеризується на відміну від діалогового, який передбачає обмін текстовими командами (запитами) і відповідями (запрошеннями), реалізацією більш розвинених засобів ведення діалогу (наприклад, можливість задавати питання в довільній формі, з використанням "ключового" слова, у формі з обмеженим набором символів); при цьому забезпечується можливість вибору варіантів змісту навчального матеріалу, режиму роботи;

Розвиток особистості учня, підготовка індивіда до комфортного життя в умовах інформаційного суспільства

Розвиток мислення, (наприклад, наочно-дієвого, наочно-образного, інтуїтивного, творчого, теоретичного видів мислення);

Естетичне виховання (наприклад, за рахунок використання можливостей комп'ютерної графіки, технології Мультимедіа);

Розвиток умінь здійснювати експериментально-дослідницьку діяльність Реалізація соціального замовлення, обумовленого інформатизацією сучасного суспільства

Забезпечення спонукальних мотивів (стимулів), що обумовлюють активізацію пізнавальної діяльності (наприклад, за рахунок комп'ютерної візуалізації навчальної інформації, вкраплення ігрових ситуацій, можливості управління, вибору режиму навчальної діяльності);

Нові інформаційні технології в освіті

Напрями впровадження засобів нових інформаційних технологій в освіту

Засоби нових інформаційних технологій можуть бути використані в якості:

1) Засобу навчання, що удосконалює процес викладання, підвищує його ефективність і якість.

2) Інструменту пізнання навколишньої дійсності і самопізнання.

3) Засобу розвитку особистості учня.

4) Об'єкту вивчення (наприклад, в рамках освоєння курсу інформатики).

5) Засобу інформаційно-методичного забезпечення і управління навчально-виховним процесом. навчальними закладами, системою навчальних закладів.

6) Засобе комунікацій (наприклад, на базі асинхронноuj телекомунікаційного зв'язку) з метою поширення передових педагогічних технологій.

7) Засоби автоматизації процесів контролю, корекції результатів навчальної діяльності, комп'ютерного педагогічного тестування і психодіагностики.

8) Засобе автоматизації процесів обробки результатів експерименту (лабораторного, демонстраційного) і управління навчальним обладнанням.

9) Засобу організації інтелектуального дозвілля, розвиваючих ігор.

Інформаційне середовище

У сучасному цивілізованому суспільстві етапу інформатизації всі його члени, незалежно від їх суспільного становища, використовують інформацію і знання у своїй діяльності, вирішуючи безперервно виникаючі перед ними завдання. При цьому постійно збільшуючися запаси знань, досвіду, весь інтелектуальний потенціал суспільства, який зосереджений в книгах, патентах, журналах, звітах, ідеях, активно, на сучасному технічному рівні бере участь у повсякденній виробничій, науковій, освітній та інших видах діяльності людей. Цінність інформації та питома вага інформаційних послуг в житті сучасного суспільства різко зросла.

ВНЕДРЕНИЕ ИМИТАЦИОННЫХ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТРЕНАЖЕРНЫХ КОМПЛЕКСОВ В УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС

Зотова Ю.В., Осипенко Д.С., Осипенко Т.С. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Дальнейшее повышение эффективности применения информационных технологий (ИТ) высшего образования связано с совершенствованием методов и средств управления процессом обучения. Одним из эффективных подходов в построении схем управления обучением является применение имитационных интеллектуальных средств адаптации с целью индивидуализации процесса обучения. Однако специфика процесса обучения определяет необходимость получения экспертной информации различного рода. Актуальным является вопрос разработки автоматизированных систем получения дополнительной информации для систем управления процессом обучения из-за достаточно высокой неопределенности, трудности извлечения и структурирования знаний и субъективизма объекта обучения.

При разработке и практическом применении модели процесса обучения необходимо адекватное отражение в структурной модели плана обучения взаимосвязей между учебными дисциплинами их интеграция и определение вариантов достижимости целей обучения, с учетом аксиом кредитно-модульной системы обучения.

Для украинских предприятий на данный момент актуальной является проблема эффективного управления. Успех каждой организации зависит от ее способности адаптироваться к изменению внешнего окружения. Именно понятие «изменение» является сущностью любого проекта, а управление ИТ-проектами рассматривается как универсальная методология управления такими изменениями. Само понятие ИТ-проекта является более узким и включает виды проектов, влекущих за собой реинжиниринг системы управления предприятием с использованием современных информационных технологий.

Компьютерные тренажеры должны обеспечивать углубленный тренинг операторов сложных технологических процессов (ТП) в управлении установками, давая практический опыт оперирования в разнообразных ситуациях ТП, при различных производительностях установок и свойствах сырья.

Основным заданием обучения является изначальная подготовка студентов в области организации разработки сложных ИТ-комплексов и их ознакомление с современными подходами и международным опытом в этой области для повышения конкурентоспособности участников украинского рынка.

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ЗАСОБАМИ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ

Іванцова О.П., Малярчук Т.Ю. *(Житомирський військовий інституту ім. С.П. Корольова Державного університету телекомунікацій, м. Житомир, Україна)*

У сучасній методиці викладання іноземних мов найбільш актуальним є питання навчання мовленнєвої компетенції. Не менш важливим завданням для військовослужбовців стає знайомство з культурними цінностями носіїв мови, але здійснити це досить складно, не перебуваючи у країні, мова якої вивчається. І саме тому набуває надто важливого значення використання аутентичних матеріалів, а саме відеозаписів. Завдяки цьому військовослужбовці можуть отримати наочне уявлення про життя, традиції, мовні реалії іншомовної країни. Використання різних каналів надходження інформації (слуховий, зоровий, моторне сприйняття) позитивно впливає на міцність фіксації країнознавчого та мовного матеріалу.

Серед психологічних особливостей впливу навчальних відеоматеріалів на військовослужбовців є: здатність керувати увагою як кожного суб'єкта навчального процесу, так і групової аудиторії; впливати на обсяг довгострокової пам'яті і збільшення міцності запам'ятовування, надавати емоційний вплив і підвищувати мотивацію навчання. Ці чинники сприяють інтенсифікації навчального процесу та створюють необхідні умови для формування комунікативної компетенції військовослужбовців.

Готові відеосюжети дозволяють вирішувати цілу низку завдань, а саме: військовослужбовці чують оригінальну англійську мову з вуст самих носіїв, детально ознайомлюються з правилами поведінки в тих чи інших ситуаціях в країнах, мову яких вони вивчають. Використання відео підтримки на занятті сприяє покращенню якості знань, оскільки дозволяє використовувати наступні види комунікативної діяльності: аудіювання, говоріння, читання та письмо (при виконанні вправ до відео). При відборі відеоматеріалів для заняття ми керувалися наступними положеннями: методична доцільність, зацікавленість військовослужбовців, значущість лінгвокраїнознавчої інформації, сучасність та актуальність матеріалу.

Робота з відео поділяється на три основні етапи: перед демонстраційний, демонстраційний та після демонстраційний. На пере демонстраційному етапі необхідно підготувати військовослужбовців до сприйняття відеоматеріалу за допомогою запитань по даній тематиці. Для цього годиться уривок від 30

секунд до однієї хвилини, в якому представлені предмети, дії або характеристики з відповідної лексичної теми. До такого перегляду розроблені відповідні завдання, які дозволяють ввести суб'єкта навчальної діяльності в іншомовну атмосферу та активізувати попередньо вивчений мовний матеріал. Даний етап сприяє підвищенню мотивації, відкриває нові перспективи бачення даної теми, містить елементи новизни та непередбачуваності. Метою демонстраційного етапу є розуміння військовослужбовцями змісту відео сюжету та активізація мовної діяльності. По аналогії зі стратегією розуміння нами був обраний детальний перегляд з елементами вибіркового, оскільки вся інформація відео сюжету є важливою і необхідною для виконання розроблених завдань. На після демонстраційному етапі організовується мовна творча діяльність військовослужбовців, яким пропонується дати відповіді на питання по певному відеосюжету та скласти власну розповідь, використовуючи вербальну опору.

Використання відео на занятті іноземної мови та поза заняттям впродовж самопідготовки відкриває ряд унікальних можливостей для викладача та військовослужбовців щодо оволодіння іншомовною культурою. Аутентичні відеоматеріали сприяють підвищенню рівня іншомовних знань військовослужбовців, а отже і їхньої мовної компетенції, служить стимулом для посилення мотивації та поглиблення міжкультурних знань, надає зразки для наслідування в мові та поведінці в певній ситуації спілкування. Під час перегляду відео сюжету в аудиторії виникає позитивна атмосфера спільної пізнавальної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ляховицкий М.В., Кошман И.М. Технические средства в обучении иностранным языкам. - М.:Просвещение,1981.-144с.
2. Modern Media in Foreign Language Education: Theory and Implementation / Ed. by Wm. F. Smith. In conjunction with the American Council on the Teaching of Foreign Languages. - Lincolnwood: National Textbook Company, 1994. - 295 p.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ЯК МЕТОДА НАВЧАНННЯ

Кадієвська І.А., Сазонов В.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Використання інформаційних, мультимедійних технологій для активізації пізнавальної діяльності – це вимога часу. Активні методи навчання передбачають практичну спрямованість, діяльнісний підхід, творчий характер, ігрові елементи, діалогічність, інтерактивність, групову роботу, за діяння органів чуттів, рух та рефлексію.

До таких методів навчання належать мультимедійні презентації, проекти, рольові ігри, дискусії, кейси, форуми, технологія акваріуму, «мозковий штурм», синектика, розробка портфоліо, створення дерева рішень, віртуальні екскурсії.

Мультимедійна презентація — набір слайдів і спецефектів (слайд-шоу), текстовий зміст презентації, нотатки доповідача, а також роздатковий матеріал для аудиторії, що зберігаються в одному файлі.

Під час підготовки та проведення інтерактивних презентацій викладачі заохочують студентів щодо занять на лекції, практичних занять, до заочної участі у наукових заходах, де презентації здійснюються в інтерактивному форматі, брати участь у їх веб – обговореннях в реальному часі.

На першому занятті викладач представляє студентам презентацію у форматі Power Point, де розкриваються цілі, задачі, структура курсу, основні вимоги до знань та вмінь студентів, завдання до самостійної роботи, індивідуальні творчі завдання, контрольні роботи, перелік літератури, специфіку розподілу балів модульних контролів за кожен вид діяльності.

На лекцію-презентацію готується не більше 20 слайдів. Наприклад, на занятті з політології презентуэться політична карта світу, Європи, України, тема заняття, план, література, інформаційний привід поле політики, зміст питань лекцій, їх понятійні, структурні, функціональні компоненти, висновки тощо. Це залежить від контенту теми, креативної творчості викладачів, індивідуальних можливостей студентів працювати зі слайдами.

Практичний досвід показує, більшість студентів вдало засвоюють формат традиційної презентацій у Power Point. Тому корисним видається ознайомлення студентів, особливо магістратури, з іншими видами презентацій, які набули популярність у педагогічної практиці (печа-куча, відео-презентація, флеш-презентація, інтерактивна презентація, постер-презентація, тощо). Потрібно заохочувати їх до практичного оволодіння навичками створення презентацій.

Популярним форматом проведення презентації у наукових колах є постер-презентація. Цей формат викладу результатів досліджень знаходиться лише на початку свого шляху, тому видається необхідним озброїти тих хто навчається базовими навичками підготовки та представлення таких презентацій.

Оскільки постер (плакат) представляється у статичному вигляді, він має привертати увагу, бути легким для сприйняття і містити візуальні образи та графічну інформацію. Постер має містити лише основну інформацію, деталі будуть представлені в усній частині. Обов'язковими елементами постера є назва, ім'я автора, організація, яку він представляє.

Наступні блоки постеру можуть містити такі елементи: вступ, методи дослідження, проблему, мету, виклад основних результатів, висновки та рекомендації.

З метою забезпечення різноманітності видів діяльності на заняттях з гуманітарних дисциплін корисним видається поєднання різних активних методів навчання. Так, на основі презентації можуть розвиватися жваві дискусії, корисним видається поєднання презентації з рольовою грою.

Використання різних видів презентацій дає можливість підвищення мотивації, інтенсифікації та індивідуалізації навчального процесу, активізації всіх видів сприйняття і пам'яті (зорової, слухової, моторної, асоціативної), створення реальних і уявних ситуацій спілкування, забезпечення між предметних зв'язків, опанування і подальше використання студентами високотехнологічних інформаційних засобів навчання.

Презентації на заняттях забезпечують реалізацію таких основних принципів організації навчальної діяльності: мотиваційної достатності, культурологічності, практичної реалізації комунікативної компетенції, зануреності у предметний контент навчання, предметності та інтегрованості навчання чотирьох видів мовленнєвої діяльності, автономії творчої навчальної діяльності, творчої співпраці на шляху пошуку істини.

Презентації дозволяють органічно інтегрувати знання студентів із різних галузей при рішенні певної проблеми, генерувати нові ідеї, розвивати здатності критично сприймати інформацію, апелювати до власного досвіду й самостійно творчо мислити, аргументувати власну думку і вести дискусію.

Таким чином, використання презентації як активного методу навчання є необхідною умовою формування висококваліфікованих фахівців будівельної галузі, готових до участі у сумісної праці з викладачами у мультимедійної аудиторії та у міжнародному співробітництві, здатних на генерування нових ідей та їх ефективного представлення в публічних презентаціях.

МЕТОД МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ (ІНТЕРАКТИВНА ФОРМА) В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Калашнікова К.А., Старець О. О., Нікітіна Н. О., Малиновська Н. О.
(*Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна*)

В системі медичної освіти ідея міжпредметного інтегрування, міждисциплінарного, комплексного підходу є однією з найбільш перспективних та необхідних. Реформа медичної школи пов'язана з реалізацією цієї ідеї в нових формах. Має місце нова організація навчального процесу для забезпечення навичок згідно кваліфікаційної характеристики.

Активізація пізнавальної і виконавської діяльності, розвиток інтересу до предмета, формування самостійності і творчого відношення відбуваються ефективніше, якщо викладач не декларує, а постійно міркує, полемізує, залучає студента до активного пошуку доказів, заснованих на певних знаннях. Такі заняття перетворюються на спільні роздуми, дослідницьку роботу.

Для проведення міждисциплінарної конференції викладач складає мікрогрупи (3-5 студентів). Студентам кожної групи повідомляється (за 1 місяць раніше) тема, план конференції. Визначаються тематика доповідей, вимоги до них, критерії оцінювання. Студенти повинні самостійно підготувати доповіді, викласти їх, виступити в ролі експерта з підготовленого фрагменту теми. Після заслуховування доповідей пропонується їх обговорення у формі відповідей на запитання, вирішення нетипових ситуаційних задач, проведення імітаційної вправи. З групи вибирається два студента для виконання завдання. Всі інші – спостерігачі. При розв'язуванні цих завдань студенти оцінюють правильність рішень колег. Студенти грають ролі матері хворої дитини, лікаря, «спостерігачі» (інші студенти) аналізують їх дії. Завершується семінар підведенням підсумків, оголошенням оцінок за теоретичну підготовку та практичні навики і вміння.

Міждисциплінарна конференція, як інтерактивний метод навчання, забезпечує умови для поглиблення і закріплення знань студентами, дозволяє активізувати їх до самостійного вивчення наукової і методичної літератури, формує навики самоосвіти, дозволяє оволодіти методами аналізу фактів, явищ, проблем, що розглядаються; сприяє формуванню вмінь і навиків для здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності; спонукає до колективного творчого обговорення найбільш складних питань, допомагає виробити у майбутніх спеціалістів навики застосування оптимально набутих знань на практиці.

ПОВЫШЕНИЕ КАЧЕСТВА МАТЕМАТИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ НА ОСНОВЕ НОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Корнева Н.Н., Стехун А.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Традиционное обучение математике в высшем учебном заведении имеет ряд недостатков: преобладание словесных методов изложения; большой объем материала, требующего запоминания; отсутствие дифференцированных заданий для студентов. Кроме того, учебное время, отводимое на овладение курсом математики в ВУЗах, по сравнению со школьным сокращено почти в два раза; студенты имеют разный уровень математической подготовки, чаще всего средний и низкий.Недостатки традиционного обучения математикевВУЗе можно устранить путем усовершенствования процесса ее преподавания. В частности, повышение качества математического образования определяется использованием новых методов обучения на основе новых информационных технологий.Новые информационные технологии, являясь универсальными средствами модернизации обучения, могут широко использоваться в преподавании разных дисциплин. Однако потенциальные возможности их применения в различных предметах неодинаковы. Именно математика как предмет изучения наиболее полно поддается информатизации, так как первоначально средства вычислительной техники применялись в основном для решения математических задач.Основные задачи использования новых информационных технологий при обучении математике в ВУЗе: помочь студентам осознать целостную картину изучаемого материала; облегчить усвоение материала, индивидуализировать обучение, совершенствовать контроль и самоконтроль, повысить результативность учебного процесса.Студенты могут самостоятельно организовывать усвоение материала, пользуясь электронным учебным комплексом, устанавливать свой рейтинг, экономить время для творческой работы, выстраивать свою образовательную траекторию.

Использование информационных технологий в преподавании математики дает возможность: а)повысить уровень усвоения учебного материала по математике за счет контроля и дополнительной индивидуальной проработки изучаемого материала; б)качественно реализовать все этапы формирования математических понятий (мотивации, выявления существенных свойств понятия, усвоение определения понятия, использование понятия в конкретных

ситуациях, систематизация понятий) за счет визуального представления изучаемых математических объектов; в)качественно реализовать все этапы работы с задачей или теоремой за счет визуального представления каждого этапа и моделирования задачных ситуаций; г)решить большое количество расчетных задач профессионально значимых для студентов технических ВУЗов, с помощью специализированных математических систем и пакетов.

Используя компьютер, можно ставить и решать новые дидактические задачи, не решаемые традиционным путем. Например, в процессе преподавания математики можно использовать инструментальные программные средства, позволяющие создавать различные математические модели, управлять ими и исследовать их "поведение" (в частности, при изучении тематики, связанной с исследованием функций, решением задач на оптимизацию, решением задач на составление дифференциальных уравнений, моделированием геометрических объектов и ситуаций).Характерными являются имитационно - моделирующие программы, например, компьютерные программы, имитирующие эксперимент.Применение новых информационных технологий в преподавании математики способствует поддержанию мотивации при обучении предмета; наилучшему усвоению математических понятий; развитию математического мышления; незамедлительной обратной связи в учебном процессе; формированию умений принимать оптимальное решение или находить варианты решения в сложной ситуации; развитию умений осуществлять экспериментальную деятельность; развитию пространственного воображения и пространственных представлений студентов путем использования в учебном процессе математических информационных систем, математических пакетов, учебно-методических комплексов по математике.Рынок компьютерных технологий предлагает большое количество различных программ. Выбор того или иного продукта и использование его в учебном процессе определяется возможностями ВУЗа, особенностями изучаемой темы по математике, уровнем подготовки преподавателя и уровнем информационной культуры учащихся.Использование данных средств и технологий в учебном процессе приводит к тому, что в настоящее время одной из важных задач преподавателя математики является разработка электронно-методических комплексов (совокупности методических материалов на электронных носителях), которые включают в себя рабочую программу и календарно-тематический план по математике, курс лекций, методические рекомендации для выполнения практических работ, учебники и сборники задач для аудиторной работы, методические рекомендации для внеаудиторной самостоятельной и исследовательской деятельности студентов.

ИНТЕРНЕТ-РЕСУРСЫ ДЛЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ

Кусаковская В.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Кафедра иностранных языков ОГАСА проводит обучение студентов по дисциплине «Иностранный язык» по всем направлениям и специальностям академии. Рабочие программы учитывают особенности профессиональной деятельности наших выпускников. Курс иностранного языка составлен на междисциплинарной основе и направлен на комплексное развитие коммуникативной, информационной, социокультурной и профессиональной компетенции студентов.

Основным условием при отборе средств обучения является их соответствие требованиям современной дидактики, лингводидактики, психолингвистики и других смежных наук. Успешное осуществление учебного процесса предполагает использование различных средств, включая информационные технологии (аудио, видео, компьютер, Интернет).

Спецкурсы по английскому языку для уровней «специалист», «магистр» предполагают всего 20 часов аудиторных занятий, а на блок самостоятельной работы выделяется от 52 до 34 часов. Внеаудиторная работа студентов с использованием Интернет-ресурсов позволяет восполнить дефицит учебного времени, расширить источники учебного материала и развить навыки информационно-поисковой деятельности в работе с англоязычными сайтами.

Для подбора аутентичных методических материалов и разработки блока внеаудиторной самостоятельной работы студентов автором доклада успешно используются англоязычные сайты по определённым профессиональным направлениям : http://www.worldarchitecturenews.com http://www.economist.com http://www.architectmagazine.com и др. Задания по этому виду работы помогают студентам ориентироваться в структуре сайтов, дают возможность изучения языка по специальности и обогащают профессиональный кругозор.

Самостоятельная работа с Интернет-ресурсами обеспечивает высокую степень дифференциации обучения. Студентам магистратуры можно давать более сложные задания, так как вступительный экзамен для магистров предполагает владение английским языком на уровне B2(по европейской шкале). Для архитектурных специальностей можно рекомендовать просмотр видео материалов из серии фильмов по истории архитектуры и градостроительства “Historic Building Film Series”, информацию по «зелёному» строительству сайта www.USGBC.org. (United States Green Building Council) и множество электронных справочных материалов и пособий.

ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ

Кушнарьова Г.О., Корнеєва І.Б., Неутов С.П., Петров М.М *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Експериментальні методи в курсі опору матеріалів відіграють важливу роль. Так, наприклад, константи, що входять у розрахункові формули (модулі пружності, коефіцієнти поперечної деформації, межі пропорційності, міцності, витривалості та ін.) встановлюються тільки за наслідками дослідів. Гіпотези і допущення, що лежать в основі багатьох схем розрахунку, також вимагають експериментального обґрунтування.

Істотний вплив на розвиток теорії споруд мають натурні випробування, що забезпечують надійність конструкції.

Методичні вказівки до лабораторних робіт складені відповідно до робочої програми курсу опору матеріалів для студентів напрямку «Бакалавр» Будівництво. Приведені лабораторні роботи виконуються на стандартному устаткуванні і установках, що використовуються на кафедрі опору матеріалів ОДАБА.

В 2011 році академією було відкрито підготовку студентів факультету гідротехнічного та транспортного будівництва за спеціальністю «Машинобудування» 6.050503. Згідно робочої програми курсу цієї спеціальності, необхідно виконати 18 лабораторних робіт.

Цілий ряд лабораторних робіт проводиться на спеціальних машинах, що дозволяє здійснювати розтягання та стискання зразків, а за допомогою додаткових пристосувань – згинання, зріз, тощо.

Але для спеціальності «машинобудування» необхідно додаткові лабораторні роботи, такі як: зношуваність та твердість металів, дослідження сумісної дії крутіння та згинання, втомленість матеріалів та інші. Для виконання таких лабораторних робіт необхідне спеціальне устаткування, якого на кафедрі опору матеріалів немає.

Використання для викладення комп'ютерних технології дає можливість розширити можливості для навчання студентів і направленню на поліпшення якості індивідуального навчання. Тому кафедра опору матеріалів почала упроваджувати віртуальні лабораторні роботи, які виконуються в комп'ютерному класі на кафедрі. В кожній лабораторній роботі приведені та роз'яснені стандартні терміни та поняття вимірювання твердості металів, випробування на їх зношуваність, питання тертя, змазки матеріалів та деталей машин, методи обробки результатів експерименту, приводяться списки учбової літератури, а також питання знань студентів та правила техніки безпеки.

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Кущенко І. М. *(Гончарівська гімназія, с.м.т. Гончарівське, Україна)*

Інформатизація освітнього процесу є одним із важливих шляхів пізнання світу та науки й посідає провідне місце в реформі освіти України. Освіта має орієнтуватися на перспективи розвитку суспільства. А це означає, що сьогодні необхідно застосовувати найновітніші інформаційні технології. Створення добротного інформаційного середовища є ключовим завданням на шляху переходу до інформаційного суспільства. Розвиток і впровадження ІКТ спрямовані на комплексне інформаційно-ресурсне й методичне забезпечення.

Сучасність вимагає нових підходів до навчального процесу, нових методів, форм подання навчальної інформації. Вона вимагає, щоб над матеріалом, який вивчається, учень розмірковував, бачив зв'язок з іншою інформацією, шукав відповіді на запитання, які виникають у процесі навчання, що збуджує процес мислення, яке призводить до бажаного запам’ятовування.

Сучасна система освіти потребує й нового покоління вчителів-предметників, здатних розв’язувати ті найактуальніші проблеми, які стають перед сьогоднішньою школою. Учитель повинен уміти працювати за новими програмами та технологіями спілкування із поколінням школярів, що виросло в умовах комп’ютеризації майже всіх сфер людської діяльності. Без процесу інформатизації освіти вже неможливо уявити сучасну школу. Однак деякі викладачі гуманітарних дисциплін мають сумніви щодо доцільності застосування інформаційних технологій. Завдання, що стоять перед учителями-словесниками під час використання інформаційних технологій, відрізняються від мети та завдань інших учителів-предметників. Учителеві української мови необхідно сформувати міцні орфографічні, пунктуаційні уміння та навички, збагатити словниковий запас учнів, навчити їх володіти нормами літературної мови.

Сьогодні важливо, щоб відбулося переосмислення ролі вчителя взагалі й українського філолога зокрема в процесі модернізації системи освіти відповідно до новітніх досягнень науки, культури й соціальної практики. Сучасному вчителеві літератури вже недостатньо просто мати глибокі предметні знання, володіти практичними уміннями та навичками. Йому необхідно творчо використовувати набуті знання в нестандартній змінній ситуації, виявляти конструктивність в організації й плануванні педагогічного процесу.

Для успішної реалізації багатьох поставлених завдань сучасний учитель-словесник повинен уміти: організовувати свою методичну та дослідницьку роботу на основі сучасних методів та технологій; здійснювати сучасне методичне забезпечення навчального процесу, побудоване на використанні інформаційних технологій; уміти грамотно презентувати отримані результати дослідження.

Безперечним помічником у розв'язанні цих завдань і є інформаційно-комунікативні технології. Упроваджувати їх слід за такими напрямками:

- використання готових програмних продуктів;
- робота з програмами MS Office(Word, Power Point, Microsoft Publisher);
- робота з ресурсами Інтернету;
- створення електронних міні-посібників;
- текстові матеріали, тести, проекти;
- мультимедійні презентації.

Коли говорити про мультимедіа, то не можна обійтися без терміна «презентація». Створення мультимедійних презентацій сприяє розвиткові навичок та вмінь писемного мовлення, що спонукає учнів до писемного мовлення. Запозичити їх у готовому вигляді з Інтернету, як реферати, неможливо. Для того, щоб підготувати якісну презентацію, треба спершу проаналізувати матеріал, вибрати тільки ту інформацію, що стосується даної теми, а вже потім працювати над нею. Важливо, щоб учитель виконував лише корегуючу роль, а генераторами ідей були учні. Діти, створюючи певну презентацію, не тільки приносять користь учителеві, а й краще запам'ятовують навчальний матеріал. Навіть п'ятикласники з великим захопленням беруться за їх створення. Школярам дуже цікаво побачити власний продукт і вислухати оцінку своїх досягнень від однолітків!

Звісно, є в інформаційних технологій і недоліки. По-перше, вони суттєво зменшують дію таких компонентів діяльності учнів, як інтелектуальний, мотиваційний, емоційний. По-друге, гальмується розвиток учня як суб'єкта діяльності. Тому слід особливу увагу приділити розвиткові інтелектуальної сфери (мислення, пам'яті, уваги), емоційної (формувати навички керувати своїми почуттями, виховувати адекватну самооцінку), вольової (формувати цілеспрямованість, упевненість у своїх силах, уміння долати нервове напруження наших вихованців).

У практику сучасної школи впевнено входить урок в електронному вигляді, невід'ємними частинами якого є демонстрація підібраного матеріалу: ілюстрацій, таблиць, схем, музичний супровід, проведення бліцопитувань, використання тестових завдань, відео й аудіо фрагментів.

РОЛЬ ИНТЕРНЕТ – ТЕХНОЛОГИЙ В ПОДГОТОВКЕ СОВРЕМЕННОГО МЛАДШЕГО СПЕЦИАЛИСТА

Макушкина М.П., Козуб С.А., Корченко Г.М. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Цель подготовки будущего специалиста в области применения новых информационных технологий требуют от него глубоких знаний и умений мультимедийных информационных применений и данных с интернета в своей профессиональной деятельности. Работа в сети Интернет имеет свою специфику. С одного стороны Интернет выступает как источник информации, со второго – как инструмент получения информации.

В процессе обучения любому курсу наступает момент, когда необходимо закрепить изученный теоретический материал выполнением практических действий. Ведущие центры обучения предлагают выполнять некоторый набор интерактивных лабораторных работ и обещают, что за процессом выполнения будет постоянно следить инструктор, который в любой момент по требованию пользователя даст ответ на любой вопрос либо прокомментирует его действия.

Использование Интернета как средства массовой коммуникации выполняет следующие функции:

- подача информации;
- обеспечение естественной коммуникации;
- развитие способности воспринимать информацию с экрану
- анализирование сообщений полученных из Интернета;
- владение умениями использования технических средств поиска и обработки информации.

Проведенный нами опрос студентов показал, что 80 % из них используют информационные ресурсы Интернета при подготовке к занятиям, при написании рефератов, курсовых и дипломных работ. Но в тот же время оказалось, что только 25 % из них стараются перерабатывать полученную информацию из Интернета относительно данной проблемы.

Некоторые студенты первого курса впервые в вузе ознакомились с основными технологиями работы в Интернете, в связи с чем они вынуждены терять много времени в поисках необходимой информации. Наверное, необходимо сместить акцент от свободного поиска информации к поиску по образовательным и тематическим сайтам. Мультимедийность информации должна оказывать содействие получению структурированных знаний. Формирование качественной информационной культуры будущего специалиста.

ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕСТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Марцева Л.А. *(Вінницький технічний коледж, м. Вінниця, Україна)*,
Митинський В.М. *(Одеська державна академія будівництва і архітектури, м.Одеса, Україна)*

Розвиток сучасної цивілізації характеризується інноваційними процесами в усіх сферах суспільного життя. Активізація інноваційної діяльності навчальних закладів зумовлена зростанням творчої активності викладачів, гнучкістю освітніх технологій, реформуванням вищої професійної освіти. У проекті нової редакції Закону України «Про вищу освіту» пропонується: визначити принципи та шляхи реалізації державної політики у сфері вищої освіти; внормувати питання утворення та діяльності Національного агентства з якості вищої освіти та незалежних установ оцінювання; забезпечення якості вищої освіти.

Нині якість професійної освіти знаходиться у центрі уваги кожної країни Європи, оскільки:

- формування загального освітнього простору Європи супроводжується розробкою єдиних критеріїв і стандартів, де якість вищої освіти є провідною вимогою;
- якість професійної підготовки фахівців впливає на рівень розвитку країни та її економічну конкурентоспроможність;
- від якості освіти залежить конкурентоспроможність випускників вищої школи на сучасному ринку праці.

Вища школа покликана давати можливість майбутнім фахівцям закладати теоретичний фундамент їхньої професійної діяльності, сприяти творчому розвитку особистості та правильному вибору траєкторії набуття певного рівня професіоналізму. Значно покращити якість вищої освіти і задовольнити одну з вимог Болонського процесу покликані різноманітні освітні технології, що сприяють розвитку творчих та інтелектуальних здібностей студентів.

Впродовж останніх років науковці приділяють багато уваги проблемі використання тестових технологій для визначення рівня навчальних досягнень студентів впродовж вивчення навчальних предметів. Тестові технології значно впливають на формування у студентів стійкого інтересу до навчальних дисциплін, на ступінь їх пізнавальної активності та на процес оволодіння професійними знаннями, уміннями і навичками. Тести дають можливість перевіряти якість знань, вмінь і навичок студентів та одержувати реальні результати навченості як «інструмент або систематична процедура для

спостереження та опису однієї або декількох характеристик за допомогою цифрової шкали чи класифікаційної схеми».

Основними характеристиками оцінювання рівня навчальних досягнень за допомогою тестів є *надійність і валідність*, оскільки саме вони дають змогу відповісти на запитання: чи справді оцінка вимірює те, що вона має виміряти та наскільки результати оцінювання позбавлені похибки. Під *надійністю* розуміють сталість результатів оцінювання за повторного використання різних наборів еквівалентних завдань до тих самих осіб у різний час або за умови зміни інших чинників. *Валідність* передбачає перевірку того, наскільки добре оцінювання виконує свою функцію і стосується значною мірою інтерпретації і правильності використання результатів оцінювання. Якщо під час оцінювання роблять висновки про досягнення студентами запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, то запропоновані завдання мають забезпечити репрезентативне вимірювання цих результатів.

Валідність і надійність будь-якого тесту залежать від якості завдань тесту. Нині постає проблема якісного підбору завдань з навчальної дисципліни та їх ретельного аналізу при побудові тесту. Кількісним показником рівня складності тесту є так званий *індекс складності.* Тести для контролю рівня засвоєння навчального матеріалу мають бути оптимальними і забезпечувати максимальну диференціацію опитаних. Досить надійним і добре узгодженим *є індекс роздільної здатності* кожного завдання, що входить до тесту.

Важливим етапом у конструюванні тестів є *аналіз одержаних результатів*, завдяки якому можна виявити некоректні завдання та скоригувати тести. Одним із поширених показників, що цікавить викладачів є *процентиль* – визначена у відсотках кількість студентів, що одержали нижчий результат, ніж даний студент. Процентилі демонструють відносне місце студента у вибірці.

Якісно складений тест має повноцінно охоплювати зміст навчального предмета чи окремої його частини та перевіряє реальний рівень знань студентів.

До нових концепцій освітнього навчального процесу у вищій школі відноситься розвиток електронного тестування навчальних досягнень студентів. Головна перевага комп’ютерних тестів полягає у тому, що вони дозволяють опитати велику кількість студентів по усьому матеріалу в однакових умовах за єдиною шкалою оцінок, що підвищує об’єктивність контролю знань. Досвід переконливо доводить, що тести ефективні під час проведення практичних і лабораторних робіт, зокрема визначення ступеня підготовки студентів до заняття. Результати комп’ютерного оцінювання знань студентів можуть зберігатися в базі даних, що дозволяє робити аналіз щодо сприйняття тематики групою студентів, здійснювати диференційований підхід навчання в групах.

РОЗРОБКА НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО КОМПЛЕКСУ «СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БУДІВНИЦТВІ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЦЕНТРУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ОДАБА

Менейлюк О.І., Лукашенко Л.Е., Олійник Н.В., Чернов І. С. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

В останні роки нові будівельні технології розвиваються настільки швидкими темпами, що література, яка видається, як правило, не встигає за змінами та інноваціями у цій сфері.

Поряд з цим раціональний вибір технологій і матеріалів при будівництві та реконструкції будівель може істотно скоротити витрати не тільки на ці процеси, а й подальшу експлуатацію готових споруд.

Тому протягом кількох останніх років зроблено спробу створити науково-методичний комплекс, який зміг би описати нові технології і відобразити зміни в традиційних. Вони пов'язані з появою нових конструктивно-технологічних рішень, інноваційних технологій і матеріалів.

У науково-методичний комплекс входять: підручник, чотири навчальних посібника та 10 методичних вказівок, а також розроблений курс лекцій.

Підручник та навчальні посібники серії «Сучасні технології в будівництві», окрім традиційної друкарської версії, включають в себе електронну версію, мультимедійні презентації для викладачів, конспект лекцій для студентів у вигляді слайд-шоу (420 слайдів, 50 відеофрагментів інноваційних технологій).

Нижче представлено блок-схему розробки та впровадження науково-методичного комплексу (рис. 1).

Мета, яку переслідували автори при створенні даного науково-методичного комплексу – розширення, систематизація та популяризація відомостей про нові методи, способи, матеріали, інструменти і механізми, а також конструктивно-технологічні рішення, що використовуються при будівництві, ремонті та реконструкції будівель. Причому, наведені відомості відображають сучасну практику виконання робіт на об'єктах у нашій країні і за кордоном, оснащені великою кількістю ілюстрацій.

Розроблений науково-методичний комплекс розрахований не тільки на студентів, які отримують післядипломну освіту. Він може бути цікавий широкому колу фахівців – від будівельників-практиків, що підвищують свій професійний рівень, до аспірантів, викладачів і наукових співробітників.

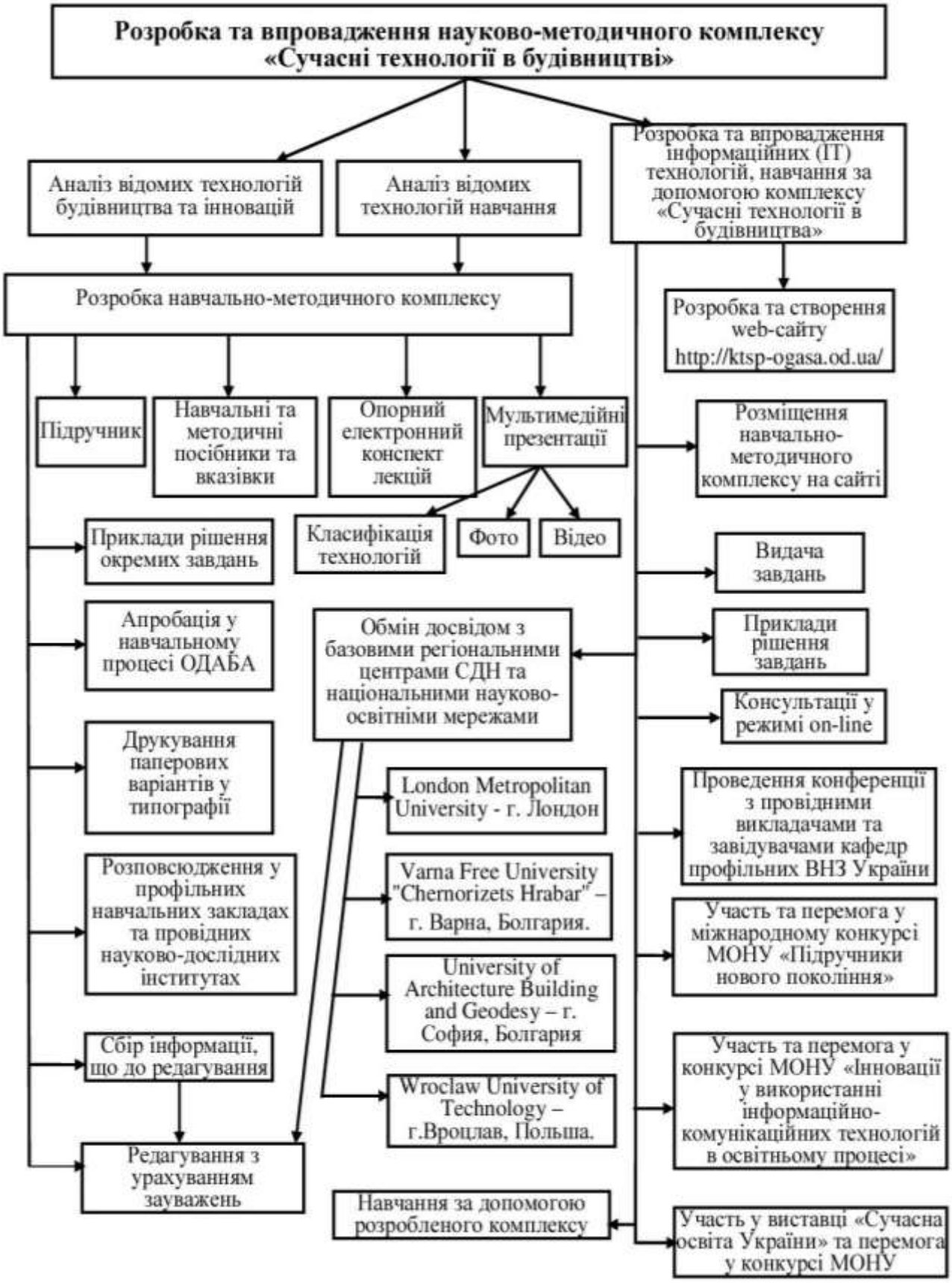

Рис.1. Схема розробки та впровадження науково-методичного комплексу «Сучасні технології в будівництві».

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ІНФОРМАТИКИ

Орлов Є.В. (*Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна*), **Окара Д.В., Хрістіченко О.П., Подоусова Т.Ю.** (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*)

Однією з умов подальшого розвитку та успішної професійної діяльності сучасних студентів є формування їх творчо-професійних здібностей, розвиток креативного мислення. Це дає змогу збільшити швидкість мислення, а також розвивати здатність до гнучкого і нестандартного мислення та ефективніше розв'язувати задачі.

Термін «креативність» позначає комплекс інтелектуальних і особистісних особливостей індивіда, що сприяють самостійному висуванню проблем, генеруванню великої кількості оригінальних ідей і нестандартного їх вирішення. Поняття «креативність» у психології набуло нового значення в середині минулого століття. Згідно з концепціями Дж. Гілфорда, Е. Торренса, Д. Богоявленської, креативність є загальною характеристикою особистості і впливає на творчу продуктивність незалежно від сфери прояву особистої активності. Параметрами креативності вважають здатність до таких чинників, як: знаходження і постановки проблеми; генерування великої кількості ідей, продукування різноманітних ідей (гнучкість), нестандартна відповідь на стимули (оригінальність), удосконалення об'єкту завдяки додаванню деталей, розв'язання проблеми (аналізу і синтезу). Креативне навчання – це процес постійної співпраці викладача та студента, процес навчання зливається з життям, із розв'язанням реальних творчих задач. Самі студенти найбільшу перевагу надають роботі у групах і парах, що сприяє генерації різнопланових думок та ідей, допомагає навчатися та чути інших.

У багатьох навчальних тем курсу «Інформатика» можна створити умови для креативної діяльності. Так, при вивченні теми «Програмування лінійної структури» організується з елементами кооперативного навчання. Студенти об'єднуються у групи, які на різних етапах у процесі реалізації поставлених завдань отримують бали для своєї команди. Це дозволяє скоротити час для оволодіння теоретичним матеріалом, який потрібен для виконання практичної роботи для створення програми лінійної структури (процес введення та виведення даних. Успіх роботи кожної створеної малої групи істотно залежить від уміння поєднати індивідуальну роботу з роботою в парах і групою в цілому.

При вивченні розділу «Комп'ютерні презентації» робота викладача будується за певною системою. Спочатку (за два тижні до вивчення теми) студенти отримують домашнє завдання: самостійно підібрати текстовий і графічний матеріал відповідно до теми творчого завдання. Разом зі студентами визначаються бажані, плановані результати, обговорюються вимоги до завдань (наявність певних елементів у роботі. На початку заняття викладач дає базові теоретичні знання, потім студенти відповідно після кожної вивченої теми самостійно підбирають матеріал і на наступних заняттях виконують вправи на його закріплення. Робота організовується як групова, так і індивідуальна, залежно від кількості студентів у групі та забезпеченості комп'ютерами. Отримуючи творчі завдання, працюючи над дизайном та оформленням слайдів, підбором ефектів анімації та керуванням рухом об'єктів презентації, студенти мають змогу виявити свою індивідуальність, креативність та неординарність. Останній етап – захист своїх презентацій та виставлення оцінок один одному за картками з критеріями оцінювання презентацій.

Незважаючи на те, що творчі завдання сприяють розвитку здібностей студентів, іноді виникають труднощі у їх застосуванні. Так, для студентів, що мають схильність до конформізму, роботі по шаблонам, відсутності досвіду творчої роботи, наявності страху бути смішними у своїх судженнях, побоювання робити рецензії на відповіді та дії та інші психологічні проблеми, творчі завдання – це низка психологічних проблем, які вирішуються тільки вмілим індивідуальним підходом викладача, ненав'язливою допомогою студенту на початковому етапі. Подолання такого психологічного бар'єру дає змогу студенту значно підвищити свою самооцінку та зробити значний крок у своєму особистому рівні. Під час проведення творчих завдань роль студента у навчанні стає активною, бо приймаються важливі рішення щодо процесу навчання. Основним джерелом мотивації навчання стає інтерес студентів. Значно підвищується роль особистості викладача, який більше розкривається перед студентами. Усе це *сприяє глибокому розумінню студентами проблеми, самостійному визначенню їх позиції, розвитку креативного і критичного мислення, формуванню власних переконань й власного погляду на світ, самовдосконаленню.*

Література

1. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології / Нісімчук А.С., Шпак О.Т. , Падалка О.С. – К. 2000. – 368 с.

2. Освітні технології: Навч.-метод. посіб./ О.М. Пєхота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін. За заг.ред. О.М. Пєхоти – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.

НОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИИ ВРАЧЕЙ-ИНТЕРНОВ

Ославская Т.М., Попов А.Г., Горовенко В.И. (*Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина)*

Кафедра оперативной хирургии с топографической анатомии многие годы обучает врачей-интернов хирургического профиля, при этом, мы постоянно находимся в поиске новых форм обучения. Удачным событием стало приобретение современных муляжей по своим свойствам максимально приближенным к человеческому телу. Это произошло 17 января 2014 года в Одесском национальном медицинском университете – открылся первый в Украине Учебно-инновационного центра практической подготовки врачей, целью которого является стандартизованная профессиональная подготовка специалиста согласно требованиям практического здравоохранения.

Для врачей-интернов – это уникальная возможность, без опасения нанести вред пациенту, усовершенствовать свои мануальные навыки. Симуляционный центр позволяет при помощи широкого арсенала тренажеров смоделировать всевозможные клинические случаи в динамике их развития, а также приближает врача-интерна к естественным условиям операционной. Одесский национальный медицинский университет выиграл грант Евросоюза на реализацию проекта «CHRONEX», основной целью которого является внедрение в Украине эффективного способа подготовки врачей-интернов, студентов 5-6 курсов и практикующих врачей, для повышения их квалификации. Наиболее полезно это будет специалистам перинатальных центров: акушеров-гинекологов, анестезиологов-реаниматологов, перинатологов, неонатологов, специалистов по реанимации и интенсивной терапии новорожденных, центр позволяет обучать практическим навыкам во всех сферах медицинской деятельности, так как он является многопрофильным высокотехнологичным учреждением, оснащенным современным оборудованием и робототехникой, позволяющей моделировать разные уровни сложности, гибридную симуляцию, методику «Стандартизованный пациент». На сегодняшний день, это наиболее удачный способ повышения качества подготовки врачей-интернов хирургического профиля, крепкого закрепления практических навыков, здесь нет никаких скидок, все максимально объективно, оценивает работу не только преподаватель, но и компьютер.

ВНЕДРЕНИЕ НОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ОБУЧЕНИЯ В ПРЕПОДАВАНИЕ СПЕЦИАЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН

Панова И.Н. *(Мореходный колледж технического флота Одесской национальной морской академии, г. Одесса, Украина)*

Современная педагогика невозможна без новых информационных технологий (НИТ) обучения, так как компьютер – это обязательный атрибут жизни любого человека, тем более обучающегося.

На примере педагогической практики автора наиболее успешно НИТ зарекомендовали себя при проведении следующих видов занятий:

1) интерактивная лекция,
2) составление интеллект – карт,
3) компьютерное тестирование,
4) игровое проектирование,
5) выполнение творческих и интегрированных заданий,
6) самодиагностика,
7) ситуационный анализ.

Интерактивная лекция отличается тем, что процесс подачи нового материала активизируется элементами дискуссии, вопросами к студентам, включением в изложение материала видео и фотоматериалов, видео презентаций. Наличие в аудитории интерактивной доски также повышает эффективность лекции. Интерес представляет открытое обучение: учебные интернет пакеты, конференции, мультимедийные пакеты с вопросами и заданиями.

Составление интеллект – карт по какой - либо теме или по дисциплине представляет собой процесс обобщения знаний и отражение их в графической форме с помощью компьютерной программы Autodesk AutoCAD, используя различные цветовые и геометрические решения. В интеллект – карте изученный материал стуктуризируется, как бы раскладывается «по полочкам», что позволяет его лучше запомнить и понять. Интеллект – карта облегчает процесс подготовки к экзамену или зачету и сама может являться итоговой работой.

Компьютерное тестирование является неотъемлемым элементом диагностики и самодиагностики знаний на практическом занятии, перед деловой игрой, при выполнении комплексных контрольных работ и перед изучением новой темы.

Игровое проектирование, например по дисциплине «Гидротехнические сооружения», заключается в выполнении творческих заданий группой курсантов или студентов, которое заканчивается созданием чертежа проекта с помощью программ Autodesk AutoCAD или Autodesk Revit и презентацией проекта. Лучшая работа определяется группой экспертов из числа курсантов.

Интегрированные задания – это задания, которые курсант или студент выполняет на практических занятиях по нескольким дисциплинам. Например, на практическом занятии «Расчет активного давления грунта на стенку гравитационного сооружения» по дисциплине «Гидротехнические сооружения» курсант определяет давление, строит эпюру и рассчитывает равнодействующие силы. На лабораторном занятии по дисциплине «Основы компьютерного проектирования» элементы выше указанного расчета (определение равнодействующих как площадей участков эпюр) проверяются с помощью программы Autodesk AutoCAD.

Самодиагностика, умение найти свои ошибки и исправить их, заложена в 2-х этапном выполнении практических заданий: сначала аналитически с помощью формул, а затем с помощью компьютерных программ. Например, целью выполнения практической работы №2 «Расчет армирования железобетонной балки прямоугольного сечения» по дисциплине «Строительные конструкции» является определение необходимого количества арматуры, обеспечивающего прочность балки. Последующая работа №3 предусматривает выполнение того же задания, но уже с помощью компьютерной программы RR2, разработанной автором. Практическая работа №2 по дисциплине «Механика грунтов, основания и фундаменты» также выполняется в два этапа: расчет по формулам и проверка результатов расчета по программе RF1.

Ситуационный анализ заключается в том, что обучающиеся должны проанализиролвать сложивщуюся ситуацию (стандартную или критическую) и принять рациональное решение, действуя сначала индивидуально, а затем в рамках коллективного обсуждения возможных решений, то есть в процессе интерактивного взаимодействия. Результат иллюстрируется графически с использованием компьютерной графики. Анализ ситуаций может лежать в основе деловых игр, например «Я - специалист «Ремстройтреста ЧМП», «Я - мастер на строительстве портового склада» или «Наводнение в районе Черноморки».

В целом при подготовке и проведении занятий использование новых информационных и интерактивных технологий является необходимым и результативным, что поднимает процесс преподавания на новую ступень.

ОБ УПРАВЛЕНИИ КАЧЕСТВОМ ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ

Панченко А.А., Ковальчук В.В. *(Одесский колледж компьютерных технологий Одесского экологического университета, г.Одесса, Украина)*

При решении учебних задач главная проблема в обеспечении качества состоит в том, что понятие «качество» не имеет общепринятого практического определения. Дело, вероятно, в том, что качество – это не одна-единственная идея, а многомерная концепция. Нами поставлена задача конкретизации понятия качества программного продукта и рассмотрение путей его повышения.

Вследствие двух главных аспектов качества (т.е. удовлетворение заказчика, как конечное признание качества и строгое соблюдение производителем требований для достижения качества) фактически определение качества имеет два уровня. Первый – это качество, внутренне присущее продукту, практически оно бывает ограничено уровнем надежности продукта, уровнем наличия дефектов. Широкий уровень определения качества включает как качество продукта, так и удовлетворение заказчика. Двухуровневая концепция качества предполагает формирование замкнутого цикла: желания и потребности заказчиков → требования и спецификации → продукт проектируется, разрабатывается и производится в соответствии с требованиями → отличное качество продукта плюс хорошее распространение (дистрибьюция) и сервис → общее удовлетворение заказчика.

Нами показано, что такая концепция не всегда присутствует у производителей ПО. Требования к продукту часто генерируются без участия пользователей, и удовлетворение заказчика не всегда является фактором принятия решений в бизнесе. Показано, что процесс разработки ПО, который не учитывает качество требований, неизбежно приводит к появлению такого продукта низкого качества.

Нами предложен механизм учета мнения заказчика в определении качества продукта с одновременным расширением оценки, как от внешнего, так и от внутреннего потребителя. Акцентировано внимание на том, что качество самого процесса должно обязательно приниматься во внимание. Заметим, что каждая стадия процесса разработки должна удовлетворять требованиям т.н. промежуточного пользователя. Именно в такой логике конечный продукт, разработанный и произведенный, будет удовлетворять сертифицированным и специфицированным требованиям.

Всеобщее управление качеством (Total Quality Management) – это термин, имеющий ряд значений в зависимости от того, кто его интерпретирует, и как его

применяют, но в целом, он представляет стиль управления для достижения долговременного успеха на основе соединения понятия качества и удовлетворения потребителя [1]. Основой подхода является создание такой корпоративной культуры, когда все члены организации участвуют в улучшении процессов, продукции и обслуживания. Несмотря на варианты реализации, выделены следующие ключевые элементы TQM:

—внимание на потребителя: целью является достижение полного удовлетворения потребителя, включает изучение его желаний и потребностей, сбор требований потребителя, измерение и управление удовлетворением потребителя;

—процесс: целью является уменьшение отклонений процессов от заданных параметров и достижение последовательного улучшения процессов, под процессом понимается бизнес-процесс и процесс разработки продукта; через улучшение процесса повышается качество продукта;

—человеческий фактор качества: целью является создание корпоративной культуры качества, сюда можно включить стиль управления, всеобщее участие, компетентность сотрудников и другие социальные, психологические, культурные факторы;

—измерение и анализ: целью является управление постоянным улучшением параметров качества посредством специальных измерительных систем [2].

В работе также приводится обсуждение специфики ПО в терминах вышеназванных элементов TQM.

В конечном итоге, показано, что использование измерений, метрик, моделей при разработке ПО позволяет получить доступ к правильному формированию базы данных. Если используется несколько метрик, они должны поддерживаться интегральной частью используемой модели. Только интегральный подход, в контексте модели, может эффективно преобразовывать частичную информацию из каждой метрики в связное представление знаний о качестве продукта или хода проекта. Что повышает качество учебно-методического обеспечения.

Литература

1.Ковальчук В.В. Основы научных исследований // Учебник. – Киев: Изд.дом СЛОВО, 2009. – 237 с.

2.Ковальчук В.В., Долинская Л.В. Введение в теорию систем и теорию управления // Учебное пособие. - Одесса: ВВБукаев, 2010. – 256 с.

КОМПЛЕКС ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ДИЗАЙНЕРІВ

Петровська Ю.Р. *(Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів, Україна)*

Сьогодні дизайн − це науково-практична дисципліна з формування збалансованого просторово-предметного середовища, упорядження життєдіяльності людини, смисло- і структуроутворення об'єктів матеріальної та духовної культури. Він трактується як предмет наукових досліджень й проектної діяльності в системі «людина – середовище» [1]. Як спосіб діяльності, дизайн, обумовлюючи науково-практичне формування гармонійного, естетично повноцінного середовища життєдіяльності людини, існує протягом тисячоліть, вирішуючи проблему співвідношення краси й користі речей для людини. Відповідно до чого, формування дизайнера іде в двох напрямках: мистецькому і технологічному.

Мистецька освіта є базою, завдяки якій реалізується творчий потенціал студента-дизайнера. Дизайнерська освіта ґрунтується також на вивченні проектної методології, методів структурної організації форми, на основі призначення, соціально-культурної функції, можливостей технологічного впровадження дизайн-розробки у виробництво [2]. У результаті навчання студенти отримують необхідні знання для оволодіння основними завданнями і навичками дизайн-проектування, дизайн-програмування та аналітико-дослідної діяльності в галузях графічного дизайну й дизайну середовища.

Кафедра «Дизайн та основи архітектури» в ІАРХ Львівської політехніки є випусковою кафедрою для спеціальності «Дизайн», напряму «Мистецтво», а також веде дисципліни циклів природничо-наукової, професійної та практичної підготовки для всіх інших напрямів підготовки інституту, зокрема напряму «Архітектура» та «Реставрація творів мистецтва».

До професійної дизайнерської майстерності, яку студенти здобувають вивчаючи дисципліни спеціальної дизайнерської підготовки, відносимо відтворення образотворчими засобами авторської ідеї, дизайн-пропозиції, набуття навичок проектанта, конструктора, макетувальника, виконавця експериментальних взірців, який професійно володіє графічними і технічними засобами та допоміжним інструментарієм, який враховує особливості та технічні властивості застосовуваних матеріалів тощо. Низка умінь покликані забезпечити реалізацію та впровадження проектів і зразків у виробництво. Дизайнер має впливати на формування суспільного смаку й естетичної

культури суспільства, надавати методичну та фахову допомогу виробничим підприємствам, проектно-конструкторським службам, організаціям, співпрацювати з творчими працівниками культури і мистецтва, орієнтуватись у різноманітті творчих та культурно-історичних процесів тощо [2].

В сучасному дизайні широко використовуються новітні інформаційні технології. У своїй діяльності фахівці у цій галузі використовують прийоми візуального проектування, тривимірного моделювання, програмування [3]. Залучення до процесу архітектурного проектування комп'ютерних технологій привело до зміни набутих навиків, які розвивались в процесі вивчення студентами архітектурної графіки ручного виконання, що безпосередньо виховувало відчуття гармонії, естетики аналізу всесвітнього, національного мистецтва та традицій. Естетика комп'ютерних програм не замінює різноманітності та особливості індивідуального, авторського бачення кожного архітектора зокрема, а широкомасштабне використання архітектурних програм приводить до космополітичного підходу, який не враховує регіональних, кліматичних особливостей та традицій в архітектурі. Проте, вимоги до професійних якостей фахівця диференціюються за багатьма рівнями: від елементарного утилітарно-практичного до рівнів найсучаснішого виробництва, науки, техніки, мистецтва, культури загалом.

Специфіка дизайнерської діяльності визначається її синтетичним характером, оскільки вона виникла і існує на стику художніх і технічних професій. Поряд з художніми та закладами культури і мистецтв підготовку дизайнерів здійснюють технічні ВНЗ, а також освітні заклади загального гуманітарного профілю. Тому проблема вдосконалення професійної підготовки дизайнерів у ВНЗ набуває особливу соціальну і наукову актуальність [4].

Література

1. Мигаль С.П. Дизайн та сталий розвиток: проблеми і перспективи / С.П. Мигаль // Матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 24-25 листопада 2011 р. – Л. : РВВ НЛТУ України. – 2011. – Т. 1. – С. 204-206.

2. Камінська А.В. Організаційно-педагогічні засади підготовки майбутніх дизайнерів у вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс] / Науковий вісник Донбасу. – 2013. – № 1 (21). – Режим доступу : http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN21/13kavnzu.pdf. – Назва з екрана.

3. Ритова Т.В. Впровадження ефективних методів підготовки студентів-дизайнерів технічного ВНЗ засобами образотворчого мистецтва / Т.В. Ритова, О.В. Чепелюк // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології : Зб. наук. пр. ХНТУ. – Х., 2012. – № 1 (6). – С. 352-355.

4. Проблеми і тенденції розвитку дизайну на поч. XXI століття [Текст] : всеукр. студ. наук. конф., 24-26 квітня 2007 р. –Х. : ХДАДМ. – 2007. – 218 с.

ВИРТУАЛЬНЫЙ КОМПЛЕКС ДЛЯ ОБРАБОТКИ РЕЗУЛЬТАТОВ ЛАБОРАТОРНЫХ РАБОТ

Писаренко А.Н., Максименюк Я.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Одной из целей лабораторного практикума по курсу общей физики для студентов ОГАСА является количественный анализ функциональных зависимостей между физическими величинами. Указанные зависимости могут быть как линейными (например, работа по определению удельного сопротивления, требующая использования закона Ома), так и нелинейными (в частности, проверка закона Малюса, содержащую квадратичную зависимость интенсивности линейно-поляризованного света от угла между плоскостями поляризации). Обработка результатов измерений проводится по методу наименьших квадратов (МНК) [1, 2].

Для нелинейных зависимостей наиболее распространенной является процедура линеаризации аппроксимирующей функции для МНК. Недостатком процедуры является наличие погрешностей, связанных с прямыми и обратными математическими преобразованиями. Кроме того, линейные зависимости являются достаточно чувствительными к различного рода выбросам. Влияние упомянутых негативных тенденций может быть уменьшено за счет использования полиномов второго и более высоких порядков.

Авторами с использованием среды C++Builder 6. был разработан виртуальный комплекс. Комплекс позволяет проводить обработку результатов измерений в лабораторных работах и анализировать корректность применения МНК для полиномов второго порядка. Результаты вычислений отображаются как в аналитическом (значения коэффициентов полинома с заданной точностью), так и графическом виде.

Использование данного комплекса для обработки по МНК результатов лабораторных работ предполагает дополнительную возможность изучения студентом влияния: числа используемых значений независимой переменной, минимального значения и ширины интервала, а также относительной интенсивности выброса на коэффициенты аппроксимирующего полинома.

Литература

1. Волков Е.А. Численные методы: Учеб. пособие для вузов. – М.: Наука. Гл. ред. физ.-мат. лит., 1987. – 248 с.

2. Кассандрова О.Н., Лебедев В.В. Обработка результатов измерений. – М.: Наука. Гл. ред. физ.-мат. лит., 1970. – 104 с.

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сергєєва Т.П. *(Одеська національна академія харчових технологій ,м.Одеса,Україна)*

Тривалий час спостерігається стійка тенденція до зниження загального рівня здоров'я населення України в цілому і, зокрема, студентської молоді. Аналіз фізичного стану здоров'я молоді сьогодні є досить невтішним. У сучасної молоді не сформовано загальне цілісне поле значущих та не значущих сфер життя. Теоретичні дослідження показали, що в освітніх закладах усіх рівнів не створено системи формування, збереження і зміцнення здоров'я, а процес формування здорового способу життя в значної частини студентів має ситуативний характер.

Причинами низького рівня сформованості культури здоров'язбереження молоді є відсутність особистісного ціннісного ставлення у студентів до власного здоров'я, заходів стимулювання здоров'язбережувальної діяльності студентів у навчальний та позанавчальній діяльності, недостатня мотивація у руховій активності, низький рівень здоров'язберігаючої компетентності, відсутність знань, умінь та навичок профілактики професійних хвороб. Відомо, що на сьогодні зростає кількість студентів із хронічними захворюваннями. За результатами медичних досліджень лише 10% випускників можуть вважатися здоровими, 40% мають хронічну патологію. У кожного виявлено декілька хронічних захворювань.

Аналіз проведеного планового діагностичного тесту «проба Руф'є», який визначає резервно-функціональні можливості серцево-судинної системи**,** показав, що з 778 студентів першого курсу ОНАХТ, віднесених за

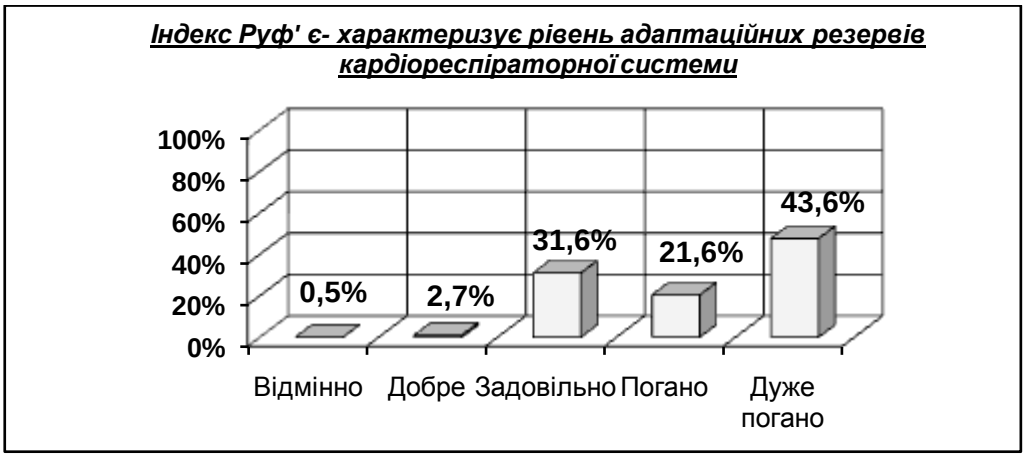

результатами медичного огляду до основної медичної групи, лише 0,5 % (всі студенти факультету економіки,бізнесу та контролю) отримали оцінку відмінно (дуже хороше серце). 43,6 % студентів, які до проведення проби Руф'є за результатами медичного огляду відносилися до основної медичної групи, зараз, за результатами тестування, вже отримали допуск до занять з фізичного виховання в спеціальній групі. За результатами проби Руф'є 96,8 % студентів першого курсу основної медичної групи, виконувати фізичне навантаження в повному обсязі не рекомендується.

Всезростаюча оптимізація навчального процесу, використання нових технологій навчання, нових засобів навчання, особливо комп'ютерних, приводять до зростання числа студентів не здатних без особливої напруги та сторонньої допомоги адаптуватися до навчальних навантажень тому все гостріше постає питання про впровадження здоров'язберігаючих технологій. А це вимагає від викладачів продумування і розрахунку основ таких технологій, нових методик навчання, засобів навчання.

Ефективність позитивного впливу на здоров'я студентів різних оздоровчих заходів визначається не хаотичністю методів, а системною роботою за всіма напрямками. Процес формування свідомого ставлення до власного здоров'я потребує обов'язкового поєднання інформаційного й мотиваційного компонентів із практичної діяльності студентів, що сприятиме оволодінню необхідними здоров'язберігаючими вміннями і навичками.

Діяльність викладача повинна бути орієнтована на формування у студентів стійкої позиції, що передбачає визначення цінності здоров'я, почуття

відповідальності за збереження й зміцнення власного здоров'я, поглиблення знань, умінь, навичок, пов'язаних з усіма складовими здоров'я.

Впровадження здоров'язберегаючих технологій потребує від викладача не допускати перевантаження студентів, враховувати їх фізіологічні особливості. Намагатися планувати такі види роботи, які сприяють зниженню втоми. Ставлення студентів до свого здоров'я є основою здоров'язбереження, так як через мотивацію цього ставлення можна здійснити ціннісне-орієнтовану діяльність студентів по збереженню та зміцненню власного здоров'я.

Цілісний підхід до вирішення проблеми здоров'язбережження та формування культури здорового способу життя виявляється у формуванні культури здоров'язбереження шляхом об'єднання зусиль викладачів, кураторів груп, спортивних клубів.

ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ НОВЫХ УЧЕБНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Ситникова В.А. (*Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина*), **Ситников В.С.** (*Одесский национальный политехнический университет, г. Одесса, Украина)*

Применение новых технологий является основополагающим моментом в процессе обучения студентов в настоящее время. Использование мультимедийной аппаратуры для чтения лекций, дистанционное чтение лекций, дистанционное проведение мастер-классов, интернет технологий для проведения консультаций, интерактивных досок и обучающих программ, виртуальных лабораторий, безусловно, позволило оживить процесс обучения.

Однако, применение новых учебных технологий неоднозначно оценивается как с позиции преподавания, так и с позиции обучения.

Коллективы кафедр состоят из разновозрастных групп, которые используют современные технологии в процессе обучения не в одинаковой мере. Следует отметить, что молодежная часть коллектива владеет современной техникой прекрасно. Однако, молодые преподаватели, уповая на новые технологии, делают упор на самостоятельную работу студентов и меньше вовлекают их в разбор и обсуждение нового материала.

Исходя из этого, можно объяснить разные подходы к процессу обучения у преподавателей даже в пределах одной кафедры. Часто преподавателям приходится руководствоваться методическими рекомендациями, где мало места отведено современным методам обучения, но они проверяются каждой комиссией, приезжающей в вуз на соответствие предложенным министерским формам.

Целесообразно было бы поручить опорным кафедрам один раз в несколько лет пересматривать методические рекомендации для преподавателей и студентов. Выкладывать материалы на соответствующих сайтах после утверждения в министерстве и не множить лишние бумаги, экономя на издательской деятельности, освобождая преподавателей от излишней бумажной работы над бесконечным усовершенствованием методичек.

Что касается учебников и учебных пособий, то целесообразно издавать электронные учебники без бумажных носителей, что тоже позволит сэкономить на издательской деятельности.

Некоторые коллеги могут не согласиться с такой точкой зрения, но не смогут отрицать того факта, что на студенческих столах все реже видим учебник в

привычном виде, т.е. на бумажном носителе. В 80% студенты используют планшеты и ноутбуки, где содержится изучаемый материал. Необходимо принять этот факт и использовать его максимально эффективно для процесса обучения. Нужно осознать то, что привычные учебники стоят очень дорого и становятся, поэтому, очень малоинтересными для молодежной аудитории. Электронные учебники должны быть бесплатными и общедоступными. Не пытаясь оспаривать права на интеллектуальную собственность необходимо подчеркнуть, что в отношении обязательной учебной литературы все должно быть максимально доступным и бесплатным. Это не касается монографий и другой узкоспециализированной не обязательной литературы. Как сказал, в свое время, Достоевский Ф.М., что мы будем брать образованием, поскольку бедны.

Если говорить о подавляющем большинстве студентов, то использование современной техники изменило процесс обучения, основывающийся на запоминании больших объемов материала.

Нельзя отрицать очевидного факта − исчезла очень сильная мотивация к запоминанию. В любой момент поисковые системы приходят на помощь. Если некоторое время тому назад студенты технических вузов с легкостью производили математические вычисления, не прибегая к техническим средствам, строили логические схемы, то теперь даже простые действия студенты не могут выполнять без их помощи. Отсюда снижается уровень профессионализма и возрастает возможность ошибок. Очевидно, именно поэтому в медицине популярность протокольного лечения и возросла и стала сейчас обязательной, нивелируя индивидуальный подход к лечению и профилактике заболеваний.

Таким образом, неоспоримость наступления технологического бума в образовательном процессе, не исключает необходимости поиска минимизации потерь классического образования. Использование современных технологий не должно вступать в противоречие с основными принципами педагогики и учитывать основы высшей нервной деятельности человека, о которых не следует забывать, преследуя благое желание наполнить студента как можно большим количеством информации за меньший промежуток времени. Необходимо научить студентов отфильтровывать информацию, обеспечить преемственность преподаваемых дисциплин, побуждать к повторению основ.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕССІЙНИЙ КОМПЕТЕНЦІЙ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНІНГОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Танасюк І.М., *(Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна)*

Формування професійних компетенцій, необхідних для активної участі майбутнього фахівця у професійній діяльності здійснюється в процесі вивчення різних дисциплін професійної підготовки, які часто змістовно й функціонально переплітаються, що вимагає взаємодії різних кафедр університету і може бути реалізовано на практиці в умовах навчально - тренінгового підприємства для розвитку креативності та інноваційної готовності, що складає основу кваліфікаційного профілю сучасного бакалавра та магістра з економіки.

Необхідність ранньої адаптації випускників на первинних посадах обумовила створення навчально-тренінгового підприємства в Одеському національному економічному університеті. Під час роботи в умовах підприємства студент повинен опанувати системою умінь і набути навичок щодо вирішення типових завдань відповідно до посад, які може зайняти випускник вузу (бакалавр економіки), основними видами діяльності якого є планово-економічна, маркетингово-комерційна, управлінська, облікова.

Метою створення навчально-тренінгового підприємства є підвищення якості підготовки фахівців за рахунок активного формування професійних компетенцій та набуття навичок щодо інтегрування знань багатоаспектних економічних процесів завдяки моделюванню реальних умов і проблем сучасних підприємств. Основне завдання навчально-тренінгового підприємства – це розвиток умінь і навичок трансформувати й адаптувати отримані знання в професійні компетенції, використовувати їх в умовах конкретної практичної ситуації.

Основні положення роботи навчально-тренінгового підприємства такі:

- зміст завдань носить індивідуальний характер для розкриття потенціалу кожного студента; - у якості вхідної та вихідної інформації використовуються форми фінансової, бухгалтерської звітності, що дозволяє сформувати навички роботи з документами; - при виконанні завдань обов'язковим є використання програми 1С Підприємство: 8.2, програм Ms Word, Ms Excel та інших.

Навчально-тренінгове підприємство – це штучно створений об'єкт у вигляді схем і формул, посадових інструкцій, які відтворюють у спрощеному вигляді структуру, властивості, взаємозв'язки і відносини між елементами підприємства, моделюючи виробничо-фінансову діяльність підприємства. Результативність навчання в рамках навчально-тренінгового підприємства

залежить від рівня моделювання загальних теорій і гіпотез, урахування межі допустимих спрощень при моделюванні та достовірності відображення процесів реального підприємства.

Визначивши технологічні, економічні особливості модельованого об'єкту – підприємства з випуску електроводонагрівачів – в Одеському національному економічному університеті створено систему наскрізних компонентів структури досліджуваного об'єкту з максимальною функціональної повнотою. Відповідно до означених критеріїв проведено контрольні заходи щодо перевірки повноти даних структурних компонентів. Із виділених раніше структурних компонентів був визначений мінімально допустимий набір базових (статичних) складових, що володіють функціональної повнотою, і встановлено різні взаємозв'язки компонентів системи (логічні, функціональні, технологічні, економічні та ін.). На наступному етапі на основі теоретичного та емпіричного вивчення об'єкту розроблено основні положення динаміки моделі, встановлено відомі по відношенню до нього дані (технологічні, статистичні, економічні тощо), сформульовано можливі закономірності функціонування та динаміки зміни системи, визначено ймовірні проблеми при функціонуванні аналогічного підприємства, а також причинно-наслідкові зв'язки між поведінкою системи і характером керуючого впливу. На останньому етапі конкретизовано завдання, які необхідно вирішити студентам під час роботи в умовах навчально-тренінгового підприємства, та розроблено вимоги до складання звіту з узагальненням результатів практичної діяльності в навчально-тренінговому підприємстві.

Реалізацію теоретичних розробок здійснено відповідно до наступних етапів створення навчально-тренінгового підприємства:

- моделювання інформаційного простору навчального підприємства на базі економічної інформації про фінансово- виробничу діяльность підприємства з виробництва електроводонагрівачів; - формування початкової фінансової та бухгалтерської звітності на платформі 1С Підприємство:8.2;- розробка методичних вказівок для самостійної роботи студентів в умовах навчального підприємств, а також робочого зошита для поточних розрахунків та звіту; - імітування виробничої діяльності в умовах навчального підприємства за 1 квартал; - виконання економічних розрахунків за місяць студентами 3 курсу в період роботи на навчально-тренінговому підприємстві.

Унаслідок розвитку інформаційного суспільства освітні технології стають все більш зорієнтованими на студента, який перестає бути пасивним реципієнтом інформації , а набуває, розвиває, практикує та вдосконалює широкий спектр навичок і вмінь при моделюванні реальних економічних ситуацій в умовах навчально-тренінгового підприємства.

ОПЫТ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ ТЕСТОВЫХ, МИКРОПРОЦЕССОРНЫХ И ТРЕНАЖЁРНЫХ СИСТЕМ

Титлов А.С., Титлова О.А. Редунов Г.М. *(Одесская национальная академия пищевых технологий, г. Одесса)*

При разработке и практическом применении модели процесса обучения необходимо адекватное отражение в структурной модели плана обучения взаимосвязей между учебными дисциплинами их интеграция и определение вариантов достижимости целей обучения, с учетом аксиом кредитно-модульной системы обучения.

Эффективность применения информационных технологий (ИТ) в высшем образовании связана с совершенствованием методов и средств управления процессом обучения. Как известно, наиболее эффективным является индивидуальное обучение, которое может быть существенно улучшено за счёт широкого применения современных информационных технологий.

Следует также иметь в виду, что нынешнее молодое поколение в своем большинстве привыкло к интерактивным играм. Поэтому молодые люди с энтузиазмом воспринимают занятия с применением компьютерной техники, но здесь возникает также и отрицательный момент, когда они пытаются решить возникающие сложные проблемы так же, как это проделывают в играх, т.е., не напрягая свой ум. Это требует внимательного анализа сложившейся ситуации и соответствующей коррекции обучающих программ.

Наиболее распространены в настоящее время обучающие программы с элементами тестирования и собственно тестовые программы. Последние широко представлены программами двух типов: один – набор тестовых вопросов с ответами, часть из которых заведомо неправильные, другой – набор ответов (все верные), которые требуется расположить в некотором порядке, диктуемом схемой, рисунком, заданием и т.п.

Фактически, первый тип программ является адаптацией тестовых методик 60-х годов применительно к ПК. Его общеизвестный недостаток – наличие большого количества неверной информации, поэтому такой способ можно применять лишь в хорошо подготовленной аудитории (например, при повышении квалификации), где подавляющее большинство ответов должно быть очевидным для обучающихся. Применение таких тестов в плохо подготовленной аудитории нежелательно.

Другим эффективным способом обучения является применение компьютерных тренажеров, которые имитируют работу реальных систем (например, имитаторы рефрижераторной, котельной, дизельной установок и др.) или средств транспорта (автомобиль, самолёт, судно и т.п.).

ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДІА В ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Хижняк Т. Ю. *(Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Луганськ, Україна)*

Одним із пріоритетних напрямів модернізації вищої освіти на сучасному етапі визначено підготовку майбутніх фахівців з урахуванням інтеграції медіа в усі галузі життя й, відповідно, в освітній процес, тому що наше суспільство стикається з такою ситуацією, коли спілкування з друкованими текстами змінюється широким спектром контактів з медіа-текстами, переважно аудіовізуальними, екранними.

Це свідчить, що дуже важливим є навчання молодого покоління, майбутніх фахівців, розрізняти віртуальну, створену на екрані, реальність і об'єктивну реальність навколишнього світу. З огляду особливого впливу медіа на сучасну молоду аудиторію виникає актуальна проблема залучення різних медіа в навчально-виховний процес з метою підвищення рівня мотивації студентів, інтеграції їх до світового інформаційного простору та досягнення позитивних результатів їхнього навчання.

Під терміном „медіа", який фактично є англомовною варіацією українського терміна „засоби масової комунікації", ми розуміємо засоби створення, запису, копіювання, тиражування, збереження, поширення, сприйняття інформації та обміну нею між суб'єктом та об'єктом.

Використання викладачами активних форм навчання, які потребують від студента не стільки сприйняття нової інформації, скільки оволодіння засобами її отримання й перетворення, зумовило поступовий перехід від монофунціональних до поліфункціональних засобів організації навчального процесу. Сучасному педагогу недостатньо організовувати спостереження процесів у природних чи лабораторних умовах. Найбільш важливим є навчити студентів прийомів аналізу явищ, їхнього моделювання, порівняння процесів на підставі деякої моделі тощо.

Медіа не можна використовувати лише як засіб передавання інформації, варто намагатися долучити студентів до розпізнавання та аналізу інформації, що передають медіа. Тут виникає проблема розуміння, для чого саме ми повинні використовувати медіа в навчально-виховному процесі. Ми наголошуємо на тому, щоб використання медіа мало медіаосвітній характер, а не лише технічний.

Впровадження медіа в процес підготовки майбутніх фахівців, як елемента

медіа-освіти : 1) створює багатофункціональну, міждисциплінарну інтегративну сферу діяльності, яка має соціокультурний характер, спрямований на формування медіа-компетентності; 2) спрямовано на придбання знань у галузі інформології й медіа (коротка історія виникнення різних ЗМК, роль і місце медіа-продукції в системі ЗМК, взаємозв'язок телебачення, кіно, відео й системи Інтернет, специфіка відео-, цифрового запису, ефекти присутності й участі в процесі переглядів аудіовізуальних медіа-текстів); 3) сприяє формуванню медіа-умінь, які полягають у сприйнятті інформації поданою медіа-текстами, її розумінні та оцінці; 4) сприяє формуванню вмінь створювати й передавати аудіовізуальну медіа-інформацію за допомогою створення репортажу, інтерв'ю, розважальної програми, новин тощо.

Ми пропонуємо розроблену систему ефективного та доцільного впровадження медіа у професійну підготовку майбутніх фахівців для формування критичного мислення, оволодіння достатніми медіа-знаннями та медіа-уміннями, інтеграції молоді у інформаційний простір сучасності. Розробка такої системи передбачає внесення змін у: розуміння мети, зміст, форми та методи підготовки майбутнього фахівця з урахуванням можливостей, які пропонують сучасні медіа. Ця система повинна мати інтегративний характер, який полягає в упровадженні кола медіаосвітніх питань (різні відомості про сутність, функції та можливості найбільш поширених медіа) у зміст різних дисциплін, які викладаються впродовж всього навчання. Обов'язковим є створення належних умов для формування медіа-знань та медіа-умінь: наявність технічних засобів для відтворення, показу або створення медіа-текстів; використання жанрового різноманіття медіа під час викладання різних дисциплін й велика частота впровадження медіа; мотивація та готовність викладачів впроваджувати різні медіа під час викладання. Впровадження медіа потрібно здійснювати цілеспрямовано, поетапно та послідовно, розглядаючи цей процес як важливе завдання професійної освіти в сучасному інформаційному просторі. Беззаперечно актуальним є внесення спецкурсу до навчальних планів та програм процесу підготовки фахівців на тему "Медіа та можливості їх використання в професійній діяльності", що є важливим елементом запропонованої системи. Ефективність розробленої системи впровадження медіа у професійну підготовку фахівців перевірено в ході педагогічного експерименту у декількох ВНЗ, здійсненого за комплексною моделлю: порівняння даних експериментальних груп „до" та „після" експерименту та порівняння даних експериментальних і контрольних груп й призвело до статистично значущих позитивних змін формування медіа-знань, медіа-умінь та медіа-навичок в студентів експериментальних груп.

ПІДГОТОВКА ІНЖЕНЕРНИХ КАДРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ

Червоний М.В. *(Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, м. Харків, Україна)*

В умовах переходу до інформаційного суспільства соціально-економічні і державно-політичні перетворення, а також постійне зростання обсягу інформації привели до необхідності модернізації вищої школи, яка націлена на розвиток системи освіти відповідно до актуальних потреб особи, суспільства і держави. Проблема підготовки інженерних кадрів набуває надзвичайної гостроти та актуальності, оскільки подальший розвиток суспільства потребує висококваліфікованих, конкурентоздатних творців нової техніки та технологій, які б не тільки були обізнані щодо сучасних наукових досягнень, але й забезпечували технічний прогрес цивілізації.

Стрімке посилення процесів соціалізації за допомогою Інтернету призвело до посилення саме консультативного компонента у всіх видах освітніх практик, що протікають в суспільстві. Вважається, що всі ці тенденції призвели до зрушень в освітньому процесі, і, як результат, ініціювали зміну всієї його парадигми. Ці зрушення відбулися за такими осями від: споживання – до виробництва; від авторитарності – до співробітництва; від експерта – до консультанта і помічника; від лекції – до обговорення та семінару; від «доступу до інформації» – до «доступу до людей»; від «навчання про щось» – до «навчання, як робити», від пасивного навчання – до пасіонарного; від презентації – до участі; від публікації – до розмови; від формального «школярства» – до навчання через реальне життя; від монологу – до діалогу.

По-перше, відбулася нова видавнича революція, яка пов'язана із створенням двонапрямленого контенту, тобто змісту, який створюється, а потім модерується його читачами, по-друге, це посилення масовості всіх соціальних комунікацій, включаючи освітні, по-третє, відбувається так званий інноваційний вибух, по-четверте, відбулася суттєва трансформація просторово-часових меж освітнього процесу в цілому, по-п'яте, це посилення соціалізації всього освітнього процесу, тобто соціальне навчання тут стає ключовим, що дозволяє дистанційному навчанню в групах з використанням електронних засобів здебільшого приносити такий же результат, як і фізичне навчання в групах; по-шосте, завдяки Інтернету став можливим початок ери спеціалізованого виробництва, що сприятиме підготовці інженерних кадрів вищої категорії.

К ВОПРОСУ О ПРОГРАММНОМ ОБЕСПЕЧЕНИИ В ОБУЧЕНИИ МАТЕМАТИКЕ

Черкас Е. А. *(Одесская национальная морская академия, Измаильский факультет, г. Измаил, Украина)*

Практическая направленность обучения математике предполагает ориентацию его содержания и методов на тесную связь с жизнью, основами других наук, на подготовку студента к использованию математических знаний в предстоящей профессиональной деятельности, на широкое применение в процессе обучения и в дальнейшем информационных и коммуникационных технологий.

Взятие интегралов и нахождение пределов в реальной работе не является главной целью вычислений. Реальная цель заключается в решении каких-либо проблем, а вычисления — всего лишь промежуточный этап на пути к этому решению.

С помощью специализированного математического программного обеспечения (ПО) можно сэкономить массу времени и избежать многих ошибок при вычислениях. Возможности популярных математических пакетов Maple, Matlab, Mathematica и Mathcad преподаватели математики знают.

Обучать студента на актуальных и востребованных продуктах, которые пригодятся в будущей работе, является очень важным. Вопрос сейчас в легальности приобретения этих продуктов.

Для многих вузов вопрос обеспечения учебного процесса лицензионным ПО является головной болью. В лучшем случае лицензионная только операционная система. Специализированные программы настолько дорогостоящие, что некоторым ВУЗам просто недоступны лицензионные версии.

Возможные пути решения данной проблемы в правовом поле следующие:

1) классический способ приобретения ПО (дорогостоящий и длительный). Но существуют лицензионное ПО, которые можно только так получить в пользование;

2) найти и использовать альтернативные бесплатные ПО;

3) использовать ограниченные по времени(триальные) версии продуктов;

4) лицензионные ПО, предоставляемые бесплатно или за значительные скидки.

Проблема лицензионных ПО не только у математиков, и решать ее надо не только на уровне ВУЗа, но и на государственном уровне, если мы хотим получить высококвалифицированного специалиста.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІТ- ТЕХНОЛОГІЙ

Чорноус В.М., Боднарчук А. П. *(Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, Україна)*

На сучасному етапі розвитку нашої держави концепція вищої освіти повинна базуватися насамперед на педагогічних технологіях з використанням новітніх інноваційних методичних засад, які б покращували якість та поглиблювали ефективність змін у вищій школі. Але без структурних змін і постійного моніторингу та співпраці викладачів вищих учбових закладів із педагогами середніх шкіл досягти успіхів неможливо. Отже, перед Міністерством освіти і науки України та перед сучасною вищою школою стоять непрості завдання і для їхнього вирішення необхідно переглянути мету теорії і практики вищої освіти.

По-перше, необхідно провести глобальну реформу освіти, при цьому здійснити модернізацію економічних важелів впливу на розвиток освіти та розробити єдині державні стандарти освітніх послуг, робочих навчальних програм для кожної спеціальності із врахуванням демографічної ситуації, яка склалась за роки незалежності, глобалізації, інститутонаціоналізації та інтернаціоналізації.

По-друге, відкриваючи ту чи іншу спеціальність Міністерству освіти і науки України необхідно скрупульозно проводити моніторинг дисциплін, запланованих для вивчення і здобуття відповідної кваліфікації. Разом з тим, переглянути дисципліни всіх спеціальностей вищих навчальних закладів та відведених на їх засвоєння навчальних годин. Це достеменно змінить ситуацію у кожному вузі і зникне парадоксальна ситуація «перетягування навчальних годин» загальноосвітніх дисципліни на випускні кафедри. При цьому нехтується фундаментально усталеними дисциплінами або їхньою заміною на інші дисципліни схожого напряму без матеріально технічної бази та навчально-наочного забезпечення. Така тенденція до скорочення начальних годин, зокрема, з електротехнічних дисциплін і нігілізм до важливості їх вивчення призводить до того, що інженер не вміє виконати прості розрахунки й втрачає конкурентність на ринках праці.

Сучасний розвиток ІТ – технологій переживає практично «кембрійський вибух» і тому виникає гостра необхідність у підвищенні кваліфікації фахівців технічного напряму. Особливу увагу слід приділити високоосвіченій молоді, яка є головною запорукою стратегічного резерву соціально економічних реформ в Україні. Але нажаль обставини, які склались на даний час, вказують

на те, що тільки незначна частина громадян нашої держави має вищу освіту, а з них тільки половина влаштовуються працювати за здобутою спеціальністю. Така ситуація на ринку праці призводить до зниження якості вищої освіти і стає індикатором освіченості нашого суспільства. Крім того, догматичне поняття, яке склалося за останні роки з боку роботодавців більшості інженерних спеціальностей, що спеціаліст із вищою освітою попрацювавши на даному підприємстві певний проміжок часу за фахом на низько кваліфікованій посаді стане кваліфікованим інженером. Такий нігілізм по відношенню до молодих спеціалістів інженерних спеціальностей знівельовує прагнення вищої школи сформувати індивіда, компетентну, креативну, толерантну особистість, які є головними критеріями оцінки майбутніх спеціалістів тієї чи іншої галузі. Вище названі критерії характеризують майбутнього фахівця, які здобуті у вищих навчальних закладах, надають можливість йому вміло вирішувати виробничі проблеми і поставлені задачі, коло повноважень делегованих йому та кваліфіковано діяти в певних обставинах, як посадовій особі, яка володіє навичками самовдосконалення своїх знань, інформаційними нанотехнологіями і є фахівцем у предметній галузі.

По-третє, значних успіхів у підвищенні якості вищої освіти та рівня підготовки майбутніх спеціалістів можна добитися провівши інформаційну реформу, пов’язану із впровадженням уніфікованих програмних навчальних продуктів, які нададуть можливість викладачам самостійно розробляти різноманітні навчально-наочні матеріали, в тому числі і електронні варіанти підручників та лабораторних робіт із застосуванням анімаційних зображень для пояснення фізичних процесів, принципів роботи апаратів, машин та механізмів тощо. Прототипом такого майбутнього базового програмного продукту може бути простий у застосуванні ліцензований презентаційний продукт Microsoft Office PowerPoint, з допомогою якого можна створювати електронні варіанти навчальних підручників, імітаційних лабораторних робіт. Але недоліками такого програмного продукту є обмежена можливість працювати в онлайн режимі, тобто в режимі реального часу та відображати роботу апаратів, механізмів, машин в тривимірному просторі. Розроблений і впроваджений в навчальний процес на кафедрі електротехніки ІФНТУНГ відео- та аудіозасіб навчання з курсу «Електротехніка» за блочно-модульною структурою, дозволяє диференціювати окремі розділи і теми дисципліни. Організаційною структурою засобу навчання вибрана гіпермедійна модель предметного матеріалу, яка поєднує одночасне відображення різних елементів електричного кола та передбачає різноманітні елементи програмованого навчання, контроль знань студентів у вигляді тестових завдань, що надає можливість студентам

інтенсивніше опрацьовувати і засвоювати навчальну програму. Крім того, подання навчальної інформації супроводжується дикторським текстом та музичними заставками, а тематичні розділи дисципліни містять відповідні імітаційні лабораторні роботи у мультимедійному зображенні та електронні віртуальні лабораторні роботи. Кафедра продовжує роботу над вдосконаленням імітаційних лабораторних робіт з допомогою яких студенти можуть переглянути хід проведення роботи, ознайомитися із загальним виглядом лабораторної установки, вимірювальними приладами та іншим обладнанням, яке застосовується для виконання лабораторної роботи, а також наведені приклади отриманих результатів досліджень. Розробка уніфікованого програмного продукту для створення електронних варіантів лабораторних робіт з електротехніки надала б можливість студентам усіх вузів здобути кваліфіковані навички складання електричних кіл та проводити аналіз отриманих результатів. Прототипом такого продукту може бути Electronics Workbench, але його недоліком є значні похибки в розрахунках, що знівельовує закони електротехніки. Віртуальні лабораторні роботи, розроблені на кафедрі електротехніки, дозволяють студентам отримувати відповідні навички та допомагають ефективніше аналізувати фізичні процеси, які відбуваються в електричних колах. Такі новітні методичні засоби навчання забезпечують належне сприйняття студентами інформації та покращують ефективність навчання, а розробка уніфікованих програмних продуктів для інтеграції і інститутонаціоналізації вищої школи принесла б значні результати щодо впровадження в освітній процес інноваційних методів навчання та сучасних інформаційних технологій.

Викладачами кафедри також розроблений і впроваджений україно-англійський навчально-наочний посібник з основних розділів теорії електричних кіл, який сприяє викладанню і вивченню дисципліни, засвоєнню його змісту, розвитку особистості. Особливою увагою дане видання користується серед іноземних студентів, яке допомагає долати їм мовний бар’єр.

Отже, проведення реформ у вищій школі та підвищення якості знань і рівня кваліфікації майбутніх спеціалістів пов’язані із впровадження в навчальний процес ІТ-технологій, які відповідно вплинуть на економічний та соціальний розвиток нашої держави, стануть головними чинниками та рушійною силою її модернізації і трансформації.

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ: НОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Чугаєва Н. Ю. *(Національний університет харчових технологій, м. Київ, Україна)*

Професійна підготовка фахівців у вищому навчальному закладі передбачає здійснення соціалізуючо-виховного впливу на молодь, невід'ємну роль у якому відіграє питання впровадження нових інформаційних технологій педагогічного процесу, зокрема інтернет-спілкування педагога та студентів з метою сприяння їх освітній соціалізації.

Основна мета педагогічного процесу у ВНЗ полягає у забезпеченні освітньої соціалізації молоді. На нашу думку, освітня соціалізація студентів – це засвоєння ними необхідних для майбутньої професійної діяльності компетенцій з позиції усвідомлення норм та цінностей, діючих у суспільстві в цілому та відповідному професійному середовищі, прийняття певних соціальних ролей, смислів та цінностей. У вищій школі виховний вплив, зазвичай, реалізується під час аудиторних занять, в той час як зі зростанням комп'ютерних технологій, спостерігається інтегрування у життя студентів інтернет-спілкування, якому сучасна молодь приділяє достатню кількість часу, тому, у цьому контексті, логічним є сприяння освітній соціалізації не тільки в умовах навчального закладу, а і за його межами, зокрема у комп'ютерній мережі у вільний від навчальних занять час.

Проведене нами опитування серед студентів Національного університету харчових технологій, показало, що більшість молодих людей визнають необхідність психологічної підтримки з боку викладача, однак вважають за потрібне спілкуватись у мережі Інтернет як більш психологічно комфортному для них середовищі, де вони звикли проводити вільний час. Крім того, таке спілкування є для них своєрідним емоційно-когнітивним аналогом дружнього, а тому виховний вплив вони сприймають, як корисні для них поради людини з більш насиченим соціально-професійним досвідом. Саме у такому векторі педагогічного процесу для нас і полягає оптимізація якості підготовки майбутніх фахівців: у створенні сприятливих умов для організації і управління процесом освітньої соціалізації студентів.

За результатами опитування, зазначеного вище, проведеного нами серед студентів Національного університету харчових технологій, у 2011 р. було відкрито психологічний клуб, діяльність якого, згідно з висловленими пропозиціями студентів, здійснюється в мережі Інтернет, з метою оптимізації

якості підготовки майбутніх фахівців, а саме удосконалення виховання та розвитку студентів в умовах сучасного освітньо-професійного середовища. У роботі психологічного клубу приймають участь студенти шести факультетів Національного університету харчових технологій (269 осіб). У нашому розумінні, викладач, що здійснює виховний вплив у психологічному клубі, є наставником студентів, у процесі передачі вузівській молоді позитивного соціально-професійного досвіду він сприяє їх освітній соціалізації.

На нашу думку, ключовим елементом застосування саме інтернет-спілкування у виховному процесі студентів є його орієнтованість на індивідуальність молодої людини. Таким чином ми можемо допомогти розкрити особистісний та професійний потенціал кожного студента, приділяючи йому окрему увагу, що є важко відтвореним під час групової роботи, внаслідок часових обмежень. В сучасних умовах інтенсивного поширення комп'ютерних технологій студенти вважають за необхідне для викладачів поєднання застосування ефективних традиційних методів педагогічного впливу з інтернет-спілкуванням як найбільшим популярним серед вузівської молоді. Поєднуючи індивідуальні методи дистанційної взаємодії з груповими методами безпосереднього педагогічного впливу на студентів у рамках отримання ними освіти можна досягти більш ефективних результатів управління якістю професійної підготовки майбутніх фахівців.

До речі, просторова віддаленість педагога та студентів, наявна під час інтернет-спілкування, не передбачає відсторонення наставника, який здійснює виховну роботу, від актуальних навчальних проблем, що спричиняють вплив на молодь, а, натомість, дає можливість здійснити різнобічний аналіз ситуації і, в результаті цього прийняти рішення, що найбільш адекватно відповідає вимогам конкретної педагогічної ситуації.

У нашому розумінні, оптимізація професійної підготовки майбутніх фахівців викладачем-наставником з метою сприяння освітній соціалізації являє собою стимулювання студентів до вироблення уміння вчитися, на якому базується здатність молодої людини до вдосконалення власних професійних компетенцій на основі вже засвоєних знань, вироблених умінь і навичок. У зв'язку з цим, ще більш актуальним нам видається інтернет-спілкування педагога-наставника і студентів, як таке, що дає можливість молоді у процесі соціалізації отримати конструктивні поради від викладача і таким чином постійно коригувати процес здобуття власного позитивного соціально-професійного досвіду. У процесі сприяння освітній соціалізації педагог орієнтований на забезпечення освоєння студентами соціальних ролей, цінностей і норм, які відповідають їх майбутній професії, набуття необхідних професійних компетенцій.

ПРИМЕНЕНИЕ МУЛЬТИМЕДИЙНОГО СПОСОБА ПРИ ЧТЕНИИ ЛЕКЦИЙ

Шкрабик И.В. ***(****Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина****)***

Мультимедийный способ – это высокотехнологический способ представления и донесения информации к слушателю. Как известно в зависимости от назначения информация может быть в виде мульмедийных учебников, каталогов, фильмов, слайдов и т.п.

Мультимедийная презентация создает принципиально новые и чрезвычайно эффективные возможности:

- быстро и качественно ознакомить слушателей с содержанием дисциплины;
- представление информации возможно в удобной, дробной, направленной, динамичной форме;
- имеется возможность выбора нужного размера покадрового представления изображений.

Можно выделить следующие преимущества мультимедийного способа:

- интерактивность – адресное взаимодействие студентов с мультимедия изображением;
- мобильность – возможность подачи материала в любое время, в любом месте;
- отсутствие затрат на ограничение во времени;
- информативность в любое время и в необходимом объеме;
- креативность – визуальность, оригинальная подача информации, возможность работы с изображением.

Несмотря на достоинства этого метода подачи материала следует обратить внимание на следующие моменты:

Несмотря на кажущуюся простоту представления материала необходимо учесть следующие обстоятельства. Подачу материала необходимо обязательно закрепить как теоретически, так и практически. Закрепление материала должно обязательно проводится живым общением студента с преподавателем, а также обязательна запись основных моментов лекции. Для дальнейего закрепления материала весь мультимедийный материал должен находиться в электронной библиотеке студента. К сожалению, не все студенты имеют возможность воспользоваться, на первый взгляд, этим простым и перспективным способом получения знаний. Без этого - подача метериала также быстро забывается, как и была представлена.

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ГІРНИЧИХ ІНЖЕНЕРІВ НА ЗАСАДАХ КОМПЛЕКСНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ

Шумельчик Л.Б. *(Класичний приватний університет, м. Запоріжжя, Україна)*

Однією з проблем професійної підготовки майбутніх гірничих інженерів є необхідність підвищення якості та забезпечення рівних можливостей доступу до освітніх ресурсів всіх студентів, незалежно від форми навчання. Перспективним напрямком вирішення цієї актуальної проблеми теорії і методики професійної освіти є створення єдиного інформаційно-освітнього середовища. Розв'язку проблеми створення й ефективного використання освітніх інформаційних ресурсів присвячені роботи А. Андрєєва, Г. Бєляєва, В. Бикова, С. Деряби, Ж. Зайцева, О. Ільченко, М.Жалдака, Є. Марченко, Н. Морзе, Є. Ракітіної, О. Соколова й ін. У низці публікацій (В. Беспалько, М. Булгаков, Т. Воронова, А. Іванніков, В. Солдаткін, О. Тихонов) висвітлені науково-методичні основи проектування освітніх ресурсів. Окремі аспекти даної проблеми розглянуті у дисертаційних дослідженнях (Н. Волкова, В. Заболотний, О. Іваницький, Є. Комаревцев, А. Недобій, М. Прокоф'єв, Н. Сосницька, Н. Стучинська й ін.).

У нашому дослідженні з метою здійснення професійної підготовки майбутніх гірничих інженерів створенню інформаційно-освітнього середовища передували розробка і впровадження електронних освітніх ресурсів (ЕОР). Електронний освітній ресурс - це самостійне інтерактивне електронне видання комплексного призначення, яке може містити систематизовані теоретичні, практичні та контролюючі матеріали з використанням елементів мультимедіа технологій.

Порівняльний аналіз програмних продуктів, а також форматів представлення інформації, що використовуються у процесі професійної підготовки майбутніх гірничих інженерів, показав, що найбільш доцільно використовувати наступне програмне забезпечення, що підтримує створення електронних освітніх ресурсів: системи контролю знань (тестувальні оболонки), portable document format (pdf), microsoft powerpoint (ppt) і hypertext markup language (html). Системи контролю знань реалізують контролюючу функцію навчання і використовуються для проведення тестування майбутніх гірничих інженерів з будь-якої дисципліни. При роботі з цими програмними продуктами викладачеві необхідно розробити та заповнити базу даних з питаннями і відповідями. Спеціальних знань від розробника при роботі з даними засобами не потрібно.

Всі останні засоби створення електронних освітніх ресурсів є універсальними, вони підтримують створення як теоретичних і практичних, так і контролюючих матеріалів, тобто реалізують навчальну і контролюючу функцію процесу професійної підготовки майбутнього гірничого інженера.

Наш досвід розробки і впровадження у процес професійної підготовки гірничих інженерів вказаних ЕОР дозволив сформулювати специфічні дидактичні вимоги до їх застосування, зумовлені використанням переваг сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій у створенні і функціонуванні ЕОР:

- адаптивність. Означає пристосованість ЕОР до індивідуальних можливостей майбутніх гірничих інженерів, забезпечення адаптації процесу навчання до рівня їх знань і умінь, психологічних особливостей;
- інтерактивність навчання. В процесі навчання повинна мати місце взаємодія майбутнього гірничого інженера з ЕОР. Електронні освітні ресурси повинні забезпечувати інтерактивний діалог і сугестивний зворотний зв'язок. Важливою складовою частиною організації діалогу є реакція ЕОР на дії користувача. Сугестивний зворотний зв'язок дозволяє здійснювати контроль і коригувати дії студента, видавати рекомендації щодо подальшої роботи, здійснювати постійний доступ до довідкової інформації;
- реалізація можливостей комп’ютерної візуалізації навчальної інформації, пропонованої ЕОР;
- розвиток інтелектуального потенціалу студента при роботі з ЕОР. Передбачає формування різноманітних стилів мислення (алгоритмічного, наочно-образного, рефлексивного, теоретичного), вміння приймати раціональні або варіативні рішення в складних ситуаціях, умінь з обробки інформації (на основі використання систем обробки даних, інформаційно - пошукових систем, баз даних тощо);
- забезпечення повноти (цілісності) і безперервності дидактичного циклу навчання. Означає, що ЕОР повинні надавати можливість виконання всіх ланок дидактичного процесу в межах одного сеансу роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями.

Основні напрямки продовження дослідження ми вбачаємо у розробці відповідного методичного забезпечення навчального процесу, особливо для організації самостійної роботи майбутніх гірничих інженерів в рамках впровадження електронних освітніх ресурсів у процес їхньої професійної підготовки.

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Аболешкин С.Е., Веретенник А.М., Редунов Г.М. 4
Особенности внедрения кредитно-модульной системы заочного и дистанционного обучения ОНМА

Андріанова І.С., Співак А.Я. 5
Шляхи підвищення ефективності самостійної роботи студентів в процесі викладання фізики

Антонюк С.А. 6
Некоторые аспекты формирования социокультурной идентичности

Балдук П.Г., Балдук Г.П. 8
Принципы эффективного диалога преродаватель - студент

Берестецька Т.О., Старовойтова І.І. 10
Методологичні засади постнекласичної парадигми філософії освіти

Беспалова А.В., Дашковская О.П., Кныш А.И. 12
Безопасность студентов – главная задача БЖД

Бикова С.В., Ромашов С., Хованская К. 13
Формування інформаційної культури в процесі підготовки фахівця

Білецький А. А., Рощик І.А. 14
Формування навчальних планів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи

Борденюк А.И. 16
Состояние физического воспитания студентов и пути его совершенствования

Бутник М.А., Оленєв В.М., Дяченко В.І. 18
Інформатизація освітньої діяльності та шляхи її вдосконалення

Ващинська О.А., Глазирин В.Л., Присяжнюк М.І. 19
Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів

Вікуль С.І., Євдокімова Г.Й. 20
Вища школа педагогічної майстерності як фактор підвищення професіоналізма викладачів у технічному ВНЗ

Герасим Г.С., Паламарчук В.В., Зінченко В.І. 22
Сучасні інноваційні технології освіти - проблеми, шляхи вирішення

Гнилицька А.І. 24
Рушійною силою прискореного розвитку економіки повинні стати знання

Головань В.Г., Дроздов М.О., Шлапак В.О. 25
Актуальні проблеми створення системи дистанційної освіти вищого військового навчального закладу

Головань В.Г., Дроздов М.О., Головань А.В. 26
Формування компетентного фахівця в умовах сучасного інформаційно-освітнього середовища ВНЗ

Гонзуль В.П. 27
Контроль та оцінювання якості графічної підготовки студентів вищих технічних закладів

Гордієнко Л.Л., Нікітчіна Т.І. 29
Роль безперервної освіти та шляхи забезпечення її якості

Грицевич Т.Л. 31
Оцінювання командно-виховного складу та науково-педагогічних працівників як складова моніторингу якості освітньої діяльності військового навчального закладу

Дидишко Й.Й., Плакідюк О.Л., Плакідюк О.С. 32
Роль інноваційних технологій в навчальному процесі очима викладачів та студентів одеського коледжу транспортних технологій

Дігтяр В.А., Сушко В.І., Харитонюк Л.М., Барсук О.М., Садовенко О.Г., Камінська М.О., Лук'яненко Д.М. 34
Шляхи покращення післядипломної підготовки лікарів-інтернів дитячих хірургів

Долголаптєв В.М., Козачишена О.С. 36
Зменшення адміністративного тиску як умова реальної автономії вищих навчальних закладів

Долинская Л.В., Ковальчук В.В., 38
Формирование профессиональной компетентности

Дорофєєв В.С., Ковров А.В. 40
Актуальні завдання організаційно-методичної роботи в академії у зв'язку з прийняттям нової редакції закону України "Про вищу освіту"

Дудник Л.В., Петричко С.Н 42
Повышение эффективности изучения студентами дисциплин, связанных с проектированием и строительством автомобильных дорог и улиц

Загородній А.Г., Пилипенко Л.М. 43
Шляхи забезпечення ступеневості вищої освіти на рівні «молодший спеціаліст – бакалавр» у Львівській політехніці

Калинин А.А., Калинина Т.А., Никитенко О.А., Щербинина А.В. 45
Роль спортивной составляющей в модели инженера-строителя

Каранфілова О.В. 47
Концепция креативного подхода в организации инновационного образовательного процесса

Кизима В.П., Куковській А.Г., Яковчук В.В 49
Розвиток креативних здібностей студентів технічного ВУЗу

Кирчата І.М. 51
Шляхи інноваційного розвитку системи вищої освіти

Ковров А.В., Довгань О.Д. 52
Аналіз трудомісткості планового навчального процесу за напрямами підготовки фахівців в академії

Ковцур Е.Г. 54
Роль преподавателя в воспитательной работе студента

Коріцька С.І. 55
Деякі питання вдосконалення системи заочной освіти

Краснодемская Е.А., Донец Л.Я. 56
Формирование профессиональных качеств будущего специалиста при обучении инженерной графике в ВУЗе

Криворучко В.О. 58
Проблеми організації юридичної освіти в Україні

Куковський А.Г., Кизима В.П, Семчук П.П. 60
Організація самостійної роботи студентів (СРС)

Купрата Н.Я. 62
Мова як генетичний код

Курятников В.В., Андріанова І.С. 63
Проблеми впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищих навчальних закладах

Кучерявий А.О. 64
Технологія управління самостійною навчальною діяльністю студентів як засіб покращення якості підготовки майбутніх юристів

Любий Є.В., Россолов О.В. 66
Організація виробничої практики: досвід кафедри транспортних систем і логістики ХНАДУ

Маміч В.В., Оленєв М.В., Шлапак В.О. 68
Комп'ютерні технології в сучасній освіті

Маслій О.М., Маміч В.В., Верламов О.М. 69
Інтеграція у сфері освіти між військовими і цивільними вищими навчальними закладами

Мельник И.В. 70
Усовершенствование практической подготовки студентов технологических специальностей

Мельник М.В. 72
К вопросу формирования информационной культуры личности

Менейлюк А.И., Бабий И.Н., Борисов А.А. 74
Внедрение энергосберегающих технологий в учебный процесс

Михальченко Н.В. 76
Стиль взаємодії в процесі підготовки фахівців в вищих закладах освіти

Мурашко А.В. 78
Методы мотивации студентов к изучению специальных дисциплін

Наконечна Л.Й. 80
До питання об’єктивності системи відбору до ВНЗ за результатами ЗНО

Ненастина Т.А. 82
Совершенствование преподавания фундаментальных дисциплин

Неретина И.В., Сушилова А.А., Пантилимонова Л.А. 83
Интенсификация учебного процесса в колледже на основе модульной системы обучения

Никитина Н.А., Старец Е.А., Калашникова Е.А. 84
Проблемы обучения иностранных студентов на кафедре пропедевтики педиатрии

Новосад В.М. 85
Геодезична освіта в галузі знань підготовки спеціалістів

Огороднійчук І.А. 87
Розвиток правової свідомості і правової культури майбутніх інженерів

Олексова Е.А. 88
Практическая подготовка студентов - одна из составляющих частей в подготовке высококвалифицированных специалистов

Пандас Т.Н. 90
Формирование нового экономического мышления и экономического поведения у будущих экономических кадров

Пищев О.В., Пищев Д.О. 92
Повышение заинтересованности выпускников школ и абитуриентов в освоении профессии гидротехническое строительство

Плакідюк О.Л., Плакідюк О.С. 94
Пути усовершенствования преподавания дисциплин в кредитно–модульной системе на кафедрах социально–экономической и природно–научной подготовки.

Пономарёва Н.В. 95
Методические основы организации воспитательной работы среди студентов

Присяжнюк М.И. 96
Необхідність підготовки спеціалістів житлово-комунального сектору

Пустовит С.В. 97
Роль философии как дисциплины в высшем медицинском образовании

Рибка Н.М. 99
Інноваційна та творча діяльність в освіті

Сичов М.І., Коломієць Л.В., 100
Хімічні знання в аспектах регуляторної політики якості

Станкевич І.В. 102
Рейтинг вищого навчального закладу як інструмент оцінки його якості та результативності діяльності

Сторожук С.С. 104
Актуальные проблемы образования и пути их решения

Терновский В.Б., Шевчук А.Н., Чернецкая Е.Н. 105
Совершенствования учебного процесса в морском и правовом ВУЗе

Хоменко О.І. 106
Внедрение опыта современного строительства и проектирования в учебный процесс

Хропот С.Г. 107
До питання про нову парадигму навчального процесу

Худякова В.І. 110
Культура впровадження освітніх технологій в процесі підготовки фахівців

Целых Е.С. 112
Формирование мотивации к изучению иностранного языка у студентов технических ВУЗов

Цубенко В. Л. 114
Забезпечення національного виховання студентської молоді в системі освіти України

Чуйкова О.В. 116
Нооетика як єдина основа освіти в умовах розмаїття освітніх методик та систем

Шевченко І. Ю. 117
Створення внутрішньорегіональної системи підготовки практикоорієнтованих кадрів як основа забезпечення якості освітніх послуг

Шевченко Т.В. 118
Чинники успіху майбутніх фахівців з економіки

Шевчук Е.Ю. 119
Основные задачи воспитательной работы высшего учебного заведения

Шинкевич Е.С. 120
Основные направления развития кафедры ПАТСМ в контексте Болонской декларации

МІСЦЕ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ

Афтанюк В.В., Иванов П.А., Спинова Г.В., Gerhardt Alexsander, Inessa Gerhardt 123
Исследования возобновляемых источников энергии в университете г.Штутгарт

Беличенко Е.А. 124
Организация научно-исследовательской работы студентов

Булгакова Н.Б., ОксенюкІ.Л. 126
Алгоритм управління процесом формування готовності до професійної діяльності магістрів з управління проектами

Витюков В.В., Герасименко А.А., Семенов С.В. 128
Развитие научно-технической базы для повышения эффективности учебного процесса в сфере энергосбережения

Гришин А.В. 130
Научно-исследовательская работа студентов ВУЗа как важная составляющая профессиональной подготовки будущих специалистов

Даценко В.В. 131
Профессионально-ориентированные дисциплины в подготовке специалистов экологов

Клименко Є.В. 132
Роль наукової роботи у підготовці висококваліфікованих спеціалістів

Лисенко В.А., Письмак Ю.А. 134
Значение научного семинара «Инженерная архитектоника, реставрация, реконструкция, урбоэкология, сохранение архитектурного наследия» для подготовки архитекторов и инженеров-строителей

Манолі Т.А., Памбук С.А., Герасим Г.С. 136
Роль науково-дослідної роботи студентів у підготовці фахівців для харчової промисловості

Мирошниченко А. И. 138
Полезность привлечения студентов к научно-исследовательской деятельности

Нахмуров А.Н., Стоматова Е.Н. 139
Об опыте участия студентов в выполнении научно-исследовательских работ

Новак Л.С., Кравчук В.Л., Григоренко Н.В. 140
Системный подход при обучении ситуационными методами

Пилипенко Л.М., Данилова О.І. 141
Наукові дослідження як важлива складова підготовки фахівців у технічних ВНЗ

Салюк О.Д. 142
Місце науково-дослідної роботи студентів в навчальному процесі

Снядовский Ю.А., Захаревская Н. С. 143
Создание научно-исследовательской и проектной лаборатории при архитектурно-художественном институте для решения региональных проблем проектирования

Ступак О.Ю. 145
Структурні характеристики управліньської культури майбутніх учителів

Хоботова Э.Б. 147
Значение научных исследований студентов при изучении дисциплины «Основы экологической токсикологии»

Ширяєва Н.Ю. 148
Наукові дослідження студентів - менеджерів та маркетологів в ОДАБА

Ярошевский В.П. 149
Внедрение результатов исследований особенностей построения аэродинамических и гидравлических характеристик нагнетателей в учебный процесс

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Александрова Н.М. 152
Інформаційні технології психолого-педагогічної підготовки викладачів в економічному університеті

Балакирев А.С., Бадюл М.Ф., Цуркан А.В. 154
Использование компьютерных тренажеров в дистанционном обучении

Бачинський В.В. 155
Сучасні технології у навчанні

Белинский Э.Э., Роздайбеда В.А., Тимошевский А.В. 156
Подготовка младших специалистов ОККТ ОГЭУ с помощью компьютерных тренажерных комплексов

Беспалова А.В., Дашковская О.П., Кныш А.И. 157
О необходимости лабораторных исследований при построении модели энергосбережения

Бредньова В.П., Бредньов А.М. 158
Про поетапне впровадження іноваційних технологій у методології викладання графічних дисциплін

Вертегел В.Л. 159
Організація самостійної роботи з іноземних мов з використанням інформаційних технологій

Гара А.А., Гара Ан.А. 160
Современные методы самостоятельной работы студентов

Герасимов О.І., Кисіль О.В. 161
Роль сучасних інформаційних технологій в засвоєнні курсу фізики

Горобец Д.А. 162
Приминение зарубежного программного обеспечения в учебном процессе на кафедре ТГС

Грачёв И.А. 163
Использование терминальной архитектуры в компьютерных классах

Десятский В.В., Кошельник Е.Л., Горовенко В.И. 165
Использование интерактивных обучающих систем

Диханов С.М., Чухрій Ю.П. 167
Розвиток у студентів навичок використання інформаційних технологій

Дяченко В.І., Ключник С.О., Трушков Г.В. 168
Впровадження нових технічних засобів інформатизації навчального процесу

Евдокимова О.М. 169
Актуальность внедрения стандартов IAAO в учебный процесс

Егорова Л.М. 171
Совершенствование процесса обучения с помощью современных интернет-технологий

Жеребкова Н.О. 172
Впровадження нових інформаційних технологій навчання

Зотова Ю.В., Осипенко Д.С., Осипенко Т.С. 174
Внедрение имитационных компьютерных тренажерных комплексов в учебный процесс

Іванцова О.П., Малярчук Т.Ю. 175
Формування іншомовної мовленнєвої компетенції засобами відеоматеріалів

Кадієвська І.А., Сазонов В.В. 177
Методичні аспекти презентації як метода навчанння

Калашнікова К.А., Старець О. О., Нікітіна Н. О., Малиновська Н. О. 179
Метод міждисциплінарної конференції (інтерактивна форма) в організації навчального процесу

Корнева Н.Н., Стехун А.А. 180
Повышение качества математического образования с использованием методов обучения на основе новых информационных технологий

Кусаковская В.А. 182
Интернет-ресурсы для самостоятельной работы

Кушнарьова Г.О., Корнеєва І.Б., Неутов С.П., Петров М.М 183
Впровадження комп'ютерних лабораторних робіт

Кущенко І.М. 184
Використання ІКТ на уроках української мови та літератури

Макушкина М.П., Козуб С.А., Корченко Г.М. 186
Роль интернет – технологий в подготовке современного младшего специалиста

Марцева Л.А., Митинський В.М. 187
Впровадження тестових технологій як фактор підвищення якості підготовки студентів

Менейлюк О.І., Лукашенко Л.Е., Олійник Н.В., Чернов І. С. 189
Розробка науково-методичного комплексу «Сучасні технології в будівництві» для студентів центру післядипломної освіти ОДАБА

Орлов Є.В.,Окара Д.В., Хрістіченко О.П., Подоусова Т.Ю. 191
Розвиток креативного мислення при вивченні курсу інформатики

Ославская Т.М., Попов А.Г., Горовенко В.И. 193
Новые технологии в обучении врачей-интернов

Панова И.Н. 194
Внедрение новых информационных технологий обучения в преподавание специальных дисциплин

Панченко А.А., Ковальчук В.В. 196
Об управлении качеством программного обеспечения

Петровська Ю.Р. 198
Комплекс професійно-орієнтованих дисциплін для фахової підготовки дизайнерів

Писаренко А.Н., Максименюк Я.А. 200
Виртуальный комплекс для обработки результатов лабораторных работ

Сергєєва Т.П. 201
Формування культури здорового способу життя шляхом впровадження здоров'язберегаючих технологій

Ситникова В.А., Ситников В.С. 203
Особенности применения новых учебных технологий

Танасюк І.М. 205
Формування професійний компетенцій в умовах навчально-тренінгового підприємства

Титлов А.С., Титлова О.А., Редунов Г.М. 207
Опыт использования в учебном процессе тестовых, микропроцессорных и тренажёрных систем

Хижняк Т. Ю. 208
Впровадження медіа в процес підготовки майбутніх фахівців

Червоний М.В. 210
Підготовка інженерних кадрів з використанням ІТ-технологій

Черкас Е. А. 211
К вопросу о программном обеспечении в обучении математике

Чорноус В.М., Боднарчук А. П. 212
Підвищення якості вищої освіти в контексті впровадження іт- технологій

Чугаєва Н. Ю. 215
Оптимізація професійної підготовки майбутніх фахівців: нові інформаційні технології

Шкрабик И.В. 217
Применение мультимедийного способа при чтении лекций

Шумельчик Л.Б. 218
Професійна підготовка майбутніх гірничих інженерів на засадах комплексного впровадження інформаційних електронних ресурсів